IURI DOLD-MIHAILIK

SINGUR PRINTRE DUȘMANI

În romînește de: NICOLAE GUMA

Volumul II

EDITURA TINERETULUI

Coperta de N. CONSTANTINESCU

Monica nu mai este!

Vestea l-a zguduit profund. Fără să-și dea seama ce face, Heinrich iese de la poștă, uitînd că-l așteaptă taxiul, o ia pe strada plină de lume. Viața clocotește în jurul lui, larma marelui oraș îi năvălește în urechi. E furnicarul atît de obișnuit pentru parizieni și atît de amețitor pentru cei ce vin pentru întîia oară din colțurile îndepărtate și liniștite ale Franței.

În drumul lui spre poștă, Heinrich se uita cu interes la tot ce-i vedeau ochii și asculta cu sete simfonia de sunete a Parisului. Va să zică, ăsta-i Parisul, pe care-l vede pentru întîia oară, dar despre care auzise și citise atît de mult!

Dar acum nu mai ia în seamă nimic. În fața ochilor îi joacă doar cele două rînduri ale telegramei. El nu-i în stare să le pătrundă înțelesul înspăimîntător. Conștiința lui nu poate concepe ca viața să clocotească în jurul lui, ca soarele să dea lumină, ca atîția oameni, milioane de oameni, să trăiască, să trăiască chiar și dînsul, și Monica să nu mai fie. I se pare că ar fi de ajuns să facă cîțiva pași, să mai înainteze puțin, ca din șuvoiul acela de lume să-i apară negreșit Monica — așa cum îi apăruse pentru ultima oară la Saint-Rémy, cînd stătea pe scara vagonului — cu capul gol, în rochie albă, cu un zîmbet strălucitor pe buze și un buchet mare de flori în brațe...

„A călcat-o un camion!...“ Nu, nu se poate, e cu neputință!

— Monsieur l'officier! Monsieur l'officier! Mai aveți nevoie de mine, sau sînt liber?

Nu, nu-i vis! E realitate! Ăsta-i șoferul care l-a adus de la gară, a mers încet în urma lui...

Heinrich se urcă în taxi și spune mașinal:

— La comandatură!

Șoferul întoarce în loc și pornește. aci gonind cu maximum de viteză, aci abia înaintînd cînd traversează străzile ticsite de lume. Iar Heinrich stă cu ochii pironiți într-un singur punct, fără să vadă nimic, fără să audă nimic.

— Comandatura, monsieur! îi spune șoferul încet.

Heinrich se îndreaptă spre o ușă prin fața căreia doi soldați germani, cu automatele în mînă. bat pasul.

— Bine ați venit, Herr Oberleutnant! Chiar acum am picat și eu!

— Cine ești? A, Kurt!...

Fără să-i răspundă la salut, Heinrich îi întinde în tăcere telegrama mototolită.

În ochii măriți ai lui Kurt se citește groază. De pe buzele lui întredeschise e gata să se desprindă o întrebare, dar el nu spune nimic. înghite doar în sec și se uită tăcut la peticul de hîrtie, în aparență atît de nevinovat. Mîinile îi tremură.

Heinrich ar vrea să cadă la pieptul ordonanței lui. să-și lase lacrimile să curgă în voie. În clipele acestea, îi lipsește tocmai ceea ce-i mai de preț la vreme de nenorocire: un prieten. un prieten adevărat, apropiat, față de care nu trebuie să te stăpînești, căruia îi poți împărtăși totul.

— Herr Oberleutnant!

Se vede că nu-i voie să staționezi în fața comandaturii. Heinrich răspunde în tăcere la salutul santinelei și intră pe o ușă înaltă, masivă.

Ofițerul de serviciu al comandaturii îi comunică adresa localului unde se vor ține cursurile, îi înmînează lista hotelurilor unde se recomandă să tragă ofițerii germani și niște instrucțiuni bătute la mașină.

— Vă sfătuiesc să le citiți cu atenție — îi spune la despărțire ofițerul de serviciu.

Și din nou taxiul, și din nou imaginea Monicăi în fața ochilor. Ca un automat, Heinrich intră în cancelaria școlii instalată în localul unei unități militare, își prezintă actele, face cunoștință cu cineva, răspunde la întrebările cuiva. Și după cum un automat este pus în funcțiune de un mecanism nevăzut, tot așa și acțiunile lui Heinrich sînt dirijate de o celulă nevăzută, microscopică a creierului. Ea distribuie cu precizie, dozele necesare de nepăsare aparentă, de amabilitate condescendentă și de interes pentru treburi.

Și așa va continua pînă cînd nu va rămîne singur, pînă cînd taxiul îl va purta din nou pe străzile acestui pustiu, unde nu-i nimic în afară de el și de gîndurile lui.

Mirat, șoferul se uită în răstimpuri în oglinjoară, urmărind pe furiș pe ciudatul client, care cu un singur cuvînt — „înainte“ — face să alerge fără încetare mașina pe străzile Parisului. Cine să fie călătorul ăsta? Vreun bețiv, vreun nebun sau vreun criminal care a îmbrăcat uniforma de ofițer? Poate că fuge de poliție și caută să i se piardă urma? „Parcă văd că intru și eu în bucluc!“ se gîndește șoferul. Și fără a mai sta pe gînduri. frînează.

— Monsieur, a trecut o oră de cînd vă port cu mașina, iar eu am ieșit de dimineață. Mi s-a terminat și benzina...

— Benzina? Ce benzină?... A. da! Du-mă la hotelul „Piemont“!

Abia acum și-a adus aminte Heinrich că l-a trimis pe Kurt înainte, să-i oprească o cameră la hotel și să-i aducă bagajele. Fără îndoială că-l așteaptă de mult și-i neliniștit.

Într-adevăr. Kurt, alarmat și dezorientat, îl așteaptă de o oră în vestibulul hotelului „Piemont“. A oprit pentru Herr Oberleutnant un apartament de trei camere cu tot confortul... i-a pregătit baia...

Kurt îl conduce în apartament, unde totul e gata pentru odihnă.

Dar Heinrich nu bagă de seamă nimic. Acum îl enervează chiar și prezența lui Kurt — înfățișarea lui abătută, privirile lui pline de compătimire. De-ar rămîne mai repede singur!

Heinrich se așază în fața mesei și scrie o telegramă lui Lütz, prin care îl roagă să-i comunice imediat, printr-o scrisoare, toate amănuntele morții Monicăi.

— Du-te la poștă și trimite telegrama asta lui Hauptmann Lütz!

În sfîrșit, e singur!

Fără să se dezbrace, Heinrich se trîntește cu fața în jos pe pat. Acum nu mai e obligat să se stăpînească, poate să plîngă, să vorbească cu glas tare cu Monica, să strige... Dar lacrimile nu-i curg, iar buzele nu sînt în stare să rostească nici un cuvînt. Toată ființa lui pare încremenită, numai mintea lucrează cu încordare ca în friguri.

„După trei ore de la plecarea dumitale"... Ciudat! Oare de ce o fi legat Kubiss moartea Monicăi de plecarea lui? Să fie o simplă coincidență? E îndoielnic! Mai ales dacă ținem seama de faptul că Gestapoul se interesează de mult de Monica. „După trei ore de la plecarea dumitale"... Asta înseamnă că a avut timp să se întoarcă acasă și apoi să plece undeva cu bicicleta. Doar îi făgăduise că în aceeași seară va părăsi Saint-Rémy... Cum a putut să dea mașina peste ea? La Saint-Rémy, șoseaua e lată, dreaptă, iar Monica era o foarte bună ciclistă! Pe o șosea ca aceea, o mașină poate să ocolească nu numai o bicicletă, dar chiar și o coloană întreagă de camioane mari. „După trei ore de la plecarea dumitale"... De ce l-or fi chinuind vorbele astea, mai ales astea? Ca și cînd Kubiss ar fi vrut să-i dea să înțeleagă ceva.

Cum ar pleca acum la Saint-Rémy, să-și lipească fruntea de pămîntul reavăn al mormîntului singuratic!

Și deodată îi răsare în minte o scenă dintr-un film văzut cîndva, de mult. Tînărul Sciors stă în fața mormîntului proaspăt al prietenului său de arme și, adresîndu-se ostașilor, le spune: „Nu se vor trage salve! Mai bine să le tragem în dușman!"

Așa va face și el — va trage salve în dușman! În acela care au ucis-o pe Monica! Iar durerea și-o va înghemui în inimă. Acum n-are dreptul la durere. După cum n-are dreptul la o viață personală — la bucurie, la amărăciune, la dragoste, la tristețe. Mai ales la tristețe. Ea demagnetizează, slăbește voința!

„Monica, tu ai să mă ajuți să-mi înfrîng durerea!"

Orice i s-ar întîmpla lui, rudelor sau prietenilor lui, el trebuie să fie totdeauna în formă. Și aceasta pentru că e lipsit de cele mai elementare drepturi omenești. El nu are decît îndatoriri! Calea aceasta și-a ales-o singur, conștient, fără îndemnul nimănui. Știa ce-l așteaptă, cînd de bună voie și pentru ani îndelungați a îmbrăcat această uniformă, și o dată cu ea și-a încătușat inima, mintea și sufletul cu o cuirasă nevăzută, care l-a separat pînă și de emoțiile și sentimentele personale.

Și în cuirasa asta nu trebuie să fie nici cea mai mică fisură, prin care să se poată furișa „eul" său.

„Monica, tu ai să mă ajuți și aici!"

Cînd a îmbrăcat tunica de ofițer german, dușmanul se îndrepta spre Moscova și nu se îndoia cîtuși de puțin că va petrece iarna în capitala Uniunii Sovietice. Înfrînte la Moscova și la Stalingrad, iar acum și la Kursk, armatele germane se rostogolesc spre Nipru, ca la adăpostul acestei baricade de apă și a noilor linii de apărare, să scape de o nimicire totală. Lupta intră în faza finală, hotărîtoare. Grăbirea victoriei depinde acum și de el, informatorul sovietic, întocmai ca de orice soldat al armatei sovietice.

Ca și ei, trebuie să-și încordeze toate puterile, ca și ei trebuie să dea lovituri precise, mortale.

„Și aici ai să mă ajuți tu, Monica!“ Pentru că dușmanii mei sînt și dușmanii tăi, iar soarta Franței se hotărăște în Răsărit.

Nu, el nu va uita unde și pentru ce trăiește!

Chiar dacă imaginea fetei în rochie albă va stărui înaintea ochilor lui cînd îi va face curte odioasei Lorre, pe care o urăște tot atît de mult ca pe tatăl ei! Dar așa trebuie — fie numai pentru a stoarce de la Berthold planurile lui de mizantrop... Chiar dacă ochii luminoși ai Monicăi vor scînteia pentru el cînd va sta la aceeași masă cu Müller și, ascunzîndu-și ura, îl va îmbia cu vin și-l va distra cu flecăreli și cu palavre. Și asta trebuie — e arma lui împotriva dușmanului.

Fie ca amintirea sufletului ei curat și cristalin să-l ajute să întrețină legături de prietenie cu cinicul și decăzutul Kubiss. În împrejurări normale, lui Heinrich i-ar fi scîrbă să-i întindă mîna. Dar acum nu se poate altfel — așa trebuie!

Iată, inima i se frînge de durere, cu toate acestea, deseară trebuie să se ducă la Ewers, să-i vorbească cu însuflețire despre lucruri plăcute, și să-și joace rolul, fără greș, fără să știe ce-i oboseala. Doar informatorul e ca și artificierul, greșește o singură dată — prima și ultima.

După cum se înțeleseseră, în aceeași seară, Heinrich se duse la Ewers, care trăsese la prietenul lui, Erich Gunder. Generalul Gunder luptase pe frontul de răsărit, dar căzuse în dizgrație; într-o operație, în loc să dea ordin de atac, ordonase retragerea. De atunci fusese mutat la Paris, la o comandă mai inferioară.

O subretă îl conduse pe Heinrich într-un cabinet spațios, care părea mai curînd un salon, în mijlocul căruia s-a instalat un birou. Ewers ședea într-un colț, la o măsuță, și bea vin. Se vede că nu era la primul pahar, pentru că pleoapele i se înroșiseră, iar buza de jos îi atîrna puțin, ceea ce-i dădea un aer supărat.

— Ia loc, baroane, ia loc! îl pofti generalul, dar nu ca pe un subaltern, ci ca pe un oaspete, și-i umplu un pahar cu vin.

— Cum vă simțiți, Herr General? Ați consultat vreun doctor? se interesă Heinrich.

— Doctor? Dă-i încolo de doctori! Nu-mi arde mie acum de doctori! Ai citit comunicatul de astăzi, baroane? Mă refer la frontul de răsărit.

— Din păcate, e tot atît de nesatisfăcător ca și cele din ultimele zile.

— Nesatisfăcător? De-a dreptul rușinos! Rușinos pentru armata germană. Și cîte speranțe nu pusesem în această operație... Dar fiindcă veni vorba, știi ce efective au luat parte la operația asta? Aproximativ șapte mii de tunuri și mai bine de trei mii de aruncătoare de mine. Numai avioane am avut aproape două mii! Și cu toate astea, am fost bătuți în chipul cel mai rușinos, nu mai vorbesc de pierderile uriașe!

Heinrich asculta în tăcere, fără să scape un cuvînt. Cifrele pe care le citase Ewers nu mai erau un secret pentru nimeni. Dar faptul că bătrînul general al armatei germane aprecia în felul acesta bătălia de la Kursk era și interesant, și semnificativ.

— Asta înseamnă că se apropie sfîrșitul, un sfîrșit neașteptat, dar inevitabil — generalul tăcu, ridică paharul și se uită în zare la vin.

Politicos — după cum se și cuvine unui ofițer mai tînăr și mai mic în grad — Heinrich aștepta ca generalul să continue.

— Spune, baroane, ești patriot? Nu te mira că-ți pun o întrebare atît de ciudată la prima vedere! Nu mă gîndesc la patriotismul acela oficial pe care-l trîmbițează cea mai mare parte a ofițerilor noștri.

— Eu îmi iubesc patria și sînt gata să-mi dau viața pentru ea — răspunse Heinrich cu sinceritate.

— Eram sigur c-ai să-mi răspunzi așa!

— Aveți o misiune pentru mine, Herr General?

— Deocamdată nu, deocamdată nu! Dar nu-i departe ceasul cînd s-ar putea să ai prilejul să-ți dovedești devotamentul față de patrie.

— Sînt gata oricînd!

— Contez pe dumneata, baroane! Iar acum, iartă-mă, aș vrea să mă odihnesc după drumul pe care l-am făcut. Pentru voi, tinerii, o călătorie de la Saint-Rémy la Paris e o plăcere, pe cînd oasele mele bătrîne cer odihnă...

— Îngăduiți-mi să-mi iau rămas bun, Herr General! Și vă rog să nu uitați că voi îndeplini cu bucurie orice însărcinare mi-ați da.

— Sînt convins, dragul meu von Goldring. Unde ai tras?

Heinrich rupse din blocnotes o foaie, scrise numele hotelului și numărul telefonului și i-o întinse generalului.

— Îți mulțumesc, Herr Oberleutnant, am să te am în vedere.

În drum spre hotel și chiar și în apartamentul său, Heinrich, după ce a rămas singur, se sili să se gîndească numai la vorbele generalului. Era cît se poate de limpede că ultimele evenimente de pe frontul de răsărit produseseră nemulțumiri printre cei ce-și dădeau seama ce înseamnă această nouă înfrîngere. Ce pas uriaș se făcuse pe drumul ce ducea spre sfîrșitul războiului — sfîrșit care nici pe departe nu va fi așa cum repeta mereu propaganda lui Goebbels. Nu încape îndoială că generalul Ewers nu-și exprima ideile lui, în orice caz nu numai pe ale lui. Trebuie să caute să nu piardă încrederea generalului. Doar nu-i exclus ca el și prietenii lui să pună la cale planuri temerare.

Istovit de suferințele îndurate, Heinrich se culcă devreme, dar nu putu să adoarmă. Încercările din ultimii ani se retraseseră în trecut, în fața ochilor lui nu rămase decît Monica.

Zbîrnîitul telefonului îl aduse la realitate.

Telefona Ewers. Cu un glas emoționat, care nu trăda prin nimic că băuse, generalul ordonă:

— Vino imediat la mine!

Era ora două trecute cînd Heinrich ajunse la Ewers. A fost condus în același cabinet, dar acum, în afară de Ewers se afla acolo și stăpînul casei — generalul-colonel Gunder, un bărbat înalt, cam adus de spate. Dădu mîna cu Goldring, îl măsură din cap pînă în picioare cu o privire iscoditoare, chiar îndrăzneață s-ar putea spune, și ieși.

— Peste o oră, plec cu avionul la Saint-Rémy — îi spuse Ewers laconic.

— Așa, pe neașteptate?

— În Italia s-a produs o lovitură de stat. Mussolini a fost arestat. La conducerea guvernului și a armatei a venit Badoglio. S-ar putea ca divizia noastră să fie trimisă în tr-acolo... Dacă va fi așa, o să te rechem de la cursuri. Îndată ce vei primi telegrama statului-major al diviziei, să treci pe la generalul Gunder... S-ar putea să-ți dea o scrisoare pentru mine, sau să-ți comunice ceva verbal. Misiunea aceasta are un caracter particular și aș vrea să nu afle nimeni nimic.

— Se va executa întocmai, Herr General!

— Și acum, baroane, te rog să-mi spui cum privești evenimentele acestea?

— Eu nu mă prea pricep în politică, Herr General, și de aceea mă conduc totdeauna după principiul: să ascult ce spun oamenii mai înțelepți și mai cu experiență decît mine.

— E un principiu foarte sănătos! Îmi place modestia dumitale, Goldring. Acum cîteva ore, tot aici în cabinet și la masa aceasta, am fost prea sincer cu dumneata și poate am vorbit mai mult decît trebuia...

— Din tot ce-ați vorbit, Herr General, am tras o singură concluzie: că sînteți un patriot care reacționează dureros la insuccesele armatei noastre.

— Ale armatei? În cazul acesta nu m-ai înțeles. Nu ale armatei, baroane, ale comandamentului!

— Iertați-mă, Herr General, așa înțelesesem și eu, dar n-am îndrăznit s-o spun — se corectă Heinrich.

— Asemenea greșeli fac pe unii să-și zică: corabia se scufundă, să mă grăbesc înainte de orice să mă salvez pe mine.

— Mi se pare că așa fac șobolanii.

Ewers rîse răgușit.

— Ei bine, așa interpretez eu evenimentele din Italia.

— Iertați-mi sinceritatea și îndrăzneala, dar mie mi se pare că panica e prematură și că n-avem nici un motiv să privim viitorul cu atîta pesimism.

— Dacă nu-l așteptăm cu brațele încrucișate, ci îl pregătim — rosti generalul cu înțeles, și se uită lung la Heinrich. Ei, e vremea să plec la aerodrom!

O oră mai tîrziu, generalul zbura cu un avion special spre Saint-Rémy.

Conversația cu Ewers îl tulbură și-l intrigă pe Heinrich. Aluziile generalului erau destul de fățișe. E drept, deocamdată nu-și dă cărțile pe față, totuși un lucru e sigur: nemulțumirea împotriva comandamentului e atît de mare, încît chiar și generalul, totdeauna rezervat, nu mai ascunde faptul acesta. Și ăsta-i un fleac pe lîngă ceea ce va urma!

A doua zi dimineața, la ora zece precis, Heinrich se prezentă colonelului Keller, directorul școlii.

— Deschiderea cursurilor s-a amînat pentru cîtva timp — îi comunică Keller. Cred că ar fi bine să te întorci la unitate și să aștepți să fii chemat.

— Generalul Ewers, comandantul diviziei, a plecat din Paris astă-noapte, cu avionul, și mi-a ordonat să aștept aici. Se pare că divizia noastră va primi o misiune specială și pînă în cîteva zile va fi dislocată.

— Cînd vei primi telegrama, să mă anunți și pe mine!

— Da, Herr Oberst. Socotesc drept o datorie!

— Spune-mi, te rog, dumneata nu ești fiul lui Ernst Goldring, comandantul regimentului o sută șaptesprezece?

— Nu. Tatăl meu a fost Siegfried von Goldring. Dar el a murit și atunci am fost înfiat de generalul-maior Berthold. Acum face serviciul la Berlin, la cartierul general.

— Wilhelm Berthold?

— Da.

— O, atunci te rog să-i transmiți cele mai sincere urări de bine din partea mea. Ne cunoaștem de mult, încă din primul război mondial.

— Sînt sigur că va fi încîntat.

— Nădăjduiesc că n-ai să te plictisești la Paris. Din moment ce trebuie să rămîi aici, ar fi păcat să-ți pierzi timpul de pomană. Dacă vrei, am să dau ordin să se bată la mașină rezumatele viitoarelor lecții. Asta te va scuti de o oboseală inutilă, n-ai să mai fii nevoit să-ți scoți singur note cînd vor începe cursurile.

— Mă simt stînjenit că vă pricinuiesc atîta bătaie de cap, Herr Oberst!

— Fleacuri! Mi-a făcut multă plăcere că te-am cunoscut și sînt foarte bucuros că pot face acest mic serviciu fiului vechiului meu prieten. Mi-ar părea rău dacă ai fi rechemat curînd... Dar în acest caz, rezumatele au să-ți prindă cu atît mai bine. Cred că o să le ai pînă la sfîrșitul săptămînii.

Pentru întîia oară, după cine știe cîtă vreme, Heinrich dispunea de cîteva zile libere. Se gîndea la acest lucru cu tristețe, chiar cu spaimă.

Avea senzația pe care o ai cînd te oprești brusc dintr-o goană amețitoare, cînd tot ce-i în jur pare să treacă ca fulgerul pe lîngă tine, contopit într-o linie neîntreruptă. Vizitînd Parisul, nu-și putea opri atenția la nimic — străzile, piețele, monumentele îi iritau numai ochii, fără să-i atîțe imaginația, fără să-i trezească interesul.

În zadar micșora viteza Kurt, cînd treceau prin fața minunatelor monumente și a frumoaselor construcții arhitecturale, în zadar oprea el mașina în pietele întinse, grandioase, încercînd prin exclamații entuziaste să atragă atenția lui Herr Oberleutnant asupra nenumăratelor vitrine ale anticarilor de pe rue de Rivoli. Heinrich a rămas nepăsător cînd au trecut pe sub Arcul de Triumf, a aruncat o privire fugară spre coloana Vendôme și nici măcar n-a întors capul ca să vadă palatul prezidențial de pe Champs-Elysées. Gonea, gonea mereu înainte, fără să bage de seamă că treceau de cîte două-trei ori pe aceeași stradă.

La un moment dat, Kurt, din proprie inițiativă, coti spre Champ de Mars și se opri lîngă podul Iena, nu departe de turnul Eiffel. Ascensorul nu funcționa și Heinrich urcă treptele în spirală pînă la platforma a doua. Fără să asculte explicațiile ghidului — cînd a construit inginerul Eiffel această operă grandioasă, înaltă de trei sute de metri, cît material a intrat, cîți bani a costat — Heinrich ieși din galeria de sticlă pe palier și, sprijinindu-se cu coatele de balustradă, se uită în jos, la oraș. Abia acum văzu el pentru întîia oară Parisul. Îl văzu nu numai cu ochii dar și cu privirea aceea lăuntrică, singura în stare să insufle viață lucrurilor pe care le privești, întregind-o cu ceea ce-și aduce aminte din cărți despre acest minunat oraș, cîntat de cei mai mari scriitori ai Franței.

Iată „Notre Dame" — catedrala Maicii Domnului — pe unde genialul Victor Hugo l-a purtat pe Heinrich în copilărie, împreună cu frumoasa și subțirica Esmeralda și iadă ei cea albă. Iar acolo, pe baricadele străzii Chambéry, și-a dat sfîrșitul veselul gamin Gavroche — curajos, mucalit, sfidător și plin de nepăsare chiar și în fața morții. Poate că pe bulevardele acelea se furișa le Père Goriot spre palatele fiicelor sale încîntătoare și ingrate. Pe undeva, pe aici, poate prin l'Ile de la Cité, hoinăreau îndrăzneții și veselii muschetari ai lui Dumas... Iar colo, în depărtare, e cimitirul Père Lachaise și vestitul zid al Comunarzilor în fața căruia au fost executați ultimii apărători ai Comunei.

Scăldat în strălucirea zilei însorite, care se stingea încet, Parisul își înalță spre cer statuile, turnurile, săgețile catedralelor, cupolele edificiilor impozante, ca și cînd ar fi vrut cu ajutorul acestor mîini nenumărate să rețină razele soarelui.

Heinrich ar fi dorit să urce și mai sus, la platforma a treia, dar acolo era instalat radiofarul, și intrarea era interzisă.

Se întoarseră acasă pe bulevardele largi și lui Heinrich i se păru că vede pentru întîia oară frumusețea lor originală, incomparabilă. Multă vreme nu izbuti să-și dea seama ce anume îl captivase atît, și deodată înțelese — castanii! Castanii atît de dragi lui, atît de cunoscuți — podoaba și mîndria orașului în care se născuse!

Îi visase cu o noapte înainte, încărcați de flori primăvăratice, sub albastrul cerului pașnic, nemărginit. Se făcea că merge cu Monica pe strada Lenin, și petalele lor albe smulse de vînt se roteau în văzduh și se lăsau alene pe părul negru al fetei.

A doua zi dimineața, căută ghidul Parisului pe mesele anticarilor înșirate de-a lungul Senei, și începu o călătorie în trecut ca să scape de amintirile apăsătoare și mai ales ca să nu se gîndească și să nu aștepte cu atîta chin vești din Saint-Rémy.

La sfîrșitul săptămînii, Kurt îi aduse un plic mare. În afară de o adresă oficială, prin care i se ordona să se prezinte la noul sediu al comandamentului diviziei, în plic era și o scrisoare de la Lütz.

„Dragul meu prieten — scria el — nu pot să-ți dau nici un amănunt cu privire la moartea domnișoarei Monica. Un

singur lucru se știe: că a fost călcată de un camion militar. Îți exprim întreaga mea simpatie și nădăjduiesc că vei găsi curajul necesar să suporți cu stoicism această pierdere ireparabilă. Sînt și eu îndurerat alături de tine, doar cunoști sentimentele mele de prietenie și de adînc respect pentru Monica.

Acum, să te pun la curent cu noutățile noastre. Divizia era pe punctul de a pleca acolo unde ai fost tu, cînd pe neașteptate s-a primit un alt ordin. Generalul îți ordonă să pleci numaidecît la Modena, iar de acolo, prin Pinerollo, la Castel la Fonte. Se pare că ne vom stabili chiar în Castel la Fonte. Fii foarte prudent în timpul călătoriei, cu atît mai mult că mergi cu mașina. În regiunea aceea clima nu-i prielnică și ai putea să răcești mai rău decît atunci cînd l-ai însoțit pe Pfeifer. Cred că mă înțelegi? Vroiam să-ți scriu o scrisoare lungă, dar mi-am adus aminte că ne revedem curînd. Vom vorbi atunci pe săturate. Müller m-a rugat să-ți transmit salutări, dar o fac fără nici o tragere de inimă. Ca să-ți spun drept, nu înțeleg de ce ești prieten cu dînsul. Nu-i vorba de gelozie. Tu știi ce părere am eu despre el și știi și pentru ce. Te aștept! Nu uita de clima cea neprielnică. Al tău, Karl".

Spre seară, sună telefonul.

— Baronul von Goldring? întrebă un glas cunoscut.

— Da.

— Vă mai interesează copiile după Rodin?

— Aș fi încîntat dacă ai avea ceva să-mi propui.

— Atunci pot să trec chiar acum pe la dumneavoastră?

— Da, și nu uita să-mi aduci reproducerea despre care am vorbit.

Heinrich puse aparatul pe furcă. Revederea cu „anticarul" îl preocupa mai mult ca oricînd. În așteptarea lui, Heinrich nu mai părăsi hotelul și-și amînă plecarea cu o zi.

— Kurt, ia ordinul meu de serviciu și du-te la comandatură să pună viza că plecăm mîine dimineață.

După vreo zece minute de la plecarea lui Kurt, sosi „anticarul".

— Am tot așteptat un telefon de la dumneata! îl întîmpină Heinrich cu bucurie.

— S-a întîmplat ceva?

— E vorba ca divizia noastră să treacă în Italia. Încă nu știu precis unde ne vom fixa. Dar s-ar părea că o să fim cartiruiți în Castel la Fonte.

— Asta nu-i rău! În Italia de nord, situația hitleriștilor e cam albastră. Îndată ce ai să sosești la destinație, vezi cum stau lucrurile și comunică-mi numaidecît noua dumitale adresă, ca să-ți trimit instrucțiunile corespunzătoare. Să nu ieși din cadrul lor și să fii foarte prudent. În nordul Italiei, mișcarea partizanilor a luat un avînt mult mai mare decît acolo unde ai lucrat pînă acum și ai putea să fii împușcat. Or, în momentul de față, n-ai voie să-ți riști viața sub nici un motiv. Nu uita că s-ar putea să ți se încredințeze misiuni de o importanță extraordinară... Ai ceva noutăți?

Heinrich îi arătă rezumatele pe care i le dăduse Keller.

— Le avem, chiar în cîteva exemplare — rîse „anticarul". Partea cea mai interesantă în aceste rezumate este faptul că nemții dețin datele cu privire la tancurile ce se fabrică în Anglia și în America. Mai mult, cunosc și vestitele „Sherman" americane, a căror fabricație este ținută în mare secret.

— Am avut o discuție foarte interesantă cu generalul. Și Heinrich îi istorisi amănunțit convorbirea lui cu Ewers la Paris și aluziile fățișe ale acestuia cu privire la necesitatea de a se salva situația.

— Asta-i foarte important — remarcă musafirul. Nemulțumirea împotriva lui Hitler ca comandant suprem crește printre comandanții armatei germane. S-ar putea să se pună la cale vreun complot. Firește, se vor găsi destui care să vrea să sacrifice pe Hitler pentru a salva hitlerismul. Pe noi

ne interesează discuțiile dumitale cu Ewers și instrucțiunile pe care generalul-colonel Gunder i le va transmite prin dumneata. Ca și Denus, Gunder e în mare dizgrație la Hitler. Nu-i exclus ca toate acestea să fie firele aceluiași ghem.

— Am să execut întocmai dispozițiile ce-mi dați!

— Se pare că perspectivele întoarcerii dumitale în patrie devin tot mai reale, tot mai apropiate. Evenimentele se desfășoară cu o viteză aproape amețitoare.

— Mi-e și frică să mă gîndesc la așa ceva. Totuși, ce n-aș da să mă găsesc, în clipele astea, în rîndurile armatei noastre și să lupt pe front, cot la cot cu ceilalți!

— Te înțeleg... Nu uita însă un lucru: că și eu, și dumneata, facem parte dintre aceia cărora le revine partea cea mai grea, care răstoarnă vechea zicală rusească „singur pe cîmpul de luptă nu ești ostaș". Tocmai pentru că sîntem singuri printre dușmani, trebuie să luptăm cu orice preț!

În odaia vecină se auziră pașii lui Kurt.

— Așa că, nu vă zgîrciți, Herr Baron, o sculptură ca asta nu mai găsiți. Priviți numai ce linie... — și „anticarul" își plimbă delicat degetele pe o mică statuetă, care reprezenta o tînără femeie.

Heinrich se depărtă de masă și-și îngustă ochii, ca și cînd ar fi admirat trupul figurinei.

— Într-adevăr, e de mare efect! o lăudă el și scoțînd din buzunar o bancnotă, o întinse bătrînului.

„Anticarul" se înclină și ieși.

A doua zi dimineață, Heinrich telefonă lui Keller că-i nevoit să plece urgent și apoi se duse la Gunder. Acesta îl primi numaidecît, cu toate că era foarte devreme.

— Te rog să transmiți generalului — zise el lui Heinrich — că starea sănătății mele s-a îmbunătățit simțitor, totuși trebuie să continui tratamentul. În curînd am să-i scriu mai pe larg.

— Pot pleca, Herr General?

— Stai puțin!

Gunder se adîncì în gînduri. Din cînd în cînd arunca priviri iscoditoare ofițerului care stătea înaintea lui, în poziție de drepți, cu o expresie impenetrabilă pe față.

— Mai transmite-i... — Gunder se uită drept în ochii lui Heinrich. Transmite-i că după părerea mea, clima Italiei de nord e foarte prielnică pentru sănătatea lui. Îl sfătuiesc să profite de ocazie și să se caute serios.

— Am să-i transmit întocmai vorbele dumneavoastră...

— Acum poți pleca...

Heinrich se înclină în tăcere.

La ora zece, mașina condusă de Kurt părăsi Parisul și o luă cu viteză mare pe autostrada largă, spre Lyon. Heinrich n-avusese timp să-și ia micul dejun și Kurt gonea cît putea ca să ajungă cît mai repede la un restaurant mai ca lumea.

În sfîrșit, se ivi orășelul Joigny.

— Să opresc, Herr Oberleutnant? Aici am luat eu masa în drum spre Paris. Restaurantul e colo. Și Kurt îi arătă din ochi o căsuță într-un cat, foarte îngrijită, situată chiar la intrarea în orășel.

Heinrich se uită cu nepăsare spre dreapta, dar deodată puse mîna pe volan și frînă brusc.

În fața restaurantului staționa un automobil cunoscut.

— Unde-i Herr General? întrebă Heinrich pe șoferul cu galoane de Feldwebel.

— Nu știu — mîrîi neprietenos SS-istul, aruncînd o privire bănuitoare ofițerului, cam prea curios, după părerea lui.

Heinrich urcă în cerdac ca să intre în restaurant, dar un alt SS-ist, un locotenent, îi tăie drumul.

— Ce dorești? întrebă el cu nerușinare, aproape îmbrîncindu-l.

— Spune, te rog, generalului Berthold că baronul von Goldring vrea să-l vadă.

Locotenentul îl măsură cu o privire lungă și intră în tăcere în restaurant.

Nu trecură decît cîteva clipe, și în ușă se ivi Berthold, în persoană, cu șervetul vîrît după gulerul cămășii.

— De unde vii? Ce vînt te aduce? se repezi el la Heinrich, îmbrățișîndu-l și sărutîndu-l.

Ofițerul care-l întîmpinase pe Heinrich cu atîta nepoliteță și un Oberleutnant care apăruse în cerdac o dată cu Berthold, luară poziția de drepți pe cele două laturi ale ușii.

— Garda mea — zise Berthold, trecînd pe lîngă ei.

Heinrich îi salută cu o ușoară înclinare a capului, dar fără să se uite la ei.

— Hainele civile vă stau foarte bine, Vater — zise el dinadins mai tare, examinînd statura impunătoare a generalului, îmbrăcat cu un costum scump, de culoare cenușie.

Ofițerii se dădură politicoși la o parte, trăgînd curioși cu urechea la conversație.

Dar Berthold trecu înainte, poruncindu-le din mers:

— Domnilor, rămîneți aici pînă ce eu și fiul meu ne vom lua micul dejun.

De rîndul acesta, micul dejun al generalului Berthold se lungi mai mult ca de obicei. Cei doi ofițeri, garda lui personală, ascultau cu invidie zăngănitul tacîmurilor și al farfuriilor, rîsul răsunător al șefului lor, care părea încîntat de această întîlnire.

— E bine c-ai să fii în Italia de nord — zise Berthold, mulțumit, după ce-i povesti Heinrich de unde vine și încotro se duce. În momentul de față, e bine să te afli cît mai departe de Germania. Ce-i drept, și acolo va trebui să fii prudent. Acum două zile, am expediat în Elveția pe Frau Else și pe Lorrchen a ta. Să stea acolo pînă va trece...

— Au plecat pentru multă vreme? Și eu, care i-am scris ieri de la Paris...

— Nu face nimic, au să-i trimită scrisoarea. S-au întețit atacurile aviației dușmane și, deocamdată, e mai sănătos ca femeile să nu se întoarcă la München. Bine că mi-am adus aminte, le-am dat însărcinarea să caute în Elveția o vilă. Știi că am mai vorbit noi despre asta!

— Aș vrea să contribui și eu...

— Fii pe pace! Am vîndut fabrica de pîine, iar Lorre ferma voastră. Și apoi, mai am unele economii făcute pe frontul de răsărit. Ți-ai schimbat banii în dolari? Minunat! Vor prinde bine după război.

— De s-ar termina odată războiul! Mi-e așa de dor să mă aflu între ai mei, în mijlocul familiei... — spuse Heinrich din toată inima.

Berthold oftă din greu.

— Partea proastă e că evenimentele se desfășoară altfel de cum am dori noi — spuse el, în sfîrșit, după ce dădu gata o porție mare de pește și se apucă de friptură. Blestemații aceia de ruși ne-au încurcat toate socotelile!

— Totuși, nădăjduiesc că vom izbuti să oprim ofensiva lor?

Berthold dădu din umeri, și-i răspunse fără prea multă convingere:

— Rezultatul războiului depinde de un singur lucru: de graba cu care vom fabrica în cantități suficiente noua armă.

— Prin urmare, zvonurile cu privire la o nouă armă nu-s un truc de propagandă, ci adevărul adevărat? întrebă Heinrich, curios.

— Adevăr pe care dușmanii Germaniei îl vor simți curînd pe propria lor piele.

— Nu-mi dau seama de loc cam despre ce armă poate fi vorba, dar cred că trebuie să fie formidabilă — zise Heinrich, cu un aer inocent.

Berthold se uită împrejur, deși știa perfect de bine că nu era nimeni străin în restaurant. Apoi coborî glasul și urmă aproape în șoaptă:

— Pot să-ți spun un lucru: o singură baterie din drăcoveniile astea așezată în pădurile Bavariei, o să fie de ajuns ca să distrugă în voie, metodic, toată Londra.

Surprinzînd pe fața lui Heinrich o expresie de sinceră mirare, Berthold izbucni în rîs.

— Da, da, dragul meu! Drăcoveniile de care vorbesc nu sînt altceva decît proiectile zburătoare! Au să fie dirijate prin radio, de la Berlin. Cu ajutorul lor, vom sili pe toți dușmanii noștri să capituleze... Bineînțeles, ceea ce ți-am spus acum e o taină, pe care nu trebuie s-o cunoască nici cei mai apropiați prieteni ai tăi!

— Aș putea spune că n-am nici un prieten, Vater!

Generalul îl amenință cu furculița.

— Dar franțuzoaica ceea de la Saint-Rémy? Crezi că nu știu?

— Pe ea o preocupau florile, nu armamentul. Ca pe orice tînără fată... De altfel, a murit acum cîteva zile.

— A murit? Cum?

— A călcat-o o mașină...

Dacă în clipa aceea Berthold nu s-ar fi aplecat asupra farfuriei, ar fi băgat de seamă cum a pălit viitorul lui ginere, surprinzînd pe fața așa-zisului său părinte un zîmbet enigmatic.

— Ei, ce să-i faci, să bem pentru odihna sufletului ei! Și Berthold dădu de dușcă paharul de vin.

Heinrich abia își lipi buzele de al său.

— Pînă acum, Vater, mi-ați tot pus întrebări, dar nu mi-ați spus de ce ați venit așa pe neașteptate în Franța?

— Vezi tu, noua situație cere și noi metode de lucru. Or, la noi, la SS, sînt la imbecili cu duiumul. Se mocăiesc atîta cu maquisards-ii ăștia, țin pe ostatici cu lunile, în loc să-i împuște pachete-pachete sau să-i spînzure în văzul populației. De aceea, sînt nevoit să alerg ca să le bag mințile în cap. Acum mă duc la Paris, iar de acolo de-a dreptul acasă. Am să aștept să-mi comunici noua ta adresă. În Italia de nord am prieteni pe care aș vrea să-i cunoști. Stai puțin, unde spuneai că se mută divizia voastră?

— La Castel la Fonte...

— La Castel la Fonte?... Chiar acolo am un prieten, pe contele Ramoni, un om foarte influent. Dar ar fi bine să-l cunoști, dacă-i la el la castel și nu-i la Roma. Ia să-i scriu cîteva rînduri!

Berthold își scoase blocnotesul și scrise un bilețel.

— Caută să-l cunoști negreșit pe Ramoni. O să-ți facă impresia că-i în afară de politică și de partid, dar în realitate, contele e unul din conducătorii mișcării cămășilor negre. Noi îl prețuim foarte mult.

La desert, Berthold se întoarse iarăși la evenimentele de pe front. Mai accentuă o dată că pune mari speranțe în arma cea nouă, totuși îl sfătui pe Heinrich să fie pregătit pentru orice eventualitate și să-și facă planurile de viitor în funcție de situație.

Înainte de a se despărți, Berthold îi atrase atenția:

— Nu uita, Heinrich, că orice s-ar întîmpla, noi trebuie să întîmpinăm viitorul ca niște oameni prevăzători și chibzuiți. Să-ți reduci cheltuielile, economisește fiecare dolar. S-ar putea să fim nevoiți să ne mutăm cu toții în Elveția — atunci economiile noastre au să ne prindă foarte bine.

„Încă un șobolan care se pregătește s-o șteargă de pe corabie" — își zise Heinrich.

La despărțire, viitorul ginere și viitorul socru se îmbrățișară și se pupară. Ca totdeauna, Berthold se emoționă în ultima clipă:

— Să te păzești, și nu numai de gloanțele partizanilor, ci și de italience. Se spune că-s tare frumoase. În chestiunea cu franțuzoaica, să n-ai nici o grijă, n-am să suflu o vorbă Lorrei. Noi, bărbații, sîntem păcătoși! Păcătuiește și tu, dar cu măsură. Nu uita că te așteaptă o nevastă tinerică.

Berthold plecă cel dintîi, însoțit de garda lui personală. Heinrich trebui să aștepte pînă ce mîncă și Kurt.

Și din nou mașina goni spre miazăzi.

ÎN FAȚA UNOR NOI MISIUNI

Spre seară, Heinrich ajunse în orășelul Castel la Fonte. Soarele se ascunsese după munți. Numai pe creasta ninsă a lui Gran-Paradiso mai întîrziau raze roșiatice-aurii. Un brîu de nori încingea muntele ceva mai jos de creastă, și-ai fi zis că o cunună ținută de mîini nevăzute plutește singură în văzduh.

Gran-Paradiso încheia lanțul de munți care înconjurau din toate părțile o vale largă, bogată în verdeață, împărțită în două părți egale de panglica unui rîu de munte nu prea lat, dar vijelios. Abia în apropierea orășelului, rîul își potolea goana, și cu cît înainta mai departe, își purta tot mai domol apele curate și limpezi ca cristalul.

În văzduh stăruia liniștea aceea premergătoare amurgului, cînd nici o adiere de vînt nu atinge copacii, ca și cînd s-ar teme să tulbure pacea aceea uimitoare care domnește în natură și pe care n-o întîlnești decît seara, la sfîrșitul verii, după o caldă și încă destul de lungă zi de august.

Și ca o disonanță, ca un semn că-i război, că bombele și proiectilele continuă să ucidă oameni, să distrugă sate și orașe, ca un lucru bizar și străin și tocmai prin aceasta bătător la ochi — o barieră lungă închidea drumul chiar la intrarea în orășel. Vopsită în dungi albe și negre, părea o brasardă de doliu după liniștea de pe pămînt.

Iar alături de barieră, ca o bubă respingătoare pe trupul naturii, își făcuse loc un buncăr de beton. La vreo cincizeci de metri depărtare se vedea un altul, în spatele lui încă unul, și încă unul, și încă unul... Orășelul acesta pitoresc, care pînă nu de mult atrăgea cu frumusețile lui mii de oameni, dornici să se odihnească și să respire aerul curat și îmbătător, acum, datorită tot oamenilor, dar altora, se transformase într-o cetate ciudată, care distona brutal cu natura înconjurătoare.

Pe străzi hoinăreau fără rost soldați înarmați, cu chipurile îngrijorate, asudați, plini de praf, cu tunicile încheiate pînă sub bărbie. Din cînd în cînd, întîlneai și cămăși negre. Ai fi zis că în orășel nu rămăsese nici un civil.

Statul-major al diviziei se instalase în clădirea unui hotel de pe strada principală. Heinrich căută biroul lui Lütz și după ce-l găsi, bătu la ușă.

— Intră — auzi glasul cunoscut, care i se păru cam mînios.

— Herr Hauptmann, dați-mi voie să vă raportez! începu Heinrich pe un ton glumeț, ducînd mîna la cozoroc.

— În sfîrșit! și Lütz sări de la locul lui. De-ai ști ce dor mi-a fost de tine, călător neobosit!

Ca totdeauna după o despărțire, cei doi prieteni își strînseră îndelung mîinile, se întrebară de sănătate și își povestiră pe scurt unul altuia întîmplările prin care trecuse fiecare în acest răstimp. Dar nici unul nu se hotăra să rostească numele Monicăi, ca și cînd s-ar fi temut să deschidă vorba. Într-un tîrziu, Heinrich nu se mai putu stăpîni.

— În afară de ceea ce mi-ai scris, nu mai ai nimic să-mi spui? îl întrebă el încet.

— Toate încercările mele de a afla cui aparținea mașina care a călcat-o, au fost zadarnice. Müller a făcut cercetări, dar, după cum mi-a spus chiar el, n-au dat nici un rezultat... La înmormîntare am fost și eu și Kubiss. Cînd a depus pe mormîntul ei o coroană ca din partea ta, m-am simțit groaznic de jignit. A fost îngropată înainte de apusul soarelui, și o fracțiune de secundă mi s-a părut că mîinile lui Kubiss erau roșii de sînge.

Heinrich se ridică în picioare, se apropie de fereastră, și multă vreme rămase cu ochii la creasta albă de zăpadă a muntelui Gran-Paradiso. Lütz nu îndrăzni să-i tulbure tăcerea.

— Herr Goldring? se auzi glasul generalului.

Heinrich întoarse capul. Ewers stătea în pragul biroului său, cu chipiul pe cap. Se vede că se pregătea să plece.

— Jawohl, Herr General! Am sosit de la Paris acum zece minute.

— Vino pînă la mine!

Fără să-și scoată chipiul, generalul se așează la locul lui la birou și arătă ofițerului său cu însărcinări speciale scaunul din față.

— Ce vești mi-aduci de la prietenul meu de la Paris?

Heinrich îi repetă întocmai ceea ce-i spusese generalul Gunder.

Dacă vorbele referitoare la sănătatea lui Gunder îi făcură o vădită plăcere, apoi cele privitoare la clima Italiei de nord, foarte prielnică pentru propria lui sănătate, îi provocară o reacție diametral opusă.

— Totdeauna oamenilor li se pare că-i mai bine acolo unde nu sînt — zise el enervat și se ridică. Îți mulțumesc foarte mult, Herr Leutnant. Acum du-te de te odihnește, ca de mîine să ne apucăm de lucru, că avem berechet.

Lütz aștepta ca Heinrich să termine convorbirea cu generalul.

— Dar cum stăm cu locuința? îl întrebă Heinrich, cînd rămaseră numai ei doi.

— Foarte prost, de altfel ca și cu toate celelalte. Am umblat și am căutat, dar n-am găsit nimic ca lumea. Astăzi ai să dormi la mine, iar mîine să-ți cauți singur, poate o să găsești ceva.

Lütz locuia la etajul doi al clădirii în care era instalat comandamentul.

— Aici ducem o viață de campanie — zise căpitanul, pregătind pe marginea mesei o cină fără pretenții. Cu vremea, totul se va aranja, dar deocamdată mîncăm și noi cum putem și unde putem... Dacă nu ești obosit, să mergem la castel. Proprietarul lui, contele Ramoni, e un om foarte amabil și primitor.

— Contele Ramoni? E aici?

— Îl cunoști? se miră Lütz.

— De cunoscut nu-l cunosc, dar am o scrisoare de recomandație din partea lui Berthold. E un vechi prieten al lui.

— Atunci e minunat! Contele m-a poftit să mă instalez la castel, dar eu n-am primit, pentru mine ar fi fost prea departe. Însă cum tu ai mașină, ai putea să stai la el.

— Vorbești ca și cînd ai fi sigur c-o să mă poftească și pe mine!

— Dacă nu te invită contele, te invită negreșit nepoata lui, Maria-Luisa.

— Și cum arată nepoata?

— Ai să vezi singur. Trebuie să te previn însă că tînăra contesă se plictisește grozav în colțișorul ăsta uitat de Dumnezeu, cum spune ea. După părerea ei, cînd Dumnezeu a creat lumea, a uitat să facă la Castel la Fonte magazine de modă, teatre, o operă, cabarete vesele... nici măcar n-a trimis aici un padre mai ca lumea, căruia să-i poți mărturisi păcatele.

— Are așa de multe păcate?

— Cred că mult mai multe decît s-ar cuveni să aibă o văduvă care încă n-a lepădat doliul. Și asta nu-i numai părerea mea, ci și a tuturor ofițerilor noștri care au reținut atenția tinerei contese.

— Oho! Înseamnă că fericiți de ăștia sînt mai mulți! Nu cumva te numeri și tu printre ei?

— Pe mine mă ține în rezervă. Zice că sînt prea de modă veche în rapórturile mele cu doamnele. Dar dă-o încolo! Avem de vorbit despre lucruri mult mai importante decît despre tîrfa asta aristocratică. Înainte de toate, aș vrea să-ți atrag atenția asupra ușurinței tale înnăscute, datorită căreia dai totdeauna peste primejdii care ar putea fi ocolite. Nu te supăra pe mine și nu mă contrazice. Trebuie să-ți spun că ne-a revenit o moștenire din cale-afară de proastă. Înaintea noastră a stat aici o divizie de SS. Și știi doar că acolo unde sînt SS-iști, populația sau se mută la cimitir, sau se duce la parti-

zani. Iar partizanii din partea locului sînt și mai activi ca cei din Franța. Singurul nostru noroc este că nu sînt uniți.

— Cum așa?

— Ei nu acționează unitar, pe un singur front, și afară de asta, își irosesc cea mai mare parte din forțe în disensiuni. Printre ei sînt naționaliști, democrați, creștini, garibaldiști... E greu să-i înșiri pe toți. Cei mai înverșunați sînt garibaldiștii. Aștia, în marea lor majoritate, sînt comuniști și se bat ca dracii. De altfel, prietenul tău Müller o să te informeze mai bine ca mine. Sau chiar Kubiss. Și fiindcă veni vorba, mare canalie mai e și Kubiss ăsta!

— Abia acum te-ai convins?

— Niciodată nu mi-a fost simpatic, dar acum îl urăsc pur și simplu.

— Pentru ce?

— De cînd s-a întețit lupta împotriva partizanilor, spitalul nostru divizionar s-a instalat aici. Medic-șef al acestui spital este unul, Mattini...

— Italian? se miră Heinrich. Știa că în armata germană o asemenea funcție nu poate fi deținută decît de un neamț.

— Italian numai după tată, mama lui e ariană pursînge. Cred c-au ținut seama de acest lucru cînd l-au numit medic-șef al spitalului. Afară de asta, e un chirurg de mîna întîi. Ei bine, între acest Mattini, care e un om foarte simpatic, cînd ai să-l cunoști ai să te convingi personal, și Kubiss s-a încins un adevărat război.

— Bine, dar nu sînteți aici decît de cîteva zile!

— Cea dintîi ciocnire a avut loc îndată după sosirea noastră pe meleagurile astea; Kubiss i-a cerut morfină, dar Mattini l-a refuzat categoric. De aici a început.

— Îmi închipui ce furios a fost Kubiss!

— Nici nu-ți trece prin minte la ce a recurs ca să se răzbune pe Mattini! Să vezi ce josnicie, ce ticăloșie! De așa ceva e capabil numai un gestapovist. Știind că Mattini e un om foarte blînd și uman, de altfel a refuzat să-i dea morfină tot din considerații umanitare, Kubiss a început să-l cheme la el ca să asiste la interogatorii, ba chiar i-a cerut să facă nu știu ce experiențe asupra arestaților. Se înțelege, Mattini a refuzat hotărît și acum Kubiss îi face zile fripte, îl amenință, îl șantajează...

— Într-adevăr că-i un ticălos! Dar fii liniștit. I-am adus eu morfină îndeajuns. N-are decît să se otrăvească, va fi un nemernic mai puțin pe fața pămîntului. Cînd o să aibă morfină, o să fie mai îndulgent și față de Mattini... Dar Müller cum o mai duce?

— Nu știu pentru ce a primit mulțumiri de la Berlin, din partea tatălui tău. Acum așteaptă să fie înaintat în grad și decorat cu „Crucea de fier". S-a făcut și mai obraznic. Ce-i drept, cu tine se poartă cu mănuși. Dar știi ce inovație s-a introdus la noi? Din inițiativa lui Müller! Ia pune mîna pe telefon și uită-te!

Heinrich luă telefonul și citi următorul anunț lipit pe aparat: „Dușmanul trage cu urechea!"

Lütz îi mai spuse că asemenea etichete se văd la fiecare pas, că convorbirile telefonice sînt strict controlate, că fiecare ofițer de la comandament își are indicativul lui: generalul e „unchiul", șeful de stat-major — „tata", Lütz — „logodnicul", Müller — „călugărul", Kubiss — „padre".

După ce se dezbrăcară și stinseră lumina, Karl și Heinrich mai stătură de vorbă o vreme, unul culcat pe pat, celălalt pe divan.

În acest timp, Kubiss alerga prin tot orășelul în căutarea lui Goldring, de a cărui sosire aflase de la Kurt, întîlnindu-l din întîmplare pe stradă. Speranța că baronul și-a ținut făgăduiala și i-a adus fiolele neprețuite părea să-i fi insuflat putere, scoțîndu-l din starea lui de prostrație. Dar pe oricine întrebă, nimeni nu știu să-i spună unde a tras Goldring. Abia noaptea tîrziu, îi veni în minte să dea un telefon lui Lütz, acesta însă îi răspunse furios că nu-i la el și-l rugă să nu-i tulbure somnul.

Totuși, îndată ce se lumină de ziuă, Kubiss veni la căpitan, mai bine zis se tîrî pînă la el. Abia își mișca picioarele. Fără să dea bună ziua, căzu pe un scaun, gîfîind din greu. Mîinile îi tremurau, fața, de obicei palidă, avea o culoare pămîntie, iar pleoapele umflate aproape că-i acopereau ochii.

Dîndu-și seama care-i pricina stării deplorabile a musafirului matinal, Heinrich, fără să spună o vorbă, îi întinse două fiole. Ochii lui Kubiss scînteiară de bucurie. El înșfăcă fiolele, scoase din buzunar o cutiuță, luă seringa, o umplu și cu o mișcare sigură își injectă morfina. Timp de cinci minute, rămase cu ochii închiși, cu capul lăsat pe speteaza fotoliului. Dar treptat-treptat, culoarea pămîntie începu să dispară, mîinile nu mai tremurau, ochii i se aprinseră și pe buze îi încolți un zîmbet.

— Baroane! Pînă la venirea dumitale, eu nu credeam că există îngeri păzitori, dar astăzi m-am convins că sînt, și cel dintîi dintre ei ești dumneata. Nici nu știu cum aș putea să-ți mulțumesc. Doar rugîndu-mă lui Dumnezeu și ziua și noaptea pentru dumneata, cînd voi lepăda tunica asta și voi îmbrăca sutana.

— Bineînțeles, dacă partizanii nu ne-or trimite pe lumea cealaltă înainte ca dumneata să apuci a schimba pistolul cu crucea! i-o trînti Lütz, încîudat.

— Nu-mi pasă de nimic. Adineauri mi-am injectat o doză așa de mare de optimism, încît privesc cu încredere în viitor — Kubiss sări din fotoliu și începu să se plimbe prin odaie. Dacă ai ști, Hauptmann, ce plăcut e să învii din morți! E o adevărată desfătare să simți cum îți pulsează sîngele în toate arterele și cum îți tremură fiecare vinișoară din corp. Dumneata n-ai să cunoști niciodată satisfacția extraordinară pe care ți-o dă schimbarea bruscă în starea ta de spirit! Cu cîteva clipe mai înainte să fii gata să mori, și dintr-o dată să ți se pară că lumea întreagă e la picioarele tale, că a fost creată pentru tine!

— Sînt foarte bucuros că n-am s-o cunosc! Pe mine mă dezgustă această excitație nefirească.

— Ce diferență este între o excitație firească și una artificială! Principalul este să ai o dispoziție bună, dar cum o capeți, e o problemă secundară. Metoda prin care o obții n-are importanță, interesează numai rezultatele. Baroane, mi-ai adus o cantitate mai apreciabilă din elixirul acesta miraculos?

— O să-ți ajungă pentru un timp.

— Și cînd mi-l dai?

— Prostia asta n-am s-o fac, am să-ți dau cu porția. Dumneata faci abuz de narcotice. Ai început cu o fiolă și acum îți injectezi două și chiar trei. Înainte ți-o introduceai sub piele, iar acum direct în vînă. Niciodată nu te-am mai văzut în halul în care erai astăzi și n-ar fi camaraderesc din partea mea să te încurajez.

— O baroane, eu știu că ai o inimă bună și o mînă largă. De aceea, privesc liniștit în viitor. Totuși, să-mi dai o fiolă acum, ca să nu alerg după dumneata ca un cățel care caută urma pierdută, cum mi s-a întîmplat în noaptea asta.

— Fie, mai poftim una de hatîrul revederii noastre!

— Nu spuneam eu că ai o inimă bună! Păcat că sînt grăbit, altfel ți-aș cînta în cinstea sosirii dumitale o serenadă italiană. Asta, de pildă...

Și fluierînd un cîntec napolitan, Kubiss dispăru pe ușă. Acum era vesel, vioi, nu mai semăna de loc cu epava care intrase în odaie cu puțin mai înainte.

— Nu te înțeleg, Heinrich! Ce nevoie ai tu de ticălosul ăsta? Ticălos chiar și printre gestapoviști! îl întrebă Lütz, nemulțumit.

— Pentru colecție — îi răspunse Heinrich mai în glumă, mai în serios.

Toată ziua aceea trebui să lucreze pe rupte. Divizia primise completări în efective și Ewers îl însărcinase să verifice actele ofițerilor sosiți.

— Dar ce-o fi cu unitatea asta specială a maiorului Stengel? îl întrebă Heinrich pe Lütz, cercetînd una din foile calificative.

— Naiba știe! Încă nu l-am văzut la față. Unitatea lui făcea parte din divizia de SS care a stat în Castel la Fonte înainte de venirea noastră. Are în pază un obiectiv militar, despre care nu știu decît generalul, șeful de stat-major și Müller. Cînd l-am întrebat pe general ce-i cu Stengel, mi-a dat a înțelege că ar fi bine ca și eu și tu să nu ne interesăm de el.

— Ei, atunci să-l lăsăm naibii! făcu Goldring cu nepăsare. Totuși, citi cu multă atenție foaia lui calificativă. Chiar și faptul că i se decernaseră șase decorații înalte era o dovadă că avea merite excepționale la activul lui.

Pe înserat, după ce sfîrșiră lucrul, Heinrich și Lütz plecară la contele Ramoni. Încă de cu ziuă, Lütz telefonase Mariei-Luisa și aceasta îi poftise să vină la ora șapte seara.

Castelul se afla cam la un kilometru de orășel, pe o stîncă uriașă, ce se înălța la gura unui defileu. Ai fi zis că e o santinelă singuratică care apăra intrarea în vale.

Lütz era cunoscut la castel și garda compusă din doi membri ai organizației „cămășile negre" lăsă mașina să intre, fără s-o mai oprească.

La intrarea principală, sub un portic nu prea mare, cu coloane, mai stătea de pază un membru al „cămășilor negre".

— După cum văd, contele nu se prea simte în siguranță în propria lui țară! zise Heinrich cu ironie. Ia te uită ce gardă are!

— Ca să-ți spun drept, eu unul nu mă pot descurca în harababura asta italienească și în tot ce se petrece aici. Oficial, contele nu ocupă nici un post și după cît se pare, nu face parte din nici un partid politic, cel puțin așa mi-a declarat chiar el. Totuși, de teama unui atac al garibaldiștilor, e păzit ca o persoană marcantă.

Conduși de servitori, oaspeții urcară la etaj, pe niște trepte late de marmură și, cotind la stînga, se pomeniră într-o odaie spațioasă, care părea mai curînd o galerie de tablouri. În afară de fotolii comode și de măsuțe, nu mai era altă mobilă acolo. În schimb, pereții erau încărcați cu tablouri.

— Contelui îi place pictura, și după cît îmi dau eu seama, se pricepe în acest domeniu — începu să-i explice Lütz, dar auzind pași în coridor, tăcu.

Ușa se deschise larg, și în prag apăru un cărucior cu trei roți, pe care-l împingea de la spate un lacheu voinic. În cărucior, rezemat de perne, ședea contele Ramoni. Era un bătrîn la vîrsta aceea înaintată cînd poți tot așa de bine să-i dai șaptezeci, optzeci sau nouăzeci de ani, așa de tare șterseseră timpul hotarele dintre decenii. Degetele lui lungi și noduroase zăceau neputincioase pe pledul cadrilat, iar capul, îndată ce încercă să se așeze mai drept, se legănă de cîteva ori, apoi rămase aplecat înainte, ca și cînd gîtul lui bătrîn nu mai era în stare să-i ducă greutatea. O impresie bizară făcea și fața contelui, acoperită de zbîrcituri mari și mici, care o brăzdau în toate direcțiile. Iar din labirintul acesta variabil și mobil de cute, ieșeau la iveală doi ochi negri, rotunzi, fără gene, de-ai fi zis că-s două suporturi care susțin toată dantela aceea de încrețituri. În ciuda grimaselor vioaie ale obrazului, în ciuda vorbelor ce se desprindeau de pe buzele lui, ochii încremeniseră într-o liniște netulburată, și păreau doi cărbunași gata să se stingă.

Lütz și Goldring luară poziția de drepți ca în fața unui șef.

— Signori, sînt bucuros să vă salut în castelul meu — rosti contele ceremonios, în limba germană.

— Sînt fericit, signor, că vă văd sănătos — îi răspunse Lütz tot atît de ceremonios — și vă rog să-mi îngăduiți să vă prezint pe prietenul meu, baronul von Goldring.

Heinrich se înclină.

— Generalul-maior Berthold, părintele meu adoptiv, m-a rugat să vă transmit cele mai bune urări de sănătate. De altfel, cred că vă spune acelaşi lucru şi în scrisoare.

Şi Heinrich îi întinse un plic închis.

Contele parcurse repede cu ochii scrisoarea.

— Minunat! Este de-a dreptul minunat că întîmplarea a adus în castelul meu pe fiul lui Wilhelm Berthold. Acum vreo zece ani, am avut noi o mulţime de afaceri împreună. Cînd ai sosit, baroane?

— Dacă m-am prezentat la dumneavoastră astăzi, este pentru că am sosit abia aseară. Nu mi-aş fi îngăduit să amîn nici măcar cu o zi o vizită atît de plăcută.

— Tinereţea dă dreptul la neatenţie faţă de noi bătrînii, de aceea preţuiesc cu atît mai mult amabilitatea dumitale. Unde stai, baroane?

— Deocamdată, mă bucur de ospitalitatea căpitanului Lütz, sper însă că...

— Nu cred să găseşti ceva potrivit în oraşelul nostru. Iar eu m-aş considera vinovat faţă de generalul Berthold, dacă n-aş adăposti în castelul meu pe fiul lui. Sînt sigur că şi nepoata mea va fi de aceeaşi părere. De aceea, să mergem la Maria-Luisa, să vă confirme ea personal vorbele mele.

Contele făcu un semn cu mîna, şi servitorul împinse în tăcere căruciorul spre uşă. Goldring şi Lütz îl urmară, cotind într-un coridor lat, care ducea în aripa dreaptă a castelului.

— Anunţ-o pe contesă că avem oaspeţi — porunci contele unei subrete, care deschisese în faţa lor uşa uneia din nenumăratele încăperi.

Dar Maria-Luisa nu apăru chiar aşa de curînd şi pînă la venirea ei bătrînul conte vorbi ofiţerilor despre cîteva dintre tablourile care împodobeau pereţii încăperii tapisaţi cu mătase albastră. Erau pînze de pictori moderni, totuşi nici după explicaţiile amfitrionului nu puteai să-ţi dai seama ce reprezentau. De altfel, după cum se văzu, nici contele nu părea să priceapă mai mult, lămuririle lui erau confuze şi adesea nu-şi putea ascunde accentele ironice.

— Eu unul, nu sînt un admirator al tuturor acestor „izme" în artă — mărturisi Ramoni în cele din urmă. Însă contesa, ca orice femeie, nu vrea să rămînă în urma modei. Dar iat-o în persoană!

O femeie înaltă, slabă, de vreo treizeci de ani, intră în odaie. Purta o rochie neagră, strîmtă, cu mîneci bogate, lungi, dintr-o ţesătură străvezie. Păşind pragul, îşi ridică mîinile ca să-şi potrivească coafura şi atunci o eşarfă spumoasă, de muselină neagră i se desfăcu de pe umeri ca două aripi. Se vede că croiala rochiei fusese calculată pentru a produce acest efect, de altfel ca şi toată atitudinea ei teatrală. Maria-Luisa îşi ţinu dinadins ceva mai mult mîinile în păr, în timp ce examina cu ochii ei verzui, pe jumătate închişi, pe cei din salon.

Şi în expresia obrazului contesei, ba chiar şi în trăsăturile ei, era ceva nefiresc: ovalul alungit al feţei nu se potrivea nici cu sprîncenele drepte, ca nişte sforicele, desenate cu creionul, nici cu gura exagerat mărită cu roşu de buze.

— Foarte drăguţ din partea dumitale, signor Lütz, că l-ai adus la noi pe baron! zise Maria-Luisa cu un glas cîntat, învăluindu-l pe Heinrich cu o privire îndrăzneaţă.

— Cu atît mai mult, copila mea, că baronul e fiul unui vechi prieten al meu — adăugă contele Ramoni.

— Sper, dragă unchiule, că te-ai gîndit să inviţi pe baron să stea la noi?

— Tocmai de aceea am adus oaspeţii la tine, ca să întăreşti invitaţia mea.

— Nu numai că o întăresc, dar chiar îl rog foarte mult pe baron să nu ne refuze. Da, da, de altfel... iartă-mi siuceritatea, mai tîrziu ai să te obişnuieşti cu felul meu de a fi, de altfel, invitîndu-te la noi la castel, mă gîndesc nu numai la interesele dumitale, ci şi la ale mele.

— Nu mă pot dumiri cu ce v-aș putea fi de folos. Totuși, mă bucur dinainte că mi se oferă această onoare.

— Noi nu ne prea simțim în siguranță, baroane! Și gîndește-te că sîntem singuri! Uneori, chiar te apucă groaza. Da, da, în Italia noastră binecuvîntată de Dumnezeu, lucrurile au ajuns pînă acolo încît pe pămîntul tău, în propriul tău castel, tremuri noaptea de frică.

— Ca orice femeie, cam exagerezi, Maria. Noi sîntem la adăpostul unor ziduri zdravene. Atîta doar că ar trebui să organizăm paza ceva mai bine... Baronul, ca ofițer, ne-ar putea ajuta în direcția asta.

— Am să fac bucuros instrucție cu garda dumneavoastră, iar la nevoie, am s-o și întăresc.

— V-aș fi foarte recunoscător, signor Goldring.

— Și asta-i tot ce pot face pentru dumneavoastră, signora ?

— Te-am invitat la noi, ca să fii cavalerul meu. Și cred că nu-i puțin lucru, doar îndatoririle unui cavaler sînt nelimitate — Maria-Luisa rosti înadins mai apăsat ultimele cuvinte.

Convorbirea obosise, se vede, pe contele Ramoni care își lăsase iarăși capul pe pernă. Observînd acest lucru, Heinrich și Lütz se ridicară.

— Iertați-mă, domnule conte, că v-am răpit atîta timp — se scuză Heinrich.

— O, dimpotrivă! Eu trebuie să vă cer iertare pentru slăbiciunea mea, care mă lipsește de plăcerea de a fi cît mai mult timp într-o societate atît de plăcută. Maria, las oaspeții în seama ta. Arată-i baronului odăile pe care i le punem la dispoziție. Te rog, baroane, să te simți ca la dumneata acasă. Iar pe dumneata, signor Lütz, de azi înainte sper să te văd mai des la mine la castel.

Contele își luă rămas bun, dînd ușor din cap și lacheul scoase căruciorul din odaie.

— Ce să facem mai întîi, signori, să luăm masa sau să vizităm apartamentul baronului? întrebă Maria-Luisa cînd rămaseră numai ei trei.

— Sînt de părere să terminăm mai întîi cu treburile — zise Lütz.

— Ca totdeauna, dumneata ești rațional și practic — ripostă Maria-Luisa, cu ironie.

— Dimpotrivă, sînt prea romantic! Eu nu vreau să alterez gustul minunat al vinului care se servește la castel, cu o preocupare atît de prozaică, ca vizitarea unui apartament.

— La urma urmei, le-am putea îmbina pe amîndouă. Am să spun să ni se servească cina în cabinetul baronului, și în felul acesta vom sărbători și instalarea lui în casă nouă.

Maria-Luisa sună și dădu instrucțiuni în șoaptă subretei. Apoi își conduse oaspeții în apartamentele sale din aripa stîngă a castelului.

— Aici stau eu, iar aceste patru camere sînt la dispoziția dumitale, baroane : un birou, o bibliotecă, un dormitor și un salon. Îți atrag atenția asupra unui avantaj : acest apartament are o intrare de serviciu aparte, care dă în parc. Poți să vii și să pleci fără să dai ochi cu mine.

— În cazul acesta, mi-e teamă că n-o să folosesc niciodată intrarea de serviciu!

Maria-Luisa aruncă o privire lungă lui Heinrich, apoi îl învălui pe Lütz cu aceeași căutătură. Cocheta pe față cu cei doi ofițeri. De aceea, în timpul cinei, Heinrich își zise cu groază că îndatoririle lui de cavaler al contesei nu vor fi chiar așa de ușoare, cum își închipuise la început.

A doua zi dimineață, Kurt aduse bagajele la castel. Dar în ziua aceea Heinrich nu văzu nici pe conte, nici pe contesă — se întoarse acasă foarte tîrziu.

Fără să se atingă de cina ce i-a fost trimisă cu amabilitate de Maria-Luisa, Heinrich se dezbrăcă repede și se vîri în pat, crezînd că somnul îi va aduce uitarea de care avea nevoie, că-i va alunga gîndurile apăsătoare care nu-i mai

dădeau pace după întrevederea lui de astăzi cu Müller. Dar nici uitarea, nici somnul nu veneau. Heinrich aci aprindea, aci stingea lampa de pe noptieră, care își împrăștia în jur lumina blîndă, albastră, aci desfăcea și iar trăgea la loc perdelele splendide ale pologului, sau se culca pe spate, se întorcea pe o parte, își trăgea plapuma peste cap, cum îi plăcea să facă în copilărie, dar în zadar — totul îl irita, totul îl stînjenea, aţîţîndu-i doar și mai mult nervii.

Nu-i ieșea din cap ordinul pe care-l citise în ziua aceea. Generalul feldmareșal Kesselring, comandantul suprem al trupelor germane din Italia, repeta aproape vorbă cu vorbă măsurile de represiune împotriva populației băștinașe, întocmite în vară de Berthold, și pe care Heinrich le cunoștea. Textul unor aliniate era identic cu acela propus de Berthold. Bunăoară : „Acolo unde se cunoaște precis efectivul grupurilor de partizani, să se aresteze un număr corespunzător de oameni din populația civilă a ținutului respectiv și în caz că partizanii comit vreun act de violență, ostaticii să fie împușcați".

Heinrich nu uitase comentariile pe care le făcuse Berthold după ce-i citise aceste aliniate.

— Ostatici de-ar fi, că pretexte pentru împușcarea lor găsește orice Feldwebel !

Așadar, planul lui Berthlod fusese acceptat și pus în aplicare. Se prea poate ca în clipa asta chiar, cînd el stă tolănit pe patul acesta mare, lăfăindu-se pe saltelele de puf — în patria lui, pe malurile Niprului, ard satele și orașele și mor mii de oameni.

Și aici, în acest pașnic colțișor al Italiei va curge sînge nevinovat. Va curge chiar sub ochii lui, în prezența lui ! Dar el nu va putea să ajute cu nimic, nu va putea să împiedice represaliile pe care le pregătește Müller din ordinul lui Kesselring. De-ar veni odată mesajul „anticarului", fie chiar cu o misiune cît de grea !

Ce lumină cadaverică împrăștie felinarașul asta albastru ! Ce ar fi să aprindă candelabrul și să citească ceva pînă cînd îl va doborî oboseala ? Heinrich se ridică într-un cot și privirea îi cade pe un tablou imens, atîrnat în peretele din față. Întinde mîna spre căpătîiul patului, apasă pe buton și deodată o lumină strălucitoare inundă odaia. Acum, fără să se ridice din pat, poate examina tabloul. Pe o pînză uriașă, pictorul imortalizase unul din episoadele nopții sfîntului Bartolomeu. Pe primul plan — un zid înalt de piatră al unei case, pe care tremură răsfrîngerile unui incendiu nevăzut. Chiar lîngă zid, într-o băltoacă de sînge, zace un bătrîn cu gîtul tăiat. Ochii lui înghețați, sticloși, îl privesc cu o nepăsare moartă. Lîngă bătrîn stă un uriaș cu pieptul gol. Cu mîna stîngă ține de coadă o tînără femeie, răsturnîndu-i capul pe spate, iar mîna dreaptă, cu un cuțit mare, plin de sînge, încleștat între degete, stă avîntată deasupra ei. Femeia strînge la piept un copilaș gol, se vede așa cum l-a luat în grabă din culcușul lui cald. În ochii mamei, se citește groază, rugă, o suferință supraomenească. Trupul ei e încordat, ea încearcă să se întoarcă cu coasta spre ucigaș, ca să-și acopere copilul. Dar în privirea călăului scînteiază fanatismul, cruzimea de fiară sălbatică.

Multă vreme Heinrich nu-și poate lua privirea de la tablou. Deodată i se pare că personajele de pe pînză prind viață. Mîinile femeii care-și apără copilul tremură, ucigașul își avîntă cuțitul... Dar nu, ăsta nu-i cuțit, e o baionetă — lungă, ascuțită, plină de sînge. Iar ucigașul poartă tunică de general SS. Și fața... fața lui... părul lins cu grijă, mustăcioara tunsă scurt... Da, da, ăsta-i Berthold !

Tabloul trebuie scos numaidecît ! Altfel, numai un pas îl desparte de halucinație. Heinrich sare din pat și fără să vrea, răstoarnă garafa cu apă.

— Ce s-a întîmplat, Herr Oberleutnant ? îl întreabă Kurt, dînd buzna în dormitor, pe jumătate îmbrăcat.

— Am vrut să sting lumina și am dat cu mîna peste garafă. Strînge cioburile și scoate și tabloul acela din perete. Mă enervează!

După ce plecă Kurt, Heinrich se vîrî din nou în pat. O rușine usturătoare îi cuprinde toată ființa. Să nu-și mai poată stăpîni nervii! Dar e știut că principala lui armă, s-ar putea spune unica lui armă, este stăpînirea de sine — adică nervi de oțel! Și asta după toate hotărîrile pe care le luase la Paris... Ei hai, nu te mai gîndi la nimic, caută să adormi, nu-ți mai fă reproșuri! Stai liniștit, întinde-ți bine trupul în pat, apoi inspiră... respiră... încă o dată... încă o dată... pînă cînd respirația va deveni egală... Acum numără: unu, doi, trei, patru...

Peste o jumătate de oră, Heinrich adormi și se trezi abia a doua zi dimineață, la ora zece.

— Kurt, de ce nu m-ai trezit? îl luă el în primire.

— Dormeați așa de adînc, Herr Oberleutnant...

Heinrich se repezi la telefon.

— „Logodnicul"? Am să întîrzii, nu prea mă simt bine astăzi. Dacă întreabă „unchiul" de mine, spune-i și tu ce ți-o veni în minte. Minunat! Atunci am să trec mai întîi cu o chestiune pe la „călugăr" și de acolo vin la tine.

Heinrich își luă micul dejun și era gata să plece, cînd intră subreta.

— Îmi dați voie să strîng masa, monsieur l'officier? îl întrebă ea, cine știe de ce, în limba franceză.

— Mă rog, dar în viitor rezolvă chestiunile astea cu dînsul — și Heinrich arătă din cap spre Kurt.

Subreta fulgeră o privire spre Kurt, care se înroși tot.

Heinrich se hotărî să meargă pe jos de la castel pînă în oraș, ca să chibzuiască mai bine linia atitudinii lui față de Müller. Într-adevăr, Lütz avea dreptate că șeful serviciului SS își luase nasul la purtare de cînd primise adresa de mulțumire din partea lui Berthold. O fi crezînd cumva că de aci înainte se poate lipsi de von Goldring? Trebuie să-i dea să înțeleagă că se înșală! Să-i strecoare vreo aluzie, dar spusă cu autoritate, cum se și cuvine din partea ginerelui unui personaj atît de sus-pus... Un laș ca Müller o s-o bage pe mînecă numaidecît.

Ocazia de a-și arăta fermitatea se ivi îndată ce ajunse la serviciul SS, instalat într-o casă izolată din apropierea comandamentului.

— Cum pot să ajung în biroul șefului dumitale? întrebă Heinrich pe santinela care stătea la ușă, cu automatul în mînă.

— Etajul întîi — îi răspunse de mîntuială soldatul, fără să se uite măcar la Oberleutnant.

— Cum îndrăznești, ticălosule, să vorbești așa cu un ofițer? îl puse Heinrich la locul lui. Cîțiva gestapoviști care fumau ceva mai încolo întoarseră curioși capetele.

— Vorbesc reglementar! răspunse santinela cu obrăznicie și ochii lui scînteiară batjocoritor.

— A, așa! Rottenführer! strigă furios Heinrich pe subofițerul care stătea printre cei care fumau.

Subofițerul înaintă și luă poziția de drepți!

— Anunță-l imediat pe Herr Maior Müller că baronul von Goldring îl roagă să iasă numaidecît afară!

Rottenführer-ul dispăru pe ușă. Nu trecură decît cîteva clipe și în cerdac apăru Müller. Părea îngrijorat.

— Ce s-a întîmplat?

— Tocmai asta vroiam să te întreb pe dumneata! Cum se face că în fața ușii dumitale, în loc de ostași, fac de santinelă niște bădărani care-și permit să jignească un ofițer?

Ochii lui Müller se îngustară ca la pisici. El se apropie de soldat și-l lovi cu atîta putere, că acesta se clătină.

— Idiotul ăsta să fie schimbat imediat și trimis la carceră! Am să stau de vorbă personal cu dumnealui și am să-l învăț eu să fie politicos!

Apoi îl luă pe Heinrich de braț și-l conduse la etaj, cerîndu-și scuze din mers.

— Avea dreptate tatăl meu să-mi spună, cînd m-am întîlnit cu el ultima oară pe drum, că s-a cam pripit trimiţîndu-ţi adresa ceea de mulţumire — îl întrerupse Heinrich cu răceală. Dacă pînă şi soldaţii din SS încep să-şi uite îndatoririle...

— Baroane, te mai rog o dată, iartă-mă! Te asigur, e unicul caz. S-ar putea oare ca prietenia noastră sinceră şi trainică să fie zdruncinată de un idiot ca ăsta? Dar lasă că-l învăţ eu minte... Müller îşi strînse pumnii şi Heinrich îşi dădu seama că-l băgase în sperieţi.

— Bine, să considerăm incidentul închis! zise Heinrich pe un ton îngăduitor.

Intrară în camera care servea lui Müller ca odaie de primire. Acolo, în afară de Kubiss şi de Feldwebel, se mai afla un bărbat îmbrăcat în haine civile. După atitudinea lui degajată, Heinrich înţelese că nu-i arestat. O privire fugară şi pătrunzătoare i-a fost de ajuns ca să-i reţină trăsăturile caracteristice ale obrazului. Mai cu seamă sprîncenele neobişnuit de late şi de dese îi atîrnau atît de jos peste orbite, încît ochii aproape că nu i se vedeau.

— Condu-l prin curte pînă la portiţa din dos! porunci Kubiss Feldwebel-ului şi se repezi în întîmpinarea lui Heinrich.

— Sînt fericit, baroane, că pot să te salut în templul dreptăţii şi al răzbunării! exclamă el pe tonul lui obişnuit, glumeţ.

— E adevărat, mi-ai făgăduit că ai să te rogi lui Dumnezeu pentru mine şi ziua şi noaptea, dar sper că nu în templul ăsta?

— Nu, în templul ăsta noi oficiem alte liturghii! Şi Kubiss rîse cu cinism. Aici, am mai curînd rolul de demon ispititor... Dar să lăsăm gluma, mor de nerăbdare. Spune-mi, mi-ai adus?

— O fiolă, după cum ţi-am şi făgăduit.

— Grazzia, signore! se înclină Kubiss teatral şi ieşi, iar Heinrich intră în biroul lui Müller.

— Ştii, Hans, aseară m-am gîndit mult la ordinul feldmareşalului Kesselring, de care am luat cunoştinţă. Mi-e teamă că acum ai să ai şi mai mult de lucru — începu Heinrich, lăsîndu-se într-un fotoliu în faţa lui Müller.

— Ordinul ăsta îmi dezleagă întrucîtva mîinile. N-am să mai fiu nevoit să mă port cu mănuşi cu animalele astea, cu aşa-zisa populaţie civilă. Sînt sigur că fiecare dintre ei, dacă nu-i el însuşi partizan, în orice caz ajută pe partizani. Închipuieşte-ţi, a doua zi după sosirea noastră aici, au tras în maşina mea şi mi-au omorît şoferul!

— Ce măsuri ai luat?

— Pentru o operaţie de amploare, noi nu prea avem forţe, dar curînd au să fie. Şi atunci, împreună cu dumneata, avem să organizăm o adevărată vînătoare de măcaronari. Deocamdată, mi-am concentrat toată atenţia asupra recrutării de agenţi din populaţia băştinaşă.

„Se vede că sprîncenatul e unul din agenţii lui" — îşi zise Heinrich.

— Dar eu te-am rugat să treci pe la mine pentru altă chestiune. Generalul nu ţi-a spus nimic?

— Nu.

— Ştiam eu! Şi doar mi-a făgăduit că o să chibzuiască şi o să ceară şi sfatul dumitale! Dar lui ce-i pasă că eu nu dorm nopţi întregi din pricina atîtor griji cîte s-au abătut pe capul meu!

— Şi ai vrea să mă foloseşti ca somnifer?

— Nu rîde, Heinrich! Crede-mă, mie nu-mi arde de glume. Uite despre ce este vorba. Bizuindu-mă pe ceea ce-am vorbit împreună, am pus generalului problema mutării dumitale la noi. Am absolută nevoie de ajutorul dumitale!

— Vezi, ai vorbit cu generalul, fără să mă întrebi pe mine?

— Nu puteam să mai aștept. În afară de obligațiile mele obișnuite, mi s-a mai dat o însărcinare, poate cea mai grea dintre toate: paza unui obiectiv militar foarte important, despre care nu am nici cea mai mică idee.

Müller avea o mutră atît de îngrijorată, încît Heinrich zîmbi fără să vrea.

— Te asigur că mie nu-mi arde de rîs. Mi s-a pus în vedere în chip oficial că pentru acest obiectiv răspund cu capul, deși am în sarcină numai paza lui exterioară. Paza din interior e încredințată unei unități speciale de sub comanda unui maior Stengel...

— Totuși nu pricep cum te-aș putea ajuta? Să aflu în ce constă obiectivul?

— Voiam să-ți încredințez dumitale paza uzinei.

Heinrich căzu pe gînduri. Nu primise nici o dispoziție de la „anticar" cu privire la trecerea lui la serviciul SS, așa că nu putea accepta propunerea lui Müller. Nu încape îndoială că era vorba de ceva extrem de important, dacă i se tăinuia pînă și lui Müller ce anume are de păzit.

— Ei, ce zici de propunerea mea?

— Am un obicei: înainte de a lua o hotărîre, să cîntăresc totul în liniște.

— Bine, dar noi am mai vorbit pe vremuri despre trecerea dumitale la noi. Ai avut destul timp să chibzuiești.

— Atunci am vorbit în general, pe cînd acum dumneata vii cu o propunere concretă. Înainte de a o accepta, vreau să cunosc măcar în linii mari eventualele mele obligații, să văd obiectivul...

— Numai pe dinafară... — îi reaminti Müller.

— Se înțelege, numai ceea ce poți să-mi arăți. Apoi am să judec în liniște, și abia după aceea am să-ți dau răspunsul. Nici eu nu vreau să-mi risc capul.

— Atunci, hai să vizităm obiectivul acela blestemat chiar astăzi.

— E departe?

— La vreo trei kilometri de oraș.

Obiectivul care îl neliniștea atît de mult pe șeful serviciului SS se afla într-o vale, lîngă un stăvilar, în apropiere de Castel la Fonte. Dar fiindcă drumul care ducea într-acolo era foarte întortocheat, dădea impresia că-i departe. Într-adevăr, făcură cu mașina vreo trei kilometri.

O șosea îngustă, asfaltată, șerpuia printre stînci, se cufunda în prăpăstii, se cățăra din nou sus și deodată făcea un semicerc și se întrerupea fără veste în fața unor porți mari de oțel, ce păreau ferecate într-un zid înalt de piatră. Pe ambele laturi ale porților, străjuiau două buncăre uriașe de beton.

Müller telefonase din biroul său unui „nepot", comunicîndu-i că vine cu mașina numărul cutare, însoțit de Oberleutnant von Goldring. Cînd mașina se opri, din buncăr ieși un ofițer. După ce verifică cu atenție actele lui Müller și ale lui Goldring, ofițerul se reîntoarse în buncăr. Porțile se deschiseră automat și după ce mașina intră înăuntru, se închiseră tot automat.

— Poftim, ăsta-i tot obiectivul, lua-l-ar naiba! drăcui Müller, arătînd spre un al doilea zid, care se înălța la vreo treizeci de metri de primul. Cele două ziduri formau un fel de coridor lat, care înconjura valea. De-a lungul celui dintîi, spre partea lui interioară, la distanțe egale, se aflau mai multe buncăre, de unde soldații supravegheau terenul înconjurător. În celălalt zid, în dosul căruia se găsea obiectivul propriu-zis, un șir de metereze își rînjeau țevile mitralierelor. Un gard de sîrmă ghimpată se întindea de-a lungul zidului, iar în intervalul dintre zid și gard se plimbau soldați din SS.

— Uite, centura asta exterioară e sectorul nostru — urmă Müller. Se sfîrșește la gardul de sîrmă inclusiv. Mai departe e domeniul lui Stengel și al unității lui. Precum vezi, nu-i ceva complicat. N-o să ai cine știe ce bătaie de cap.

— De aceea îți dai atîta osteneală să scapi de el! zîmbi Heinrich. Eu zic să mergem să vedem tot sectorul nostru, cel puțin să avem o idee de lungimea lui.

Müller porni încet cu mașina de-a lungul zidului interior. Heinrich îl examina în tăcere. Într-un loc, a văzut o ușă mică în zid, pe unde trecea garda, fără îndoială. Atît în partea de nord, cît și spre sud mai erau două porți, la fel cu aceea prin care intraseră cu mașina.

— Ei, ce-ai hotărît, Heinrich? îl întrebă Müller, pe cînd se întorceau spre Castel la Fonte.

— Am spus că am să mă mai gîndesc. E o chestiune mult prea serioasă ca s-o rezolvi așa, la repezeală. Dacă unui maior din serviciul SS, dacă unuia ca Müller, care a luat parte la putsch, nu i se spune ce obiectiv va avea de păzit, te asigur că e vorba de ceva mult mai serios decît o fabrică de apă gazoasă, fie chiar și un sirop de fructe. Să-ți iei asupra ta angajamentul să asiguri paza unui obiectiv atît de important, înseamnă într-adevăr să-ți pui capul la bătaie.

Müller oftă și nu mai stărui să-i dea un răspuns imediat. Rămase mut pînă ajunseră în oraș.

— Dar dacă am încredința misiunea asta lui Kubiss? întrerupse el tăcerea, aruncînd o privire întrebătoare lui Heinrich.

— Eu zic să chibzuim problema cu capul odihnit. Și te asigur că vom ajunge la cea mai bună soluție.

Mașina opri în fața comandamentului. Heinrich coborî, făgăduindu-i să treacă pe la el a doua zi.

— Ai o scrisoare — îi spuse Lütz, îndată ce Goldring intră în biroul lui.

Heinrich luă scrisoarea și se uită la stampilă. Erau cîteva, dar cea pe care o deslușì mai întîi era elvețiană.

„Am vreme s-o citesc și mai tîrziu" — își zise el, vîrînd cu nepăsare în buzunar scrisoarea Lorrei.

Heinrich nu dădu răspuns lui Müller nici a doua, nici a treia zi. Văzînd că maiorul e nervos, scornea fel de fel de pretexte care, zicea el, îl făceau să amîne luarea unei hotărîri definitive. De altfel, și Heinrich era nervos. E drept, propunerea lui Müller i-ar fi dat prilejul să vină în contact cu un obiectiv foarte important, în schimb l-ar fi împiedicat să îndeplinească alte misiuni. Ce misiuni anume, era greu de prevăzut. „Anticarul" nu mai dăduse nici un semn de viață.

A patra zi, Heinrich plecă de acasă devreme, ca de obicei, pentru a face drumul pînă în oraș pe jos. Plimbările acestea de dimineață erau singurul lui prilej de destindere, întrucît lucrările de la comandament îi absorbeau absolut toată ziua — de dimineață și pînă seara.

În fiecare zi, cînd ieșea de la castel, Heinrich nădăjduia să întîlnească în calea sa pe omul pe care-l aștepta cu atîta nerăbdare, sau măcar pe un emisar al lui. Dar în zadar cerceta el cu luare-aminte chipurile celor pe care-i întîlnea. Iată, și astăzi i se întîmplă același lucru — pînă la Castel la Fonte mai sînt cîțiva pași și pe drum nu-i țipenie de om. Afară de individul acela de la „cămășile negre", care merge legănat ceva mai înainte.

Enervat că speranțele i s-au spulberat din nou, Heinrich lungi pasul. Iată, mai are puțin și-l va ajunge din urmă pe drumețul singuratic. Ciudat! E ceva foarte cunoscut în umerii aceștia cam aduși, în felul de a ține capul. Nu cumva?...

Temîndu-se să creadă că ar putea fi adevărat, Heinrich începu să fluiere un fragment dintr-o poloneză de Chopin. Era semnalul convenit prin care își atrăgeau atenția, la nevoie. Drumețul își încetinește și mai mult pasul. Încă puțin și se vor alinia. Chiar așa, e „anticarul"!

Deşi se recunoscuseră, parola sună pentru fiecare din ei ca un salut în limba maternă. Acum Oberleutnant-ul din armata germană şi ofiţerul din „cămăşile negre" mergeau umăr la umăr.

— Avem foarte puţin timp la dispoziţie, aşa că ascultă-mă cu atenţie şi nu mă întrerupe — se adresă lui Heinrich tovarăşul lui de drum. Din informaţiile pe care le avem, undeva în regiunea asta se află o uzină care fabrică aparataj de radio pentru proiectile zburătoare. Aceasta este noua armă despre care scriu ziarele şi se vorbeşte atît de mult. Misiunea dumitale este să afli unde se găseşte uzina şi să pui mîna prin orice mijloace pe schiţele aparatajului, sau în cel mai rău caz, să afli toate datele cu privire la sistemul de dirijare şi la lungimea undelor. Deocamdată, nu-ţi mai dăm altă însărcinare, avînd în vedere greutatea şi importanţa excepţională a acestei misiuni. Trebuie să-ţi atrag atenţia să te păzeşti cu o grijă deosebită de gloanţele garibaldiştilor. Acţionează cum crezi că-i mai bine, dar cu mult mai multă prudenţă ca la Saint-Rémy.

— Mi s-a propus să trec în serviciul SS şi să iau comanda gărzii unui obiectiv militar atît de secret, încît nici şeful serviciului SS nu ştie ce se fabrică acolo. De altfel, n-aş avea în seamă decît paza exterioară, cea interioară este încredinţată unei unităţi speciale de SS.

Tovarăşul de drum al lui Heinrich se adînci în gînduri.

— Să nu primeşti propunerea. Trebuie să-ţi spun că în nordul Italiei se mai află o uzină care fabrică piese pentru proiectile zburătoare. Dar această uzină ne interesează mai puţin decît aceea despre care ţi-am vorbit. S-ar putea ca, acceptînd propunerea, să te legi singur de mîini şi de picioare. Şi unde se găseşte obiectivul ce ţi se propune să păzeşti?

Heinrich îi povesti tot ce ştia.

— E greu de spus dacă obiectivul acesta este sau nu acela care ne interesează. Respinge propunerea şi nu uita un lucru: niciodată pînă acum nu ţi s-a încredinţat o misiune mai importantă ca asta! E vremea să ne despărţim. Legătura rămîne aceeaşi. La revedere. Îţi doresc succes!

Salutînd milităreşte, ofiţerul din „cămăşile negre" coti în cea dintîi stradelă. Heinrich încetini pasul, chibzuind la noua lui misiune.

Cu ce să începă?

Faptul că în Italia de nord sînt două uzine asemănătoare îi complică foarte mult sarcina. Pornind greşit de la început, ar cheltui zadarnic o mulţime de timp ca să lege cunoştinţe şi să caute izvoare de informaţii, şi în cele din urmă să afle că uzina fabrică cine ştie ce piese, şi nicidecum aparataj pentru radio. Nu, o asemenea risipă de timp nu-i admisibilă. Mai întîi de toate, trebuie să afle precis ce fabrică uzina şi abia după aceea să pornească la acţiune. Dar cum să afle? S-ar putea totuşi ca Müller să ştie ceva şi să facă dinadins pe şiretul. Dar poate că nu-i nici un şiretlic, poate, de bună seamă, vrea să scape de răspundere? De ce şi-ar risca propriul lui cap, cînd îi poate substitui unul străin? Doar asta-i în firea lui Müller. De fapt, n-ar trebui să facă presupuneri înainte de a avea în mînă dovezi care să-l ajute să tragă concluzii juste. Deocamdată, are o singură dovadă incontestabilă, verificată: că în apropiere de Castel la Fonte se găseşte o uzină secretă. E puţin, chiar foarte puţin! Nu-i decît un punct de plecare.

Apoi trebuie să lămurească de ce ţine aşa de mult Müller să scape de paza acestei uzine. De asemenea, trebuie să-l cunoască negreşit pe Stengel. Şi una şi alta sînt verigile aceluiaşi lanţ.

Peste zi, folosind un moment liber, Heinrich se duse la Müller.

— Chiar acum te-am căutat la telefon — îi zise şeful serviciului SS în loc de salut.

— După cum vezi, am avut intuiţia că vrei să-mi vorbeşti, pentru că am venit la dumneata cu totul pe neaşteptate. Este ceva nou?

— Din păcate, da.

— De ce, din păcate?

În loc de răspuns, Müller îi întinse o foaie de hîrtie.

Era un document secret, prin care șeful direct al lui Müller de la corpul de armată îi interzicea categoric să însărcineze pe altcineva cu paza obiectivului, subliniind că paza uzinei este de o importanță excepțională și de aceea îi este încredințată lui Müller personal.

— Nu trebuia să raportezi la comandament, doar nu-mi dădusem consimțămîntul. Acum sînt într-o situație cît se poate de neplăcută. Reiese că eu am cerut această funcție și că am fost refuzat.

— Ai cuvîntul meu de ofițer că n-am menționat nici numele dumitale, nici pe al lui Kubiss. Am arătat numai că sînt supraaglomerat cu alte treburi și am cerut să se rezolve problema principial.

— Nu înțeleg un lucru: de ce să împartă doi oameni răspunderea pentru paza obiectivului? De ce să nu răspundă maiorul Stengel, pe care, fiindcă veni vorba, nici nu l-am văzut cum arată!

— Închipuiește-ți că nici eu nu l-am văzut. I-am telefonat într-un rînd și i-am propus să ne cunoaștem, să luăm contact. Dar, pretextînd că-i cam bolnav, s-a eschivat de la întîlnire. A făgăduit că o să-mi telefoneze, însă n-a mai telefonat...

— Asta-i curată impolitețe!

— Singurul care l-a văzut e Ewers. Adică nu, mint! Mi s-a spus c-a fost de cîteva ori la medicul-șef cu nu știu ce treburi.

— La doctorul acela pe jumătate italian, pe jumătate neamț? Îl cheamă Mattini, dacă nu mă înșel? Nu mai țin minte cine mi-a vorbit de el, dar mi l-a descris ca pe un om foarte interesant, susținînd totodată că-i un chirurg excepțional. E adevărat?

— Într-adevăr, e un chirurg foarte bun. În ceea ce privește celelalte însușiri... Dacă un om se ferește de noi ăștia de la Gestapo, sîntem îndreptățiți să ne ocupăm de el. Am să dau ordin să fie pus sub observație. Și fiindcă veni vorba, după ce-o să faci cunoștință cu acest Mattini, fă-mi un serviciu: dă-mi o caracterizare detailată și obiectivă asupra lui. Cred că n-ai să mă refuzi?

— Mi-e teamă că n-o să ți-o dau chiar așa de curînd. Deocamdată n-am nevoie de serviciile medicilor. Doar dacă mă vor găuri partizanii! Dar de ce ne pierdem vremea vorbind de Mattini?

— Chiar așa, parcă n-aș avea și alte belele pe capul meu! Numai uzina asta...

— Hans, acum cînd problema pazei s-a rezolvat definitiv, spune-mi, te rog, de ce ținei așa de mult să scapi de răspundere? Firește, dacă n-ai vreun motiv care să te împiedice să-mi dai această lămurire.

— Iată despre ce este vorba: cînd mi s-a încredințat paza exterioară, mi s-a atras atenția să iau toate măsurile pentru întărirea ei. Trebuie să-ți spun că înainte de sosirea noastră aici, s-a găsit la uzină un manifest comunist. Or, după cum ai văzut, paza e așa fel organizată că nici un șoarece nu poate pătrunde înăuntru. Totuși, cine a introdus manifestul? Ce concluzie poate să tragă un om cu judecata sănătoasă? Concluzia pe care am tras-o eu: dacă un lucru oarecare a ajuns în uzină, înseamnă că aceeași cale poate fi folosită pentru a retransmite ceva și din uzină! Și acest „ceva" ar putea fi tocmai taina păzită cu atîta strășnicie. Și atunci cine răspunde, dacă nu Müller?

— Și dumneata, ca un bun prieten ce-mi ești, te-ai hotărît să-mi joci festa, să mă convingi să iau asupra mea paza uzinei?

— Nu uita, Heinrich, că obiectivul acesta se află în grija personală a generalului-maior Berthold. Pe dumneata nu te-ar trage la răspundere cu atîta asprime ca pe mine.

— De unde știi că-i în grija tatii?

— Raportul cu privire la întărirea pazei exterioare, pe care sînt dator să-l înaintez șefului meu de la corpul de armată, trebuie să-l înaintez și la serviciul condus de Berthold.

— Sînt sigur că tata ar fi indulgent și față de dumneata. Doar i-ai făcut un serviciu!

— Ți-a spus chiar el? Müller aruncă o privire ciudată lui Heinrich.

— Nu, am aflat-o de la Lorrchen. Chiar astăzi am primit o scrisoare de la ea, în care sînt cîteva cuvinte pentru dumneata.

Heinrich scoase scrisoarea, găsi pasajul de care avea nevoie și i-l citi cu glas nepăsător:

— „Transmite, te rog, lui Herr Müller, salutări din partea mea".

Müller zîmbi mulțumit.

— Cred că bănuiești de ce-ți transmite salutări viitoarea mea soție?

— Se înțelege. Dar dumneata?

— Ar fi ciudat ca Lorre să aibă secrete față de logodnicul ei — îi răspunse Heinrich cu o fermă convingere.

— Sînt atît de bucuros că vezi lucrurile așa cum trebuie... Și, fără să mă laud, s-a făcut un lucru curat. Pînă acum, în afară de mine și de șofer, pe care am fost nevoit să-l trimit pe frontul de răsărit, nimeni nu bănuiește nimic. Bineînțeles, în afară de Berthold.

Heinrich simți că îi îngheață toate mărunțaiele.

— Dumneata ești maestru în asemenea treburi, deși nu pot pricepe cum ai pus la cale toată povestea asta.

— Din ziua cînd am primit scrisoarea generalului Berthold, prin care îmi dădea ideea să-i fac de petrecanie domnișoarei Monica, fără s-o aresteze, eu n-am mai slăbit-o din ochi. Mademoiselle mergea adesea cu bicicleta.

— Ei și? întrebă Heinrich, abia stăpînindu-se.

— Ca să-ți spun drept, nu mă așteptam de loc ca totul să se petreacă atît de simplu și de ușor. În ziua cînd ai plecat la Paris, mademoiselle se pregătise să plece și ea nu știu unde, își legase de bicicletă o geantă mare plină cu lucruri. Îndată ce mi s-a raportat că a plecat de la hotel, m-am repezit pe urmele ei... țin totdeauna în curte un camion gata pregătit pentru asemenea treburi. Acum, cînd totul a trecut și dumneata poți privi cu înțelepciune acest episod, cred că ești de acord cu mine că te-am scăpat de o mare primejdie. Dacă partizana asta ar fi fost arestată, ar fi căzut negreșit o umbră și asupra numelui dumitale.

Heinrich tăcea, cu dinții încleștați — nu era în stare nici măcar să ofteze.

O, ce încercare îngrozitoare! Încercarea puterii și voinței lui! De-ar intra cineva ca să-i distragă atenția lui Müller! Are nevoie de un răgaz de o clipă ca să-și poată veni în fire.

Și ca răspuns la ruga lui mută, sună telefonul și Müller puse mîna pe aparat.

— La telefon „Călugărul"!... Da, e aici... ți-l trec numaidecît!

Heinrich luă receptorul, dar la început nu înțelese despre care unchi e vorba, și de ce i se adresează unul care își zice logodnic, iar lui îi spune tînărul. Dar glasul cunoscut al lui Lütz îl readuse la realitate.

— Spui că mă cheamă „unchiul" urgent? Vin numaidecît... Nu, nu întîrzii... am și plecat!

Heinrich trînti receptorul și se repezi spre ușă, dar încordîndu-și voința, se opri o clipă în prag.

— Iartă-mă, am uitat să-mi iau rămas bun, mă cheamă Ewers.

Îndată ce nevoia de a suporta privirea fixă a lui Müller dispăru, puterile, cîte îi mai rămăseseră, îl părăsiră. Trebui să se așeze pe o bancă din scuar, să aștepte să-i treacă tremurul picioarelor și să i se limpezească puțin capul.

„Va să zică Müller a ucis-o pe Monica! Din ordinul lui Berthold!..."

Și numai după ce fumă o țigară și bău un pahar de apă la chioșc, Heinrich se simți în stare să-și continue drumul.

— Herr Oberleutnant, ce-i cu dumneata? Ești schimbat la față! se miră Ewers, cînd dădu cu ochii de ofițerul său cu însărcinări speciale.

— Ești bolnav, Heinrich? îl întrebă tulburat și Lütz, care se găsea în cabinetul generalului.

— Da, mă simt foarte prost — mărturisi Heinrich.

— În cazul acesta, nici nu poate fi vorba de serviciu! Du-te acasă numaidecît și bagă-te în pat! Iar dumneata, Herr Lütz, cheamă chiar acum un medic! porunci generalul.

Din biroul său, Lütz dădu un telefon lui Kurt, spunîndu-i să vină cu mașina, apoi începu să sune la spital.

— Am să-l rog pe Mattini să vină chiar el. Sînt sigur că va veni bucuros, pentru că i-am vorbit despre tine și vrea să te cunoască.

Heinrich nu-i răspunse.

— Ce-i cu tine? Lütz veni mai aproape și-l privi în față. Ochii ți-s plini de lacrimi.

Heinrich tresări, ca și cînd s-ar fi trezit din somn.

— Karl, știi cine a ucis-o pe Monica? Müller! N-a călcat-o din întîmplare, ci dinadins. Avea pentru scopul ăsta, un camion... totdeauna gata pregătit!

— Doamne Dumnezeule! Să fie adevărat?

— Chiar el mi-a mărturisit mai adineauri. Ba își lăuda spiritul inventiv!

Lütz oftă din adînc.

— Nu... nu, așa ceva nu intră în mintea mea! Spui că ținea gata pregătit un camion, special pentru treaba asta? Cum de nu l-ai împușcat pe loc, ca pe un cîine? Doamne, ce vorbesc! Să pieri și tu din pricina unui ticălos ca ăsta! Mai bine dă-mi cuvîntul că n-ai să faci nimic fără să te sfătuiești cu mine! Ți-o cer, te rog! Îmi făgăduiești?... Deseară vin la tine și atunci vom vorbi mai pe larg. Dar te rog din tot sufletul, să nu faci vreun gest necugetat din mînie! Îmi făgăduiești?

— Îți făgăduiesc!

Un sfert de oră mai tîrziu, Heinrich era la castel. Mirată de întoarcerea lui timpurie, Maria-Luisa trimise subreta cu un bilețel. Contesa întreba îngrijorată dacă nu cumva baronul s-a îmbolnăvit, îi făcea reproșuri că fuge de ea, se plîngea de cavalerii moderni care-și uită obligațiile față de doamne — într-un cuvînt, ea moare de urît și nimeni nu-i întinde o mînă de ajutor...

Heinrich mototoli înciudat bilețelul și rugă pe subretă să-i transmită verbal că ar vrea să-i mulțumească contesei pentru amabilitatea ei și că o roagă să-l primească.

Cam peste o oră, sosi Mattini. Heinrich își închipuia, cine știe de ce, că medicul-șef e un om, dacă nu bătrîn, cel puțin în vîrstă. Și cînd colo, în fața lui stătea un bărbat de vreo treizeci și cinci de ani, elegant și foarte bine făcut, care părea mai curînd un artist decît un medic. Fața lui nervoasă și expresivă arăta că-i o fire impresionabilă și totuși stăpînită. Numai oamenii obișnuiți să-și înfrîneze simțurile au o asemenea expresie. Ochii lui mari, căprui, trădau inteligență și o ironie melancolică.

— Este o crimă să fii bolnav la vîrsta dumitale, baroane! Asta denotă o lipsă totală de respect față de natură, care de-a lungul atîtor milenii a cizelat cea mai perfectă creație a ei — omul! zise el, salutîndu-l și privind cu atenție chipul pacientului său.

— Nu m-am făcut vinovat cu nimic față de natura-mamă, signor Mattini — zîmbi Heinrich — și mărturisesc, mă simt foarte sănătos. Iartă-mă că te-am deranjat de prisos, dar țineam foarte mult să te cunosc! Și acum, pedepsește-mă, sau grațiază-mă!

— Prefer să te grațiez! Știi, rușii au un scriitor extraordinar, pe Cehov! În una din scrisorile lui către fratele său, este o frază care a devenit deviza vieții mele: „E mai bine să fii victimă decît călău!"

— Cunoști literatura rusă? se miră Heinrich.

— De ce te miri? Eu o socotesc drept una dintre cele mai valoroase ale lumii. Ba, ca să spun cinstit, chiar cea mai valoroasă. Ca să pot citi operele scriitorilor ruși în original, începusem să învăț limba rusă. Din păcate, războiul mi-a întrerupt studiile, și acum am început să uit și ceea ce învățasem.

— Dar dacă am încerca să-ți împrospătăm cunoștințele? îl întrebă Heinrich în rusește.

Mattini făcu ochii mari.

— Cum, cunoști limba rusă?!

— Mi-am petrecut copilăria și adolescența în Rusia.

— Baroane, m-ai intrigat așa de mult, încît era să-mi uit îndatoririle de medic. Dezbracă-te, ca să te examinez! Și dacă am să constat că discuția nu-ți face rău, o să mai stăm de vorbă. Se înțelege, dacă n-ai nimic împotrivă.

— Bine, dar sînt perfect sănătos!

Mattini îi luă mîna și-i pipăi pulsul.

— Nu-mi place cum arăți. Da, e așa cum am presupus, ai pulsul accelerat.

— Am aflat astăzi o veste foarte dureroasă pentru mine. E reacția firească a organismului.

— Dă-mi voie să judec eu dacă-i firească sau nu.

Cu toată împotrivirea lui Heinrich, Mattini îl examină și rămase nemulțumit de starea sistemului nervos.

— Dumneata ai nevoie de odihnă. Înainte de toate, de odihnă.

— Doar știi și dumneata că în împrejurările actuale așa ceva e cu neputință!

— Fleacuri! În orice situație s-ar găsi omul, totdeauna își poate rezerva o oră pentru el, numai pentru el. Iar întîmplarea face să ai la îndemînă condiții excelente: un parc minunat, un rîu la doi pași. Și fiindcă veni vorba, nu-ți place pescuitul? Avem în regiunea asta niște păstrăvi cum nu se mai găsesc în altă parte! Pescuitul este și el un fel de sport, care pasionează pe om. Iar dacă ținem seama de faptul că pescarul își petrece timpul în aer liber și că se mișcă mult, avem, aș putea zice, un întreg complex curativ. Am un pacient, pe maiorul Stengel, care în fiecare zi se scoală în zori și un ceas sau două aleargă pe malul rîului, pescuiește păstrăvi...

— M-ai făcut foarte curios, signor Mattini. Eu am crescut pe malul unui rîu, și pescuitul e o veche pasiune a mea. Numai că trebuie să cunoști locurile unde să dai de pește. Păstrăvului, după cum am auzit, îi plac apele repezi.

— Asta-i lucrul cel mai simplu. Hai să mergem în parc, să-ți arăt unde pescuiește Stengel.

Heinrich și Mattini ieșiră în parc. Într-adevăr, de unde se aflau se vedea bine o porțiune mare din rîu și defileul unde apa se învolbura, spumegînd.

— Vezi, acolo curentul este extraordinar de iute și maiorul Stengel preferă locul acela.

Cei doi bărbați se așezară pe o bancă săpată în stîncă și începură să admire priveliștea. Valea, scăldată cu dărnicie în lumina soarelui, părea că se odihnește printre munți. De departe, aveai impresia că orășelul s-a adîncit în somn. Nu-ți venea să crezi că pe străzile lui circulă oameni înarmați, că în una din casele acelea pașnice se pun la cale planuri înspăimîntătoare, și că de jur împrejur totul respiră a amenințare și nu a tihnă potolită. Se vede că gîndul acesta licărise în același timp și în mintea lui Heinrich, și în mintea lui Mattini. Se uitară unul la altul și amîndoi zîmbiră cu tristețe.

— Cît de frumoasă ar fi putut să fie viața! zise doctorul, pe gînduri.

— Cît de frumoasă o să fie viața, după ce se va sfîrși războiul! îl corectă Heinrich.

— Dumneata crezi că omenirea va avea parte cîndva de o eră de aur? îl întrebă Mattini.

— Sînt adînc încredințat!

Stătură amîndoi mai bine de o oră pe bancă, antrenați într-o discuție cu privire la rolul omului în soarta viitoare a

lumii. Mattini era de părere că numai perfecțiunea individuală va duce omenirea la izbăvire. Heinrich însă îi demonstră că e nevoie de transformări sociale și de amestecul activ al omului în viața înconjurătoare. Cu toate că părerile lor se deosebeau, totuși găsiră un limbaj comun, pentru că și unul și altul apreciau la fel evenimentele pe care le trăiau...

— Păcat că nu ne-am cunoscut mai demult — îi zise Mattini la despărțire. O discuție ca asta e cea mai bună gimnastică pentru creier. Altfel, în gaura asta, ești expus să prinzi mucegai!

— Și mie îmi pare rău. Era bine dacă îți dădeam un telefon, nu să aștept să se ivească o ocazie! Totuși, am o scuză, credeam că am să te întîlnesc la contele Ramoni.

— Fără absolută nevoie, eu nu calc în vizuina asta!

— Vizuină?

— Nu se cheamă așa locul unde se adăpostesc lupii?

— Văd că n-ai o părere prea bună despre conte și despre nepoata lui. Ce a determinat-o?

— Toată populația din partea locului îl urăște pe conte și, bineînțeles, nu fără motiv, doar e știut: vox populi vox dei. Cît despre contesă, nu-mi plac femeile desfrînate, mai ales cînd pretind să fie și distrate. Or contesa, pur și simplu, vînează ofițerii, chiar și pe acei pe care-i socotește de categoria a doua, fiindcă n-au titluri. Aici, la castel, cumsecădenia unui om e determinată de titlul lui de noblețe. De pildă, maiorul Stengel e un om cumsecade deoarece, ca și dumneata, e baron. Pe Lütz, cînd nu-i de față, îl face pedagog, pe generalul Ewers, soldățoi, iar pe mine, fără îndoială, mă face felcer. Dar nu-i vorba numai de asta. Mi-e silă să vin aici și pentru că sînt încredințat că contele este inspiratorul mișcării „cămășile negre" din Italia de Nord, cu toate c-o ascunde.

Kurt îl duse pe Mattini înapoi în oraș și se întoarse cu undițe și alte ustensile pentru pescuit. Le cumpărase în magazinele locale, din ordinul lui Oberleutnant Goldring.

Seara, veni Lütz. După ce Heinrich îi mai repetă o dată discuția lui cu Müller, Lütz măsură multă vreme odaia în lung și în lat. Apoi se așeză pe divan, alături de prietenul său și, cuprinzîndu-l cu brațul pe după umeri, îl întoarse cu fața spre dînsul.

— Ascultă, Heinrich, înainte de a începe să discutăm ce facem cu Müller, aș vrea să-mi răspunzi la o întrebare: mă consideri prieten, sau o simplă cunoștință?

— Dacă în toată armata germană există un om cu care stau cu plăcere de vorbă oricînd, apoi acela-i Hauptmann Karl Lütz, de a cărui prietenie nu mă îndoiesc.

— Atunci, în calitate de prieten, vreau să redeschid discuția pe care am început-o de atîtea ori cu tine, fără să izbutesc s-o sfîrșesc.

— Te ascult cu atenție și dacă am să pot, am să-ți răspund.

— Vezi tu, purtarea ta mă uimește adesori. Ești un om bine crescut, civilizat și, după cît mi se pare, omenos. Atunci, spune-mi, de ce dracu' te-ai împrietenit cu Müller și cu morfinomanul acela de Kubiss? Ce nevoie aveai tu să te cațări prin munți la Saint-Rémy, ca să pui mîna pe nenorocitul acela de francez, care căuta să-și scape viața? De ce, cînd erai îndrăgostit de o fată ca Monica, te-ai logodit cu fiica lui Berthold? Înțelege-mă, nu te întreb din simplă curiozitate, dar pe mine purtarea ta mă chinuiește, uneori îmi apasă întreaga ființă.

Ce n-ar fi dat Heinrich în clipa aceea să aibă dreptul să-și deschidă sufletul ca orice om! Avea încredere în Lütz, îl stima pentru inima lui bună și era sigur de prietenia lui. Cu toate acestea, nu putea să-i dea a înțelege nici pe departe ce anume îl călăuzea în toate acțiunile lui.

— Karl, mi-ai pus atîtea întrebări, încît, spun drept, m-ai zăpăcit. Dar acum cînd le-ai adunat toate la un loc, mă mir și eu de mine însumi! Se vede că am ceva de aventurier în mine, ceva care mă face să mă joc cu focul. Dar îți dau cu-

vîntul meu, mă jur dacă vrei, că n-am făcut nici o faptă necinstită și cred că nici nu voi face vreodată. Dacă mă crezi, acceptă-mă așa cum sînt. Aș vrea însă să adaug, că m-ar durea cumplit dacă aș pierde prietenia ta.

— Bine, dar cum califici tu raporturile tale cu Lorre Berthold?

— Îți jur că ea nu va fi niciodată soția mea! Recunosc că-i o situație idioată. Dar Berthold m-a prins în undiță pur și simplu. Cînd mi-a ieșit Monica în cale, fire aprinsă cum sînt, am vrut să mă împotrivesc, să rup cu Lorre orice relații, dar pe urmă m-am hotărît să las toate așa pînă la sfîrșitul războiului. Berthold e un om răzbunător și s-ar fi răzbunat pe mine. Totuși, repet, Lorre nu va fi niciodată nevasta mea!

— Sînt de acord cu tine că-i mai bine să lași lucrurile așa cum sînt pînă la sfîrșitul războiului. Ai dreptate. Mi-ai luat o piatră de pe inimă. Dar a mai rămas una, cea mai grea: ce gînduri ai cu Müller? Te previn că dacă nu-l ucizi tu, am să-l omor eu! Și nu numai pentru Monica, dar și pentru femeia aceea însărcinată pe care a împușcat-o, și pentru tot șuvoiul de sînge nevinovat pe care l-a vărsat! Într-o vreme, vroiam să-mi trag un glonț în cap, dar apoi mi-am zis că aș putea să-l întrebuințez mai cu folos.

— Lütz, cum îți trece prin minte că i-aș putea ierta vreodată moartea Monicăi?

— Atunci să-i facem de petrecanie împreună!

NOI PRIETENI, NOI DUȘMANI

— Meine Herrschaften! se adresă Ewers celor de față, după ce Lütz îi raportă că toți ofițerii convocați la adunare sînt prezenți. Am sosit aseară de la comandamentul grupării noastre și am ordonat să fiți convocați pentru a vă pune la curent cu situația ce s-a creat în Italia de Nord. Se înțelege de la sine că ceea ce veți auzi de la mine trebuie să rămînă o taină pentru soldați. Datoria lor este să execute ordinele dumneavoastră și nicidecum să se amestece în problemele importante. Iar problemele la care mă refer sînt de așa natură, încît m-au obligat să vă adun. După cum știți și dumneavoastră, îndată ce trupele feldmareșalului Rommel au părăsit continentul african, anglo-americanii au devenit mai activi. Ei au ocupat insula Pantelleria, între Africa și Sicilia. Încă de pe atunci înaltul nostru comandament fusese surprins de atitudinea armatelor italiene. Pantelleria este o cetate construită după toate regulile științei moderne a fortificațiilor. Ea ar fi putut rezista unui asediu îndelungat. Cu toate acestea, garnizoana italiană s-a predat după primul bombardament, deși fortificațiile nu suferiseră avarii, iar garnizoana n-avusese decît doi răniți.

Un murmur de indignare străbătu sala.

— Peste o lună, anglo-americanii au atacat insula Sicilia. Și în vreme ce forțele noastre din insulă, reduse ca număr, duceau lupte înverșunate cu Armata 7-a americană și cu Armata 8-a engleză, trupele italiene s-au retras în pripă, silindu-ne astfel și pe noi să părăsim Sicilia, deoarece raportul de forțe se schimbase brusc în favoarea inamicului. Cu toate acestea — urmă Ewers — nu era nici un motiv să se presupună că trupele anglo-americane vor pătrunde în Italia de Nord prin strîmtoarea Messina.

Vestea aceasta neașteptată tulbură pe cei prezenți. Generalul făcu o pauză, și apoi continuă:

— Inamicul a lansat un mare desant aerian în provincia Apulia, în zona Taranto-Brindisi. În această regiune noi n-am avut trupe, iar garnizoanele italiene, dezorganizate în urma ordinului de capitulare al lui Badoglio, n-au opus nici o rezistență și au depus armele. Datorită acestui fapt, Armata 8-a engleză a pătruns prin strîmtoarea Messina în Ca-

labria, iar Armata 5-a americană a debarcat în golful Salerno. În momentul de față, cele două armate, engleză și americană, au făcut joncțiunea, izolînd sudul Italiei. Încercarea lor dîrză de a înainta spre nord este oprită de șase divizii de-ale noastre. În ce privește trupele italiene care încă nu s-au supus sau n-au avut încă timp să se supună ordinului lui Badoglio, noi nu ne putem bizui pe ele. Prin urmare, tot greul războiului din Italia cade asupra noastră. Führer-ul a dat ordin să se oprească cu orice preț înaintarea trupelor anglo-americane și în orice caz să nu fie lăsate să depășească linia fortificată din bazinul rîurilor Garigliano-Sangro, care taie teritoriul Italiei la o sută douăzeci de kilometri la sud de Roma.

Generalul se apropie de hartă și arată linia fortificată.

— Noi n-avem multe trupe în Italia și nici nu le putem folosi în întregime pe front. O parte din efective trebuie ținute în rezervă pentru cazul cînd anglo-americanii ar încerca să debarce pe litoralul Atlanticului. Din datele culese de serviciul 1-Z reiese că anglo-americanii pregătesc o operație de mare amploare pe acest litoral. În momentul de față, în Anglia se fac concentrări masive de trupe și de mijloace mecanizate, iar în luna august a avut loc la Quebec o consfătuire între șefii guvernelor Angliei și Americii, la care s-a hotărît ca debarcarea să se facă în nordul Franței. Această operație a fost denumită „Overlord". A și fost desemnat comandantul suprem în persoana generalului american Eisenhower. Pentru realizarea acestei operații, s-a hotărît să se folosească diviziile care au luptat în Africa. Acum ele se găsesc în lupte în Italia. Acest lucru e în avantajul nostru, pentru că odată început războiul aici în peninsulă, anglo-americanii nu vor putea deschide curînd un front în Franța. Or, fără trupele africane angajate în lupte aici în Italia, aliații nu vor avea suficiente forțe pentru realizarea operației „Overlord".

Nu încape îndoială că anglo-americanii vor exploata situația favorabilă lor în momentul de față, doar forțele noastre principale se află angajate pe frontul de răsărit, unde se dau bătălii înverșunate. După cum se știe, ofensiva noastră din sectorul numit „arcul Orlov-Kursk" n-a avut succes, din păcate. Comandamentul nostru suprem a hotărît să continue scurtarea liniei frontului de răsărit, ca să-și formeze rezerve pentru a da dușmanului în viitorul apropiat lovitura zdrobitoare, care va fi totodată și lovitură de grație. Potrivit ordinului înaltului comandament, trupele noastre s-au retras pe malul drept al Niprului, unde au organizat o puternică linie de apărare și se pregătesc pentru o mare ofensivă, care urmează să fie dezlănțuită în primăvara anului viitor. Bolșevicii nu vor putea birui un obstacol natural ca Niprul și nici nu vor putea scoate trupele noastre din pozițiile lor fortificate organizate pe frontul de răsărit, barbarii anglo-americani au început să bombardeze cu sălbătăcie teritoriul patriei noastre. Inamicul crede că ne va demoraliza, și nu ține seama de faptul că aceste acte de barbarii vor îndîrji și mai mult pe soldații noștri, întărindu-i și mai mult în voința lor de a lupta și a învinge. Iar victoria va fi în mod cert a noastră. Führer-ul a declarat că Germania făurește în prezent o armă nouă, teribilă, cu ajutorul căreia vom face praf și pulbere pe toți dușmanii noștri.

În legătură cu toate acestea, ni s-a dat și o nouă misiune de răspundere: ni s-a ordonat să aducem la îndeplinire o operație în minimum de timp, s-o aducem la îndeplinire repede și cu hotărîre. Generalul feldmareșal Kesselring, comandantul trupelor din Italia, a dat ordin ca în termen de trei zile să dezarmăm toată armata italiană. Mai tîrziu, vom crea detașamente de voluntari din cei care doresc să fie alături de noi, iar ceilalți, adică elementele nesigure, vor fi trimiși ca prizonieri în lagăre de concentrare și ca mînă de lucru în uzinele noastre. Fiecare divizie execută această operație în sectorul ce i s-a afectat. Nouă ni s-a repartizat sectorul acesta — și Ewers arată pe hartă. Toate garnizoanele italiene aflate în sectorul nostru trebuie dezarmate și puse sub pază.

Ewers se lăsă în fotoliu și încheie :

— Asta-i tot. Acum, meine Herrschaften, sînteți liberi. Treceți la executarea ordinului, în liniște și cu calm. Rog să rămînă comandanții de regimente, șefii de stat-major, dumneata, Oberst Kunst, și dumneata, Lütz.

Heinrich plecă de la adunare vesel și surescitat — după cum se părea, corabia ardea din toate părțile. Ar fi interesant de știut cum va primi Mattini vestea capitulării. Doar evenimentele ce se desfășoară în Italia îl privesc și pe dînsul. Trebuie să treacă pe la spital...

Dar la spital i se spuse că medicul-șef a plecat undeva de vreo jumătate de oră.

În nădejdea că-l va găsi pe Mattini la el acasă, Heinrich se grăbi să se ducă la castel. Putea să se aștepte la o astfel de vizită, deoarece în luna din urmă între el și Mattini se închegaseră relații cu adevărat prietenești. Noul lui prieten venea adesea la el, fără să-l mai anunțe, uneori numai pentru ca să doarmă pe săturate : omul locuia la spital, și de multe ori era trezit în toiul nopții.

Simplitatea și sinceritatea purtării lui Mattini îi plăceau foarte mult lui Heinrich. Cu el nu era nevoie să te sinchisești de etichetă, în caz că simțeai nevoia să te odihnești s-au n-aveai chef de vorbă. Uneori, stăteau tăcuți cîte o seară întreagă — unul lungit pe divan cu cartea în mînă, celălalt la masa de lucru, frunzărind ziarele sau citind și el vreo carte. Dar se întîmpla și altfel. Luîndu-se cu vorba sau antrenîndu-se în vreo discuție, își aduceau aminte că trebuie să doarmă abia cînd dincolo de ferestre mijea de ziuă.

În serile cînd li se alătura și Lütz, discuțiile deveneau și mai aprinse — toți trei urau deopotrivă războiul, dar în chip diferit își explicau cauzele care l-au determinat și tot în chip diferit își imaginau viitorul omenirii.

Fire cinstită dar inertă, Lütz resimțea profund și dureros evenimentele, dar le accepta cu resemnarea unui condamnat. El nu credea în putința de a lupta cu răul, care după părerea lui e generat de însuși natura omului. Mattini, mai înclinat spre sinteze filozofice, ținea seama de influența forțelor sociale asupra dezvoltării istorice a societății, dar nu credea în posibilitatea unor prefaceri esențiale într-un viitor apropiat, deoarece considera progresul ca o mișcare succesivă foarte înceată, ca o evoluție lentă. Heinrich, cîtînd să-și spună deschis părerile, încerca totuși să demonstreze și unuia și celuilalt că au concepții greșite.

După cum bănuise Heinrich, Mattini era la el acasă. Se culcase pe divan și dormea dus.

— Martin, ascultă Martin ! îl strigă Heinrich încet. Nu-i prea venea să-și trezească oaspetele și totuși ardea de nerăbdare să-i comunice vestea cea importantă. Scoală-te mai repede, că de nu, te stropesc cu apă !

Mattini sări în picioare și începu să rîdă.

— Am auzit cînd ai intrat, dar mi-a fost lene să deschid ochii. Noaptea trecută a fost foarte grea pentru mine.

— Nu te-aș fi trezit dacă n-ar fi vorba de un eveniment atît de important, de capitularea Italiei...

— Cum ?

Heinrich îi povesti amănunțit ceea ce le spusese Ewers la adunare. Pe măsură ce-i istorisea, obrazul lui Mattini se lumina și un zîmbet vesel i se întindea pe față.

— Și acum, pregătește-te să asculți și o veste neplăcută : am primit ordin ca în termen de trei zile să dezarmăm toată armata italiană — încheie Heinrich.

Mattini se făcu palid.

— Crezi că măsurile astea te-ar putea atinge și pe tine ?

— S-ar putea să fiu demobilizat, ceea ce, la drept vorbind, nu mă tulbură. Totuși, e bine să fiu pregătit. Trebuie să mă duc !

— La mașina mea, Kurt, du pe signor Mattini la spital ! strigă Heinrich, deschizînd ușa cabinetului.

— Ți-aș fi foarte recunoscător dacă mi-ai da voie să fac un drum undeva, la vreo cinci kilometri de Castel la Fonte.

— Chiar dacă ar fi și zece. Astăzi n-am nevoie de mașină. Dacă scapi repede, vino la mine. Numai vezi să nu mă trezești, în caz că mă găsești dormind. Fără îndoială, mîine vom avea o zi agitată, cu multă alergătură.

— Nu cred să scap astăzi devreme!

Zbîrnîitul telefonului îl trezi pe Heinrich în zori.

— Vino numaidecît la „rege"! se auzi glasul lui Lütz.

Cu o zi înainte, din ordinul corpului de armată, fuseseră schimbate toate indicativele ofițerilor din comandamentul diviziei și generalul se numea acum „rege".

— Ce s-a întîmplat? îl întrebă Heinrich pe Lütz, cînd sosi la comandament după un sfert de oră.

— Așteaptă puțin — îi răspunse căpitanul în șoaptă și intră iute în cabinetul generalului.

Lütz stătu destul de mult la general. Se auzi de cîteva ori sunînd telefonul și glasul ridicat, furios, al lui Ewers.

— Herr Goldring! îl strigă Lütz, în sfîrșit, scoțînd capul pe ușă.

În afară de general și de adjutantul său, în cabinet se mai afla și Oberst Kunst, șeful de stat-major al diviziei.

— Von Goldring, ia cu dumneata doi ostași cu automate și pleacă cît mai repede la Parma și informează-te care-i situația. De acolo, abate-te și pe la Castel Delfino. Transimte-le ordinul meu să restabilească numaidecît legătura cu divizia.

— Iertați-mă, Herr General, ce anume trebuie să aflu?

— Cum, ce anume? Dumneata nu știi nimic? îl întrebă Kunst, răstit.

— N-am avut timp să pun la curent cu situația pe von Goldring — răspunse Lütz în locul lui.

Ca totdeauna, șeful de stat-major începu să-i explice în cuvinte sacadate:

— Am să fiu scurt, iată cum stau lucrurile: trupele italiene au aflat despre dezarmarea lor, unele unități s-au răsculat, parte din soldați au fugit în munți, legătura cu regimentele e întreruptă, avem informații că în unele locuri au izbucnit lupte între unitățile noastre și cele italiene. Ai înțeles?

— Jawohl, Herr Oberst! Pot să trec la executare?

— Fără să pierzi o clipă, imediat!

Însoțit de doi ostași cu automate și de Kurt, care se așezase la volan, Heinrich porni cu maximum de viteză spre Parma. Peste o jumătate de oră ajunse la statul-major al regimentului.

— Transmite generalului că toate garnizoanele italiene au fost dezarmate aproape în întregime, afară de două companii care au izbutit să se retragă în munți. Nu s-a dat nici o luptă. Au fost numai cîteva schimburi de focuri. Pierderi n-avem. Legătura va fi restabilită în cursul zilei de astăzi — îl informă Oberst Funck, comandantul regimentului.

Pe cînd se apropiau de Castel Delfino, Goldring auzi împușcături și ordonă lui Kurt să oprească mașina. Acum se auzeau limpede rafale de puști automate și de mitraliere.

— Mergi încet! Iar voi fiți gata de tragere!

Cînd ajunseră la marginea orașului Castel Delfino, le ieși în cale un motociclist. Heinrich îi făcu semn să oprească.

— Ce-i cu împușcăturile astea?

— Italienii împresurați în cazărmi au deschis focul asupra soldaților noștri.

Automobilul își mări viteza și intră în orășel. Împușcăturile nu mai conteneau. Pe străzi circulau numai soldați germani complet echipați de campanie, civili nu se vedeau de loc.

La statul-major al regimentului i se spuse că o parte din sodații italieni — cam două plutoane — au dezertat de cu seară. Cea mai mare parte dintre soldați n-au dat crezare zvonurilor privitoare la dezarmare și au rămas pe loc, însă azi dimineață, cînd cazărmile au fost înconjurate de germani, au deschis focul asupra lor. În momentul de față, un parlamentar german se găsește la ei pentru tratative. Dacă tra-

tativele nu vor da rezultatele dorite, vor trebui să recurgă la măsuri mai drastice, pentru ca pînă seara toți să fie dezarmați.

După ce se întoarse la Castel la Fonte și raportă generalului tot ce aflase, Heinrich îl întrebă pe Lütz cum merge dezarmarea în celelalte sectoare.

— Mai mult sau mai puțin normal. Totuși, mai bine de un batalion a dezertat în munți, la partizani. Or, asta-i o forță care nu poate fi nesocotită.

— Mai ales dacă ținem seama că și fără ei partizanii reprezintă într-adevăr o forță — adăugă Heinrich.

Era duminică, dar din cauza situației încordate, Ewers dădu ordin tuturor ofițerilor să rămînă în garnizoane. Lucrul acesta încurca planurile lui Heinrich. Se înțelesese în ajun cu baronul Stengel, cu care făcuse cunoștință între timp, să meargă la cascadă, unde păstrăvii, după cum mergea vorba, îți săreau singuri în palmă. Acum era nevoit să amîne excursia și să se mulțumească să pescuiască un ceas-două, tot în locul cel vechi, în apropiere de parcul contelui.

Cînd Heinrich coborî la bulboana de lîngă defileu, Stengel se și afla acolo.

— În sfîrșit! credeam că n-ai să mai vii astăzi! îl întîmpină el, fără să-i dea mîna, continuînd să depene sfoara undiței. Ei, mergem?

— Îmi pare rău, dar nu pot! Din grația generalului, astăzi lucrăm — îi răspunse Heinrich în șoaptă, ca orice pescar încercat care nu vrea să sperie peștele.

— Din pricina blestemaților de macaronari? Nu i-ați dezarmat nici pînă acum?

— S-au mai cuminți puțin, totuși situația mai este încă nesigură. La ora zece fix, trebuie să fiu la comandament.

— Atunci nu pierde vremea. Vezi că ți-am luat-o înainte. Ia te uită ce pești frumoși!

— Orice aș face, nu vă pot ajunge!

Într-adevăr, Stengel era un mare meșter în pescuitul păstrăvilor și se mîndrea grozav cu îndemînarea lui. Cu o lună în urmă, cînd Heinrich apăruse pentru întîia oară pe mal cu undițele lui, maiorul nu-l primise cu prea multă prietenie. Dar tînărul Oberleutnant îi admirase măiestria cu un entuziasm atît de sincer, încît Stengel, măgulit și văzînd și îndemînarea tînărului pescar, se apucă să-i arate ce poate. Cu superioritatea omului încercat în această îndeletnicire, el îi explicase că păstrăvul e un pește extrem de prudent, că nu cade ușor în undiță, și că de obicei se prinde fără plută, stînd pitit după o stîncă sau după un tufiș, altfel te vede — or, păstrăvul nu-i numai un pește puternic, dar și foarte șiret.

Heinrich asculta cu interes și respect toate lămuririle maiorului, îl ruga să-i dea voie să se uite cum ține undițele și, în general, se bizuia întru totul pe competența și experiența lui.

Peste o săptămînă, Heinrich prinsese toate șmecheriile pescuitului și devenise un pescar și mai pasionat decît Stengel.

Pasiunea pescuitului îi apropiase pe amîndoi, cu atît mai mult că diferența de grade era compensată prin obîrșia lor aristocratică și prin înrudirea lui von Goldring cu un om atît de influent ca Berthold.

La început, toate discuțiile lor se mărgineau la pescuit. Apoi cercul lor se lărgise, deși fiecare dintre ei era foarte prudent în opiniile sale, și nu chiar sincer. Aflînd că Stengel a lucrat timp îndelungat în serviciul de contraspionaj — intrase în trupele de SS după fuga lui din Anglia, unde, cu un an înainte de război, era cît pe ce să fie demascat — Heinrich începuse să fie și mai prudent, cîntărind cu atenție fiece vorbă și fiece gest al său. De altfel, maiorul Stengel ocolea problemele controversate. Pe de o parte activitatea lui îndelungată în serviciul de contraspionaj îl deprinsese să fie rezervat, și pe de alta, știa din experiență că punctul de ve-

dere oficial e totdeauna cel just, mai ales în discuțiile cu oamenii din anturajul celor sus-puși.

Cu toată rezerva și prudența lui, maiorul avea o atitudine din ce în ce mai prietenoasă față de Heinrich. În decurs de o lună îi făcuse două vizite. E drept, de fiecare dată căutase să nu dea ochii cu Maria-Luisa, despre care nu-i plăcea de loc să vorbească. Dar acasă la el, nu-l invitase pe Heinrich, pretextînd lipsa de confort și de intimitate a locuinței lui de holtei.

Chiar și astăzi începuse să i se plîngă că bîrlogul lui e cu dosul în sus, că ordonanța nu se pricepe să gătească și o să strice bunătate de păstrăvi...

— Bine că n-am uitat, ce se mai aude cu rețeta aceea de marinată? întrebă el deodată, aducîndu-și aminte că Heinrich se lăudase într-un rînd că a mîncat la Saint-Rémy o marinată de păstrăvi nemaipomenită și că-i făgăduise să-i facă rost de rețeta acelei mîncări dumnezeiești, cum o numise el.

— Am scris proprietăresei hotelului unde am mîncat marinata, dar încă n-am primit răspuns. De altfel, mă tem că rețeta mea n-o să vă fie de nici un folos. Wolf al dumneavoastră o să strice și peștele, și marinata.

— M-am înțeles cu un inginer de la noi în privința asta. În casa lui se gătește foarte bine peștele.

În tufișuri trosni o crenguță, apoi se auziră niște pași ușori. Amîndoi întoarseră capetele și văzură pe subreta de la castel venind spre ei.

— Noroc la pescuit! zise ea în loc de bună ziua. Signor. doamna contesă mi-a poruncit să vă dau scrisoarea asta.

Și subreta întinse lui Stengel un plic mic cu blazon. Maiorul îl vîrî în buzunar, fără să-l deschidă.

— Dați dovadă de multă tărie. domnule baron! glumi Heinrich, după ce plecă subreta. Să primești o scrioase de la o femeie ca Maria-Luisa, și nici măcar să nu-ți arunci ochii... Uite, mușcă!... Undița! Undița!

Maiorul, care continua să depene mașinal sfoara, aruncă o privire lui Heinrich și în clipa aceea un păstrăv mare smuci de sfoară și se dădu la fund. Undița lunecă din mîinile lui Stengel și porni la vale pe rîu.

Cine a stat măcar o singură dată în viața lui cu undița la pescuit, așteptînd clipa cînd peștele va mușca, îl va înțelege pe Stengel care, uitînd totul, se aruncă în apă după păstrăvul ce-i scăpase din mînă.

Dacă Stengel ar fi intrat în apă cu băgare de seamă, poate că totul s-ar fi terminat cu bine. Dar grăbindu-se să-și salveze undița, sărise în rîu și lunecînd pe un bolovan acoperit cu mușchi, se clătină. Ca să-și păstreze echilibrul, maiorul încercă să se apuce cu mîna de un alt pietroi ce ieșea din apă, dar, nimerind alături, se lovi cu capul de un colț al lui și căzu. Curentul vijelios îl luă și-l aruncă peste un pietroi, apoi peste altul...

Heinrich alergă de-a lungul malului și, găsind un loc potrivit, se aruncă în apă, tăind calea trupului, care venea spre el ca un buștean mare și greu. Abia putîndu-se ține pe picioare, apucă pe maior de subsuori și, luptîndu-se cu torentul, îl tîrî la mal...

Respirația artificială pe care i-o făcu Heinrich i-a fost de folos — Stengel începu să respire, dar nu-și venea în simțiri. Heinrich se pregătea să se ducă la castel după ajutoare, cînd văzu coborînd în fugă pe cărare pe subretă și în urma ei pe Kurt. Fata observase de pe terasa de sus a parcului cum s-a întîmplat nenorocirea, îl strigase pe Kurt și amîndoi alergară spre rîu. Cîteșitrei transportară cu băgare de seamă pe Stengel pe terasa de jos a parcului, iar de acolo, pe o brancardă improvizată din pături, în odaia lui Heinrich.

Maiorul nu-și revenea în simțiri. El nu-și dădu seama nici cînd a fost dezbrăcat și așezat în pat, nici cînd l-a examinat Mattini, pe care Heinrich îl chemase imediat, telefonic.

— S-ar putea să fi suferit o comoție cerebrală — zise doctorul și-i atrase atenția: Cea mai ușoară zdruncinătură i-ar

putea fi fatală, așa că nici nu poate fi vorba să fie transportat la spital.

Heinrich telefonă lui Lütz, îi istorisi ce s-a întîmplat și-l rugă să raporteze generalului că va întîrzia puțin, pînă ce va lua măsurile necesare pentru îngrijirea și supravegherea bolnavului.

Abia pe la unsprezece își veni Stengel în fire. Cînd deschise ochii, învălui odaia cu o privire tulbure, fără să înțeleagă unde se află, ce i s-a întîmplat și de ce deasupra patului său stau aplecați Mattini și Goldring. Dar încetul cu încetul privirea începu să i se limpezească, și deodată pe față îi alunecă o umbră de îngrijorare.

— Unde-i tunica mea? întrebă el neliniștit, încercînd să se ridice.

— Nu vă mișcați! Nu vă mișcați! îl opri Mattini.

— Tunica dumneavoastră se usucă în fața căminului — îl liniști Heinrich.

— Dar actele mele, actele mele unde sînt? întrebă pripit maiorul, acum și mai nervos.

— Actele sînt pe măsuță, alături de dumneavoastră. Nu vă tulburați, totul e în ordine! Nimeni nu s-a atins de ele!

— Pune-mi-le sub pernă! îngînă Stengel abia mișcîndu-și limba de slăbit ce era, și iar își pierdu cunoștința.

Heinrich îi împlini dorința cu plăcere, actele nu-l mai interesau. De altfel, nu era nimic de seamă în ele, afară de o hîrtiuță, fără importanță la prima vedere — copia unei adrese prin care se aduceau mulțumiri maiorului Stengel pentru elaborarea unor măsuri privind paza pieselor gata fabricate — aparaturi de radio — pe timpul transportului lor din uzină.

— Herr Oberleutnant, ce facem cu păstrăvii? Să nu-i curăț și să-i prăjesc? întrebă Kurt, cînd Heinrich intră în odaia de alături.

— Nu, dă-le drumul înapoi în rîu — zise Heinrich și deodată izbucni într-un rîs vesel. Văzînd privirea mirată a lui Kurt, îi făcu cu ochiul și adăugă: Cine știe, poate printre ei se află peștele de aur, din poveste, care și-a arătat recunoștința cu atîta dărnicie față de pescarul care i-a dat drumul înapoi, în mare.

HEINRICH DIPLOMAT

„Dragă prietene! Mă întrebi ce-am făcut pentru a-mi restabili sănătatea și dacă am găsit aici medici buni. Îți sînt foarte recunoscător pentru atenție, pe care o consider ca o dovadă de adevărată prietenie. Dar, cu toată părerea mea de rău, nu pot să-ți dau vești îmbucurătoare — mă simt prost. Și, ceea ce-i mai rău, este că în momentul de față n-am de loc timp să mă gîndesc la mine, pentru că..."

Generalul se opri din scris, mai citi o dată ceea ce înșirase pe hîrtie și închise mapa cu un gest nervos. Nu, azi nu-i în stare să răspundă lui Gunder. Și nu numai pentru că n-are ce să-i spună, dar și fiindcă e pe de-a-ntregul absorbit de alte griji. Neplăceri peste neplăceri se abat peste capul lui din toate părțile!

Cădeau asupra lui ca o avalanșă pornită din vîrful unui munte. Și după cum o avalanșă se formează dintr-un bulgăraș de zăpadă care, rostogolindu-se la vale, adună în calea lui noi straturi de ninsoare, tot așa ordinul de a dezarma pe italieni a fost germenul catastrofei pentru armata germană. Odată intrat în acțiune, ordinul acesta a dat naștere la o sumedenie de neplăceri și de complicații. Totul a pornit de la faptul că nu toate unitățile armatei italiene au înțeles să i se supună: unele din ele au rămas la locurile lor dar au refuzat să depună armele și a fost nevoie să se încercuiască cazărmile și soldații să fie dezarmați cu forța. Altele au fugit în munți

și în felul acesta numărul fugarilor din zona diviziei a crescut la aproape un batalion.

Dîndu-și seama de primejdie, generalul a acționat cu hotărîre și cu eficacitate: după ce a dezarmat pe italieni, el nu i-a lăsat să iasă din cazărmi, ci a dat ordin să fie păziți cu și mai multă severitate, pînă se va sfîrși înrolarea voluntarilor și se vor forma noi unități italiene devotate hitlerismului. Măsura părea înțeleaptă, totuși și ea a dus la complicații neprevăzute. Cînd cetățenii au văzut țevile mitralierelor îndreptate asupra cazărmilor unde soldații și ofițerii italieni erau ținuți arestați, oamenii s-au revoltat și au încercat să-și elibereze cu forța compatrioții. E drept, încercările acestea au dat fiasco, dar ele se puteau repeta. Și dacă, mai devreme sau mai tîrziu, partizanii vor veni în ajutorul populației, atunci...

Generalul Ewers luă o înghițitură din ceaiul tare, dar văzînd că s-a răcit, se încruntă și apăsă cu putere pe butonul soneriei.

— Un ceai fierbinte, tare, cu lămîie! porunci el ordonanței și ridicîndu-se de la locul lui, făcu cîțiva pași prin odaie.

Iată, iar îi amorțesc picioarele, pieptul parcă ar fi strîns într-un clește. Nu, nu-i prieste la Castel la Fonte și pace! Și tocmai acum, cînd trebuie să fie în formă, puterile au început să-l părăsească. Simte o slăbiciune în picioare, a devenit irascibil... Poate fiindcă abuzează de ceai tare? Ar trebui să consulte un medic. Se spune că medicul-șef Mattini e priceput și în bolile de nervi. Dar toate astea — mai tîrziu. Nici un medicament, nici un regim alimentar nu-i poate ajuta, atîta vreme cît nu sfîrșește cu înrolarea voluntarilor și nu izbutește să întroneze măcar o liniște relativă în sectorul diviziei lui. I s-a dat ordin să formeze două divizii de voluntari: „Monte-Rosa" și „Gran-Paradiso". Dar deocamdată, oricît de greu i-ar veni să recunoască, nu există decît denumirile acestea pompoase, și atît — nici un soldat. Iar în condițiile care s-au creat, chiar și niște soldați de mîna a treia, cum sînt italienii, ar fi de mare folos. Tot mai mult se simte lipsa de oameni cînd e vorba să se completeze golurile din unitățile anemiate.

Da, e limpede — Germania nu mai are soldați! E de ajuns să-ți arunci ochii la rezervele sosite de curînd pentru unitatea lui Müller. Înainte vreme, pentru trupele SS se recrutau numai bărbați cu o înălțime de cel puțin un metru șaptezeci și doi, iar acum au venit niște stîrpituri de un metru șaizeci și cinci. E limita sub care nu se mai poate coborî. Dar parcă-i vorba numai de înălțime? Dar vîrsta? Noile recrutări aduc în armată tot mai mulți tineri cu caș la gură, care, de fapt, nici nu pot fi numiți tineri, sau din cei scutiți cîndva, acum mai toți bunici. Poftim de luptă cu asemenea ostași, cînd toate gîndurile lor sînt acasă, la cei pe care i-au părăsit. Astăzi, nu te mai poți bizui pe porțiile reglementare de șnaps de dinaintea atacului, care, pe vremuri, arunca oamenii în focul mitralierelor. Un soldat din aceștia de acum, după ce-și va da de dușcă porția de șnaps, va începe să facă cruci și rugăciuni și abia după aceea își va scoate capul din tranșee.

Și în vremea asta, uriașul front din răsărit macină tot mai multe divizii germane, cerînd mereu completări.

Generalul Ewers oftă din greu. Își dădea seama că poartă o răspundere pentru faptul că unitățile germane, în loc să fie trimise pe front unde e atîta nevoie de ele, sînt folosite aici, în spate, pentru menținerea ordinei și pentru paza obiectivelor militare. Or, pentru aceasta ar fi putut fi utilizate diviziile italiene de voluntari, pe care avea ordin să le formeze. „Monte-Rosa" și „Gran-Paradiso", aceste două denumiri răsunătoare, îl urmăresc ca bîzîitul unei muște sîcîitoare, chiar și atunci cînd încearcă să se gîndească la altceva, decît la recrutarea de voluntari. Iar astăzi, îl scot din fire și mai mult. Înainte de a pleca de la comandament, Lütz i-a înmînat situația din ziua aceea cu privire la recrutarea de voluntari, dar făcuse o mutră atît de acră, încît înțelesese că lucrurile stau pe loc.

Aducîndu-și aminte că nici nu s-a uitat la situație, generalul se apropie de masă și deschise servieta. Într-adevăr, nici un progres, dimpotrivă, un mic regres. Ieri s-au înrolat o sută cincizeci de oameni, astăzi numai o sută douăzeci. Cel mai prost stau lucrurile în sectorul regimentului o sută șaptesprezece, al colonelului Funck...

Mare gogoman mai e și Funck ăsta! Habar n-are ce-i diplomația! Pentru el, italienii sînt oameni de categoria a doua, nearieni, cu care trebuie să folosești numai limbajul ordinelor. El socotește că nu-i de demnitatea lui să recurgă la propagandă, și iată care-i rezultatul — în sectorul său, nici un soldat italian n-a cerut să ia arma ca să lupte de partea germanilor. Nu, soldățoiul ăsta brutal nu-i bun pentru o acțiune diplomatică subtilă. Singura speranță este în contele Ramoni, despre care i s-a vorbit ca de un om inteligent și abil, pe deasupra și un orator destul de bun. Chiar astăzi trebuie să se ducă la el!

Contele îl primi pe general cu multă amabilitate, dar nu-i acceptă propunerea numaidecît.

— N-am să vă ascund — îi zise el lui Ewers — n-aș vrea să mă ocup fățiș de politică și, vă mărturisesc cinstit, nici să-mi risc averea și chiar viața. Pînă acum, am izbutit să mă țin în umbră și să-mi exercit influența de la distanță...

— Iertați-mă, domnule conte, dar faptul că aveți o gardă de „cămăși negre" a ridicat viziera, ca să zic așa, îndărătul căreia vă ascundeți fața.

— Cred că sînteți de acord și dumneavoastră că un bătrîn neputincios și o femeie singuratică pot apela la protecția „cămășilor negre", independent de partidul din care fac parte.

— E o explicație mult prea naivă, domnule conte, mai ales pentru garibaldiști, care aici reprezintă o forță. Ați putea să mă convingeți pe mine, dar nu și pe ei.

— Garibaldiștii aceștia sînt niște bădărani — capul contelui se legănă pe gîtul lui subțire, iar cutele de pe față începură a-i tremura așa de repede, încît nu puteai să-ți dai seama dacă e mînios sau rîde, cu atît mai mult că ochii îi erau ca de obicei liniștiți și nemișcați — niște bădărani care vor să ajungă stăpîni!

— Așadar, vă dați seama și dumneavoastră că nu puteți rămîne deoparte — își urmă linia generalul. Aici nu-i vorba numai de ura față de noi, purtătorii unei idei dușmănoase, ci de o tendință spre unele transformări sociale... Iar acum, cînd generalul Badoglio... cînd armata italiană...

— E un trădător ticălos! Jucîndu-se cu focul, și-a aprins propria lui casă! Dar focul acesta îl va preface și pe el în cenușă!

— Numai pe el? Poate și pe noi toți, dacă nu vom lua măsuri!

Discuția dintre conte și Ewers se prelungi pînă tîrziu. Dar generalul plecă mulțumit de la castel: Ramoni acceptase să treacă pe la toate unitățile italiene și, în numele Italiei, să facă apel la patriotismul lor, să-i îndemne să nu înceteze lupta cu dușmanul.

A doua zi dimineața, bătrînul conte plecă în sectorul regimentului o sută șaptesprezece, al colonelului Funck, cel mai nesigur.

Cea dintîi cuvîntare a lui Ramoni avu succes. Chiar și Oberst Funck, un om mărunțel, cu pieptul îngust și cu o față ascuțită ca de pasăre, trebui să recunoască că pînă atunci subestimase eficacitatea propagandei.

Contele își începu cuvîntarea foarte simplu. Ceru iertare ascultătorilor că din pricina bolii va trebui să le vorbească stînd jos și poate prea încet. Dar îi roagă să țină seama că-i un om bătrîn și fără putere și nu prea obișnuit să apară în fața unui auditoriu atît de numeros. Apoi le spuse că și-a părăsit patul de suferință împins numai de dragostea lui fierbinte pentru patrie și de sentimentul răspunderii față de concetățenii și compatrioții săi, care, desigur, nu din rea-voință, ci din neștiință, au ales o cale greșită.

Pe măsură ce vorbea, glasul lui tremurat, bătrînesc, prindea tărie, cuvintele răsunau cu o pasiune tot mai aprinsă, chiar și trupul lui gîrbovit se îndreptase în fotoliu, ca și cînd o putere uriașă i-ar fi insuflat viață, trezindu-l la luptă pentru soarta Italiei, pentru soarta celor de față. Și nu atît argumentele contelui, cît înfățișarea lui făcu impresie asupra ostașilor italieni de ieri. O rușine chinuitoare le arsese conștiința la gîndul că bătrînul acesta, cu picioarele paralizate a venit să-i îndemne la luptă pentru patrie pe ei, bărbați tineri, plini de putere.

După apelul contelui, înrolarea voluntarilor merse mult mai bine.

Cuvîntările lui Ramoni continuară cu același succes trei zile la rînd. Dar a patra zi se petrecu ceva neașteptat: printre soldații italieni, închiși ca și înainte în cazărmi, începură să circule niște manifeste, în care contele și credulii lui auditori erau luați în bătaie de joc. Se spunea despre conte că-i un vulpoi șiret, care prin vorbe umflate, pline de o falsă strălucire, încearcă să-și ascundă natura fascistă. Și drept dovadă, se înșira o listă întreagă de donații făcute de el pentru susținerea partidului fascist. Manifestul se încheia cu cîteva versuri spirituale, în care se arăta că Ramoni caută proști care să-și dea viața pentru moșiile și castelele lui.

Și de rîndul acesta, contele își începu cuvîntarea ca „un părinte care-și povățuiește copiii. Dar nu izbuti s-o sfîrșească. La un moment dat, cineva începu un cîntec pe versurile din manifest și numaidecît toți soldații îi ținură isonul. La început, bătrînul conte își pierdu cumpătul, dar deslușind vorbele cîntecului, își ieși din fire. În cele din urmă, cuprins de frică, se refugie la Funck, căutînd ocrotire — incidentul se petrecuse în sectorul lui, în una din cazărmile de la marginea orașului Parma.

Funck se înfurie cel puțin tot atît cît și Ramoni: cum de-au îndrăznit să tipărească manifeste în sectorul aflat sub autoritatea lui?!

Peste o jumătate de oră, în cazarma înconjurată de un detașament puternic de soldați, începu o percheziție generală. Se găsiră cincizeci de manifeste cu cîntecul cu pricina și cîteva cu un text și mai revoluționar: garibaldiștii îndemnau pe soldații și pe ofițerii italieni să nu se lase amăgiți de propaganda hitleristă și să fugă în munți. Toate încercările de a afla cine a introdus manifestele și unde au fost tipărite nu dădură nici un rezultat.

„Le-a aruncat cineva noaptea, dar cine anume, n-am văzut" — răspundeau toți ca unul.

Turbarea lui Funck cerea o satisfacție. După ce luă ca ostateci pe toți ofițerii și soldații unei unități italiene, socotită ca cea mai nesigură, ordonă să se facă arestări și în populația civilă. În aceeași seară, se afișă o ordonanță care punea în vedere locuitorilor districtului că în caz de nesupunere sau în caz că vor mai avea loc incidente ca cel de la cazarma cu pricina, ostaticii vor fi împușcați.

Asprimea pedepsei întrecea orice așteptare, chiar cunoscînd cruzimea lui Funck. Ea uimi nu numai pe locuitorii orașului Parma, dar și pe generalul Ewers, care ordona ca Oberst Funck să se prezinte de îndată la Castel la Fonte, la comandamentul diviziei.

Ewers nu era un om prea blînd din fire. Măsuri de soiul acesta — luarea de ostatici și chiar împușcarea lor pentru păcatele altora — el le socotea normale, admisibile în timp de război, cînd sînt cerute de considerații de ordin tactic, și deci justificate. Dar în situația de acum, i se păru că acțiunile lui Funck sînt premature și ar putea avea un efect dezastruos asupra înrolării de voluntari. Iată de ce Ewers îi explică lui Funck pe larg și cu răbdare, că e bine să reducă la minimum numărul ostaticilor, că nu trebuie să recurgă la măsuri extreme decît în caz de absolută nevoie, măcar cît ține înrolarea voluntarilor, și că nu-i cuminte să-și manifeste disprețul față de italieni pentru că nu sînt și ei arieni.

Robert Funck părăsi tîrziu cabinetul generalului Ewers. Și cum era riscant să se întoarcă noaptea la Parma, primi bucuros invitația contelui de a înnopta la el.

După cuvîntarea neizbutită de la Parma, contele Ramoni își întrerupse activitatea propagandistică și întări paza castelului. Totuși, nu se simțea în siguranță. Se trezea noaptea la cel mai mic foșnet, așteptînd îngrozit atacul partizanilor. Teama îi sporise, cînd, întorcîndu-se acasă, găsise pe masă manifestul cu bucluc. Va să zică cineva l-a introdus în castel, înșelînd vigilența gărzii. Dar nu cumva sînt trădători chiar în sînul gărzii? E drept, baronul Goldring și-a dat toată silința să instruiască cît mai bine pe „cămășile negre", dar pentru a-i verifica, va trebui, se vede, să recurgă la serviciile șefului unității SS. Să-i cerceteze personal pe toți, doar manifestul n-a căzut din cer! Cum de nu i-a venit în minte să se adreseze mai demult lui Müller? De altfel, de atîta vreme de cînd locuiește în castel maiorul Stengel, care tot mai e bolnav, e foarte potrivit să ceară pentru pază soldați din SS, motivîndu-și cererea prin nevoia de a asigura securitatea maiorului. Cu atît mai mult, că de cîtva timp von Goldring nu prea stă pe acasă. Mai tot timpul înnoptează pe la punctele de sprijin sau pe la unități. Nici astăzi nu s-a întors încă, se vede că l-a trimis generalul undeva. Bine c-a venit măcar Funck! Dar poate că se înapoiază și Goldring!

Însă Heinrich se întoarse la Castel la Fonte abia a doua zi dimineața. El se duse de-a dreptul la comandament, să raporteze generalului care este situația la unități și abia la amiază ajunse acasă, împreună cu Lütz, pe care Ewers îl însărcinase să prezinte oficial scuze contelui Ramoni din partea sa, pentru neplăcerile ce avusese și să-l roage totodată să-și continue cuvîntările în alt sector al diviziei.

— Kurt, nu mîna așa de repede — îl rugă Lütz, cînd plecară de la comandament — vreau să respir și eu puțin aer curat.

— Poate ai prefera să mergem pe jos? îi propuse Heinrich.

— Nu, am să vin pe jos la întoarcere. Te văd foarte somnoros, îmi închipui că n-ai dormit toată noaptea.

Rezemat de speteaza scaunului, Heinrich mototăia fără să-și poată birui somnul. Ca să nu-l stînjenească, Lütz stătea tăcut, expunîndu-și cu plăcere fața șuvoaielor de aer curat ce năvăleau prin fereastra deschisă a automobilului. Ce păcat că am ajuns așa de repede!

Strămoșii contelui Ramoni aleseseră pentru castel unul din locurile cele mai pitorești. Și foarte potrivit: castelul era o adevărată cetățuie — turnuri mohorîte, porți totdeauna bine ferecate...

Privirea lui Lütz lunecă pe zidurile cunoscute ale castelului, dar deodată se trase cu tot trupul înainte. Ce înseamnă asta? De ce porțile sînt larg deschise astăzi?

— Ia-o cu maximum de viteză, Kurt, și oprește lîngă poartă! porunci Lütz.

Kurt schimbă viteza și mașina țîșni înainte. Din pricina smucăturii neașteptate, Heinrich se trezi, și întinzîndu-se cu plăcere, începu să-l ocărască pe Kurt că nu conduce cu prudență. Dar deodată căscă ochii mari și somnul îi pieri ca prin farmec: în fața porților larg deschise, nu era nici o santinelă!

— Să ne pregătim armele! porunci el și făcu semn lui Kurt să meargă mai cu băgare de seamă.

Mașina se apropie încet de intrarea principală. Ușa din față era dată de perete, iar pe pardoseala vestibulului zăcea trupul țeapăn al unei santinele. Fără să zăbovească, se repeziră cîteșitrei în apartamentul contelui. Era gol. Cearșafurile atîrnau mototolite de pe pat, iar plapuma era aruncată pe jos.

În aripa ocupată de Maria-Luisa, totul părea în ordine, dar nici acolo nu era nimeni.

— Herr Oberleutnant! se auzi din coridor glasul tulburat al ordonanței.

Kurt ieșise în goană din cabinetul lui Heinrich și acum stătea în mijlocul coridorului, palid și speriat de moarte.

— Acolo, acolo... — îngăimă el, bîlbîindu-se.

Fără să mai aștepte alte lămuriri, Heinrich și Lütz se năpustiră în cabinet și văzînd că nu-i nimeni, trecură în dormitor. Pe patul maiorului Stengel zăcea un trup strîns înfășurat în cearșafuri.

Crezînd că-i Stengel, fără prea mult respect, începu să desfacă cearșafurile, dar deodată scoase un strigăt: în fața lui zăcea fără cunoștință contesa.

După ce-și veni în simțiri, Maria-Luisa nu putu să le explice ce s-a petrecut. Din vorbele ei reieșea că s-a culcat ca totdeauna în dormitorul ei și a adormit numaidecît. Noaptea, a simțit că se înăbușă, însă n-a putut să se trezească — avea senzația că se prăbușește într-o prăpastie neagră. Unde-i Stengel și cum a ajuns ea aici, nu știa. De asemenea, nu ținea minte cînd și cum a fost înfășurată în cearșafuri. Mai adăugă că se simte foarte prost și ceru să se deschidă ferestrele — avea impresia că o urmărește un miros dulceag care-i provoacă greață.

Heinrich arătă din ochi lui Lütz un bandaj ce zăcea lîngă pat, care tot mai răspîndea un miros abia perceptibil de cloroform. După ce telefonară generalului și lui Müller, ofițerii începură să percheziționeze amănunțit castelul. În subsol găsiră pe subretă și pe bătrînul camerist al contelui. Amîndoi tremurau de frig și de spaima prin care trecuseră, dar nici ei nu putură să dea lămuriri mai ca lumea. Doar că niște oameni i-au sculat din paturile lor și i-au adus aici. Însă nu știau ce s-a întîmplat cu contele, cu Stengel și cu colonelul care a înnoptat la castel, și nici unde a dispărut garda.

Müller sosi numaidecît, mai tulburat ca oricînd. Soarta contelui îl interesa prea puțin, ar fi privit cu liniște chiar și dispariția lui Funck. Dar faptul că o dată cu ei, partizanii răpiseră și pe Stengel, comandantul gărzii interioare a unui obiectiv secret atît de important, îl speriase de-a binelea.

Alerga ca un copoi prin odaile contelui și ale contesei, se tîra în patru labe, cerceta cu lupa clanțele ușilor și cremoanele ferestrelor, deși era cît se poate de limpede că partizanii pătrunseseră în castel prin intrarea de serviciu. Ușa nu era încuiată, iar în coridor se vedeau numeroase urme de picioare. Prin urmare, partizanii pătrunseseră prin intrarea de serviciu. Dar cine le-a deschis ușa? De ce nu s-a apărat nici unul, nici chiar Stengel, a cărui cameră era cea mai apropiată de ușa de serviciu? Doar avea arme, putea să dea alarma îndată ce a auzit zgomot. În sfîrșit, de ce n-a dat alarma garda? Dar mai ales unde au dispărut contele Ramoni, Funck și Stengel?

Totul se lămuri ceva mai tîrziu, cînd Müller începu să cerceteze cabinetul contelui. Pe masa de lucru se afla un bilețel, scris cu litere de tipar:

„Bătrînul conte, colonelul Funck, maiorul Stengel și toată garda castelului au fost luați de noi ca ostatici. N-am fi recurs la această măsură dacă n-ați fi arestat zeci de oameni nevinovați la Parma. Pentru un singur ostatic pe care-l veți împușca la Parma, noi vom spînzura pe toți ostaticii noștri, fără să mai intrăm în tratative pentru schimb de prizonieri. Comandantul detașamentului „Garibaldi" (urma o semnătură indescifrabilă).

Atacul garibaldiștilor asupra castelului ului pur și simplu pe toată lumea. Și nu atît pentru că fusese neașteptat, cît prin felul cum fusese organizat. Meterezele din ziduri, gratiile de la ferestre, porțile grele, ferecate — toate acestea dădeau gărzii putința de a rezista nu numai unui atac îndrăzneț al partizanilor, dar și asediului unor dușmani mult mai numeroși.

Or, garda n-a tras nici un foc, cu alte cuvinte, n-a opus nici o rezistență. Afară doar de acela care zace mort în vestibul.

„Cum s-a întîmplat aceasta? Ce să raportăm șefilor ierarhici? Cum ne justificăm?" se întrebau unul pe altul Müller și Ewers, căutînd zadarnic o ieșire din situația lor grea.

Își dădeau seama că mai întîi li se va cere lor socoteală. De asemenea, își dădeau seama ce greșeală ireparabilă făcuseră, negîndindu-se la timp la securitatea lui Stengel. Dacă maiorului i se va întîmpla ceva, cei mari nici nu vor voi să asculte justificările lor.

Și pe Maria-Luisa o neliniștea soarta lui Stengel. Ce ghinion, ce fatalitate!

— Dumneata ești dator să-i salvezi! Mi-ai făgăduit să fii cavalerul meu, și cînd colo m-ai lăsat în voia soartei și pe mine, și pe unchiul, pe deasupra și cu un bolnav în brațe! Convinge-l pe general să dea drumul afurisiților de ostatici. Numai din pricina lor s-au întîmplat toate astea! se ruga contesa de Goldring.

— Am să mă duc mîine dimineață la general și am să încerc să-l conving — îi făgădui el.

Dar generalul își aminti singur de ofițerul său cu însărcinări speciale.

Atacul asupra castelului se produsese în noaptea de sîmbătă spre duminică, iar luni dimineața, Lütz telefonă prietenului său, spunîndu-i că generalul îl cheamă pentru o chestiune foarte urgentă și importantă.

— Aseară, Ewers a raportat comandamentului grupării de nord despre atacul asupra castelului și a primit ordin să ia imediat toate măsurile pentru eliberarea lui Stengel — îi explică Lütz, îndată ce Heinrich sosi la comandament. Iar azi dimineață, a sosit un delegat din partea grupării de nord, cu un ordin oficial, în care e vorba tot de Stengel. Despre conte și despre Funck, se pomenește numai în treacăt, adică în măsura în care... dar ai să afli numaidecît. Du-te repede la general, pînă acum a întrebat de două ori de tine.

În cabinetul generalului, se afla Müller și încă un ofițer cu epoleți de Oberstleutnant — se vede că era delegatul grupării.

— A, Oberleutnant Goldring! Bine că te văd, în sfîrșit! se bucură Ewers. Prezentați-vă singuri și luați loc. Vom avea o discuție interesantă și... întrucîtva originală. E vorba de o însărcinare de mare răspundere...

— Vă ascult cu toată atenția, Herr General!

— Misiunea pe care ne-am hotărît să ți-o încredințăm iese din cadrul obligațiilor dumitale de ofițer cu însărcinări speciale — începu generalul, pe un ton oarecum solemn. Este o misiune și excepțională, și originală. Pe scurt, ne-am hotărît să te trimitem ca emisar la detașamentul de garibaldiști.

Într-adevăr, misiunea era așa de neașteptată, încît Heinrich se uită mirat la cei prezenți.

— Da, da, ai auzit bine. Ți se încredințează misiunea de a găsi pe comandantul detașamentului de garibaldiști și de a intra în tratative cu el, cu privire la un schimb de ostatici. Noi sîntem de acord să dăm drumul tuturor ostaticilor din Parma, dacă partizanii pun în libertate pe cei răpiți de la castel. În caz că se ivesc complicații, propune-le să elibereze numai pe maiorul Stengel.

— Îngăduiți-mi să vă atrag atenția — se amestecă în vorbă delegatul grupării — că dacă vom insista să ni-l elibereze numai pe Stengel, prin aceasta îl demascăm. Partizanii vor începe să se informeze și...

— Ai dreptate, ai dreptate! se învoi generalul.

— Tratativele trebuie duse așa fel, încît partizanii să creadă că pentru noi personajul cel mai important este contele Ramoni — își dădu părerea Müller.

— Aș vrea să știu, baroane, cum privești dumneata însărcinarea asta în ansamblul ei? și Ewers se uită întrebător la Heinrich.

— Sînt gata să execut orice misiune mi s-ar da, oricît de grea ar fi... Dați-mi voie însă să-mi spun părerea numai cu

privire la aspectul exterior al misiunii, ca să zic așa. N-aveți nimic împotrivă ?

— Vorbește, baroane !

— Eu am mai avut de-a face cu partizani în Bielorusia și m-am convins că ei țin foarte mult ca onoarea lor de militari să nu fie știrbită. Cred că garibaldiștii nu fac excepție. Dacă am să mă prezint singur, vor socoti aceasta drept o lipsă de respect și de atenție și sînt convins că vor refuza din capul locului să ducă tratative cu mine. De aceea, socotesc că ar fi bine să se trimită o delegație oficială de parlamentari, compusă cel puțin din două persoane. Aceasta ar da impresia de ceva serios și apoi am avea și avantajul că ne-am putea sfătui, în caz că s-ar ivi greutăți.

— Găsesc că Herr Oberleutnant a făcut o propunere justă — se învoi delegatul grupării cel dintîi.

— Al doilea delegat ar putea fi Herr Müller — spuse Ewers.

Heinrich văzu cum fața lui Müller se făcu albă ca peretele.

— Îmi iau îngăduința să fac opoziție împotriva acestei candidaturi, deși nu cred că aș putea găsi un tovarăș de drum mai agreabil — Heinrich surprinse privirea recunoscătoare a maiorului. Mi-e teamă că Herr Müller e mult prea cunoscut de partizani. Pînă acum, automobilul dumnealui a fost atacat cu focuri de armă de cîteva ori. Parlamentarul nu trebuie să aibă nici o legătură cu serviciul SS. Pe frontul de răsărit, în asemenea ocazii, sînt folosiți preoții sau medicii...

Urmă o pauză lungă. Fiecare căuta în gînd o persoană potrivită.

— Dar dacă am încredința misiunea aceasta lui Mattini, medicul-șef al spitalului ? propuse, în sfîrșit, Müller.

— Mie unul nu-mi prea place numele ăsta — și delegatul grupării ridică din umeri. Doctorul acesta e italian ?

— Numai după tată, mamă-sa e ariană sută în sută — se grăbi Müller să dea explicații și începu să-l laude pe Mattini cu atîta înflăcărare că Heinrich trebui să-și ascundă zîmbetul. Doar nu era mult de cînd șeful serviciului SS îi vorbise cu totul altfel despre Mattini.

— Mă rog, dacă-i așa, n-am nimic împotrivă — acceptă delegatul grupării.

— Nici eu — îl susținu generalul.

— Atunci pot să-l anunț pe Mattini ?

— Cît mai repede ! Du-te la spital chiar acum !

Mattini nu trebui să fie rugat prea mult. Aflînd despre ce e vorba, își dădu numaidecît consimțămîntul și adăugă că întrucît ostaticii luați de Funck se găsesc la Parma, ar fi bine să se înceapă căutarea detașamentului de garibaldiști chiar de acolo.

— Să zicem că ai dreptate. Dar Parma nu poate fi decît un punct de plecare. În ce direcție să apucăm după aceea ca să dăm de urma detașamentului ? Să cutreierăm munții așa, la întîmplare ? întrebă Heinrich.

— S-ar putea să găsim oarecari informații chiar la statul-major al regimentului. Doar în biletelul lăsat de partizani se face o aluzie aproape fățișă la tratative.

— Și cînd ai putea să pleci ?

— Chiar și acum. Vizita de dimineață am și făcut-o. Numai să-l anunț pe asistentul meu și putem pleca.

— Atunci te aștept aici. Pe urmă să mergem împreună la general să-i raportăm că sîntem gata.

Mattini chemă la telefon pe asistentul său și-i dădu dispozițiile necesare. Peste vreo zece minute, cei doi prieteni se îndreptau spre comandament. Între timp, Goldring trimisese pe Kurt la castel ca să-i aducă automatul și mantaua de ploaie și să ducă un bilet contesei, prin care o anunța în cîteva cuvinte că pleacă la Parma, ca parlamentar la partizani și că speră să obțină eliberarea contelui, a lui Stengel și a celorlalți ostatici.

Și generalul și delegatul grupării de nord se arătară mulțumiți că parlamentarii s-au pregătit de drum așa de repede.

— Nu uitați că trebuie să eliberați pe Stengel cu orice preț — mai repetă o dată generalul, dîndu-le ultimele instrucțiuni. Dacă garibaldiștii nu vor accepta propunerile dumneavoastră, puneți-le în vedere că vom arde și vom face una cu pămîntul satele în care locuiesc familiile lor.

— Cred că nu va fi nevoie să recurgem la asemenea amenințări — zise Mattini cu convingere.

— Și eu aș dori foarte mult să fie așa — răspunse generalul cu răceală. Se simțea jenat în fața parlamentarilor și încerca să-și ascundă jena în dosul vorbelor oficiale, reci. Dar cînd își luă rămas bun, Ewers nu se mai putu stăpîni : Dumnezeu mi-e martor că tare n-aș fi vrut să te trimit în această călătorie plină de primejdii ! zise el încet lui Heinrich.

La vremea prînzului, mașina părăsi Castel la Fonte.

— Ai dat contesei biletul ? întrebă Heinrich pe Kurt.

— L-am dat fetei în casă, contesa mai dormea.

Cînd se urcaseră în automobil, Heinrich și Mattini își mai verificară o dată revolverele și acum se uitau cu atenție la drum, fără să înceteze a vorbi.

— Nu te temi că ai să ajungi în ghearele diavolului ? îl întrebă Mattini în rusește.

— Dracul nu-i chiar atît de negru cum îl zugrăvesc oamenii ! îi răspunse Heinrich tot în rusește.

— Ia spune drept, așa-i că inima îți bate cu putere ?

— Dacă vom reuși să salvăm pe nenorociții aceia pe care Funck i-a luat ca ostatici, am să mă socotesc răsplătit pentru toate cîte am să îndur.

Mattini îi strînse mîna cu putere.

— Nădăjduiesc că norocul ne va ajuta.

Vorbind, nici nu băgară de seamă ce repede se scurse timpul și amîndoi rămaseră uimiți văzînd că au și ajuns la Parma.

La statul-major al regimentului îi așteptă o surpriză foarte plăcută. Cu o jumătate de oră mai înainte, cineva telefonase la regiment rugînd să se transmită parlamentarilor că garibaldiștii sînt gata să înceapă tratativele. „Reprezentanții comandamentului trebuie s-o ia spre nord, în dreptul kilometrului zece să se dea jos din mașină și să mai meargă cu piciorul vreo sută de metri pînă vor da de un izvor care curge de sub o stîncă de granit : acolo îi vor aștepta parlamentarii garibaldiști" — le comunică ofițerul de serviciu conținutul notei telefonice.

— Apucă pe drumul ce duce spre nord, iar la kilometrul zece să oprești — îi ordonă Heinrich lui Kurt.

— După cum se pare, garibaldiștii au aflat de venirea noastră încă înainte de a pleca noi din Castel la Fonte. Nu mai pricep nimic. Dar dumneata, Mattini ?

— Și mai puțin. Ca să-ți spun drept, nu mă văd bine ! Misiunea noastră nu era cunoscută decît de cinci oameni : generalul, delegatul grupării, Müller, dumneata și eu. Poate că și de Lütz. Cineva a anunțat pe partizani. Nu încape îndoială că bănuiala va cădea pe mine, care fiind pe jumătate italian...

— Cum, doar noi nu ne-am despărțit unul de altul nici măcar o clipă, ceea ce pot declara oricînd !

— Crezi că asta ar fi de ajuns pentru Müller și mai ales pentru Kubiss, care mă urăște atît de mult ?

— Dar parcă noi sîntem ținuți să le spunem în ce chip am găsit pe parlamentarii adversarilor ? Ne-am îndeplinit misiunea și basta ! Dar pe ce cale, e secretul nostru diplomatic.

— Sîntem la kilometrul zece — spuse Kurt în șoaptă, cine știe de ce, oprind mașina, tulburat.

— Înalță steagul alb și așteaptă-ne aici pînă ne întoarcem.

Heinrich și Mattini luară fiecare în mînă cîte un steguleț alb și apucară pe o cărare care abia se deslușea în dreapta drumului. Peste vreo zece minute, în fața lor răsări o stîncă înaltă, golașă și numaidecît auziră vuind o apă, ceea ce arăta că în apropiere se află o cascadă.

De pe platoul nu prea întins pe care se găseau, se deschidea o priveliște încîntătoare. Văzduhul străveziu de toamnă

îndepărtă linia orizontului și pe fondul albastru al cerului, crestele bizare ale munților se reliefau cu o limpezime uimitoare. Unele, acoperite de păduri dese, altele, cu totul lipsite de vegetație, se îngrămădeau una peste alta, aurite de razele soarelui, pe care mai întîi le absorbeau, apoi le răsfrîngeau, dar fiecare în felul său ; marginile piscurilor golașe străluceau uniform, povîrnișurile îmbrăcate în păduri de stejar păreau cuprinse de un pojar uriaș, dumbrăvile de fag ardeau în vîlvătăi sîngerii, iar deasupra văilor stăruia o aurora blîndă de smarald. Jos, Parma părea o prisacă cu stupii împrăștiați. De acolo pornea drumul pe care Heinrich și Mattini îl urcaseră cu puțin mai înainte. Sclipind în bătaia soarelui ca o panglică lucioasă de argint, șoseaua se cufunda din loc în loc — de-ai fi zis că intră în tuneluri — în verdeața bogată a copacilor ce străjuiau drumul. Apoi se ivea din nou și, făcînd o cotitură scurtă, ocolea o stîncă ca să mai strălucească o dată și să dispară iar din cîmpul vizual.

— Cît e de frumos, cîtă liniște împrejur ! spuse Mattini, cuprins de entuziasm.

— Aș sta așa, uitînd tot ce-i pe lume, și nu mi-aș mai lua ochii de la priveliștea asta minunată — adăugă și Heinrich.

— Și cînd colo trebuie să luptați — se auzi un glas în spatele lor.

Surprinși, Heinrich și Mattini tresăriră și se întoarseră fulgerător. În fața lor stăteau doi bărbați cu brasarde albe la mîneci. Unul, cel mai mare în grad desigur, îmbrăcat în straie ponosite țărănești, era un bărbat oacheș, de statură mică, cu un obraz obosit, dar prietenos, pe care se vedea o cicatrice trandafirie, încă proaspătă, ce pornea de la tîmpla dreaptă, îi traversa tot obrazul și se sfîrșea lîngă buze.

Cînd își aruncă ochii la celălalt parlamentar, Heinrich trebui să-și înăbușe un strigăt. Avea fruntea îngustă și sprîncene stufoase și neînchipuit de late. Da, nu se înșelase, era italianul pe care-l văzuse în anticamera lui Müller, a doua zi după sosirea lui în Castel la Fonte.

„E un agent provocator !" îi fulgeră prin minte. Apoi întrebă cu glas tare :

— Dumneavoastră sînteți parlamentarii detașamentului de garibaldiști ?

— Noi sîntem ! și partizanul cu cicatrice zîmbi larg.

— Iar noi sîntem parlamentarii diviziei de sub comanda generalului Ewers, Oberleutnant von Goldring și Oberstabsarzt Mattini — făcu Heinrich prezentările militărește.

— Oho, te apucă spaima numai cît auzi ! și din nou un zîmbet larg și oarecum zeflemitor lunecă pe buzele partizanului cu cicatrice.

Celălalt partizan se uita cu luare-aminte la Heinrich pe sub sprîncenele lui stufoase.

— Cu cine avem onoarea să vorbim ? întrebă Mattini.

— Cu reprezentanții detașamentului de garibaldiști. Numele de familie l-am uitat.

— Nu mă îndoiesc că știți în ce scop am venit noi aici ? întrebă Heinrich.

— Bănuim.

— Noi sîntem gata să facem schimb de ostatici. Vă făgăduim să punem în libertate tot atîția ostatici cîți aveți să eliberați și dumneavoastră — zise Heinrich pe un ton rece, oficial, deși grozav ar fi vrut să se apropie de omul cu cicatrice, care părea atît de calm și de sigur de el, și să-i strige : „Păzește-te, dușmanul e lîngă tine !"

— Va să zică, unul pentru unul — dădu glas, în sfîrșit, și partizanul cu sprîncene stufoase.

— Da !

Omul cu cicatricea fluieră a mirare.

— Atunci ați venit cam prea devreme. Trebuie să mai așteptați pînă om prinde atîția ofițeri de-ai voștri cîți oameni a ridicat din Parma colonelul Funck... Totuși, cred că n-o să

așteptați chiar așa de mult, printre noi sînt cîțiva vînători de ofițeri foarte îndemînatici.

— În numele comandamentului nostru, sînt dator să vă atrag atenția că dacă nu primiți condițiile noastre, vor fi arse cîteva sate... iar locuitorii...

Dar Heinrich nu sfîrși. Omul în straie țărănești se îngălbeni și cicatricea lui proaspătă deveni și mai vizibilă.

— Ați venit aici ca să ne siliți să primim condițiile dumneavoastră? Dacă-i așa, atunci degeaba stăm de vorbă.

— Stai puțin! Ce-o iei așa în piept? Noi am venit pentru tratative, iar tratativele aduc de obicei a tîrguială — adăugă Mattini, împăciuitor.

— Noi nu sîntem deprinși să facem tîrg cu oameni. Și apoi, dacă-i vorba să facem tîrg cu niște negustori așa de pricepuți în negoțul de vieți omenești, cum sînteți dumneavoastră, mai mult ca sigur c-o să ne pîrlim — glasul omului cu cicatrice răsuna batjocoritor, iar pe buze îi flutura un zîmbet plin de dispreț. Noi avem o singură condiție: dumneavoastră să ne dați pe-ai noștri, și noi vă dăm pe-ai dumneavoastră.

— Dar noi avem mai bine de cincizeci de ostatici...

— Cincizeci și patru — precizează partizanul.

— Iar dumneavoastră aveți numai unsprezece — îi aminti Heinrich.

— Unsprezece? De unde ai scos-o? Nu avem decît trei.

— Hai să-i numărăm! propuse Heinrich. Dumneavoastră aveți pe contele Alberto Ramoni...

— Da!

— ... pe Oberst Funck...

— Care de mult ar fi trebuit spînzurat!

— ... pe ofițerul Stengel...

— Pe baronul Stengel — îl corectă partizanul cu cicatrice.

— Și opt oameni din garda personală a contelui.

— Și pe ăștia îi vreți înapoi? Nu merge! Ăștia-s d-ai noștri italieni, și cu ei avem socotelile noastre. Ca oameni credincioși și cu frica lui Dumnezeu ce sîntem, nu putem lăsa ca dracii să tînjească după ei pe lumea cealaltă prea multă vreme. Așa că-i vorba numai de trei oameni. Dar ce oameni! Un conte, un baron și un colonel! Pe cînd dumneavoastră ce ne dați? Niște bieți muncitori, niște țărani, cîțiva meseriași... Ce-ar zice contele dacă ar afla c-a fost schimbat pe un muncitor? Niciodată nu v-ar ierta asta! Numai pentru dînsul ar trebui să ne dați treizeci de oameni, dacă nu și mai mult! Baronul e și el de neam ales! Ce-i drept, e ceva mai prejos decît contele, dar vreo douăzeci de suflete tot face. Colonelul vi-l dăm pentru patru. Cam puțini pentru un colonel atît de vajnic ca Funck! El care luptă cu atîta vitejie cu oamenii pașnici și nevinovați! Dar ca la orice tîrguială, vă facem rabat. Treacă de la noi! Totuși... — zîmbetul dispăru de pe buzele partizanului și glasul îi deveni aspru și amenințător — totuși, dacă vă atingeți măcar de unul dintre ostaticii noștri sau dacă nu primiți condițiile noastre, să știți că baronii și conții dumneavoastră au să fie spînzurați cu capul în jos.

— Noi n-avem dreptul să vă primim condițiile înainte de a le supune comandamentului nostru. Și în caz că au să fie acceptate, în ce chip se va face schimbul de ostatici?

— Uite cum: mîine dimineață să aduceți ostaticii aici, dar în mașini. De ce să se obosească oamenii urcînd la deal? Camioanele să se oprească la un kilometru depărtare de aici. Să nu fie nici o escortă. Pe urmă să-i duceți pe jos pînă la cascadă. Asta o să le fie promenada de dimineață, cum spun francujii. Iar noi o să venim aici cu ai dumneavoastră. Asta-i tot. Însă să știți că dacă o să schingiuiți sau o să opriți măcar un singur ostatic, noi avem să facem la fel cu prizonierii noștri. Și acum, înțelegeți-vă cu mai-marii dumneavoastră.

— Răspunsul vi-l dăm mîine dimineață — zise Heinrich și ducînd mîna la cozoroc plecă. Mattini îl urmă.

După ce se așezară în mașină, parlamentarii izbucniră în hohote de rîs.

— Dar știu că-i deștept, lua-l-ar naiba! zise Heinrich entuziasmat.

— În schimb celălalt, sprîncenatul, face o impresie foarte neplăcută — îi răspunse Mattini.

Generalul Ewers, delegatul comandamentului grupării de nord și Müller așteptau cu mare nerăbdare întoarcerea lui Goldring și a lui Mattini. Cînd aceștia sosiră la comandamentul diviziei, sănătoși și nevătămați, toți respirară ușurați.

— Raportează, baroane! îl zori generalul.

Heinrich povesti întîlnirea lor cu parlamentarii partizanilor și-i comunică condițiile puse de ei.

— Va trebui să acceptăm — oftă generalul.

— Dar nu și-au spus numele? se interesă Müller.

— Astea-s mărunțișuri care n-au nici o legătură cu problema noastră — îl întrerupse generalul și se adresă din nou lui Heinrich și lui Mattini. Vă rog foarte mult ca mîine dimineață să sfîrșiți treaba pe care ați început-o așa de bine.

— Herr General, am o rugăminte — zise Müller. După cum s-a putut stabili, printre ostaticii luați la Parma este unul implicat în tipărirea manifestelor. Prin el am putea afla unde-i tipografia. V-aș ruga foarte mult să-l oprim. Am putea pretexta că-i bolnav și că-l vom preda mai tîrziu.

Müller semăna cu un cîine, din gura căruia vrei să smulgi o bucată gustoasă.

— S-ar putea încerca, dar atunci să sfîrșească Herr Müller problema schimbului de ostatici. Eu, personal, nu-mi iau o asemenea răspundere, fiindcă sînt convins că garibaldiștii vor proceda așa cum au spus parlamentarii lor. Vor reține și ei pe unul dintre prizonieri și s-ar putea să fie chiar maiorul Stengel. Ei știu că-i baron și nu-i exclus să afle și funcția pe care o deține.

— Nu, nu, nu! și Ewers își agită mîinile. Fără riscuri! Te rog să predai toți ostaticii pînă la unul! Și cu asta am încheiat orice discuție. Așa că mîine, la ora unsprezece, vă așteptăm să vă întoarceți împreună cu maiorul Stengel, cu contele Ramoni și cu Funck.

A doua zi, vremea se strică. Cernea o ploaie măruntă de toamnă. Straturi de nori cenușii pluteau jos deasupra munților, agățîndu-se de coroanele copacilor. Pe o vreme ca asta, îți venea să stai într-o cameră încălzită, la gura căminului, cu o carte bună sau cu un pahar de vin vechi în mînă. Heinrich, Mattini și Maria-Luisa ajunseră la Parma în revărsatul zorilor. Cînd aflase cum s-au încheiat tratativele cu garibaldiștii, contesa îl sărutase pe Heinrich pentru vestea cea bună și stăruise ca la cel de-al doilea drum — acum, cînd se încredințase că nu-i primejdie — să meargă și ea. Heinrich acceptase, dar apoi își făcuse reproșuri că a fost slab de înger — contesa era nervoasă și încurca pe toată lumea.

— De ce-și mai pierde vremea Mattini, examinînd pe fiecare ostatic, ba îi mai și controlează după listă? se plîngea Maria-Luisa. S-ar putea ca garibaldiștii să-și piardă răbdarea și să plece și atunci schimbul n-o să mai aibă loc.

— V-am făgăduit doar că domnul conte își va lua cina, poate chiar și dejunul, la el la castel — căuta s-o liniștească Heinrich, deși știa foarte bine că nu pe bătrînul conte îl aștepta Maria-Luisa cu atîta nerăbdare.

În sfîrșit, ostaticii au fost duși la camioane. Aveau o înfățișare pierdută și speriată, totuși se urcară docili în mașini, cu resemnarea oamenilor gata să îndure orice.

— Ascultă, Martin — își aduse aminte deodată Heinrich, cînd camioanele și „Horch"-ul pus la dispoziția parlamentarilor de general, ieșiră din oraș. Am uitat să spunem ostaticilor unde-i ducem și văzînd că n-au escortă, s-ar putea s-o ia la sănătoasa care încotro, îndată ce-am ieși din pădure.

Mattini porunci șoferului să dea semnalul și camioanele care mergeau înainte se opriră. Atunci se duse repede și le explică oamenilor înspăimîntați unde și pentru ce sînt duși. Un oftat de ușurare erupse din piepturile lor ca dintr-un singur piept, pe fețe le înflorîră zîmbete de bucurie, cineva începu să plîngă, un altul strigă „eviva!"...

Mașinile porniră din nou și nu se mai opriră decît la kilometrul nouă. Cu șepcile și beretele îndesate pînă la urechi, lunecînd pe drumul ud de ploaie, dar emoționați și plini de bucurie, ostaticii se înșirară într-un lanț lung pe cărăruia de munte. În frunte mergea Mattini, ca să le arate drumul. Heinrich încheia cortegiul.

Cînd trecură de cotitură, urcușul deveni mult mai greu, și unii dintre ostatici începură a rămîne în urmă. Se opri să-și tragă răsuflarea și Heinrich. Nu atît urcușul era obositor, cît poteca alunecoasă după ploaie, pe care picioarele nu găseau un sprijin de nădejde. Dar cînd primii ostatici, în cap cu Mattini, ajunseră pe platou, iuțiră pasul și cei din coadă.

Heinrich urcă pe platou cel din urmă. Cînd ajunse la stîncă, începuse apelul. Parlamentarul cel cu sprîncene groase se uita pe un tabel și-i striga pe nume. Ostaticii ieșeau înainte unul după altul și apoi se retrăgeau mai la o parte, formînd un grup separat. Partizanul cu cicatrice primea pe fiecare dintre ei cu un zîmbet larg și cu o puternică strîngere de mînă.

— Dar unde-s ostaticii dumneavoastră? întrebă Heinrich.

— Iată-i! și cel cu cicatricea arătă spre un bloc mare de piatră. Uitîndu-se în spatele blocului, Heinrich văzu pe conte, pe Stengel și pe Funck. Murdar și nebărbierit, Ramoni zăcea pe o targă, Stengel ședea jos cu capul lăsat în pămînt și cu brațele pe după genunchi. Nu se clintise din loc, de altfel nici nu-l observase pe Heinrich, în schimb Funck sări numaidecît în picioare.

— Von Goldring! strigă el tare și ochii lui mici străluciră de bucurie.

Stengel sări și el de la locul lui. Contele continua să zacă nemișcat. Fără îndoială, nu-și dădea seama că peste cîteva clipe va fi liber.

— Totul e în ordine? întrebă Heinrich pe partizanul cu cicatrice.

— Da, sînt toți cei cincizeci și patru de pe tabel... Înseamnă că și dumneavoastră puteți fi cinstiți cînd sînteți strînși cu ușa — îi răspunse acesta pe un ton batjocoritor.

Heinrich se făcu că nu înțelege.

— Prin urmare, îi putem lua pe ai noștri?

— Acum puteți să-i luați!

Ridicînd targa pe care zăcea contele, Heinrich și Mattini începură să coboare cu băgare de seamă. Funck trecu într-o latură, încercînd să-l ajute. Stengel se tîra nepăsător în urmă. Încă nu-și venise în fire după boală și după toate prin cîte trecuse.

Cînd se depărtară la vreo sută de metri de stîncă, auziră în urma lor un șuierat răsunător, care se repetă încă de vreo trei ori. Deodată, foștii ostatici ai lui Funck începură să fluiere, să rîdă și să strige în cor.

Abia acum își veni Stengel în fire. El se apropie repede de Heinrich și-i smulse din mînă unul din capetele tărgii.

— Funck, treci în față și apucă un capăt de la Mattini! îi porunci el și, întorcîndu-se spre Heinrich, îi spuse cu o căldură surprinzătoare: Baroane, pentru a doua oară îmi salvezi viața și eu nu vreau să ți-o riști pe a dumitale.

Cîteșipatru ajunseră repede cu targa la mașini, și peste douăzeci de minute intrau în Parma. Funck se dădu jos, iar în locul lui, între conte și Stengel, se așeză Maria-Luisa.

Fără să mai oprească, automobilul goni spre Castel la Fonte.

Scrisoarea pe care Heinrich o trimisese doamnei Tarval se întoarse cu o mențiune ciudată : „Adresantul plecat".

Două cuvinte scurte, scrise de o mînă nepăsătoare. Două cuvinte care nu spun nimic, dar care dau naștere la neliniște și pricinuiesc durere. S-a mai rupt un fir care-l lega de trecut. Heinrich nu va avea niciodată fotografia Monicăi, pe care o ceruse doamnei Tarval. În locul ei, a sosit răspunsul : „Adresantul plecat"... Fără îndoială, cu aceeași mențiune se întorceau și scrisorile adresate Monicăi de prieteni, pînă cînd au aflat de moartea ei. Ce lucru îngrozitor !

Heinrich strînse scrisoarea în sertarul mesei, dar cele două cuvinte scrise citeț „adresantul plecat" îi stăteau dinaintea ochilor. Și Monica „a plecat". Poate că așa a scris și Müller în dreptul numelui ei ! Doar nu era să scrie „a fost ucisă", avînd în vedere instrucțiunile speciale ale lui Berthold. Ce chin insuportabil să te gîndești neîncetat la aceasta, să-l vezi în fiecare zi pe Müller, să-i dai mîna, să stai de vorbă cu el și în același timp să simți durerea nepotolită din inimă ! Se spune că timpul vindecă rănile. Nu, nu-i adevărat, munca le vindecă, nu timpul. S-a convins el însuși de aceasta — se simte mult mai bine în plină acțiune, cînd toate gîndurile îi sînt îndreptate spre un singur lucru — să smulgă dușmanului taina cît mai repede. Nu i se limitase timpul, avînd în vedere importanța și complexitatea misiunii ce i se dăduse. Dar își dă seama și singur că trebuie să acționeze cît mai repede, pentru că de el depinde viața a sute de mii de oameni. Pînă acum a făcut atît de puțin ! A izbutit doar să stabilească locul unde se află uzina. Dar, cine știe, poate că vizita pe care o va face astăzi lui Stengel îi va aduce ceva nou.

Într-adevăr, maiorul îl invitase, în sfîrșit, la el acasă pe Oberleutnant von Goldring ! După ce-l scăpase de la înec și mai ales după schimbul de ostatici, Stengel începuse să arate lui Heinrich o atenție și o recunoștință mai deosebite.

Maiorul Stengel locuia pe una dintre cele mai plăcute străduțe ale orașului, în casa inginerului Alfredo Lerro, de la care închiriase două camere.

— Cu cît se va ști mai puțin despre Lerro, cu atît va fi mai bine — îi răspunse el, cînd Heinrich îl întrebă cine-i proprietarul.

— Se vede că-i vreo persona grata ?! Doar nu pe degeaba casa lui e păzită de doi soldați cu automate.

— Ca să spun drept, omul ăsta m-a plictisit, cum te plictisește vara cîte un țînțar sîcîitor. Trebuie să știi că pentru viața lui eu răspund cu capul întocmai ca și pentru uzină ! M-au obligat să locuiesc la el în chip de dădacă. Ce-i drept, dintr-un punct de vedere îmi convine. Acum iau masa la dînșii. Fiica lui. Lerro e văduv, e o gospodină foarte bună. Cînd a văzut cum ordonanța mea, îmi maltratează păstrăvii, mi-a propus să iau masa la ei.

— Stai puțin, nu cumva asta-i familia despre care mi-ai spus că în casa lor se pregătește minunat peștele ? Mi-ai făgăduit să mă prezinți și să mă inviți la o marinată de păstrăvi.

— Trebuie să mă înțeleg mai întîi cu signorina Sofia.

— Cu signorina Sofia ? E drăguță ?

— Prea ține să se mărite, iar mie mi-e frică de astfel de fete. De aceea nici nu m-am uitat bine la dînsa. Dar mi se pare că-i destul de frumușică. Numai că-i prea vorbăreață. E antipodul lui taică-său, care mai mult tace. Doar cînd se discută despre ihtiologie, vorbește și el. E singurul lucru pe lume care-l interesează, afară de tehnică, se înțelege. În direcția asta e un as, și la uzină se uită toți la el ca la Dumnezeu.

— Atunci, cînd am să am plăcerea să cunosc pe signorina Sofia și să mănînc păstrăvi gătiți de mîinile ei ? Ce să spun, fără femei parcă prinzi mucegai, nu știu cum. Maria-

Luisa nu intră la socoteală, prea-i îndrăgostită de dumneata, baroane! La noi, păcătoșii, nici nu se uită. Ca să-ți spun drept, sînt foarte surprins că atenția ei binevoitoare te lasă rece. Doar e o femeie frumoasă!

Stengel se încruntă.

— E italiancă, iar eu vreau ca în vinele copiilor mei să curgă sînge arian curat.

— Dar castelul și averea ei nu te tentează? În ceea ce privește sîngele, al ei e tot atît de albastru ca și al dumitale și al meu! E dintr-un neam vechi de nobili.

— Mi-am dat cuvîntul alteia, mărturisesc însă că în ultima vreme, de cînd lucrurile s-au întors împotriva noastră, am început a șovăi. Cu asta de aici, aș avea cel puțin un adăpost și un capital sigur, doar averea imobilă și pămîntul sînt totdeauna o valoare. E drept, cealaltă are relații... dar la ce naiba îmi folosesc mie relațiile, dacă totul se duce de rîpă! Îți dai seama, cred, că vorbesc deschis cu dumneata și nădăjduiesc că tot ce vorbim rămîne între noi...

— Mă ofenszi cu asemenea vorbe, Stengel! Sînt lucruri care se înțeleg de la sine.

Încredințîndu-se de loialitatea lui Heinrich, maiorul se liniști și-l plictisi încă multă vreme, mărturisindu-i îndoielile sale. Baronul avea o părere foarte bună despre sine însuși, și era limpede că se temea să nu se păcălească.

După ce îi făgădui că va veni să dejuneze cu el în prima zi liberă, Heinrich își luă rămas bun și plecă. Vîntul rece îi șfichiuia obrazul cu zăpadă udă, și-i păru rău că n-a dat ordin lui Kurt să-l aștepte cu mașina la comandament. Acum, e nevoit să meargă pe jos pînă la castel. Dar ce-ar fi să intre la Müller și să-i ceară automobilul? Și tot gîndindu-se așa, se îndreptă spre sediul serviciului SS.

Prin urmare, signor Lerro este persoana de care trebuie să se ocupe mai înainte de orice. Doar cei de la uzină îl poartă ca pe palme și Stengel răspunde cu capul pentru securitatea lui. Afară de asta, intrarea casei lui este păzită de soldați din garda interioară a uzinei, oameni de mare încredere, nu de SS-iștii lui Müller. Deci, trebuie negreșit să facă cunoștință cu Lerro și să-l provoace la o discuție. Pentru asta va fi nevoit să citească mai multe tratate de ihtiologie! Desigur, în biblioteca contelui trebuie să existe astfel de tratate. Asta înseamnă că păstrăvul încă nu și-a jucat rolul și că, întocmai ca peștișorul de aur din poveste, o să-i mai fie de folos!

Müller nu se aștepta la vizita lui Heinrich și cînd îl văzu, se zăpăci.

— Văd că te deranjez, dar n-am venit decît pentru o clipă. Mașina mea nu-i aici și dacă s-ar putea...

— Nu, nu las eu să plece așa de repede marele nostru diplomat! se împotrivi Müller, împingînd un fotoliu spre Heinrich. De o bucată de vreme ne vedem foarte rar. Mai întîi, m-ai trădat cu Paul Kubiss, iar de la o vreme, cu acest Mattini... — și mulțumit de gluma lui, maiorul izbucni în hohote de rîs, dar deodată făcu ochii mici și-l privi cu șiretenie. Afară de asta, ți-am pregătit o mică surpriză, darul meu de Anul nou.

— Și ți-ai adus aminte de surpriza asta acum, după trei săptămîni de la Anul nou?

— Anul o mie nouă sute patruzeci și patru este un an bisect, și datina cere să fie serbat pînă la douăzeci și nouă februarie, altfel aduce nenoroc.

— Aud pentru întîia oară de o astfel de superstiție...

— Și totuși există. Iar eu, ca cea mai mare parte a celor de profesia mea, sînt cam superstițios. Doar noi sîntem nevoiți să umblăm mereu pe muchie de cuțit, cum se spune. În orice caz, cu doamna Fortuna trebuie să ne purtăm delicat, ca să nu ne ocolească cu darurile ei...

— Dar ce legătură am eu și surpriza pe care mi-ai pregătit-o cu zeița Fortuna? Îți depui ofrandele la picioarele ei?

— Vreau s-o înduplec, făcînd o faptă bună!

— De data asta, Hans, m-ai făcut curios ! Dumneata, și faptă bună, nu prea se potrivește !

— Ai uitat, se vede, serviciile pe care ți le-am făcut ?

— Nu, n-am uitat ! Și sper să-ți mulțumesc pentru toate odată !

— Ai o fire de invidiat, Heinrich ! Niciodată nu poate să știe omul cînd vorbești serios și cînd glumești. Uneori, am impresia că ești un om foarte deschis și dezinteresat, iar cîteodată, dimpotrivă, îmi pari ascuns și nepăsător față de toate și de toți...

„Nu-i treabă bună ! Dacă chiar și acest Müller, cu piele de hipopotam începe să se avînte în digresiuni psihologice..."

— Și pe mine mă cam neliniștesc desele schimbări ale stării mele de spirit. Sînt convins c-am obosit, că mi-s nervii zdruncinați... Crezi că prin puține emoții am trecut cînd cu schimbul de ostatici ? S-auzi cum fluieră și rîd în hohote în urma ta plebeii aceia și să n-ai dreptul și putința să le plătești pe loc ofensa ! În clipele acelea mi se părea că toți strămoșii mei, tot neamul von Goldring pînă la a zecea generație, s-au întors în sicriele lor !

— Dar n-ai vrea să dai ochi cu acești parlamentari în alte împrejurări ? Măcar cu unul dintre ei ?

— Depinde cu care — îi răspunse Heinrich cu prudență, încercînd să-și dea seama unde vrea să ajungă tovarășul lui de vorbă.

Müller se ridică și apăsă pe butonul soneriei.

— Stai, te rog, cu spatele la ușă și nu întoarce capul pînă nu-ți spun eu !

Heinrich auzi cum a intrat subofițerul de serviciu și cum Müller i-a șoptit ceva la ureche. Apoi subofițerul ieși și foarte curînd răsunară pași grei și o răsuflare întretăiată.

— Așază-l acolo. Așa... Acum pleacă ! Ei, baroane, poți să saluți pe vechiul dumitale prieten !

Heinrich se întoarse iute și trebuie să spunem că a rămas trăsnit : în fața lui stătea parlamentarul cu cicatrice pe obraz. Dar în ce hal ! Fața îi era numai vînătăi, iar hainele ferfenițite și pline de sînge.

— Văd, baroane, că surpriza a făcut o impresie adîncă asupra dumitale. Vă rog să faceți cunoștință : Antonio Mentarocci, parlamentarul garibaldiștilor — îl prezentă Müller cu ironie. Diplomații se întîlnesc din nou. Ce-i drept, în condiții cam neobișnuite pentru un diplomat, dar ce să-i faci ! Vremurile se schimbă, se schimbă și împrejurările.

Partizanul cu cicatrice zîmbi batjocoritor.

— Da, signori, se schimbă vremurile, se schimbă și împrejurările ! Așa-i. Și vă sfătuiesc să țineți bine minte lucrul ăsta !

Fața lui Müller se făcu stacojie.

— Scoate-l de aici ! strigă el subofițerului de serviciu.

Antonio Mentarocci a fost dus afară.

— Ca să-ți spun drept, Heinrich, sînt decepționat. Nădăjduiam că întîlnirea asta o să te distreze ceva mai mult ! Era un prilej atît de minunat să te răfuiești cu el, să-i mulțumești pentru toate neplăcerile și obrăzniciile...

— O, mie nu-mi place munca de salahor ! Și apoi îmi pun toată nădejdea în dumneata și în Kubiss ! Totuși, îți mulțumesc pentru surpriză, chiar îți mulțumesc foarte mult. Păcat că n-am adus cu mine ceva coniac, am fi băut un păhărel pentru succesele dumitale...

— Am eu. Și pentru o asemenea ocazie...

Müller scoase din dulap o sticlă începută și umplu două păhărele.

— Beau pentru talentul dumitale, Hans ! Dar cum ai reușit să pui mîna pe acest Mentarocci ? Eu, unul, nu pricep de loc !

— Acum am sute de ochi și de urechi !

„Și printre ei și pe cel cu sprîncenele stufoase" — își zise Heinrich.

— Să izbutești să-ți organizezi o rețea de spionaj într-un timp atît de scurt ! E formidabil ! Așa că îmi retrag toastul

de adîncauri și ridic paharul pentru geniul dumitale, pentru geniul dumitale de informator. Știi ceva, hai să-l chemăm și pe Kubiss și să bem cîteșitrei pentru succesele dumitale viitoare, pentru...

— Acum n-am timp... — se încruntă Müller. Trebuie să sfîrșesc interogatoriul diplomatului, cît mai sînt urmele calde. Și vreau să fac asta chiar eu, sînt chestiuni despre care Kubiss nu știe nimic și pe care vreau să le limpezesc singur. Atunci am să-l pot strînge bine cu ușa pe Mattini al dumitale, cu care te-ai împrietenit cu atîta imprudență.

Heinrich își înălță sprîncenele a mirare.

— Poți să spui tot ce poftești, dar eu îl socotesc pe Mattini drept un om foarte de treabă. Ce legătură ar putea fi între Mattini și acest... cum îi spune? Monta... Mentarocci?

— Deocamdată nu sînt decît bănuieli. În orice caz, Mentarocci îmi va da dovezi. Și în cele din urmă, am să aflu cine a înștiințat pe partizani de venirea parlamentarilor noștri înainte ca ei să plece din Castel la Fonte.

— E cu neputință! Absolut cu neputință! Nu m-am depărtat de Mattini nici cu un pas...

— Ei, ce știi dumneata? Putea să lase un bilet, vreun semn convențional... Astăzi nu ți-aș putea spune încă cum a procedat, dar mîine sau poimîine... Am dat instrucțiuni speciale agentului pe care îl am în detașamentul garibaldiștilor și o să-mi procure dovezi cu privire la toate lucrurile astea, pe care acum le bănuiesc numai intuitiv.

— Agentul dumitale nu-mi face impresia unui om inteligent.

Vorbele acestea îl surprinseră atît de mult pe Müller, că puse pe masă păhărelul pe care tocmai îl dusese la gură.

— Îl cunoști pe agentul meu? De unde?

— Hans, dumneata mă subestimezi, mai mult chiar, ai o părere proastă despre inteligența mea. Numai un idiot sută în sută n-ar fi băgat de seamă ceea ce sărea în ochii orișicui. Judecă singur, cît de simplu s-a petrecut totul: abia sosisem la Castel la Fonte și cea dintîi vizită am făcut-o prietenului meu, șeful serviciului SS. În anticameră, dau din întîmplare peste un individ cu sprîncene stufoase și aud cum i se dă ordin Feldwebel-ului să-l scoată prin curte ca să nu-l vadă nimeni. Acum te întreb, Hans, ce concluzii ai fi tras dumneata, dacă ai fi fost în locul meu?

— Una singură, indiscutabil. Și anume că locul dumitale nu-i în armată, ci în Gestapo. Jur că am să te aduc la noi! Ce zici, bem un păhărel pentru trecerea dumitale în serviciul nostru?

Și multă vreme după aceea, Müller ridică în slava cerului pe viitorul lui coleg, însoțind fiecare toast cu un nou păhărel de coniac din care, după cum se văzu, mai avea rezerve. Maiorul se îmbătă așa de crunt că abia izbuti să încuie dulapul de fier înainte de a da ordin șoferului să l ducă acasă. În mașină adormi numaidecît, rezemat de umărul „prietenului" său. Îmbrîncindu-l cu dezgust, Heinrich porunci șoferului să oprească în fața comandamentului.

Lütz dormea și trebui să bată mult timp la ușă pînă ce i se deschise. Clătinîndu-se, ca un om beat, căpitanul se trînti pe pat. Dar auzind bănuielile lui Müller împotriva lui Mattini, sări ca ars.

— Nemernicul! se înfurie el. N-am să-mi iert niciodată, și nici ție n-am să-ți iert, că acest odios călău mai calcă încă pe pămînt, cînd locul lui este de mult în iad. Imaginează-ți numai: Mattini interogat de Müller sau de prietenul tău Kubiss!

— Îmi scoți mereu ochii cu prietenia mea cu Müller și cu Kubiss, dar vezi și tu că ne este de folos — îi spuse Heinrich încet.

Lütz se culcă din nou în pat, își puse mîinile sub cap și începu să se gîndească la ceva cu încordare. Heinrich ridică receptorul și porunci lui Kurt să vină cu mașina să-l ia.

— Rămîi să dormi la mine — îi propuse Lütz.

— Nu pot, mîine mă duc la dejun la Funck și trebuie să mă schimb. De atîta timp îmi bate capul, că am fost nevoit să-i primesc invitația. Nu mergi și tu cu mine?

— La Funck? Bine! îi răspunse Lütz distrat, gîndindu-se la altceva. Mîine e duminică, și aș putea să merg... Deodată fața i se lumină. Zici să mergem la Funck? Știi ceva, hai să-l poftim și pe Müller! Numai să nu-l iei pe Kurt, să conduci tu mașina!

— Am înțeles: să-l poftesc pe Müller și să-l las acasă pe Kurt — și Heinrich se uită drept în ochii prietenului său.

A doua zi dimineață, zbîrnîitul telefonului îl trezi mai devreme ca de obicei.

— Ajunge cît ai dormit! E o vreme minunată, n-a mai rămas nici urmă din zăpada de ieri. Noi venim îndată să te luăm ca să mergem împreună... Știi unde? se auzi glasul vesel al lui Müller.

— Cine „noi"?

— Eu și fostul „logodnic", pe care acum îl cheamă „sucitul"

După ce luară micul dejun la Heinrich, pe la ora douăsprezece plecară toți trei la Parma.

— I-am dat drumul ordonanței pentru toată ziua, așa că va trebui să fac eu pe șoferul — zise Heinrich ca în treacăt, pe cînd se așeza în mașină.

— Cînd ai să obosești, am să te înlocuiesc cu plăcere — spuse Müller, și, făcîndu-i cu ochiul, adăugă cu înțeles: Doar știi că eu conduc foarte bine și că mașina ascultă de mine!

Heinrich se prefăcu că nu înțelege aluzia.

— Oricum, ar trebui să recunoașteți meritele mele ca șef al serviciului SS — se lăudă Müller, cînd automobilul ieși din orășel și începu să alerge cu viteză pe șoseaua betonată ce ducea spre Parma. Acum poți călători liniștit pe drumuri, fără să te mai temi de atacurile garibaldiștilor.

— Atunci ce-i cu asasinarea motociclistului de aseară? îi aminti Lütz?

— Dar cu mașina ceea care a sărit alaltăseară în aer, fiindcă a dat peste o mină? adăugă și Heinrich.

— Uitați, se vede, că întîmplările astea s-au petrecut noaptea. Ziua, partizanii nu se mai încumetă să apară pe drumuri. Și vă asigur că n-a fost chiar așa de simplu să ajung la rezultatul ăsta! În schimb, acum cunosc precis, zi de zi, planurile fiecărui detașament. Odată și odată, am să-mi scriu memoriile și am să povestesc lucruri interesante!

— Chiar ai de gînd să-ți scrii memoriile? se miră Lütz.

— Sigur că da! Bineînțeles, n-am să dau în vileag chiar tot, va trebui să prezint unele lucruri într-o formă mai voalată... să țin seama de gusturile cititorilor, cărora le place să citească despre vărsări de sînge, asta le excită nervii, și pretind totodată ca totul să le fie servit cu un sos dulceag, combinat din cumsecădenie și virtute. Dacă aș scrie numai pentru informatori, firește, n-ar fi nevoie de astfel de digresiuni, avînd în vedere cuvintele adresate de Führer soldaților.

— Ce cuvinte? și Lütz își încruntă sprîncenele.

— O, pot să le citez pe de rost: „Soldați! Eu vă eliberez de himera pe care oamenii simpli au numit-o conștiință..."! E bine spus, nu?

— Da, e spus tare! zîmbi Heinrich.

Funck, care fusese anunțat telefonic, își aștepta oaspeții. Pînă acum îl mai invitase de cîteva ori pe Goldring fie pentru prînz, fie pentru seară, dar de fiecare dată acesta se eschivase sub diferite pretexte de la o asemenea cinste: pentru el, Oberst Funck nu era o persoană interesantă. Și nici astăzi nu s-ar fi dus, dacă nu afla că Müller știe că garibaldiștii au telefonat la statul-major al regimentului cu privire la întîlnirea parlamentarilor. Vroia să afle cine a informat pe șeful serviciului SS.

La început, masa păstră un caracter oarecum oficial. După ce rosti cel dintîi toast pentru eliberatorul său, cum îl numise

pe Heinrich. Funck în cîteva cuvinte mai rezervate ură succes lui Müller și lui Lütz. Oaspeții săi erau mai mici în grad ca el, și Funck, deși se arăta prietenos, totuși nu scăpa prilejul să sublinieze această diferență. Dar pe măsură ce se succedau bucatele și se goleau sticlele, discuția devenea tot mai însuflețită și mai nestînjenită. Cu fiecare pahar, obrajii lui Funck și ai lui Müller se roșeau tot mai tare, pe cînd ai lui Lütz, dimpotrivă, se făceau tot mai palizi. Astăzi, alcoolul nu-l amețea, numai privirea îi devenea tot mai încordată, tot mai răutăcioasă.

— Meine Herrschaften! și după ce-și umplu paharul, căpitanul se sculă în picioare. Propun să bem în cinstea prietenului meu, doctorul Mattini, un om minunat, care deasemenea a luat parte la eliberarea colonelului Funck!

Müller, deși era beat, își puse demonstrativ paharul pe masă.

— Herr Müller, dumneata nu vrei să închini pentru cel de-al doilea eliberator al meu care, spre părerea mea de rău, lipsește acum dintre noi? se miră Funck.

— Herr Oberst, cred că bănuiți de ce?

— A, așa! Atunci refuz și eu! zise Funck și puse paharul pe masă.

— Bine, am să beau numai eu! și Lütz dădu de dușcă coniacul. Îmi plac oamenii cinstiți, oricine ar fi ei!

Toastul lui Lütz răcise atmosfera. Dar Funck găsi un alt pretext de toast care-i interesă pe toți. El le propuse să bea pentru succesele de pe frontul de răsărit. Discuția îi însufleți din nou și paharele se goleau repede. Numai Heinrich, ca totdeauna, abia își înmuia buzele.

— Ia te uită, a și început să se întunece! spuse Müller mirat, privind pe fereastră.

— Rămîneți să dormiți la mine! E tîrziu! îi pofti Funck, pe un ton aproape de comandă.

— Eu, unul, nu pot. Mîine, dis-de-dimineață, trebuie să fiu cu von Goldring la general — declară Lütz categoric.

— Dumneata, Müller, ai putea să rămîi, iar mîine dimineață te-ar aduce colonelul — îi propuse Heinrich.

Lütz se uită la el mirat, dar simțind că-i face semn cu piciorul pe sub masă, îl susținu:

— Chiar așa, de ce n-ai rămîne?

— Nu, împreună am venit, împreună trebuie să plecăm! Acum nu-i nici o primejdie!

Cu toate stăruințele celorlalți de a-l îndupleca să rămînă, el nu acceptă.

Plecară din Parma pe la ora șase. Müller ar fi vrut să conducă el mașina, dar Heinrich îl împinse și se așeză el la volan.

Cînd mașina intră pe drumeagul îngust și șerpuit dintre munți, și ajunse în dreptul sătucului Andatre, răsună din stînga o împușcătură, urmată de rafale lungi de puști automate. Ecoul mărea zgomotul, încît ai fi zis că a început o adevărată canonadă. Heinrich opri mașina.

— Ce faci? Întoarce imediat înapoi! răcni Müller, încercînd să pună mîna pe volan.

Lütz îi aruncă cu dispreț și răutate:

— Nu te grăbi, Herr Müller, s-ar putea ca cei ce trag să se afle în spatele nostru.

— Atunci, mînă înainte! urlă Müller.

Fără să-i răspundă, Heinrich și Lütz coborîră din mașină. Împușcăturile se apropiau, dar urechea ofițerilor deslușì că nu se trăgea asupra șoselei. Müller, cu automatul în mînă, ieși și el din mașină și sări în șanțul șoselei, uitîndu-se cu încordare spre munți.

— Am impresia, Herr Müller, că nu prea ești în apele dumitale — îi zise Lütz, pe un ton batjocoritor, și sări și el în șanț.

Heinrich îl văzu cum se apleacă și smulge cu putere automatul din mîinile maiorului.

— Ce înseamnă asta? strigă Müller, speriat, ridicîndu-se în picioare.

— Liniște! îi porunci Lütz, cu glas amenințător. Nu se cuvine ca o armă de soldat să se afle în mîinile unui călău laș, ca dumneata. Locul ei e în mîna unui om curajos și cinstit.

— Ce înseamnă gluma asta, Herr Lütz? Glasul lui Müller era pătruns de spaimă, totuși mai păstra încă accentele aroganțe de gestapovist. Noi nu sîntem chiar prieteni, ca să-ți permiți asemenea glume!

— Glume? Crezi că eu glumesc?

— Heinrich! Ăsta și-a ieșit din minți! i-ai arma din mînă! Müller se trase îndărăt și se clătină. Lütz se luă după el.

— Mi-am ieșit din minți? Într-adevăr, aș fi putut să-mi pierd mințile, văzînd cum ai tras atunci în pîntecele femeii însărcinate! Într-adevăr, puteam să înnebunesc cînd am aflat cum i-ai făcut de petrecanie Monicăi! Și acum vrei să pui gheara pe Mattini?

— Goldring, ce stai cu brațele încrucișate? Ăsta mă poate răni! Am să raportez, am să-i scriu lui Berthold!

Heinrich se apropie repede de Müller și-l dădu pe Lütz la o parte.

— Dar automatul? Ia-i auto...

Însă sfîrșitul cuvîntului încremeni în gîtlejul lui Müller, iar ochii aproape că-i ieșiră din orbite, cînd dădură de privirea lui Heinrich — aspră, ascuțită ca tăișul unui brici.

— Acum ascultă-mă și pe mine, Müller! Eu fac parte dintre oamenii aceia simpli care cred în himere, care cred că există conștiință. Din fericire, sîntem mulți, mult mai mulți decît cei de teapa ta! Și noi te judecăm cu judecata conștiinței noastre! Te judecăm pentru chinurile îndurate de sute de oameni nevinovați! Te judecăm pentru moartea Monicăi! Pentru ca să scăpăm pe toți aceia pe care mîine i-ai putea tortura!

Fără să-și ia ochii încremeniți de groază de la Heinrich, Müller deschise tocul de la șold, și cu mîna tremurătoare apucă mînerul pistolului. Dar n-avu timp să-l scoată. Răsună o împușcătură de revolver, urmată de o rafală de pușcă automată, și gestapovistul se prăbuși, ciuruit de gloanțe.

— Trebuia să încaseze și de la mine — zise Lütz și întorcînd țeava puștii, trimise o rafală lungă și în automobil.

Heinrich luă în mînă o rachetă.

— Stai puțin! îl opri Lütz. Apoi își scoase batista, o udă cu apă din bidon, o puse la gura pistolului și înainte ca Heinrich să spună o vorbă, își trase un glonț în brațul stîng, mai sus de cot.

— Ce-ai făcut, nebunule! se repezi Heinrich la el.

— Nimic deosebit. Pînă într-o săptămînă rana se vindecă. În schimb, o să mă pot odihni, și totodată va constitui o dovadă că am luat parte la o luptă. Mai știi, poate că voi fi decorat pentru rănire! Și acum, dă drumul la rachete!

După ce se trîntiră amîndoi în șanț, Heinrich trase una după alta cîteva rachete roșii.

Peste puțin timp, sosiră de la Parma două camioane încărcate cu soldați înarmați cu automate, în frunte cu Oberst Funck.

— Doamne Dumnezeule! Ce nenorocire îngrozitoare! Să-l ducem numaidecît la spital, poate mai poate fi salvat! strigă Funck, alergînd încoace și încolo de-a lungul șanțului.

Nu trecură decît cîteva minute și cele două camioane, din care unul remorca turismul, goneau spre Castel la Fonte.

— Ajutorul meu e de prisos — zise Mattini lui Kubiss, care se uita fără multă compătimire la cadavrul șefului său. Să-i fac autopsia?

— Cred că-i limpede și așa!... Herr Lütz, dar ce-i cu dumneata?

— Fleacuri! Mi-au atins puțin brațul și... — căpitanul se clătină.

— Dar de ce n-ai spus nimic? zise Mattini dojenitor, cuprinzîndu-l de umeri. Zîmbind încurcat, Lütz se îndreptă din mijloc.

— Crede-mă, mă simt foarte bine. Poate o ușoară slăbiciune, atîta tot.

Cu toate protestele lui, Mattini îl duse în sala de operații, îi examină rana cu atenție și i-o pansă.

— Într-adevăr, nu-i nimic grav. Totuși ai nevoie de liniște. Vrei, nu vrei, prietene, va trebui să te instalezi la mine la spital.

— Ferească Dumnezeu! Atunci chiar că am să mă îmbolnăvesc... Mai bine stau la mine acasă. Cred că o să vii să mă vezi?

— Lütz, tu ai nevoie de îngrijire, de aceea te iau la mine — hotărî Heinrich pentru toți. N-ai nimic împotrivă, Mattini?

— De, n-am încotro, trebuie să fiu de acord. Dar în cazul acesta, la drum imediat! Karl are nevoie de liniște.

— Mă duc să raportez la comandament întîmplarea cu atacul și vin și eu la voi — strigă Kubiss din prag.

— Cei trei prieteni se uitară unul la altul și se înțeleseră fără vorbe.

— Fiți fără grijă — îi liniști Heinrich — am să-i dau cîteva mărci, acolo, și o să dispară ca luat de vînt...

Cînd ajunseră la castel, traseră la intrarea de serviciu, ca să evite o întîlnire cu Maria-Luisa. Dar Heinrich uitase să-și ia cheia și, vrînd-nevrînd, trebuiră să facă zgomot, să bată la ușă...

În sfîrșit, le deschise Kurt. Părea cam încurcat. În fundul coridorului licări o rochie de femeie. Ghicind despre ce este vorba, Heinrich zise cu inocență:

— Mi se pare c-am trezit-o pe contesă cu gălăgia noastră.

— Nu-i contesa, e Lidia... adică servitoarea — se corectă Kurt, înroșindu-se.

Cinară în dormitor, apropiind masa de patul pe care stătea culcat Lütz. După pansament, se simțea mult mai bine și se împotrivi cu vehemență cînd Heinrich și Mattini, sfîrșindu-și masa, voiră să treacă în camera vecină, ca să-l lase să se odihnească.

— Ar fi o adevărată crimă din partea voastră! Nu știu de ce, dar în clipa asta am o stare sufletească de-ai zice că am ispășit un mare păcat... Or, în asemenea momente simți nevoia să te afli între prieteni. Puteți face ce doriți: să tăceți, să vorbiți, să citiți, numai să nu plecați de lîngă mine. Îmi face plăcere să mă uit la voi!

În locul tabloului care îl tulburase atît de mult pe Heinrich, acum atîrna o hartă mare a Europei, împestrițată toată de steguțe ce marcau liniile-fronturilor. Heinrich și Mattini se apropiară de hartă și cu un curbimetru începură să măsoare distanța dintre Stalingrad și Sarn — de curînd înaltul comandament anunțase că și acest oraș a trebuit să fie cedat.

— Ce măsurați acolo? se interesă Lütz.

— Stai puțin! Heinrich se așeză la masă și începu să facă niște calcule. Ca să parcurgă distanța de la Sarn pînă la Volga, armatei noastre i-a trebuit un an și jumătate... Iar ca să se retragă de la Stalingrad la Sarn, i-a fost de ajuns mai puțin de un an... Prin urmare, scurtăm linia frontului mult mai repede decît am lungit-o la începutul războiului...

— Cu alte cuvinte, vrei să spui c-o ștergem mult mai repede, decît...

— Vai, ce termeni întrebuințezi și tu! Noi n-o ștergem, scurtăm linia frontului — îl corectă Heinrich cu ironie — o scurtăm în vederea viitoarei ofensive.

— Cum, Heinrich, mai crezi că vom relua ofensiva vreodată?

— Știi ceva, Karl, sînt lucruri la care eu caut să nu mă gîndesc. Și să-ți spun de ce: e prea periculos!

— Ba eu nu vreau să-mi ascund capul în nisip, ca struțul. Eu, unul, nu cred nici în posibilitatea unei noi ofensive, nici în puterea miraculoasă a noii arme. Noi am pierdut războiul! E un adevăr cu care, mai devreme sau mai tîrziu, va trebui să ne împăcăm.

— Aș vrea să știu ce-ar fi zis răposatul Müller, dacă ar fi auzit o asemenea discuție? se întrebă Mattini, zîmbind.

— Vai, Martin, era cît pe ce să uit! Știi pe cine am întîlnit alaltăieri în biroul lui Müller? Pe fostul parlamentar garibaldist, pe cel cu cicatrice pe față. I se lua interogatoriul...

— Pe Antonio Mentarocci?

— De unde-i cunoști numele și pronumele?

— A fost în serviciu la spitalul la care am lucrat mai înainte... E un om excepțional de inimos și de cuminte. N-am spus nimănui că-l cunosc, ca să nu-i dau numele în vileag. Doar e în afara legii, sărmanul...

— Bine ai făcut că n-ai spus! Altfel, ai fi dat loc la și mai mari suspiciuni.

— Suspiciuni?! Se știe ceva concret?

Heinrich îi povesti pe scurt ce vorbise cu Müller.

— Știam eu c-am să fiu bănuit! Mattini sări în picioare și începu să se plimbe agitat prin odaie. Pe fața lui crispată de nervi se citeau pe rînd sentimentele pe care le încerca: mai întîi neliniște, îndoială, apoi hotărîre. Uitați-vă, ce este, prieteni — urmă el, oprindu-se în fața patului în care zăcea Lütz. Eu nu vreau să vă ascund nimic: dacă aș fi putut, i-aș fi prevenit pe partizani! Dar, din păcate, altcineva i-a prevenit. N-am nici un motiv să mă justific în fața voastră și nădăjduiesc că mă credeți pe cuvînt... Totuși, în clipa de față, nu mă interesează atît persoana mea, cît Mentarocci... Cum credeți...

Cineva bătu la ușă și Mattini se întrerupse. În prag apăru subreta contesei.

— Signor Oberleutnant, doamna contesă vă roagă să treceți pe la ea, îndată ce veți fi liber; oricît ar fi de tîrziu.

— Lidia, spune stăpînei dumitale că am să viu numaidecît — îi răspunse Heinrich, privind-o cu atenție.

Poate fiindcă-i spusese pe nume pentru întîia oară, poate din alte pricini, subreta părea stînjenită.

— Bine — răspunse ea încet și ieși.

— Și cum spuneam, tare aș vrea să știu... — reluă Mattini, dar din nou a fost întrerupt.

De rîndul acesta, fără să se bată, ușa se deschise larg și în prag se ivi și lunganul de Kubiss.

— „Unde s-adună doi sau trei în numele meu, acolo sînt și Eu"... — dădu Kubiss bună ziua cu un citat din evanghelie.

— Stai jos, Kubiss! îl pofti Heinrich. Noi am luat masa, dar ți-am oprit și dumitale puțin vin.

— Poșîrcă de-asta?

— Altul n-a fost și nici n-o să mai fie. Nu uita, Paul, că ne aflăm lîngă patul unui rănit.

— „Și Dumnezeu, care vede toate în taină, ne va răsplăti după cuviință!" cită iarăși Kubiss, împreunîndu-și mîinile ca pentru rugăciune.

— Kubiss are o stare de spirit evlavioasă — zîmbi Lütz.

— Chiar astăzi mă întrebam, oare nu va trebui să-mi schimb din nou îmbrăcămintea? Cîndva am schimbat sutana cu tunica, iar acum s-ar putea să fiu nevoit să fac invers. Dar asta-i chestiune de viitor, or eu sînt omul prezentului, care, în treacăt fie zis, nu-mi prevestește nimic bun!

— Iar ai neplăceri? se interesă Heinrich.

— Și încă din cele mai mari: mi s-a luat orice perspectivă de avansare! Am înștiințat stăpînirea de moartea robului lui Dumnezeu Johann și drept răspuns, am primit ordin să-i țin locul pînă va veni un nou șef. Așa că înaintarea mea în carieră, și deci și sporirea numărului hîrtiuțelor care foșnesc așa de plăcut în mîini se amînă sine die. Prin urmare, trebuie să rămîn mai departe în grija bunului și generosului baron von Goldring, care colecționează chitanțele mele. Și după toate astea, mă mai poftiți și cu vin acru! Nu mai lipsește să începeți a discuta despre medicină și îndeobște despre nimicnicia a tot ce e viu! Doar îl aveți aici pe signor Mattini...

— Chiar înainte de venirea dumitale, discutam despre medicină. Mattini ne-a vorbit de o experiență extrem de interesantă pe care a făcut-o. E atît de entuziasmat de rezultatul obținut, încît ar vrea s-o mai repete.

Mattini se uită mirat la Heinrich. Treptat, fața i se făcu stacojie, iar sprîncenele i se încruntară.

— Vă rog, vă implor, vă rog din toată inima, nu-mi povestiți asemenea scîrboșenii! Nu vreau să-mi stric pofta de mîncare înainte de cină!

— Credeam că știința te interesează. Doar chiar dumneata ai stăruit într-o zi ca Mattini...

— Baron von Goldring, vorbele dumitale mă surprind... nici nu știu ce să mai spun... — zise Mattini și glasul i se frînse.

Lütz părea să-și dea seama unde vrea să ajungă Heinrich și aruncă doctorului o privire prevenitoare. Acesta se potoli numaidecît.

— Știu că dumneata n-ai curajul să-l rogi pe Kubiss. De aceea, am să-l rog eu în numele dumitale. Mattini are nevoie de un om asupra căruia să-și poată face experiența. Însă, fiind legată de primejdie, e nevoie de unul...

— Înțeleg, înțeleg... cu plăcere! Cobai de-ăștia avem cu duiumul. Vă dau cu plăcere pe primul pe care o să pun mîna, ba chiar o să vă fiu recunoscător pentru acest serviciu. Comandantul gărzii SS s-a îmbătat în așa hal, încît nu știe pe ce lume se află, și nu mai e în stare să-și îndeplinească anumite îndatoriri, așa că vă pot da chiar acum!

— Ei vezi cum s-a aranjat totul? se întoarse Heinrich spre doctor. Ar trebui să dai un aldămaș, Mattini! Dar sînt gata să te iert, dacă-mi dai voie să asist și eu la...

— Iartă-mă, Heinrich, că te întrerup. Dar eu nu-s obișnuit să pierd vremea de pomană seara, mai ales într-o zi de sărbătoare! Sufletul răposatului meu șef ar protesta împotriva unui praznic sec. De aceea sînt nevoit, baroane...

— Cît? îl întrebă Heinrich, laconic.

— Cred că pentru pomenirea lui Müller mi-ar trebui cel puțin cincizeci de mărci...

După ce încasă suma de care avea nevoie, Kubiss plecă. Heinrich îl conduse pînă la scară, ceea ce nu făcea niciodată, stîrnind astfel și mai mult mirarea oaspeților săi.

— Ei, ne-am înțeles cu dînsul definitiv — raportă el după ce se întoarse în dormitor.

— Totuși, nu înțeleg... — începu Mattini tulburat.

— Mă mir, e așa de simplu! Dacă trei oameni de treabă află că pe al patrulea îl amenință o primejdie de moarte...

— Te gîndești la Antonio Mentarocci?

— În sfîrșit, ai nimerit! La un moment dat, credeam că ai să mă faci praf cu privirea dumitale înfiorătoare. Sau poate că... — și Heinrich se uită întrebător la Mattini.

— Îmi făceam iluzia că ai o părere mai bună despre mine! se supără doctorul.

— Dar cum să organizăm partea tehnică a acestei chestiuni? întrebă Lütz.

— Avem o noapte întreagă înaintea noastră ca să chibzuim și să punem totul la punct. Acum iertați-mă, trebuie să mă duc pînă la Maria-Luisa.

Contesa îl aștepta de mult, și-l primi cu reproșuri:

— Baroane, e foarte nepoliticos să mă lași să te aștept atît. Mor de curiozitate! E adevărat că Müller a fost ucis și că Herr Lütz e rănit?

Heinrich îi povesti pe scurt cum au fost atacați de partizani.

— O, acum prețuiesc și mai mult ceea ce-ai făcut dumneata pentru unchiul meu și pentru baronul Stengel! Fiarele acelea ar fi fost în stare să-i ucidă și pe ei!

— Contesă, vă stau totdeauna la dispoziție, doar v-am făgăduit să fiu cavalerul dumneavoastră.

— Și cu toate astea, îți împlinești foarte prost obligațiile. Nu te văd decît o dată pe săptămînă, și atunci numai dacă te invit la mine. Spune-mi, te rog, dumneata ești bărbat?

— Așa mi se pare...

— Mie nu! Să stai sub același acoperiș cu o femeie tînără și să rămîi cu totul nepăsător! Măcar de ochii lumii să-mi faci curte... Drept pedeapsă, mîine dimineață sau după-amiază, ai să mă însoțești la plimbare. E cam mult de cînd n-am mai mers călare.

— Eu n-am cal.

— Ia unul din grajdul meu. De altfel, m-am hotărît să fac din dumneata un adevărat cavaler. Cîndva, aleasa inimii dumitale îmi va fi recunoscătoare.

— Bine, dar ce o să spună baronul Stengel?

— Ce să spună? O să-și dea seama c-a umblat după potcoave de cai morți.

— Prin urmare, eu trebuie să joc rolul...

— Rolul depinde de actor... — contesa aruncă lui Heinrich o privire plină de înțeles — de felul cum știe să-și însuflețească partenerul...

— Un joc ca ăsta ar putea să ne ducă prea departe pe amîndoi...

— Și ți-e frică?

— În măsura în care îmi dau seama ce primejdie ne amenință... pe mine... și pe logodnica mea.

Heinrich stătu mult la contesă. Cînd se întoarse, Lütz și Mattini dormeau duși.

— Pregătește-mi patul în birou — porunci el lui Kurt. Acesta îi pregăti așternutul, dar nu plecă. Încremenise în prag, lăsîndu-se cînd pe un picior, cînd pe celălalt.

— Aș vrea să vă întreb, Herr Oberleutnant... — începu el cu sfială și tăcu.

— Bănuiesc eu ce anume... Cu privire la Lidia? Am ghicit?

Kurt se înroși tot.

— Aș vrea să vă întreb, dacă un soldat german are dreptul să se însoare cu o italiancă...

— Da, dacă și unul și altul or să aibă răbdare să aștepte pînă se sfîrșește războiul. Dar cum rămîne cu logodnica ta, Kurt?

— Herr Oberleutnant, Marta... nu știu cum să zic... O, să nu vă gîndiți la ceva rău! E o fată bună... cinstită. Dar... eu am dat aici peste fete care se gîndesc la lucruri mai de seamă, nu numai la cuibușorul lor... Eu și Marta n-am fi fericiți împreună! Lidia e cu totul altfel. Ea... Kurt se fîstîci de-a binelea și tăcu. Iertați-mă, Herr Oberleutnant, e vremea să vă culcați, așa că mă duc.

Cînd Kurt deschise ușa, Heinrich îl opri:

— Kurt, tot uit să te întreb: spune-mi, ai înmînat contesei biletul pe care ți l-am dat înainte de a pleca la Parma, pentru tratative cu partizanii?

— Doamna contesă mai dormea, așa că l-am dat fetei în casă. Dar v-am raportat încă de atunci, Herr Oberleutnant.

— A, da, mi-aduc aminte... Într-adevăr, parcă mi-ai spus ceva. Ei, noapte bună, Kurt. Îți doresc s-o visezi pe Lidia ta. Am impresia că-i o fată foarte de treabă.

Rămas singur, Heinrich nu se culcă încă multă vreme. Îl preocupa noua situație de la castel și chiar din oraș, intervenită în urma întîmplărilor din ziua aceea.

KUBISS SE GÎNDEȘTE LA VIITOR

Scrisoarea lui Heinrich, prin care îi anunță moartea lui Müller, tulbură adînc pe Berthold.

Prezența în Castel la Fonte a unui subaltern priceput și devotat convenea foarte mult generalului. În primul rînd, din punctul de vedere al serviciului, și în al doilea rînd, pentru că Müller era apărătorul intereselor lui personale. Moartea

neașteptată a șefului serviciului SS într-un mic oraș italian, oricît ar părea de ciudat, putea să-i dărîme toate planurile și să-i încurce un joc mare.

Iar jocul pe care-l juca Berthold era într-adevăr mare. În jocul acesta Müller avea să aibă un rol important. Dar nu datorită talentelor sale. Berthold nu-l supraestima, deși recunoștea că avea experiență. Alta era cauza. Întîmplarea făcuse ca soarta să-l lege pe Müller de generalul Ewers, or, în ultima vreme, persoana lui Ewers îl preocupa foarte mult pe Berthold.

Nu pentru că Berthold și-ar fi adus aminte de legăturile lui vechi de prietenie cu generalul! Dimpotrivă, se silea să le facă uitate, și în scrisorile lui către Heinrich nu-i mai transmitea salutări. În schimb, în scrisorile sale către Müller, care aveau un caracter semioficial, numele generalului era pomenit tot mai des, dar într-un context care ar fi tulburat foarte mult și pe Ewers, și pe Gunder, și pe Denuss dacă l-ar fi aflat. Cartierul general al lui Himmler era de mult neliniștit de starea de spirit nesănătoasă care luase naștere în sînul înaltului comandament al armatei germane. Lanțul nesfîrșit al insucceselor strategice de pe frontul de răsărit subminase adînc încrederea în comandamentul hitlerist. Dacă înainte vreme orice dispoziție a Führerului era socotită ca genială, acum, în consiliile militare, tot mai des se auzeau glasuri critice — fie sub formă de întrebări, fie sub formă de sfaturi. Uneori părerile personale se spuneau de-a dreptul pe față. Generalii încercau să introducă corectivele lor în acțiunile comandamentului și chiar în ale Führer-ului.

Dacă asemenea lucruri se petreceau în consiliile militare, e lesne de închipuit ce discutau între ei bătrînii generali cînd rămîneau singuri.

Și poate că nu se mulțumeau numai să discute. Gestapoul dispunea de dovezi care arătau că printre comandanții marilor unități erau și dintre aceia care-și manifestau oarecum opoziția.

Era suspect faptul că între unii generali din vechea școală, care pînă atunci n-avuseseră legături nici de rudenie, nici de prietenie, s-au stabilit deodată contacte strînse. Corespondența activă pe care o purtau, curierii speciali pe care și-i trimiteau unul altuia, nu puteau să nu trezească îngrijorarea Gestapoului, deși probe directe de trădare sau complot nu existau. Chiar dacă în scrisori se strecurau note de nemulțumire, ele erau foarte discrete — de obicei, cuprinsul lor se referea la timp, la sănătate, la prieteni mai mult sau mai puțin apropiați. Numai confruntînd copiile acestor scrisori — iar numărul lor creștea necontenit la Gestapo — puteai ghici, și aceasta foarte vag, că-i vorba de anumite evenimente și nume.

Berthold, cu intuiția lui de vechi informator, bănuia că toate acestea au un țîlc. Dar dovezi, chiar puțin concludente, n-avea. Îi trebuia un firișor, un singur firișor cît de subțire, de care să se poată agăța!

Acest firișor îl descoperise în persoana lui Ewers.

Prea era citat des numele lui în această corespondență suspectă! Cînd îl însărcinase pe Müller să supravegheze pe general și să-i comunice fiecare pas al lui, Berthold nădăjduia ca pe calea confruntărilor, a deducțiilor logice, iar mai tîrziu poate chiar și prin probe concrete, să descopere un complot împotriva Führer-ului... Și iată că planul acesta strălucit era amenințat — omul lui de încredere de la Castel la Fonte nu mai exista.

Berthold punea mari speranțe în Müller, nu numai în legătură cu descoperirea unui eventual complot, dar și în legătură cu unele interese strict personale.

Cu un an în urmă, după ce se întorsese din călătoria sa în Franța, apucîndu-se să examineze maldărul de corespondență ce se adunase în lipsa lui, Berthold dăduse peste unele documente, care-l alarmaseră pur și simplu. Printre teancurile de fotografii primite de la agenții care îl supravegheau pe generalul-colonel Gunder, descoperise două fotografii ale lui

Heinrich, luate cu ocazia unei vizite a acestuia la general. Bineînțeles, între Heinrich și Gunder nu puteau exista relații personale. El nu era, desigur, decît emisarul generalului Ewers și nu-și dădea seama în ce bucluc putea să intre. Oricum ar fi, imprudența și necompetența viitorului soț al Lorrei îl amenințau să ajungă într-o situație și mai compromițătoare.

Iată de ce avea el nevoie de Müller. După asasinarea Monicăi Tarval, pe care șeful serviciului SS o pusese la cale cu atîta iscusință și discreție, Berthold, într-o scrisoare particulară, îl ruga pe Müller să-l supravegheze îndeaproape pe Heinrich, ca nu cumva acesta să se pomenească în vreun mediu suspect, pătîndu-și astfel numele. Și Müller îndeplinea cu sîrguință această însărcinare, poate cea mai importantă pentru Berthold.

Pe măsură ce situația pe front se înrăutățea, se întărea și convingerea lui că însăși providența i-a scos în cale pe Goldring.

Ori de cîte ori făcea socoteala capitalului pe care-l realizase lichidînd fabrica de pîine, ferma și alte proprietăți, adăuga negreșit și cele două milioane ale lui Heinrich, pentru că numai ele îi puteau asigura o bătrînețe tihnită, în mijlocul familiei, pe malul vreunui lac din Elveția.

Iar visul de a avea o bătrînețe liniștită i se părea tot mai atrăgător. „Cînd diavolul îmbătrînește, se face pustnic" — spune un vechi proverb popular. Cu Berthold se petrecea ceva asemănător. Poate că și datorită scrisorilor Elsei. Se afla acum împreună cu Lorre în Elveția și nu mai putea de dragul odorului său — așa de mult i se schimbase firea de cînd se logodise oficial. Iar fata nu se gîndea la nimic altceva, decît la viitoarea ei viață conjugală. Foarte emoționată, Frau Else îi scria că Lorrchen tricotează în ascuns jachetele pentru viitorii ei copilași. Și Berthold, care dintr-o singură trăsătură de condei trimitea la crematoriul din Ostvenzin sute de mii de oameni, printre care și copii, se emoționase pînă la lacrimi, văzîndu-se în închipuire cu un nepot sau cu o nepoțică în brațe.

E explicabil de ce moartea lui Müller îl tulburase atît de mult — pierduse pe omul care era în măsură să-l ajute la realizarea acestor planuri.

Acum. Berthold nu va mai putea da ordine și însărcinări noului șef al serviciului SS din Castel la Fonte, de natura celora pe care le dădea lui Müller, care nu făcea nici o deosebire între un ordin și o însărcinare cu caracter particular.

Cine să-l înlocuiască pe răposatul Müller? Numirea în acest post depindea de șeful serviciului SS de la comandamentul grupării de nord din Italia. Dar Berthold avea interes ca în Castel la Fonte să fie numit un om cu care să poată stabili un contact strîns.

Heinrich are nevoie de supraveghere. E adevărat că-i logodnicul oficial al fiicei lui, că-i un om verificat, e bine crescut... totuși, n-are decît douăzeci și trei de ani! Azi îi place Lorrchen, mîine se poate îndrăgosti de alta! Pe urmă nu se știe cum se va sfîrși șederea lui în castelul tinerei văduve Maria-Luisa, mai ales dacă ținem seama de caracterizarea dată de Müller. Parcă puține prostii poate să facă un om la douăzeci și trei de ani! În sfîrșit, de la o vreme, Ewers a început să-i dea lui Heinrich însărcinări primejdioase. Parcă nu putea trimite la partizani un alt parlamentar?! Era de ajuns să scape un cuvînt nesocotit, ca totul să se sfîrșească în chip tragic. Și atunci, adio cele două milioane depuse la bancă din Elveția, și încă transformate în dolari! Adio bătrînețe tihnită!

Nu, lucrurile nu trebuie lăsate să ajungă aici, cu nici un preț. Trebuie să-și apere interesele, fără a-și cruța nici timpul, nici energia! Cu atît mai mult că nu i-ar fi chiar așa de greu să izbutească, avînd în vedere legăturile pe care le are.

Totuși, pe cine să numească în locul lui Müller?

Și multă vreme se frămîntă Berthold, trecînd în revistă numele ofițerilor din Gestapo, pe care-i cunoștea. Pe Kubiss

îl înlătură de la început — e adevărat, e un ofițer cu experiență, dar cinismul nu-l părăsește niciodată — chiar și față de obligațiile de serviciu are aceeași atitudine cinică ca și în viața de toate zilele.

E limpede că nu-i vrednic pentru un post de conducere. Trebuie să caute un altul... Dar cine ar putea să fie? Numele ofițerilor ce-i veneau în minte erau înlăturate unul după altul. Doamne, cîți oameni a înghițit războiul și mai ales acest blestemat front de răsărit! Înainte nu trebuia să cauți așa de mult... Dar ce-ar fi să-l numească pe maiorul Lemke? Heinrich l-a cunoscut la Bonneville cu prilejul asasinării lui Gartner, și amîndoi rămaseseră mulțumiți unul de altul. Lemke dăduse o foarte frumoasă caracterizare lui von Goldring, iar acesta, la rîndul lui, îi scrisese că cel care a luat locul lui Gartner i-a făcut o impresie cît se poate de bună... Fiind în raporturi bune, Lemke nu va fi nevoit să piardă timp pentru a-l cunoaște mai îndeaproape pe Heinrich. Afară de asta, Lemke este un vechi colaborator al serviciului de contraspionaj, un om serios și verificat. E vorba, va accepta el să plece din Bonneville? Postul lui de acolo e mult mai onorabil decît acela de șef al serviciului SS la o divizie. Va trebui să-l convingă, să pretexteze că însărcinarea de aici e foarte importantă, de pildă că e nevoie să supravegheze pe Ewers... și să mai născocească ceva.

Între timp, mișcarea de partizani de la Bonneville continua să se întindă, cu toate măsurile luate de Lemke. Epuizîndu-și nervii și puterile, maiorul era bucuros să plece oriunde, numai să scape de atmosfera de acolo. Și Berthold, om energic, nu trebui să facă eforturi prea mari ca să obțină numirea lui Lemke în postul răposatului său subaltern. Nici nu trecu o săptămînă de la moartea lui Müller, și în fostul său cabinet se ivi făptura înaltă, cam deșirată, a maiorului Lemke.

Sosirea noului șef surprinse în chip foarte neplăcut pe Kubiss. El tot mai nădăjduia că cei mari vor reveni asupra hotărîrii lor și-l vor înainta și în grad, și în funcție. Oricum, lucra de la începutul războiului în serviciul de spionaj și-și cîștigase dreptul la un post de conducere.

Și cînd colo...

— Ei, spune și dumneata, baroane, dreptate-i asta? se plînse el lui Heinrich.

Pentru întîia oară de cînd îl cunoștea, îl vedea Heinrich abătut și preocupat. Nu mai glumea, cum îi era obiceiul, nu mai fluiera melodiile lui vesele... Se trîntise, enervat, într-un fotoliu și i se plîngea de comandamentul grupării de nord, de soarta sa, ba chiar și de Lemke, care, din prima zi, își luase nasul la purtare.

Heinrich nu-i răspunse numaidecît. Se așeză în fața musafirului său, își aprinse o țigară, trase cîteva fumuri, gîndindu-se la ceva, și la rîndul lui îl întrebă pe neașteptate:

— Paul, mai întîi spune-mi: vrei să vorbești cu mine deschis și cinstit? Să vorbești cinstit, pentru prima oară de cînd ne cunoaștem? Fără să-mi ascunzi nimic?

— Cu plăcere! Am o dispoziție tocmai potrivită pentru spovedanie!

— Spune-mi, Paul, te-ai gîndit vreodată ce-ai să faci după ce se va sfîrși războiul?

— De ce mi-aș stoarce creierii cu asemenea probleme, cînd eu nu știu de unde să scot bani pentru ziua de mîine?

— Să lăsăm gluma la o parte, doar ne-am hotărît să vorbim serios. Crezi cumva c-am să-ți împrumut bani, așa, la nesfîrșit, fără nici o obligație din partea dumitale? Gîndește-te, cu chitanțele dumitale aș putea tapeta toți pereții acestei odăi!

Kubiss îi aruncă o privire mirată și întrucîtva speriată.

— Poftim, altă neplăcere, și poate cea mai mare dintre toate!

— Deocamdată, nu-ți cer să-mi plătești datoria, Kubiss! Vreau însă să-ți atrag atenția că am la dumneata aproape șapte mii de mărci.

— Doamne Dumnezeule! Solda mea pe doi ani!

— Și dacă eu, care-s mult mai tînăr ca dumneata, mă gîndesc la viitor... Nu încape îndoială că războiul se va sfîrși curînd. Încă nu știu cum se va sfîrși...

— Baroane, ne-am învoit să vorbim cinstit. De ce nu ești sincer? Doar știi tot așa de bine ca și mine că noi am pierdut războiul. Iar arma cea nouă de care se trîmbițează mereu, o să ne ajute întocmai cum l-a ajutat pe Müller buchetul de flori pe care am fost nevoit să i-l pun pe mormînt.

— Bine, să admitem că pierdem războiul, deși, îți spun drept, eu tot mai nădăjduiesc în victorie. Dar să nu vorbim de asta. Eu te întreb, ce-ai să te faci dumneata? N-ai o lăscaie în buzunar, iar datorii cît păr în cap și toată averea dumitale se reduce la o cravașă și o pereche de cătușe.

— Ai uitat să adaugi seringa și o colecție de sticle goale de vin — zîmbi Kubiss cu amărăciune.

— Afară de asta, ești un semidoct. Ai început o școală, dar ai lăsat-o baltă. Pe urmă, ai vrut să te faci pastor și ai intrat la serviciul de spionaj... Ce mai încoa'-încolo, ți-o spun deschis: n-ai nici o perspectivă...

— Dar știu că te pricepi să consolezi un om necăjit! Am o stare sufletească cum n-o doresc nici dușmanilor mei, iar dumneata...

— Uiți că sîntem bărbați și nu niște demoazele delicate? îl repezi Heinrich, iritat. Nici nu mă gîndesc să te consolez!

— Atunci, ce mă sfătuiești să fac în situația mea? Ce aș putea să fac? Ce anume?

— Să te însori!

Kubiss izbucni în hohote de rîs.

— Să mă însor? Eu? Eu, care pentru două fiole de morfină sînt gata să renunț la toate Venerele, Dianele și celelalte zeițe? La ce dracu' îmi trebuie mie nevastă, dacă...

Și Kubiss rîse și mai zgomotos.

— Eu nu spun că ai nevoie de nevastă — îl întrerupse Heinrich. Dar de zestrea ei ai nevoie!

Kubiss tăcu dintr-o dată, ca și cînd s-ar fi înecat cu propriul său rîs. Ceea ce-l uimise nu era propunerea, ci faptul că nu se gîndise singur la o soluție atît de simplă.

— Uită-te la dumneata, fir-ai al dracului să fii! Ești un bărbat chipeș, bine zidit, prezentabil, ai o față simpatică, niște ochi frumoși, languroși chiar, așa cum le plac femeilor!

Kubiss se ridică din fotoliu și se apropie de oglindă. O vreme își cercetă cu interes înfățișarea, evaluînd-o, poate pentru întîia oară în viața lui, ca pe o marfă de vînzare.

— Îți mai repet o dată, Paul, că avînd o minte și un fizic ca ale dumitale, poți să-ți asiguri viitorul.

— Numai însușirile astea, de care îmi vorbești, n-am încercat încă să le amanetez! Totuși, cum să pun în aplicare planul dumitale minunat, aici, în Castel la Fonte, în orășelul acesta uitat de oameni și de Dumnezeu? În afară de contesă și de subreta ei, n-am văzut aici nici o femeie mai de doamne ajută!

— Pentru că n-ai căutat... Uite, chiar ieri am luat masa la un inginer, care are o singură fată și...

— E băștinașă? Dumneata doar știi că cei de la Gestapo n-au voie să se însoare decît cu cetățene germane.

— Știu. Însă tatăl ei a lucrat multă vreme în Germania și i s-a acordat cetățenia germană. E un inginer cu renume și, dacă nu mă înșel, are ceva avere.

— Ei, dar dînsa... fata, cum arată?

— E cam prea slabă pentru gustul meu. Dar după nașterea primului copil, se spune că femeile se mai împlinesc...

— Ptiu! și Kubiss se strîmbă cu dezgust. Nu-mi mai vorbi de copii, de pacostea asta! Eu n-am să am niciodată copii.

— Asta nu depinde numai de dumneata... Atunci cum rămîne? Ești de acord?

— Mă întrebi, ca și cînd ar fi de ajuns numai asentimentul meu!

— Ca să obții asentimentul fetei, va trebui să joci un timp oarecare rolul de îndrăgostit. Înțelegi: flori, cadouri și altele...

— Uiți de bani? De unde să iau bani?

— Dacă am să văd că lucrurile merg strună, solvabilitatea dumitale va crește considerabil în ochii mei. Și aș fi gata să creditez firma Kubiss-Lerro, în condiții avantajoase pentru ambele părți.

— Atunci, dă-mi acum măcar treizeci de mărci și mă duc să mă gîndesc la farmecul vieții conjugale.

De data aceasta, Heinrich îi dădu banii cu mult mai multă tragere de inimă ca de obicei.

Tulburat de această propunere neașteptată, lui Kubiss nu-i trecea de loc prin minte că Heinrich avea în vedere viitorul său, nu al lui.

Cînd Heinrich îi povesti conversația dintre el și Kubiss. Maria-Luisa se arătă încîntată. Ideea de a-l însura cu Sofia Lerro, fata inginerului în a cărui casă locuia Stengel, era a ei.

Cu o zi înainte, contesa și Heinrich fuseseră invitați la dejun de Stengel. Cu acest prilej, Maria-Luisa o cunoscu pe Sofia. Îi mai trecuse prin gînd și altădată că atitudinea rece a baronului trebuie să aibă un substrat. Acum, văzînd-o pe Sofia, se încredință definitiv că ea este cauza nehotărîrii și a șovăielilor lui Stengel. Fata avea asupra contesei avantajul indiscutabil al tinereții.

Sofia Lerro n-avea decît douăzeci și trei de ani. Chiar de la cea dintîi privire, Maria-Luisa rămase cu impresia că a mai văzut undeva fața aceasta rotunjoară, cu năsuc picant, luminată de albastrul blînd al ochilor și de surîsul prietenos al buzelor trandafirii. Însuși zîmbetul venea parcă să-ți atragă atenția că se bucură de tinerețe și de sănătate, dînd în vileag un șir de dinți albi și regulați.

În timp ce-și trecea în revistă toate cunoștințele, contesa își aminti deodată de ultimele pagini ale revistelor ilustrate. Da, nu putea fi nici o îndoială! Asemenea obrăjori o priveau de pe reclamele care îndemnau pe tinerii căsătoriți să-și mecanizeze gospodăria: o femeie tînără cu un aspirator în mînă... femeie tînără lîngă o mașină electrică de spălat rufe... „parchetul dumneavoastră va străluci totdeauna ca oglinda"... „cumpărați periile noastre electrice de frecat parchetul", „procurați-vă teluri pentru cocteiluri, și soțul dumneavoastră nu va mai fi clientul nelipsit al cluburilor și restaurantelor"...

Contesa își mușcă buza, silindu-se să-și ascundă un zîmbet răutăcios... dar nu-și simțise inima mai ușoară. E drept, fața Sofiei e banală, dar răspîndește tinerețe și are ceva plăcut, seducător. Adică tocmai ce tentează pe un bărbat care a avut o tinerețe furtunoasă și care acum caută o fericire conjugală tihnită.

Și Sofia Lerro visa un cămin plăcut, și nu ascundea acest lucru. Cu o sinceritate naivă, ea le mărturisise că-i gata să recurgă la serviciile gazetei căsătoriilor. Iar cînd Maria-Luisa încercase să-i ridiculizeze intenția, fata își apărase cu înflăcărare punctul de vedere. Baronul Stengel o susținuse și Sofia se aprinsese și mai mult.

— Dar ce trebuie să facă fetele care sînt nevoite, ca mine, să stea într-o gaură cum e asta? Să aștepte pînă se va ivi un Făt-Frumos? Așa se întîmplă numai în povești, nu și în viață. Am împlinit douăzeci și trei de ani... cît să mai aștept? Dacă noi, fetele, facem cunoștință cu un bărbat la teatru sau în salonul unor prieteni și apoi îl luăm de soț, căsătoria asta este considerată decentă. Dar dacă facem cunoștință prin intermediul unui anunț, se consideră că ai făcut ceva de prost gust. Dreptul de a alege îmi rămîne. Și cînd spun: da, vreau să mă mărit!, o fac deschis și cinstit. Altele și-ascund intenția, dar nu știu cum să facă ca să vîneze un soț!

Maria-Luisa se înroșise, crezînd că face o aluzie la ea. Însă ochii Sofiei arătau o sinceritate atît de naivă, încît contesa se liniștise. „E prea prostuță ca să mă poată bănui".

Spre marea decepție a lui Heinrich, inginerul Lerro nu era acasă. Totuși, masa decursese în veselie și voie bună, încît pînă și Stengel, totdeauna tăcut, se înviorase către sfîrșit și devenise mai vorbăreț.

Faptul că Stengel, după fiecare fel de mîncare, lăuda priceperea culinară a Sofiei și că era totdeauna de partea ei în discuții, neliniștea pe contesă.

— Ar fi bine să-i cauți un logodnic printre ofițeri. E frumușică, și după cum spune baronul Stengel, are și ceva avere — încerca contesa să-l convingă pe Heinrich, pe cînd se întorceau la castel.

Atunci îi încolțise lui Goldring ideea de a-l însura pe Kubiss.

— Dacă ai să-ți realizezi planul, îți făgăduiesc postul de prieten permanent al casei — îi zisese contesa cochetînd.

— Mi-e teamă că Stengel n-o să vrea să mă confirme în funcția asta...

— Trebuie să-l deprind cu gîndul că faci parte integrantă din zestrea mea...

— Baronul are idei mult prea patriarhale despre viața de familie.

— Dumneata ai să mă ajuți să-i refac educația. Și-a stricat gustul, căscînd gura la mic-burgheza asta! Dar pentru Kubiss, e tocmai potrivită. Sofia o să fie un fel de contrapondere pentru el. Chiar mîine am să mă duc la ea, ca s-o fac să-l invite la ei, și am să i-l descriu în asemenea culori, încît o să se îndrăgostească de el înainte de a-l vedea.

A doua zi, înainte de a pleca la plimbare, contesa se abătu pe la Heinrich.

— Astăzi ai liber de la mine. Conversația mea cu Sofia o să fie intimă, femeiască, și dumneata ne-ai încurca.

— Dar nu găsiți că prea forțați lucrurile? o întrebă Heinrich.

— Vezi dumneata, eu am un principiu: să nu amîn pe mîine ceea ce pot face azi. După mine, baroane, mireasa dumitale a săvîrșit cea mai mare greșeală că n-a făcut căsătoria îndată după logodnă. Eu una n-aș fi avut încredere în fidelitatea dumitale.

— Aveți o părere atît de proastă despre mine?

— Dimpotrivă, am o părere foarte bună. Undeva, într-o carte, am găsit un aforism minunat: „Constanța e un semn de lipsă de inteligență". Înlocuiește cuvîntul „constanță" cu acela de „fidelitate". Sînt sigură că ai să găsești pe aici o italiancă cu ochi căprui, și Lorre a dumitale, așa o cheamă, mi se pare? o să rămînă cu verigheta pe care i-ai dăruit-o... Apropo, dumneata de ce nu porți verigheta?

— Am aruncat-o într-un geamantan.

— Sărmana Lorre! și contesa izbucni în rîs.

În coridor se auziră pași grăbiți, cineva bătu la ușă, și în odaie intră Mattini, vesel și emoționat. Dar cînd dădu cu ochii de contesă, se fîstîci.

— Iertați-mă, am bătut la ușă, dar... — se scuză el descumpănit.

Contesa salută din cap cu răceală și ieși.

— Mă simt foarte stingherit! Am intrat așa, pe neașteptate. Mi se pare că s-a supărat?!

— Nu se putea supăra decît de scuzele tale, care subliniau stîngăcia situației... Dar, dă-o încolo! Mai bine spune-mi, ce-i cu tine? Văd că ești radios!

— Cum să nu fiu! Totul s-a sfîrșit cît se poate de bine. Actul de deces al lui Mentarocci a fost întocmit, iar autopsierul-șef l-a și semnat. Mentarocci trebuie să fie de mult în munți.

Heinrich fluieră uimit:

— Cum s-a întîmplat? Cînd?

— A șters-o în zori. E drept, ceva mai devreme decît m-ai sfătuit, dar am folosit prilejul fericit că autopsierul avea de făcut multe autopsii și semna actele fără să se uite cu prea multă atenție ce semnează... Dar ce-i cu tine, ești nemulțumit?

— Nu puteai să faci ceva mai rău, decît să dai drumul lui Mentarocci să se întoarcă la partizani acum!

— Atunci de ce l-am mai scos de la SS? Nu ca să-i dăm drumul?

— Te-am rugat să-i dai drumul cînd am să-ți spun eu.

— Care-i diferența? Chiar atunci sfîrșiseră de săpat groapa comună și se începuse înhumarea morților...

— Este o diferență. Agentul-provocator care l-a mai denunțat o dată, o să-i raporteze chiar mîine lui Lemke că Mentarocci, care fusese arestat de Gestapo, e din nou în munți, viu și nevătămat. Și Lemke o să înceapă să facă cercetări, o să vadă actul de deces prin care se constată moartea pacientului în timpul operației...

— Doamne, ce-am făcut? și Mattini se îngălbeni la față. Da' mare idiot mai sînt!

Heinrich începu să se plimbe nervos prin odaie, iar Mattini încremeni pe divan, cu capul între mîini și privirea pironită în pămînt.

— Spune-mi precis la ce oră i-ai dat drumul?

— În zori, cam pe la șase. I-am dat haine civile, ceva bani, un pistol...

— Nu știi încotro a apucat?

— Nu!

— V-ați înțeles unde și cum să vă întîlniți în viitor?

— Nu. I-am strîns mîna... ba chiar ne-am îmbrățișat, dar nu ne-am spus nici un cuvînt.

Heinrich începu iar să măsoare odaia în lung și-n lat, mormăind ceva din mers.

— Situația e mult mai proastă decît crezi. Lemke va avea în mînă actul de deces, în timp ce decedatul e în viață. Bineînțeles, Kubiss o să se apere, spunînd că noi l-am convins să-ți încredințeze pe arestat. Noi, adică eu, tu și Lütz! Și ce concluzii va trage Lemke? Că există o organizație care ajută pe partizani. Doar sîntem trei...

— Mă duc chiar acum la Lemke și iau toată vina asupra mea. Am să-i spun că n-am fost destul de atent, că Mentarocci a evadat și că, de frica răspunderii, ca să mă salvez...

— Nu mai vorbi prostii! S-ajungi teafăr pînă aproape de sfîrșitul războiului și să te cureți din propria ta imprudență... Om născoci noi ceva! Trebuie să născocim! Nu există situație din care să nu se poată ieși...

— Păi, ți-am propus o soluție. E singura pe care o avem.

— Ai văzut vreodată cum sălbăticiunile mărunte, hipnotizate de privirea șarpelui, se duc singure în gura lui? Ei, asta-i soluția ta! Vom găsi noi ceva, trebuie să găsim... Stai puțin, stai puțin, lasă-mă să mă gîndesc... Știi ceva, du-te chiar acum la Lütz și pune-l la curent cu tot ce s-a întîmplat. În vremea asta, am să procedez la o mică verificare... Și s-ar putea ca verificarea ce o voi face să ne dea și soluția! Dar mai întîi, făgăduiește-mi că n-o să faci nici un pas fără să te sfătuiești cu mine!

— Îți făgăduiesc!

— Am să-i dau și eu un telefon lui Lütz. Ei, dar acum n-am timp de pierdut, cu cît mai repede vom lua o hotărîre...

Mattini se ridică și se îndreptă spre ușă, se opri însă în prag și-l învălui cu o privire tristă.

— Dacă ai ști cît de mult țin la tine și la Karl, și iată, din pricina mea...

— Dacă vrei să știi, eu sînt vinovat de toate. N-am chibzuit planul nostru pînă în cele mai mici detalii, n-am vorbit cu Mentarocci, credeam că o să am vreme, și poftim ce-a ieșit... Dar ne-om scuza noi mai tîrziu unul față de altul, acum du-te, du-te mai repede!

Mattini ieși, dînd din mînă a deznădejde.

Rămas singur, Heinrich își chibzui liniștit planul ce-i încolțise în minte în timp ce vorbea cu Mattini.

„Da, se pare că asta ar fi unica soluție... Numai că trebuie pusă în acțiune numaidecît! Acum, timpul este acela care hotărăște succesul întregului plan. S-ar părea că nu se înșală în bănuielile sale... Dar dacă se înșală totuși? Ei, atunci va trebui să caute o altă soluție. Și cît mai repede! Deocamdată, ca să verifice totul, trebuie..."

Heinrich apăsă pe butonul soneriei. În prag se ivi Kurt.

— Cheam-o pe Lidia și ai grijă ca nimeni să nu intre la mine cît o să stau de vorbă cu ea. Nici chiar tu!

Kurt îi aruncă o privire îngrijorată, vrînd parcă să-l întrebe ceva. Dar văzînd că Herr Oberleutnant e nervos, nu îndrăzni să deschidă gura și ieși în tăcere din odaie.

Peste cîteva clipe apăru Lidia.

— M-ați chemat, signor? Ce doriți? glasul ei era vesel și prietenos ca totdeauna, chiar prea potolit pentru o fată vioaie ca Lidia.

— Stai jos, te rog, avem de vorbit mai mult. Heinrich împinse un scaun spre fată. Nu bănuiești despre ce avem să vorbim?

— Nu, signor. Nădăjduiesc însă că sînteți mulțumit de mine — Lidia își lăsă privirea în pămînt, ca să ascundă strălucirea cam îngrijorată a ochilor.

— Kurt mi-a spus că vrei să te măriți cu el!

Fața Lidiei se îmbujoră.

— Ne-am înțeles să așteptăm pînă la sfîrșitul războiului.

— Îl iubești?

— Cînd o fată își dă consimțămîntul...

— Dar el pe dumneata?

— Mă iubește! îi răspunse Lidia, fără să stea pe gînduri.

— Atunci îmi pare foarte rău că au ieșit lucrurile așa... Mie mi-e simpatic Kurt și aș fi vrut să fie fericit, dar...

— Vreți să spuneți că n-o să i se dea voie să se însoare cu o italiancă? întrebă Lidia, sfidătoare.

— Vreau să spun că n-o să vă luați niciodată! Niciodată! Și nu pentru că n-o să capete aprobare, ci pentru că... — Heinrich se opri, făcu o pauză, și urmă apăsînd pe fiecare cuvînt: pentru că îndată ce vom sfîrși de vorbit, voi fi nevoit să te arestez și să te trimit la cercetări.

Lidia se cutremură, ca și cînd cineva ar fi plesnit-o pe neașteptate cu un bici. În ochii ei negri se aprinse o luminiță răutăcioasă.

— N-aveți nici un motiv. Cred că toate lucrurile dumneavoastră îs la locul lor. Sînt de un an la doamna contesă și în vremea asta n-a dispărut nici un capăt de ață.

— Nu te mai preface! Știi foarte bine despre ce este vorba!

— Știu doar atît: că nu sînt vinovată cu nimic!

— Asta ai s-o dovedești la interogatoriul de la Gestapo!

— Da' ce, ăsta nu-i interogatoriu?

În privirea fetei era atîta dispreț, că Heinrich se cam fîstîci.

— Eu nu-s ofițer de Gestapo și nici judecător de instrucție — zise el, parcă justificîndu-se. Am vrut numai să mă conving dacă ești vinovată de acuzațiile ce ți se aduc. Ca să știu cum să mă port cu dumneata.

— Și trebuie să hotărîți chiar acum dacă sînt sau nu vinovată? glasul fetei tremura de indignare.

— Nu, de hotărît va hotărî tribunalul.

— Tribunalul! Care tribunal?

— Care te va judeca pe dumneata și l-ar fi judecat și pe Mentarocci, dacă n-ar fi evadat...

— A evadat!

Dacă fericirea ar avea un chip, ar semăna leit cu fața Lidiei din clipa aceea.

— Îl cunoști?

— E tatăl meu!

— Va să zică dumneata l-ai înștiințat de venirea parlamentarilor noștri! Ai citit biletul pe care Kurt a avut imprudența să ți-l dea. Așa-i?...

— Kurt n-are nici un amestec în chestiunea asta.

— Gestapoul o să lămurească și asta.

— Kurt se uită la dumneavoastră ca la Dumnezeu, îmi spunea...

— Pe mine nu mă interesează ce-ți spunea complicele dumitale.

— Kurt n-a știut nimic!

— Va să zică dumneata ai deschis ușa și ai dat drumul în castel partizanilor, în cap cu tatăl dumitale, ca să ia ostatici?

Lidia sări de pe scaun și se opri înaintea lui Heinrich, dreaptă ca o lumînare. Pe fața ei se citea furie, ură și disprețul acela trufaș, care face pe om ca, uitînd de toate, chiar și de primejdia ce-l amenință, să sfideze pe cel puternic.

— Eu am salvat viața celor cincizeci de oameni de la Parma, care n-aveau nici o vină. Ai dumneavoastră i-ar fi împușcat, desigur! Așa că luați-mă, faceți ce poftiți cu mine! Bine că e liber tata, el o să mă răzbune.

— Cum l-au prins întîia oară, așa au să-l prindă și a doua oară. Fiecare pas al lui este urmărit de agentul pe care-l avem printre partizani.

— Asta-i o minciună! Printre garibaldiști nu sînt trădători!

— Sfîntă naivitate! Gestapoul cunoaște fiecare pas al garibaldiștilor voștri!

— Ați scornit asta ca să mă speriați!

— Chiar astăzi, cînd tatăl dumitale, fericit că e liber, se va apuca să povestească prietenilor săi cum a reușit să evadeze, omul nostru o să se uite lung la el pe sub sprîncenele sale stufoase, ca după aceea...

— Doamne Dumnezeule, dar ce legătură au sprîncenele cu toate astea? Eu... eu nu mai înțeleg nimic...

— Ce legătură au sprîncenele? Am spus și eu așa, într-o doară. Mi-am adus aminte c-am văzut odată niște sprîncene dese, groase, stufoase. Și am fost așa de uimit, că nu le-am mai uitat...

— Nu se poate!

— Va să zică nu mă crezi că sînt sprîncene de astea groase? Ei bine, o să ai prilejul să te convingi singură! Omul ăsta vine des la Gestapo. Sînt sigur c-au să-l cheme iar pentru confruntare...

Pentru întîia oară de la începutul convorbirii lor, pe chipul fetei licări spaima. Ai fi zis că se ofilise dintr-o dată, numai ochii îl priveau rugători:

— Dumneavoastră ați scornit istoria asta cu sprîncenele... așa ceva nu-i cu putință... mi-ați spus-o dinadins, ca să...

— fata se clătină, se sprijini de marginea mesei, bîjbîi cu mîna în spatele ei și se așeză, mai curînd căzu pe un scaun.

Un sentiment de milă sfîrtecă inima lui Heinrich.

— Lidia — începu el, strîngîndu-i cu duioșie mîinile. Ascultă-mă cu atenție. Pe tatăl dumitale l-a denunțat partizanul cel cu sprîncene negre, stufoase, care e un agent al Gestapoului. Numele nu i-l cunosc, dar i-am reținut bine înfățișarea. El a fost cel de-al doilea parlamentar al partizanilor.

— Unchiul Vittorio! gemu fata.

— Trebuie să previi imediat pe comandantul detașamentului și pe tatăl dumitale. Și să nu sufli o vorbă nimănui, m-ai înțeles? Ai auzit ce-am spus?

— Plec numaidecît și... — fata tăcu deodată. Îi era teamă că vor s-o prindă în capcană, că vor s-o urmărească, să vadă unde se duce, ca pe urmă...

— Eu știu că te temi, că n-ai încredere... Dar acum n-am timp să te conving. Trebuie să ne grăbim, primejdia amenință nu numai pe tatăl dumitale, dar și pe acela care l-a salvat, pe doctorul Mattini...

— Vă cred... Plec îndată! și Lidia se îndreptă spre ușă.

— Stai puțin! Cînd am să aflu c-ai izbutit să-l previi pe comandantul detașamentului?

— Foarte curînd.

— Bine, am să aștept. Aș vrea să te mai rog ceva: să nu sufli o vorbă lui Kurt despre tot ce-am discutat. E un băiat bun, dar nu se pricepe în asemenea lucruri; și bănuiesc că nici în politică nu-i prea tare.

Lidia ieși în fugă.

Abia după ce nervii i se potoliseră, își dădu seama Heinrich cît de mult l-a obosit scena cu Lidia și în general, întîm-

plările din dimineața aceea. Și asta acum, cînd sosirea lui Lemke îi cerea să fie cît mai concentrat, cît mai prudent, să aibă o minte cît mai clară. Că doar nu încape nici o îndoială că Lemke a fost trimis aici cu știrea lui Berthold, și s-ar putea să fie învestit de acesta cu aceleași misiuni pe care le îndeplinea și Müller.

Heinrich mai citi o dată scrisoarea pe care o primise cu o zi înainte de la Berthold, mai bine zis rîndurile privitoare la noul șef al serviciului SS: „Te-ai văzut cu Lemke? După mine, e un camarad bun. Face să te împrietenești cu el... Cînd a auzit că ești la Castel la Fonte, s-a bucurat foarte mult".

S-a bucurat foarte mult! Și nici n-a catadicsit pînă acum să-i facă o vizită, așa cum s-ar fi cuvenit! Dar nici el n-o să se ducă să-i facă primul vizită. Trebuie să se poarte așa fel ca Lemke să stea cu căciula în mînă dinaintea lui. Aducîndu-și aminte de felul cum îl cercetase la Bonneville, Heinrich zîmbi. Mai mult intuitiv, găsise atunci linia justă de comportare față de acest gestapovist arogant. La obrăznicie, trebuie să răspunzi cu o obrăznicie și mai mare, la îngîmfare cu o îngîmfare și mai mare.

Generalul Ewers e plecat, așa că astăzi poate să nu se ducă la comandament. Însă bietul Lütz trebuie să fie tulburat. Mattini, de asemenea. Ar trebui să le telefonezi, să-i liniștească. Dar ce să le spună? Dacă Lidia nu izbutește să prevină pe garibaldiști? A făgăduit că se întoarce repede. S-ar putea să aibă legături chiar aici în oraș. Nu-i rămîne altceva de făcut decît să aștepte.

Clipele de așteptare treceau chinuitor de încet. Heinrich nu se încumeta să-l întrebe pe Kurt dacă s-a întors Lidia. Se vede că nu se întorsese, deoarece Kurt părea foarte îngrijorat, scăpa tot din mîini, nu era în stare să pună masa. În vremea asta, Heinrich citea cu atenție un tratat de ihtiologie, prefăcîndu-se că nu bagă de seamă încercările lui de-a intra în vorbă.

Cînd se întunecă, Heinrich nu se mai putu stăpîni, și telefonă lui Lütz. „Da, totul e în ordine. Poți să dormi liniștit, mîine dimineață am să-ți povestesc amănunțit".

Maria-Luisa se înapoiase de mult de la plimbarea ei obișnuită. Acum cînta la pian. Acordurile unui marș răsunau puternic în încăperile pustii ale castelului: contesa părea să fie foarte bine dispusă. Ar trebui să se ducă la ea, să afle cum s-a sfîrșit conversația ei cu Sofia.

Heinrich își petrecu seara în apartamentele Mariei-Luisa, în societatea lui Stengel, a contelui Ramoni și a amfitrioanei. Lidia tot nu apăruse. Contesa servi singură ceaiul.

— Închipuiți-vă, subreta mea a dispărut pe neașteptate. I s-a îmbolnăvit o rudă și a cerut învoire contelui pentru toată ziua, se plînse Maria-Luisa.

Asta înseamnă că Lidia nu s-a întors încă. Acum nu se va mai întoarce pînă mîine dimineață: la ora nouă sună stingerea și circulația e interzisă. Așa că poate să se ducă în camera lui să se culce.

Contesa nu încercă să-l rețină. Dar cînd Heinrich se apropie să-și ia rămas bun, îi șopti:

— Duminică, eu, dumneata și prietenul dumitale luăm masa la Lerro.

Toată ziua aceea, Heinrich se aflase într-o mare încordare nervoasă. Era foarte obosit și acum se gîndea cu plăcere la somn. Peste puțin se va culca, va adormi, uitînd de toate neliniștile lui pînă a doua zi dimineața. Dar îndată ce se dezbrăcă și se lungi în pat, grijile îl împresurară și mai strîns.

Mai întîi își dădu seama că în toată povestea asta cu Mentarocci a fost iarăși inadmisibil de ușuratic. E drept, trebuia să stabilească o legătură cu partizanii, dar era bine să aștepte un prilej mai favorbil. Atunci să fi lăsat să piară un om ca Mentarocci? Să fi lăsat pe agentul provocator cel cu sprîncene stufoase să se plimbe liber, să denunțe mai departe pe oamenii cinstiți? Da, uneori trebuie să-ți calci pe inimă, s-o faci să tacă. Parcă poate el salva pe toți aceia

care cad în ghearele călăilor gestapoviști? I s-a dat ordin să-și păzească viața și de astăzi înainte, va ține seama numai de asta. Pînă va pune mîna pe documentele de care are nevoie. Vorba-i, o să poată pune mîna pe ele? Ce șanse are el să le obțină? Una singură — Lerro.

Privirea lui Heinrich se opri pe harta Europei. În lumina slabă a lămpii de pe noptieră se vedeau nedesluşit steguleţele care marcau linia frontului de răsărit. Heinrich cunoaşte harta pe de rost. O vede chiar cînd închide ochii. Ce repede se deplasează frontul spre apus! A ajuns foarte aproape de hotarele de unde a pornit în anul 1941. Ai zice că de atunci a trecut un veac! E cu putință să se fi scurs trei ani? Chiar trei ani? Dar cînd te gîndeşti bine, fiecare an face cît zece.

Heinrich își aduce aminte de primele zile ale ostilităților, cum s-a strecurat el în tabăra dușmanului și ce a făcut de atunci. Chiar dacă nu-i va fi dat să apuce sfîrșitul războiului, va închide ochii cu conștiința împăcată... Totuși, ce dureros ar fi să moară acum, cînd deznodămîntul e atît de aproape! Fără să-și mai vadă Patria! Oare cei care calcă acum pe pămîntul strămoşesc, își dau ei seama că, oricît de greu le-ar fi fost în război, au avut totuși fericirea să se afle în mijlocul alor săi și nu printre dușmani?

A trecut aproape o jumătate de an de cînd Kievul a fost eliberat de ocupanți. Acolo e primăvară acum. Au început să murmure cele dintîi pîrîiaşe și în curînd Niprul se va descătuşa de gheţuri. De pe colina Vladimir și de pe malul povîrnit al Niprului, poți cuprinde cu privirea toată întinderea lui primăvăratică. Din comunicatele de la radio reiese că falnicul Kiev e foarte distrus. Cine ştie, poate că nici căsuța de pe Boricevski Spusk nu mai există...

Pe nesimțite, Heinrich adormi. Se văzu în vis, trecînd înot Niprul, dar curentul iute al apei nu-l lăsă să ajungă la celălalt mal. Atunci își adună toate puterile, se luptă cu valurile și iată că panglica aurie a nisipului începe să se apropie, să se apropie...

Heinrich se trezi orbit de această strălucire aurie. O fîşie lată de soare traversa încăperea și cădea chiar pe fața lui... În odaia vecină, Kurt pregătea micul dejun. Auzind că Heinrich se îmbracă, el bătu încet la uşă.

— Herr Oberleutnant, plecați pe jos sau cu maşina? glasul lui era vesel, iar fața îi strălucea întocmai ca ziua aceea de început de primăvară.

Se vede că s-a întors Lidia!

Un presentiment că totul s-a sfîrșit cu bine puse stăpînire pe Heinrich.

— Lidia nu mi-a trimis nici o vorbă?

— M-a rugat să vă spun că mulțumeşte foarte mult lui signor Mattini pentru doctoriile bune pe care i le-a dat. Lidia a venit de două ori pînă aici, dar n-a mai putut să aştepte, pentru că doamna contesă a trimis-o undeva.

După ce-și luă în grabă micul dejun, Heinrich porni pe jos spre Castel la Fonte. Chiar e plăcut că un vînt uşor îți răcoreşte fața. Dar poate că obrazul îi arde de emoție, de bucurie, nu din cauza mîngîierii blînde a soarelui? De-ar ajunge mai repede să vadă pe Lütz și pe Mattini, să le împărtăşească și lor bucuria!

Heinrich grăbi pasul. În dreptul clădirii în care era instalat serviciul SS, erau o mulțime de soldați. Printre zăbrelele gardului, se vedeau și în curte grupuri de soldați. Ce-o fi însemnînd asta? Își trece Lemke în revistă ostașii? Colo, în fund, se zăreşte făptura lui deşirată. Alături de el, e Kubiss. Mai bine să întoarcă capul ca să nu-l observe. Să ia un aer preocupat și să meargă repede, ca și cînd e grăbit să ajungă la comandament.

După ce trecu de clădire, Heinrich auzi în spatele lui un tropăit greu de cizme soldățeşti.

— Herr Oberleutnant!

Heinrich se opri în silă. Un Rottenführer se apropie în fugă.

— Herr Maior Lemke vă roagă să poftiți pînă la dumnealui!

— Spune-i că sînt foarte grăbit, că-mi pare rău, dar nu-i pot împlini dorința.

Ferestrele camerei lui Lütz sînt larg deschise. Asta înseamnă că-i acasă. Heinrich urcă repede la primul etaj.

— Știi ce s-a întîmplat noaptea asta? îl întreabă Lütz fără să-i dea bună ziua.

— Nu știu absolut nimic.

— Azi dimineață, în parcul din spatele clădirii serviciului SS a fost găsit un cadavru. De pieptul lui era prinsă o hîrtie pe care scria: „Așa vor păți toți cei ce trădează Italia!"

— L-ai văzut și tu?

— Am trimis ordonanța. Spunea că era un om voinic, cu fața măslinie și sprîncene groase.

— Mattini știe?

— Cadavrul a fost dus la morga spitalului.

Alfredo Lerro era foarte mulțumit de tovarășul său de vorbă. De mult nu mai avusese prilejul să aibă parte de o conversație așa de plăcută și de interesantă, ca aceea de acum cu acest Oberleutnant. Chiar pare ciudat ca un tînăr ofițer german să se priceapă așa de bine în ihtiologie. Cunoștințe atît de cuprinzătoare nu se capătă prin institute. Trebuie să fii îndrăgostit de piscicultură, să fi citit mult, să-ți placă natura și să fii și un foarte bun observator ca să poți cunoaște atît de bine obiceiurile diferiților pești, condițiile reproducerii lor și metoda de a-i pescui. Goldring nu-i un simplu pescar care nu se gîndește decît să scoată peștele din apă, fără să-l preocupe lumea interesantă și atît de puțin cunoscută ce se ascunde în albiile apelor mari și mici. Să luăm, bunăoară, amănuntul acesta — cum nisetrii masculi își ajută femelele să treacă pragurile, cînd acestea urcă în susul rîurilor, în căutarea unor locuri potrivite pentru depunerea icrelor. Dar cîte povești nu știe el despre micul piraia, peștele acela răpitor care trăiește în rîurile Americii de Sud, poreclit și hiena rîurilor! Un cîrd de acești „peștișori", ca să zicem așa, au mîncat un bou care trecea înot un rîu lat de vreo treizeci-patruzeci de pași. În rîurile în care trăiește acest piraia, nu-i lipsit de primejdie să-ți speli chiar și mîinile.

Ihtiologia este o veche pasiune a lui Lerro. Înainte de război fusese abonat la mai multe reviste de ihtiologie scrise în diferite limbi și colecționa orice tratat de pisciculturâ nou apărut. Astăzi, Lerro putea spune cu mîndrie că biblioteca lui era una dintre cele mai bune care există în această specialitate.

Lerro scotea carte după carte, le ștergea cu băgare de seamă ca pe un lucru de mare preț, deși pe coperțile lor nu era nici un fir de praf, și le întindea oaspetelui. O, e încredințat că un om ca Goldring știe să-i aprecieze biblioteca la justa ei valoare. Cu atît mai mult că baronul cunoaște cîteva limbi europene și deci poate să citească cu ușurință cea mai mare parte dintre cărțile lui. Păcat că nu prea știe și englezește. Lerro are cîteva tratate foarte interesante de autori englezi. În schimb, baronul stăpînește la perfecție limba rusă, pe care Lerro n-o cunoaște de fel. S-ar folosi bucuros de propunerea baronului de a-i da lecții de limba rusă, completîndu-și astfel lacuna în cultura sa generală, dar, din nenorocire, n-are de loc timp liber. E ocupat de dimineață pînă seara tîrziu la uzina în care se fabrică aparatul inventat de el. Dacă ar fi posibil, l-ar iniția și pe Goldring în taina invenției sale, dar poate să-l creadă pe cuvînt că de doi ani încoace invenția aceasta îi absoarbe toată energia. Acum nu-i bucuros de loc că a inventat dispozitivul acesta afurisit. S-a sălbăticit de tot! Nu-și mai aparține de fel! Uneori rămîne și peste noapte la uzină, și atunci își vede unica fată doar din cînd în cînd... Nu-i mai puțin adevărat că serviciul pe care-l are îi oferă și oarecare avantaje. Mai întîi, n-a fost trimis pe front. Al doilea, e foarte bine plătit și toată lumea

îi arată un respect deosebit. Cu toate astea, e convins că nu-i om în toată Europa care să dorească mai mult ca el sfîrșitul războiului!

La drept vorbind, Alfredo Lerro e prizonier! Totdeauna-i escortat, și cînd se duce la uzină, și cînd se întoarce. În preajma casei lui, și ziua și noaptea tropăie soldați înarmați cu automate. Dacă i-ar veni în gînd acum să iasă cu baronul pe stradă ca să facă o plimbare, garda s-ar lua numaidecît după ei. Tare s-a mai săturat de toate astea! Poate că baronului îi va veni să zîmbească ironic, dar de cînd a rămas văduv, nu s-a mai putut însura din lipsă de timp. Ca să-ți găsești o nevastă, trebuie să faci vizite, să legi cunoștințe, în sfîrșit, să citești ziare, reviste, cărțile nou apărute, ca să fii un tovarăș de conversație interesant. Iar el n-are timp nici măcar să doarmă cît se cuvine.

Îi este forate recunoscător baronului pentru că, de fapt, datorită lui a invitat Stengel astăzi, la dejun, un grup întreg de oaspeți: pe von Goldring, pe contesă și pe ofițerul acela cu un chip atît de simpatic... cum îi spune... i-a uitat numele ... a, Kubiss!

Heinrich ascultă cu simpatie lamentările lui Alfredo Lerro, nu-l întrerupea punîndu-i întrebări, doar din cînd în cînd îi dădea cîte o replică. Își dă perfect de bine seama ce greu trebuie să-i vină unui om, cu un orizont intelectual atît de vast, să se afle într-o izolare artificială... El însuși simte foarte mult lipsa unui mediu cu adevărat intelectual... De aceea, socotește drept o fericire excepțională faptul că a avut norocul să-l cunoască pe signor Lerro — măcar din cînd în cînd va putea să-și desfete spiritul cu discuții interesante. Ar accepta cu plăcere propunerea de a se aduna așa, ca astăzi, în fiecare săptămînă, numai că se teme să nu fie prea obositor pentru gospodină. Totuși, dacă signor Lerro insistă, el primește. Dar cu condiția ca signorina Sofia să nu-și facă griji din pricina aceasta. Ce-i drept, e mare meșteră în pregătirea bucatelor de pește. Dumunica viitoare au să mestereasă împreună o uha, adică o ciorbă de pește rusească, și au să servească pe toți. O să fie foarte plăcut!

Heinrich își ia rămas bun de la Lerro și-l roagă să-l scuze față de ceilalți oaspeți, cînd se vor întoarce de la plimbare, dar îl doare capul și simte nevoia să ia puțin aer.

În sfîrșit, poate să uite și de păstrăvi, și de nisetri, și de pirai... Ptiu, lua-i-ar naiba de pești, dar mulți mai sînt pe lumea asta! Cunoștințele lui în ihtiologie au să-i mai ajungă pentru cîteva conversații, dar pe urmă pune-te iarăși pe citit! Cu trăsnitul ăsta n-o scoți la capăt numai cu cîteva istorioare obișnuite, pescărești; trebuie să-i dovedești că ești erudit. Acum e nevoie să se inițieze și în arta culinară. Cine dracu' l-a pus să-și aducă aminte de uha rusească? Acum n-are încotro, va trebui s-o prepare, deși habar n-are cum se gătește! Poate n-ar fi rău să facă rost de o carte de bucate, și să născocească o rețetă, combinînd-o din alte cîteva.

De altfel, e foarte bine că inginerul are pasiune pentru pești. Datorită acestei pasiuni comune au să se împrietenească mai repede. E bună ideea de a se folosi de Kubiss, totuși nu strică să mai aibă în rezervă un plan. Comunicatele de pe frontul de răsărit sînt din ce în ce mai puțin îmbucurătoare pentru hitleriști și se transmit cu o întîrziere de două-trei zile față de cele sovietice. Așa s-a întîmplat, de pildă, cu comunicatul cu privire la operația de la Korsun-Șevcenko, în care pierderile armatei germane au fost reduse la jumătate.

E limpede că înaltul comandament hitlerist va face presiuni pentru a grăbi fabricarea noii arme.

De altfel, și Heinrich a fost întrebat de cîteva ori cum progresează misiunea ce i s-a încredințat. Șefii lui știu cît este de grea și de complicată, totuși mereu i se atrage atenția asupra importanței ce o reprezintă ea pentru comandamentul sovietic.

Ziua de astăzi l-a apropiat întrucîtva de țel. Nu-i nici o îndoială că l-a apropiat! Doar e știut că primii pași sînt totdeauna cei mai grei!

Dar cine o fi acela care vine spre el? Nu cumva e Lemke? Chiar el e... Va trebui să se oprească. Totuși, poate că-i mai bine că cea dintîi întîlnire a lor va avea loc pe stradă.

Lemke grăbește pasul — l-a zărit, desigur. Ce greu este să te deprinzi cu fața lui, cu bărbia asta parcă retezată cu un cuțit. Ai zice că gîtul începe chiar de la gură, iar acum, cînd zîmbește, e și mai hidos.

— Doamne dumnezeule! Ce plăcere! exclamă Lemke, întinzîndu-i încă de departe amîndouă mîinile.

— Plăcerea asta o puteai avea îndată după sosirea dumitale aici — îi răspunse Goldring, destul de rece. Doar Berthold ți-a spus că sînt în Castel la Fonte.

— Am crezut că, fiind mai mic în grad, ai să vii dumneata la mine.

— În cazul de față, nu-i vorba de grad, ci de educație.

— Te-ai supărat pe mine, baroane?

— M-am cam supărat. Mi se părea că după ce am făcut cunoștință la Bonneville, raporturile noastre au să fie prietenești. Ii scrisesem chiar și lui Berthold atunci, arătîndu-mi părerea de rău că relațiile noastre atît de plăcute au trebuit să fie curmate atît de curînd.

— Mi-a spus, și-ți sînt foarte recunoscător pentru vorbele bune cu privire la persoana mea, cu toate că datorită mie ai avut de suportat cîteva clipe neplăcute.

— L-ai văzut pe general înainte de a veni aici, ți-a vorbit despre mine? Nu mi-a transmis nimic?

— Herr Berthold m-a rugat să-ți spun că ți-a scris o scrisoare și, bineînțeles, ți-a transmis cele mai cordiale salutări.

— Scrisoarea am primit-o, însă salutările au cam întîrziat. Cred că ești de acord cu mine că am toate motivele să mă consider întrucîtva jignit?

— Treburile, treburile mă dau gata, baroane! Muncesc și ziua, și noaptea...

— Nu puteai să rupi un minut nici măcar pentru o convorbire telefonică?

— Dar și dumneata ai refuzat să vii cînd am trimis soldatul să te cheme.

—Îți închipui, poate, că felul acesta de a invita e politicos?

— Eu nu dau importanță unor asemenea amănunte. În privința etichetei sînt dator să mărturisesc că sînt profan. După cum văd, purtarea mea ți-a atins mîndria.

— Nu-i vorba de mîndrie, ci de respectul față de tine însuți.

— Baroane, te rog, înțelege-mă! N-a fost rea-voință din partea mea! Și apoi, nu uita că plecînd din Bonneville am nimerit, cum se spune, din lac în puț. Credeam că aici am să mă odihnesc, și cînd colo...

— Va să zică, nici pînă acum nu-i liniște la Bonneville? După asasinarea lui Gartner, te-ai apucat de cercetări cu atîta energie încît eram sigur că maquisards-ii vor simți în cele din urmă mîna dumitale de fier. Fiindcă veni vorba, ucigașul lui Gartner a fost descoperit?

— În timp ce cercetările erau în curs, maquisards-ii au aruncat în aer restaurantul, încurcînd definitiv toate urmele. Se prea poate că în local fuseseră așezate cîteva mine cu acțiune întîrziată și că Gartner să fi fost numai o victimă întîmplătoare... Ce să-ți spun, m-am săturat pînă în gît de toate istoriile astea! Nici n-am pus bine piciorul aici și iar m-am cufundat pînă peste cap în același soi de treburi de care fugisem. Se vede că așa-i soarta noastră blestemată.

— Spune-mi, e adevărat că în apropierea clădirii în care e instalat serviciul SS, partizanii au ucis un agent al vostru?

— După el au mai fost uciși cîțiva. Nu pot pricepe de loc cum dau de urma lor afurisiții ăștia de garibaldiști...

— Iartă-mă că-ți pun o întrebare cam indiscretă. Te întîlnești cu agenții secreți chiar în localul serviciului SS?

— Ferească Dumnezeu! Cînd îi recrutăm, îi chemăm la noi, dar după aceea... avem pentru întîlnirile cu ei o casă anumită.

— Agentul care a fost ucis cel dintîi cunoștea casa asta?

— Da. Kubiss și Müller s-au întîlnit acolo destul de des cu dînsul. Era unul dintre cei mai activi agenți ai noștri la garibaldiști.

— Poate c-a fost urmărit cînd se ducea la întîlnire și în felul ăsta s-a aflat adresa casei cu pricina. În sfîrșit, poate că el însuși a divulgat adresa, cînd a fost demascat de partizani.

Lemke se opri, uimit de simplitatea acestei presupuneri.

— O dată ce au aflat adresa casei, partizanii au filat pe toți aceia care se duceau la întîlnire și au trimis pe lumea cealaltă pe agenții recrutați de Müller cu atîta trudă. Cum de nu v-a venit în minte, nici dumitale, nici lui Kubiss, că după primul asasinat trebuia să schimbați imediat locul de întîlnire?

Lemke se îngălbeni.

— Vezi dumneata, el a fost găsit lîngă localul Gestapoului și a doua zi am schimbat casa de întîlnire...

— Ei, în decursul acestei zile, partizanii au filat pe cei care au intrat acolo... Dacă n-aș avea simpatie pentru dumneata, i-aș scrie negreșit lui Berthold și i-aș povesti toate astea ca pe o anecdotă, care...

— Toți oamenii greșesc, baroane! Și dacă fiecare greșeală... am supune-o judecății celor mari...

— Ți-am spus doar că n-am să-i scriu. Dacă n-ai fi dumneata la mijloc, n-aș tăcea. Cum e nevoie de aer, așa avem noi nevoie acum de o rețea bine organizată de agenți printre italieni. La urma urmei, am în vedere unele considerații de ordin familial. Berthold m-a înfiat, e viitorul meu socru și, se înțelege, interesele lui de serviciu nu-mi pot fi indiferente. Doar știi și dumneata că pentru sectorul lui de activitate răspunde direct în fața Führer-ului. Heinrich rostise vorbele acestea cu atîta emfază, că puțin a lipsit să nu izbucnească în hohote de rîs.

Dar lui Lemke nu-i ardea de rîs. Înainte de a veni la Castel la Fonte, comandamentul grupării de nord îl pusese la curent cu situația și în chip special îi atrăsese atenția că acordă o mare importanță creării unei rețele de agenți printre populația băștinașă.

— Nu uita, Herr Lemke — îi spusese șeful său direct — că în momentul de față, cînd războiul se poartă și pe teritoriul Italiei, noi trebuie să știm gîndurile fiecărui italian. De asemenea, nu uita că inamicii noștri vor căuta să recruteze din sînul lor și agenți informatori și voluntari!

Și acum, poftim, în ciuda tuturor avertismentelor, n-a fost în stare să păstreze nici măcar ceea ce înjghebase Müller. Cu alte cuvinte, a compromis o parte din rețeaua de agenți. Dorind să cunoască personal pe fiecare agent, în decurs de cîteva zile, chemase aproape pe toți cei ce figurau pe tabelul nominal.

— Baroane, ce-ar fi să intrăm și să luăm cina împreună? îl pofti el pe neașteptate, cînd ajunseră în dreptul unui restaurant.

Heinrich zîmbi. Își dădu seama că Lemke se speriase și că vrea să continue discuția la un pahar de vin.

— Eu nu frecventez restaurantele, iau masa la castel.

— Atunci, dă-mi voie să vin la dumneata într-o zi cu o sticluță-două de vin!

— Ce-ar fi să vii chiar acum?

— Acum nu pot, trebuie să mă întorc la serviciu, să dau unele ordine.

Cînd ajunse acasă, Heinrich găsi în biroul său pe Kubiss.

— Am fost nevoit s-o conduc pe contesă și atunci m-am hotărît să te aștept — îi explică el. Păcat că n-ai venit cu noi! Am făcut o plimbare minunată. Numai dacă n-ar fi trebuit să-i fac curte acestei signorine plictisitoare ca o mesă de înmormîntare...

— Așa vorbești despre viitoarea dumitale logodnică?!

— Ascultă, Heinrich, mi-e teamă că n-am să mai pot rezista. Cine a spus că italiencele sînt pline de foc, de grație și de o veselie îmbătătoare ca vinul? Asta-i atît de nesărată că...

— În schimb are o zestre frumușică...

— Ce-i drept, însușirea asta este în măsură să facă încîntătoare pe orice femeie... Vorba-i, cît e de substanțială această zestre?

— Precis nu știu, dar signor Lerro mi-a dat a înțelege că are o situație materială foarte bună.

— Fie, lua-o-ar naiba! Am să-i fac curte de hatîrul socrului care are o situație materială bună. Cred că n-o să-și nedreptățească fata. Însă, ce să-ți spun, e o mare plictiseală, o plictiseală cum nu-ți poți închipui, Heinrich! Ce zici, trebuie să dureze mult toată istoria asta?

— Totul depinde de impresia pe care ai făcut-o și de purtarea dumitale. Nădăjduiesc că nu-i nevoie să te învăț eu ce trebuie să faci și ce atitudine trebuie să ai! Bănuiesc că știi să te porți cu femeile, ba sînt convins că ai destulă experiență în materia asta!

— Dar nu cu femei de soiul ei! Trebuie să știi că totdeauna am căutat să potrivesc lucrurile așa fel ca să am cît mai puțină bătaie de cap. Toate preludiile astea... habar n-am de unde și cum să încep!

— Să începi cu florile. E metoda cea mai clasică, aș putea spune. De mîine, trimite-i în fiecare dimineață flori...

— În fiecare dimineață? Păi florile astea au să mă scoată la covrigi! De unde să iau atîția bani pentru flori?

— Am să-ți dau eu bani pentru flori, dar nu dumitale în mînă, ci ordonanței dumitale, altfel îi bei. Or, trebuie să-ți mărturisesc că-mi vine tot mai greu să te subvenționez. Șapte mii de mărci, e o sumă! Și dacă nu te presez să mi-i înapoiezi, ba chiar îți mai și împrumut, o fac numai pentru că...

— Am înțeles! Ești impresionant de răbdător. Dar fii sigur că și eu am să fiu impresionant de corect. Cum am să pun mîna pe zestre, prima grijă o să fie să scot șapte mii de mărci și să ți le înapoiez cu o adîncă plecăciune. Virtutea triumfă, păcătosul pocăit cade la picioarele binefăcătorului său, publicul își scoate batistele și-și șterge ochii... Iar pentru ca triumful să fie și mai deplin, n-ar fi cazul să mărim suma pomenită mai înainte cu încă cincizeci de mărci? Crede-mă, acum am nevoie mai mult ca niciodată de leacurile acestea care ridică tonusul vital!

După ce încasă cincizeci de mărci, Kubiss plecă, blestemînd pe viitoarea lui logodnică și împrejurările care s-au întors împotriva lui.

În schimb, Sofia Lerro era foarte mulțumită de noua ei cunoștință, și în adîncul sufletului o binecuvînta pe Maria-Luisa, că-și ținuse făgăduiala de a-i căuta un soț. Tot timpul cît au fost împreună, Sofia studiase cu atenție pe chipeșul ofițer, pe care contesa i-l destina ca logodnic. Îi plăcuse și înfățișarea lui veselă. E drept, unele spirite ale sale o făcuseră să se înroșească, dar după ce se gîndise puțin, își zisese că numai ea e de vină: are idei mărginite și asta datorită mediului provincial în care trăiește, și o simplă conversație mondenă i se pare îndrăzneață și chiar indecentă.

Într-un cuvînt, Sofia Lerro era mulțumită de duminica aceea, de altfel, ca și Maria-Luisa, care își petrecuse toată ziua în tovărășia lui Stengel și izbutise să facă oarecare progrese.

În fiecare an, ziua de douăzeci aprilie era sărbătorită cu amploare de ofițerii armatei germane. La douăzeci aprilie se născuse Führer-ul și cu acest prilej important se făceau avansări masive în armată. Înaintarea în grad atrăgea după sine, bineînțeles, și mărirea soldei. De aceea, evenimentul acesta atît de însemnat era așteptat cu nerăbdare de mai toți ofițerii.

Dar în anul acesta, 1944, speranțele multora nu se realizară. Au fost avansați aproape toți ofițerii de pe frontul de răsărit și din trupele de SS din Italia, care încercau să întîrzie înaintarea armatelor anglo-americane. Însă unitățile din spatele frontului, cum era divizia lui Ewers, nu primiră în acest an aproape nici o distincție. Dintre toți ofițerii de la statul-major al diviziei, n-au fost avansați de ziua de naștere a Führer-ului decît cîțiva, printre care și baronul von Goldring. Acum, Heinrich era căpitan. Ewers și Lütz nu fuseseră avansați.

Kubiss fusese înaintat la gradul de maior, deși nu se așteptase la o asemenea surpriză. Dar de cînd vîna zestrea Sofiei și gîndurile îi erau numai la mii și la zeci de mii de mărci, gradul de maior și cele cîteva mărci în plus pe lună care i le aducea îl lăsau rece.

În această direcție, treburile lui făcuseră progrese considerabile : se hotărîse ca în ziua de douăzeci iunie să aibă loc logodna lui cu Sofia Lerro. Curînd după aceea, urma să se facă și nunta, pe care Kubiss o aștepta cu nerăbdare. Generalul își dăduse asentimentul pentru căsătoria lui cu „cățelușa de ograda", cum o numea Kubiss pe Sofia în convorbirile lui cu Heinrich.

Dacă Sofia își dăduse așa de repede consimțămîntul, apoi Alfredo Lerro stătuse multă vreme la îndoială : să accepte în familia lui pe acest ofițer pe care abia îl cunoscuse ? În ultima lună, inginerul se împrietenise atît de mult cu Heinrich, încît nu-i ascundea șovăielile sale.

— Știi ce mă neliniștește ? îi spunea el cu cîteva zile înainte de logodnă. Kubiss acesta îți face o impresie nedefinită. Nu știu de ce, dar mi se pare că nu ia lucrurile în serios, mai mult, că nu-l preocupă nimic serios, și afară de asta, n-are nici o profesie. Ce o să facă după ce se va sfîrși războiul ?

Pe cît putea, Heinrich se silea să-și apere protejatul, descoperindu-i necontenit alte însușiri, dar nu izbuti să împrăștie îndoielile lui Lerro.

— E foarte frumos din partea dumitale că aperi interesele unui prieten ; e un gest de adevărat ofițer. Dar dă-mi și mie dreptul să cred că-i prea ușuratic pentru a fi capul unei familii. Nici nu știu dacă are măcar cîteva mii de lire puse deoparte, ca să poată oferi Sofiei un dar de nuntă.

— Mi se pare că are ceva. Pînă acum, Paul a trăit pe picior mare, cheltuia mult mai mult decît era solda lui de ofițer. Dar de cînd a cunoscut-o pe fiica dumneavoastră, a devenit mult mai econom, ceea ce-i un semn bun. Stați puțin, mi se pare că am văzut la el un carnet de depuneri, dar m-am jenat să-l întreb ce sumă are depusă. Totuși, nu cred că are să-și deschidă un cont la bancă pentru cîteva mărci.

Firește, Heinrich nu-i putea mărturisi că chiar el îi deschisese un cont la bancă, depunînd pe numele lui suma de trei mii de mărci, după ce luase de la el cuvenita chitanță.

Cu toate ezitările lui, Lerro trebui în cele din urmă să cedeze rugăminților Sofiei și să-și dea consimțămîntul la căsătorie. Ce-i drept, puse condiția ca nunta să nu aibă loc decît după trei luni de la logodnă.

— Sper că în răstimpul acesta, fiica mea o să-l cunoască mai bine și o să se dezamăgească singură — mărturisi inginerul lui Heinrich. Nici nu știi ce să crezi despre dînsul. N-are nici o înclinație, nici o pasiune. Face umbră pămîntului și atîta tot ! Iată, pe mine și pe dumneata, de pildă, ne interesează tainele împărăției subacvatice, ne pasionează un sport atît de interesant ca pescuitul. Alții sînt colecționari pasio-

nați, sau îi interesează pomicultura sau mai știu eu ce. Ceea ce înseamnă că îndeobște oamenii au un interes pentru ceva. Dar pe Kubiss ce-l pasionează, ce-l interesează ?

— E un filatelist înfocat — zise Heinrich la întîmplare, primul lucru care-i veni în minte.

— E adevărat ? Asta-i o noutate pentru mine, și trebuie să adaug că o noutate plăcută. Dacă nu-i capabil de altceva mai de seamă, cel puțin să adune mărci.

Chiar în ziua aceea, Heinrich se repezi pînă la Parma și-i cumpără lui Kubiss cîteva albume cu mărci.

— Doamne ! Asta-mi mai lipsea ! oftă Kubiss.

— Vezi, studiază cu atenție albumele, ca să poți deosebi o marcă franțuzească de una nemțească.

Kubiss îi aruncă o privire furioasă lui Heinrich, dar nu îndrăzni să-l contrazică. Prea mult îl costaseră buchetele zilnice și prea multă energie consumase, făcînd curte Sofiei, ca să mai dea acum îndărăt.

Dar furia lui Kubiss întrecu orice măsură cînd, înainte de logodnă, Alfredo Lerro îi dădu în dar un album uriaș cu mărci vechi.

— Cîndva, am să i-l arunc în cap albumul ăsta ! zise el cu ciudă, arătînd lui Heinrich darul viitorului său socru. Cel puțin dacă i-ai da să înțeleagă că din toate mărcile îmi plac numai acelea sunătoare !

Dar cea mai mare dezamăgire avea s-o încerce cam la o săptămînă de la logodnă, cînd începură să discute actul dotal.

— M-au tras pe sfoară ! strigă el pe un ton tragic, dînd buzna în biroul lui Heinrich și lăsîndu-se să cadă într-un fotoliu.

— Stai puțin, explică-mi ce s-a întîmplat !

— M-au tras pe sfoară ! repetă Kubiss și deodată sări cu gura la Heinrich : Numai dumneata ești vinovat de toate astea ! Mi-ai împuiat capul cu zestrea ei ! Știi ce-i dă fetei ca zestre ? O fermă cu șase sute de oi undeva, la granița elveția nă, casa din Castel la Fonte, aceea în care locuiesc acum, și un magazin de fructe la Parma.

— După mine, zestrea nu-i de lepădat !

— La ce naiba îmi trebuie mie oițele acelea ! Am să le tai pe toate chiar în prima zi de la intrarea lor în stăpînirea mea !

— Ai să faci cea mai mare prostie ! Stai, nu mai țipa, mai bine hai să facem socoteala în liniște. Zici : șase sute de oi ? Bun... Kurt, întreab-o pe Lidia ce preț are o oaie ! Da, da, o oaie obișnuită. Cred că vreo sută-o sută douăzeci de mărci.

— Eu, unul, n-aș da nici o marcă pentru o oaie.

— În schimb, alții au să-ți dea dumitale. Cred c-ai putea lua vreo șaptezeci de mii de mărci pe ele...

— Lidia spune că o oaie bună face două mii cinci sute de lire — veni Kurt cu răspunsul.

Heinrich fluieră, uitîndu-se uimit la Kubiss.

— Ei, acum ce mai zici de oițe ? Ar face cam vreo sută cincizeci de mii de mărci de-ale noastre !

— De unde ai scos-o ? Kubiss, care începuse să manifeste un viu interes, înșfăcă un creion și se apucă să facă socoteli.

— Ai dreptate ! Dragile mele oițe, da' știți că-mi sînteți dragi !

— Mai adaugă o sută de mii pentru casă și prăvălie. La un loc, fac două sute cincizeci de mii de mărci !

— Bine, dar eu am nevoie de numerar ! De bani ! Înțelegi ? Numai dumitale îți datorez mai bine de zece mii de mărci ! Iar Lerro n-a suflat o vorbă despre bani !

— Am să încerc, într-o formă mai delicată, să aflu cum stau lucrurile în privința asta.

În ziua următoare, Heinrich nu izbuti să-și facă drum pînă la Lerro, ca să se informeze cu privire la zestrea Sofiei. Dar curînd se văzu că nici nu mai era cazul.

Într-o seară, cei doi logodnici făcură lui Heinrich o vizită oficială. Cînd îi veni bine, Kubiss îl luă la o parte și-i șopti

la ureche că Sofia are la bancă aproape douăzeci de mii de mărci, moștenire de la mama ei.

— Prin urmare, la douăzeci iulie e nunta? o întrebă Heinrich pe Sofia.

— Paul insistă s-o facem mai devreme, dar tata nu vrea. Dumneata l-ai putea convinge. El te respectă așa de mult!

Ceea ce spusese Sofia era adevărat — Alfredo Lerro se îndrăgostise de tînărul baron. Dacă avea din întîmplare o seară liberă, totdeauna îl poftea pe Heinrich să vină pînă la el, ca să mai stea de vorbă. Lerro repeta într-una că discuțiile lui cu baronul îi limpezesc mintea îmbîcsită de formule. Vorbea cu aprindere despre tot ce-i putea îndepărta gîndurile de la război. După el, războiul nu era altceva decît o luptă de formule și de idei tehnice în care, se înțelege, oamenii mor ca muștele. Rezultatul acestei lupte îl hotărăște ideea tehnică cea mai elastică și mai înaintată și nicidecum masele de oameni, care nu pot face altceva decît să se supună celui mai puternic.

Singurul subiect de care se ferea Alfredo Lerro era uzina și tot ce era în legătură cu ea. Nici Heinrich nu deschidea vorba, ca să nu stîrnească bănuieli.

— Cînd se va sfîrși războiul, îți voi povesti niște lucruri extraordinar de interesante — îi spuse inginerul într-un rînd. Acum... — și el oftă — acum sînt așa de sătul de toate, că nici nu vreau să mă mai gîndesc la ceva. Creierul este partea cea mai nobilă a organismului omenesc și el nu suportă să fie constrîns. Iar pe mine, mă zoresc, mă zoresc din răsputeri. Nici cînd sînt bolnav nu sînt lăsat în pace, să stau și eu culcat, ca omul. Mi se aduc acasă tot felul de materiale și sînt obligat să le studiez. Iar după ce am izbutit să-mi desăvîrșesc invenția, s-au pus pe capul meu și mă zoresc și mai mult. Nu aud decît atît: „Mai repede, mai repede, mai repede!"

— Cel puțin, bine că nu sînteți nevoit să lucrați și noaptea, acasă!

— Între noi fie vorba, cîteodată lucrez și noaptea, pentru mine. Numai așa îmi pot concentra gîndurile. Dar asta nu interesează. Un lucru te rog, să nu cumva să scapi o vorbă lui Stengel. Dacă ar afla că țin la mine, în casa de fier, unele schițe, aș putea avea mari neplăceri.

În seara aceea, Heinrich rămase treaz multă vreme... Mărturisirea lui Lerro făcea să-i încolțească în minte noi gînduri, noi planuri.

NUNTA ȘI MOARTEA

Cu cîteva zile înainte de nuntă, sosi un ordin de la comandamentul grupării de nord prin care maiorul Kubiss era numit ajutorul lui Stengel la paza interioară a uzinei.

Heinrich nu se aștepta la o întorsătură atît de fericită. După cum află mai tîrziu, Stengel fusese inițiatorul acestei măsuri. Îi convinsese pe cei de la comandament că de vreme ce Kubiss se va înrudi cu Lerro și se va muta în casa lui, e logic să facă parte din unitatea însărcinată cu paza uzinei și securitatea personală a inginerului-șef. Cu atît mai mult că Stengel trebuia să părăsească locuința lui Lerro, etajul fiind rezervat tinerilor căsătoriți.

Numirea lui Kubiss convenea tuturor: Alfredo Lerro se bucura că scapă de sub tutela lui Stengel, un om din cale-afară de pedant; Sofia era fericită că tînărul ei soț, din pricina căruia era geloasă pe toate femeile, va fi sub ochii tatălui ei; Maria-Luisa nădăjduia că Stengel se va putea muta la castel, și atunci idila lor va progresa și curînd va putea schimba toaleta cernită de văduvă cu găteala miresei; iar Heinrich socotea numirea lui Kubiss ca o șansă în plus pentru realizarea planurilor lui.

Numai Kubiss rămăsese nepăsător față de schimbarea intervenită în serviciul lui. Intrase deja în rolul de viitor stăpîn al casei, al magazinului și al turmei de oi. Petrecea seri de-a rîndul, verificînd împreună cu Sofia conturile administratorului fermei și ale vînzătorului principal de la magazin. Găsiseră un limbaj comun în această îndeletnicire; amîndoi se bucurau cînd făceau afaceri bune cu fructele sau cu lîna, amîndoi se nelinișteau cînd descopereau inexactități în socoteli și erau mîhniți că slugile credincioase și cinstite de altădată au dispărut, cînd dădeau peste vreun cont suspect. Amîndoi ajunseră la concluzia că administratorul fermei nu-i un om de încredere și că trebuie înlocuit neapărat.

Spre uimirea celor ce-l cunoșteau, Kubiss se transforma văzînd cu ochii. N-avusese niciodată avere, n-avusese nici măcar un pfenig la sufletul lui, și acum, de cînd era proprietar, se trezise în el pe neașteptate lăcomia avidă de avuție, de bani. Începuse să bea mai puțin, mai întîi din spirit de economie, iar mai tîrziu pentru că se simțea pătruns de importanța noii lui situații în societate. Și deși nu putea să renunțe la morfină, se străduia să-și micșoreze dozele zilnice, ba chiar ceruse în această privință sfatul lui Mattini. Vrînd să-și pună în ordine afacerile personale, Kubiss ceru de la Heinrich numeroasele lui chitanțe și în locul lor îi dădu una singură, pe care menționa termenul definitiv de plată a datoriei — 1 ianuarie 1945. Acum, ziarele nu-l mai interesau pentru comunicatele de pe front, ci pentru buletinele fluctuațiilor valutare, pentru prețul lînei, al cărnii, al fructelor. Dacă pînă nu de mult Kubiss dorea să-și sărbătorească nunta cu pompă și să poftească pe toți ofițerii comandamentului, acum stăruia să se invite un număr restrîns de oaspeți.

— Kubiss, începi să devii zgîrcit! îi spuse Heinrich într-un rînd.

— M-am convins că generozitatea este soră bună cu sărăcia. Cînd ai bani puțini, nu-i prețuiești, dar cînd ai un capital, vrei să-l dublezi.

Sofia era în culmea fericirii, văzînd cu cîtă înțelepciune planifică Paul viața lor, cît de socotit este în cheltuieli, cum îi ghicește dorințele dintr-un cuvînt. Trebuie să spunem că între ea și logodnicul ei se statornicise înțelegerea aceea reciprocă, care este de obicei chezășia unei căsătorii fericite. Fără să-și dea seama, Kubiss își schimbă încetul cu încetul atitudinea față de Sofia. N-o mai trata ca pe o cantitate neglijabilă, ca pe o povară inutilă. Ea nu-i cerea o dragoste înflăcărată, era prietenoasă, egală în purtarea ei față de el și pe deasupra și o bună gospodină. Îi împărtășea pe deplin părerea că acum nu e vremea pentru o nuntă fastuoasă și că în genere fastul este cu totul nefolositor: mai bine ca banii destinați pentru nuntă de tatăl ei să fie întrebuințați la completarea lipsurilor din gospodărie.

De aceea, la nuntă erau puțini oaspeți. Sofia invitase o verișoară a ei de la Parma, pe Stengel și pe contesă, iar Paul pe generalul Ewers, pe Heinrich, pe Lütz și pe Lemke.

Kubiss căpătase o permisie de trei zile și tinerii căsătoriți urmau să plece îndată după dejun la Parma, la o mătușă a Sofiei, a cărei moștenitoare duioasă nepoțică spera să fie în curînd.

Dar totul se petrecu altfel de cum plănuiseră.

După ce se așezară cu toții la masă, generalul Ewers, ca cel mai în vîrstă, rosti primul toast. Pe neașteptate, apăru curierul comandamentului.

— Herr General, dați-mi voie să vă înmînez o telegramă personală.

Ewers se ridică iute, smulse nerăbdător telegrama din mîinile curierului și o parcurse dintr-o privire. O clipă rămase încremenit, dar deodată se clătină. Lütz, care ședea lîngă el, abia avu timp să-l cuprindă de umeri și să-l susțină.

— Îmi dați voie să trimit după un medic? întrebă el tulburat.

— Nu-i nevoie. Îmi trece imediat... — răspunse generalul cu un glas străin, învăluind pe toți mesenii cu o privire lungă și oprind-o asupra lui Lemke. Am să ies puțin în balcon și o să-mi treacă.

— Să vă aduc un scaun — se oferi Lütz.

— Nu-i nevoie! făcu el enervat.

Apoi ieși în balcon și închise ușa cu grijă.

— O fi avînd neplăceri familiale, desigur — zise contesa în șoaptă. Poate i s-a întîmplat ceva nevesti-si... Dumneata n-ai băgat de seamă de unde-i trimisă telegrama?

— De la Berlin — răspunse curierul. Iertați-mă că am adus-o aici, dar e o telegramă urgentă și am crezut...

— Nevasta lui locuiește la Dresda — urmă contesa fără să asculte lămuririle curierului.

— Poate că... — începu Lütz.

În balcon răsună o împușcătură.

Toți se repeziră spre ușa care dădea în balcon.

Ewers zăcea pe jos, cu brațele larg desfăcute. O șuviță subțire de sînge i se prelingea de pe tîmplă.

Cel dintîi își regăsi cumpătul Lütz. Aplecîndu-se asupra generalului, îi desfăcu degetele strînse pumn și cu băgare de seamă luă telegrama.

Heinrich citi pe deasupra umărului său:

„Pleacă imediat la băi!" Telegrama nu era semnată.

Palid la față, Lütz se lăsă în genunchi și-și lipi urechea de pieptul șefului său. Inima generalului Ewers nu mai bătea.

— Ce poate să însemne asta? și Lemke îi aruncă lui Heinrich o privire iscoditoare.

— Deocamdată nu înseamnă decît un lucru: că sîntem datori să ne aflăm la locurile noastre... Prin urmare... — Heinrich se înclină în fața Sofiei, care tremura ca frunza, cu mîinile încleștate în umărul lui Kubiss. Paul, tu rămîi lîngă nevasta ta, liniștește-o, noi plecăm...

— Să nu vă atingeți de nimic pînă la sosirea medicului și a șefului de stat-major — porunci Lemke. Mă întorc și cu repede.

Ofițerii ieșiră. Lemke coti spre serviciul SS, iar Heinrich și cu Lütz merseră împreună mai departe.

— Ce zici de asta, Heinrich?

— Nu-i un semn bun. Mi se pare... Stai puțin! Dar încotro aleargă ofițerul de serviciu al comandamentului?

Într-adevăr, ofițerul de serviciu ieșise pe ușa comandamentului și acum venea în goană spre ei, încheindu-și cu mîinile tremurătoare tunica.

— Herr Hauptmann, Herr Hauptmann! ofițerul se opri, gîfîind. Buzele îi tremurau. Oberst Kunst s-a împușcat adineauri în cabinetul său!

— Nu cumva a primit o telegramă de la Berlin? îl întrebă Heinrich.

— Ba da, cu cinci minute înainte de a se împușca.

— Prin care era sfătuit să plece la băi, nu?

— Da! Și încă urgent!

— Telefonează imediat lui Lemke! E la birou. Pînă la venirea lui, să nu lași pe nimeni în cabinet!

Ofițerul de serviciu porni în fugă înapoi la comandament. Lütz și Heinrich urcară încet în urma lui la etaj.

— Ei, dar acum ce mai spui?

— Nu mai înțeleg absolut nimic, am impresia că visez. Lütz părea descumpănit.

— Miroase a complot... Ia deschide aparatul de radio!

Dar ca totdeauna la ora aceea, la radio se transmiteau numai marșuri.

— N-ar fi bine să raportezi la statul-major al grupării de nord? întrebă Heinrich.

Lütz se apropie de telefon și se pregătea să ceară indicativele necesare, cînd în birou dădu buzna, gîfîind, Lemke.

— Unde-i Kunst?

— Am dat ordin să nu fie lăsat nimeni în cabinetul lui pînă la venirea dumitale.

— Ce să însemne toate astea?

— Întrebarea asta voiam să ți-o pun dumitale.

Totul se lămuri abia spre seară, cînd un avion special sosi de la Berlin. Un împuternicit al lui Himmler avea asupra lui un ordin prin care se dispunea arestarea lui Ewers și a lui Kunst. Tot el avea însărcinarea să-i ducă pe cei doi arestați la cartierul general.

Generalul Ewers, comandantul diviziei, și colonelul Kunst, șeful de stat-major, erau acuzați că au luat parte la un complot împotriva Führer-ului și la un atentat la viața lui.

Într-adevăr, nemulțumirile împotriva Führer-ului, provocate de înfrîngerea de pe malurile Volgăi, nemulțumiri care creșteau pe măsură ce armata germană suferea noi eșecuri, duseseră la un complot.

Conjurații aveau de scop lichidarea lui Hitler și înlocuirea lui cu un om pe placul anglo-americanilor, pentru a putea încheia cu aceștia o pace separată, ceea ce ar fi îngăduit Germaniei să poarte războiul numai pe frontul de răsărit.

La șase iunie, anglo-americanii au debarcat pe țărmul francez al Canalului Mînecii, deschizînd cel de-al doilea front. Acest fapt a determinat pe conjurați să recurgă la măsuri decisive și la 20 iulie 1944 s-a produs atentatul la viața lui Hitler.

Cu toate că bomba a explodat la ora și în locul hotărît, ea n-a provocat Führer-ului decît o contuzie. Capii complotului au fost demascați numaidecît și acum Himmler era nerăbdător să pună mîna cît mai repede pe toți cei ce participaseră la acest complot, precum și pe complicii lor din înaltul comandament. Pe lista criminalilor, care număra aproape două mii de nume, figurau și numele generalului Ewers și al colonelului Kunst.

Atentatul la viața Führer-ului mări cosiderabil influența și importanța organelor represive, atît în armată cît și în sînul populației civile. Arestările continuau, fiecare ofițer se simțea în nesiguranță.

Iată de ce telegrama prin care baronul von Goldring era chemat să se prezinte de îndată la comandamentul grupării de nord, îl tulbură nu numai pe el, ci și pe prietenii săi — pe Lütz și Mattini. Printre generalii care erau torturați la Gestapo se afla și Denuss, și Gunder, iar Heinrich nu ascunsese prietenilor săi că, pe cînd se afla la Paris, fusese de două ori la Gunder acasă, din ordinul lui Ewers. Așadar, se putea ca von Goldring să fi fost chemat la comandament pentru a da relații cu privire la legăturile lui Ewers cu alți generali. Firește, un interogatoriu ca acesta nu putea duce la nimic bun.

Aflînd de această telegramă, Lemke îi aruncă o privire bănuitoare lui Heinrich și în ochii lui licăriră lumințe răutăcioase. De-ar fi după el, n-ar mai sta pe gînduri și l-ar aresta pe baronul ăsta înfumurat, chiar acum! Doar nu degeaba îl rugase tatăl lui adoptiv, așa-zisul, să-l țină sub observație. Însă Lemke nu se încumeta să facă un pas atît de grav. Să hotărască Berthold singur! Sau comandamentul. Lemke era sigur că chemarea lui Goldring la comandament nu se va sfîrși cu bine.

Heinrich înțelesese pe deplin tîlcul privirii lui Lemke. Și neliniștea lui crescu și mai mult.

Ea nu scăzu nici după ce se prezentă la statul-major al grupării. Fără să i se dea vreo lămurire, i se spuse că trebuie să se prezinte la comandatura districtului.

„La comandatura districtului?!" Heinrich simți cum i se strînge inima de îngrijorare. Deodată, își aduse aminte de micul browning ascuns sub manșetă. Numai de-ar avea timp să-l folosească! Dar poate că totul se va sfîrși ca și atunci, în biroul lui Lemke? Înainte de toate, nici o umbră de tulburare în privire, în gesturi, în purtare. Bine că sediul coman-

datorii se află la oarecare distanță de comandament. Va avea vreme să chibzuiască totul în liniște și să-și stăpînească nervii.

Oberst von Kronne îl primi în cabinetul său luxos, de la ferestrele căruia se deschidea o priveliște minunată spre munți. Ridicîndu-se pe jumătate în fotoliu, colonelul dădu din cap cu destulă indiferență și-l rugă să ia loc. Această nuanțare a superiorității sale, această accentuare a corectitudinii și a rigidității ținutei, îmbinate cu îndeminărea și precizia tuturor gesturilor, erau bine cunoscute de Heinrich. El recunoscu numaidecît în acest colonel tînăr, cam de vreo treizeci și cinci de ani, pe reprezentantul unei vechi familii de iuncheri.

— Iată, stau și admir priveliștea — zise von Kronne, pe neașteptate. Asta mă liniștește și-mi limpezește gîndurile, ca și cînd aș avea în fața ochilor un tablou frumos.

— Herr Oberst, ar trebui să veniți la noi, la Castel la Fonte, să priviți muntele Gran-Paradiso cînd apune soarele.

— O, văd că te pricepi la lucrurile astea! îi zise Kronne, măsurîndu-l cu privirea din cap pînă în picioare. Ți s-a spus de ce-ai fost chemat aici?

— Nu, mi s-a dat numai ordin să mă prezint la dumneavoastră. N-am nici o idee pentru ce am fost chemat.

— Iată despre ce este vorba, Herr Hauptmann. După întîmplările de la Berlin de acum cîteva zile, comandamentul a hotărît să introducă în Italia de Nord un regim aspru de ocupație, lăsînd la o parte orice menajamente față de italieni. Una dintre măsuri este înființarea de comandaturi militare, cărora le vor fi subordonate toate municipalitățile. Dumneata ești numit la conducerea comandaturii raionului Castel la Fonte!

Heinrich simți cum i se liniștește inima dintr-o dată.

— Cred că-ți dai seama, baroane, că această numire este o dovadă de mare încredere. Și dumneata ești dator s-o justifici, îndeplinind cu conștiinciozitate sarcina ce ți s-a dat și slujind cu credință Führer-ului și patrici. Ochii mari, de un cenușiu-deschis ai lui Kronne, se uitau cu atenție la Goldring.

— Haina de ofițer pe care o port mă obligă să-mi îndeplinesc datoria cu conștiinciozitate în orice post m-aș afla. Dar prețuiesc în chip deosebit acest semn de mare încredere.

— Nădăjduim că așa este! Cunoști raionul ce ți se încredințează?

— Îndatoririle mele de ofițer cu însărcinări speciale sînt destul de întinse și am fost nevoit să vizitez aproape toate localitățile în care sînt cantonate subunitățile diviziei noastre. Așa că îndrăznesc să afirm că-mi cunosc raionul.

— Cu atît mai bine. De azi înainte, ești stăpînul deplin al acestui raion și răspunzi de ordinea din cuprinsul lui. Trebuie să ții seama că prin teritoriul raionului ce ți se încredințează trece o cale ferată și o autostradă de mare importanță pentru front. Afară de aceasta, în raionul dumitale se află un obiectiv militar de o însemnătate excepțională. Uzina este păzită de unități speciale de SS. Dar dumneata va trebui să stabilești un contact foarte strîns cu comandanții acestor unități. Ai la dispoziție o companie de vînători de munte, comandantul căreia va fi ajutorul dumitale, o companie de „cămăși negre"...

Heinrich se încruntă.

— Compania aceasta este alcătuită din soldați bine verificați și te poți bizui pe ea. Afară de asta, îți mai dau două plutoane de parașutiști. Știu, forțele sînt cam insuficiente pentru un raion ca al dumitale, dar n-avem ce face... În cazuri extreme, poți cere ajutor subunităților diviziei și maiorului Stengel. Dar repet, numai în cazuri extreme. În raionul dumitale acționează o brigadă de garibaldiști și cîteva mici detașamente de alte culori politice. Îndreaptă-ți eforturile în special asupra garibaldiștilor, ei prezintă cel mai mare pericol pentru noi. Lupta împotriva lor trebuie să fie necruțătoare și continuă... Cred că am să te pot ajuta dîndu-ți sfaturi și în-

drumări, dar să nu contezi pe un ajutor în oameni. Cam asta ar fi tot. Da, încă ceva. Trebuie să-ți cauți numaidecît un local frumos și să-l mobilezi cît mai bine. Să nu privești aceasta ca o chestiune de mică importanță. Cei ce ți se vor adresa trebuie să se pătrundă de respect pentru noua stăpînire. Socotesc că e locul să-ți amintesc cuvintele marelui Goethe: „Orice înfățișare decentă își are rațiunile ei interioare". Personalul ajutător trebuie să ți-l alegi singur, dar bagă de seamă să nu se strecoare vreun agent garibaldist. Sînt foarte sigur că au să încerce. În curînd am să vin la Castel la Fonte și aș vrea ca pînă atunci lucrările de organizare să fie terminate... Ai vreo nedumerire?

— Deocamdată nu, dar sînt sigur că se vor ivi. V-aș cere îngăduința să mă adresez dumneavoastră ori de cîte ori voi simți nevoia.

— Poți s-o faci oricînd, dar evită convorbirile telefonice. Contactul personal e mult mai sigur.

Numirea aceasta a fost o surpriză plăcută pentru Heinrich. Ca șef al comandaturii, el avea răspunderea întregului raion, prin urmare și a obiectivelor militare aflate în raza lui, ceea ce însemna că s-a mai apropiat cu un pas de uzina în jurul căreia își concentrase toate gîndurile. Heinrich avea dreptate socotind că numirea nu se făcuse fără intervenția viitorului său socru. Într-adevăr, Berthold ajunsese la concluzia că-i mai cuminte să-l ia pe Heinrich de la comandamentul unei divizii, în fruntea căreia fusese un general răzvrătit. E drept, Ewers murise, dar se prea poate ca în urma lui să fi rămas un mediu nesănătos.

Dar cel mai bucuros de schimbarea survenită a fost Mattini.

— E minunat! exclamă el, cînd Heinrich îi povesti rezultatul călătoriei lui la comandamentul grupării. Sînt sigur că de azi înainte, în raionul nostru n-au să mai aibă loc represiuni în masă împotriva populației lipsite de apărare, așa cum au loc în toată Italia de nord.

Dar noua numire atrăgea noi complicații. Să ai răspunderea liniștii din raion, înseamnă să duci lupta cu cei care o tulburau... Iar din punctul de vedere al ocupanților, liniște însemna supunere necondiționată hitleriștilor, care vedeau în fiecare italian un dușman potențial.

Concepția băștinașilor despre liniște se deosebea atît de mult de aceea a ocupanților, că era imposibil să le împaci fără să ai dificultăți.

Heinrich își dădea seama că dacă nu va stabili de la bun început un contact, fie și tacit, cu populația locală, acest lucru va duce neîntîrziat la tot felul de complicații între el și locuitorii raionului în subordine.

A doua zi dimineața, cînd Lidia veni să deretice prin odăi, Heinrich îi puse o întrebare neașteptată:

— Cunoști bine limba germană?

— Franceza o știu mai bine.

— Dar mă înțelegi cînd vorbesc nemțește cu dumneata?

— Înțeleg tot, dar îmi vine greu să vorbesc.

— Nu-i nimic. Ai să înveți. Ce-ai zice dacă ți-aș propune să treci în alt serviciu?

— Nu pricep... La ce serviciu?

— În Castel la Fonte ia ființă o comandatură militară, și eu am fost numit șeful ei. Eu nu prea cunosc limba italiană, iar la comandatură este un post de tălmaci pe care aș vrea să-l ocupi dumneata.

Propunerea era neașteptată și fata stătu la îndoială.

— Se poate să vă dau mîine răspunsul? Nu mă pot hotărî dintr-o dată. Trebuie să mă gîndesc...

Heinrich se aștepta la aceasta. Știa bine că Lidia are nevoie de timp, dar nu ca să se gîndească, mai curînd ca să se sfătuiască. El n-o zori cu răspunsul, primi cu plăcere s-aștepte o zi-două.

Grija pentru viitor îl absorbea cu totul pe Kubiss. Era foarte mulțumit de apartamentul lor simpatic, compus din șase camere frumos mobilate, de prînzurile și de cinele pe care i le pregătea tînăra lui nevastă. Cu atît mai mult că nu-i costa nimic. Toate cheltuielile gospodăriei le luase Lerro asupra sa, încît Kubiss rămînea cu solda aproape întreagă. Totuși, nu se simțea liniștit și viitorul nu i se mai părea atît de trandafiriu ca înainte.

Heinrich nu greșise apreciind zestrea Sofiei la două sute cincizeci de mii de mărci. Dar abia mai tîrziu își dădu seama Kubiss că prețul oilor era atît de mare numai pentru că, fiind vreme de război, costul tuturor produselor alimentare, mai ales al cărnii, era foarte urcat. Acum cunoștea prețurile de dinainte de război la lînă și ajunsese la concluzia că în timp de pace, valoarea zestrei nevestei lui va scădea la o treime. Faptul acesta îl tulburase și-l zguduise atît de mult, încît se hotărîse să ceară sfatul lui Heinrich dacă n-ar fi bine să lichideze ferma fără întîrziere.

— Te rog să mă înțelegi, Heinrich, că viitorul mă îngrijorează foarte mult. Deocamdată, adică atîta vreme cît trăiește socru-meu, totul e în regulă. El cîștigă bine și nu se uită la banii pe care-i cheltuiește în casă. Dar nu uita că nu mai e tînăr și că mereu e bolnav. N-ar fi exclus ca în curînd să ajung stăpînul deplin al averii, ceea ce mi-ar înrăutăți situația în loc s-o îmbunătățească.

Chiar și felul de a discuta al lui Kubiss se schimbase, acum fiecare cuvînt avea greutatea omului prevăzător.

— Dar știi că și eu m-am gîndit la asta? îi mărturisi Heinrich.

— Asta-i frumos din partea dumitale!

— Oricum, sînt și eu puțin vinovat de faptul că ți-ai schimbat situația familială și am față de dumneata... cum să-ți spun... o răspundere morală, ca să zic așa... S-ar putea să ai dreptate să fii îngrijorat pentru viitor...

— Dar dacă aș vinde acum toată averea imobilă și aș plasa banii în vreo întreprindere avantajoasă? Sau i-aș transforma în obiecte de valoare?

— Ce să-ți spun... trebuie să fii foarte priceput în asemenea afaceri ca să nu greșești.

— Cînd se va sfîrși războiul, aș putea deschide împreună cu Lerro...

— Stai o clipă, am să te întrerup! Aș vrea să-ți pun o întrebare. Ca unui vechi și versat gestapovist, nu ca ginerelui lui Alfredo Lerro. Ce crezi că se va întîmpla cu socrul dumitale la sfîrșitul războiului, dacă Germania, fercească Dumnezeu, îl pierde?

— L-a și pierdut... Totuși nu înțeleg întrebarea.

— Nu trebuie să fii prea perspicace ca să pricepi. Alfredo Lerro nu lucrează la o fabrică de umbrele sau de jucării pentru copii!

— El a inventat...

— Nu! Nu! Nu vreau să știu secrete pe care n-am dreptul să le cunosc... Dar faptul că-i atît de păzit și că i se acordă atîta atenție, mă îndreptățește să cred că activitatea lui Alfredo Lerro este în legătură cu noua armă despre care se scrie atît de mult...

— Ai ghicit!

— Ascultă, Paul! Nu mă pune într-o situație idioată. Prefer să mă țin cît mai departe de secretele de stat și de aceea n-am auzit ce-ai zis. Am și uitat! Vroiam să-ți spun numai ceea ce îmi dictează logica, adică prezumțiile mele...

— Iartă-mă! Iaca, am să tac ca un pește.

— Te întreb, ce-ai face dumneata, ca ofițer de Gestapo, dacă ai ști că Germania a pierdut războiul și că toate realizările tehnice de război germane ar fi în pericol să cadă în mîinile dușmanilor, în mîinile învingătorilor?

— Eu?... Aș distruge tot ce-i mai important... în sfîrșit, aș lua măsuri să nu cadă nimic în mîinile vrăjmașilor.

— Foarte logic! Așa ar proceda orice gestapovist inteligent. Dar ce-ai face cu autorul unei invenții de o importanță atît de covîrșitoare? Al unei invenții tehnice militare?... Inventatorul acesta astăzi e în slujba Führer-ului, dar mîine s-ar putea lăsa ispitit de dolari, de lire sterline, sau chiar de ruble rusești? Ce-ai face dumneata, ca ofițer de Gestapo, cu inventatorul?

Încet, fără să-și ia privirea de la Heinrich, Paul Kubiss se trase cu tot trupul înainte.

— Ești sigur că...

— Presupunerea nu-i o certitudine totală... Noi nu facem altceva decît să ne dăm unul altuia o lecție de judecată logică. Nimic mai mult. Dar mai bine să lăsăm dracului discuția asta, văd că te-a tulburat. Hai să vorbim de altceva.

— O nu, nu! E tocmai discuția care... Dacă ai început-o, du-o pînă la capăt... Ei, ce mă sfătuiești să fac?

— E greu să dai sfaturi în asemenea cazuri, Paul. Fiecare face cum crede.

— Bine, dar ce-ai face dumneata în locul meu?

— Eu aș... Stai să mă gîndesc! Heinrich se plimbă de cîteva ori prin odaie. M-aș pregăti pentru cazul cel mai rău.

— Și anume?

— Invenția genială a lui Alfredo Lerro nu trebuie pierdută pentru știință. Dumneata răspunzi pentru ea în fața generațiilor viitoare și ești dator ca în caz cînd Lerro ar fi ucis sau ar muri de vreo boală, să-i păstrezi invenția.

— Dar eu mă pricep la tehnică tot atît cît și la filatelie, lua-o-ar naiba!

— Știu că habar n-ai de tehnică, dar asta nu-i mare nenorocire. Doar socrul dumitale nu-și păstrează invențiile în cap. Sînt formule, schițe...

— El nu le încredințează nimănui...

— Foarte bine face! Însă se pot lua fotocopii după ele, fără știrea lui. În numele generațiilor viitoare!... Să presupunem că uzina și schițele nu vor putea să fie distruse la timp... și vor cădea în mîinile dușmanului... Atunci, drept compensație pentru grija pe care ai avut-o de a păstra această invenție importantă, ai putea vinde fotocopiile unui alt stat. Și nu pentru o nimica. În acest caz, sînt sigur că nu te-ai mai sinchisi de prețul lînii și al cărnii, care-i un fleac în raport cu ceea ce ai încasa! Unde mai pui că ți s-ar ierta și faptul c-ai făcut parte din Gestapo. Ar închide ochii, pur și simplu.

Heinrich tăcu, își turnă în pahar apă din garafă și în timp ce o sorbea cu înghițituri mici, urmărea într-ascuns pe Kubiss, care stătea concentrat, chibzuind ceva.

Cine ar fi putut ghici ce gînduri roiau în capul lui Paul Kubiss? Doar omul acesta se transformase de atîtea ori! Semidoctul padre devenise informator, ca în cele din urmă să piardă orice atracție și pentru această profesie. După aceea, fusese stăpînit de dorința de a duce o viață tihnită, dacă nu de burghez, cel puțin de rentier. Cine știe, poate că acum sufletul lui se transforma pentru a patra oară.

LEMKE ÎNCEPE A AVEA BĂNUIELI

Cu toate că Lemke a fost cel dintîi care a venit să-l felicite pe Goldring în cabinetul lui splendid mobilat de la comandatura raionului Castel la Fonte, totuși pe nimeni nu enerva mai mult numirea acestuia în noul post ca pe șeful serviciului SS.

Și cu drept cuvînt. Comandantul diviziei care a luat-locul lui Ewers declarase că va muta comandamentul la Parma, iar în Castel la Fonte vor rămîne spitalul, depozitele și serviciul SS. Prin urmare, stăpîn deplin al raionului devenea șeful comandaturii, care avea la dispoziție aproape un bata-

lion, pe cînd Lemke n-avea nici măcar o companie. Faptul acesta punea pe șeful serviciului SS în totală dependență de șeful comandaturii: cu el va trebui să-și coordoneze planurile și lui va trebui să i se adreseze pentru ajutor, în caz că ar întreprinde vreo acțiune. Să depindă de Goldring, el, care-i mai mare în grad, care la activul său are o experiență atît de bogată, pe deasupra și mult mai în vîrstă!

Lui Lemke îi venea foarte greu să se împace cu situația aceasta și pentru că se obișnuise de-a lungul carierei sale la Gestapo să privească de sus, cu un dispreț rău ascuns, pe oamenii care nu făceau parte din departamentul său, împărțindu-i în două categorii bine distincte. De o parte erau cei osîndiți, de cealaltă — cei aflați sub anchetă. În categoria întîi intrau toți aceia care nimereau la Gestapo, indiferent dacă erau sau nu vinovați. Iar în categoria a doua — cei care mai erau încă în libertate. După atentatul la viața Führer-ului, Lemke inclusese în ultima categorie și pe toți militarii, fără deosebire de grad și de funcție.

Goldring îi stîrnea sentimente contradictorii. Pe de o parte, îl socotea un om cu desăvîrșire loial — doar era fiul adoptiv al lui Berthold, față de care șeful serviciului SS avea o veneratie aproape mai mare decît pentru Dumnezeu, întrucît Dumnezeu nu poartă epoleți de general. Pe de altă parte, îl socotea liberal, lucru inadmisibil. E de ajuns să te gîndești la relațiile lui! E prieten cu Mattini, un individ nesigur, pe care a fost nevoit să-l pună sub observație. Este în cele mai strînse raporturi de prietenie cu Hauptmann Lütz, un om suspect; orice s-ar spune, fiind adjutantul răposatului Ewers, nu se putea să nu știe de acțiunile conspirative ale acestuia! Apoi în capul lui nu intră de loc cum poate un baron, și încă viitorul ginere, al lui Berthold, să se poarte ca de la egal la egal cu ordonanța sa, și ăsta un individ foarte dubios! Pe vremuri, după cum s-a putut dovedi, Kurt Schmidt refuzase să intre în „Hitlerjugend". În sfîrșit, de ce Goldring, atît de prietenos cu toată lumea, disprețuiește toate încercările lui Lemke de a lega cu el raporturi de prietenie?

În dulapul de fier al predecesorului său, șeful serviciului SS găsise copiile scrisorilor pe care Müller le trimisese pe vremuri lui Berthold. Din ele, Lemke aflase de idila lui von Goldring cu o oarecare Monica Tarval, bănuită că ar fi făcut parte din mișcarea de rezistență. Toate acestea nu-ți dau de gîndit? Și, în general, de ce de numele lui Goldring sînt legate cîteva întîmplări destul de ciudate? Adesea, seara, după întrevederea obișnuită cu șeful comandaturii care, în treacăt fie zis, îl scotea totdeauna din sărite, Lemke se încuia în cabinetul său și, pentru cine știe a cîta oară, scotea din dulap dosarul întocmit încă de Müller, în care se păstrau toate documentele referitoare la Heinrich von Goldring. Apoi lua cîte unul din documente și-l citea îndelung și prezumțios, străduindu-se să se dumirească de ce lucrurile s-au petrecut așa și nu altfel. De pildă, de ce scrisoarea lui Levêque cu privire la cei doi ofițeri uciși în apropiere de Saint-Rémy, a ajuns în mîinile lui Heinrich și nu în ale unui ofițer de la SS? Doar Levêque își oferea serviciile Gestapoului, iar un om care vrea să devină agentul acestui serviciu știe să deosebească, fără îndoială, uniforma unui ofițer de SS de cea a unui ofițer de front! De ce în dosarul unui oarecare Basel (fusese arestat chiar de Goldring, sub învinuirea de atentat) nu se află procesul-verbal al interogatoriului ce i s-a luat, ci există doar data și mențiunea: „a fost lichidat"?

De teama lui Berthold, Lemke nu îndrăznea să-și arate îndoielile nici măcar șefilor săi direcți, din care pricină, ura lui față de Goldring creștea neîncetat. Faptul că era legat de mîini și de picioare îl înfurie la culme.

Iată, și astăzi a trebuit să-și calce pe inimă și să cedeze în fața acestui baron înfumurat. Lemke primise ordin să expedieze fără întîrziere în Germania pe toți foștii soldați ai armatei italiene care n-au intrat în detașamentele de voluntari, deoarece linia frontului din Italia avansase mult spre

nord. Operația trebuia efectuată în taină și într-o singură noapte, ca să nu afle populația și mai ales partizanii. Bineînțeles, problema pazei soldaților italieni era deosebit de acută, avînd în vedere proporțiile operației. Lemke se adresase lui Goldring, cerîndu-i să-i pună la dispoziție toate forțele militare de care dispunea. Dar baronul îl refuzase — îi dăduse numai compania de „cămăși negre".

— Și eu am de efectuat o operație complicată — îi explicase el.

Lemke își aduse aminte cu indignare de tonul ofensator și inadmisibil cu care s-a purtat această discuție. Nu, va trebui să se adreseze direct lui Berthold... Dar poate că n-ar strica să mai încerce o dată să se înțeleagă cu Goldring, să-i vorbească deschis, hotărît.

Lemke se apropie de telefonul legat prin fir direct cu cel al comandaturii.

— Hauptmann von Goldring e la signor Lerro — îi răspunse interpreta.

Lemke trînti cu ciudă receptorul și apăsă pe butonul soneriei.

— Pînă deseară să am toate informațiile cu privire la italienii care lucrează la comandatură, și în special asupra interpretei. Mai înainte era cameristă la contele Ramoni.

Și prietenia lui Goldring cu bătrînul Lerro îl enerva pe Lemke. După nuntă, care se sfîrșise atît de tragic, Lemke mai fusese de două ori în vizită la inginer, dar de fiecare dată a fost primit cu oarecare răceală. La drept vorbind, el nu căuta să se apropie de Alfredo Lerro din vreun interes personal, ci numai pentru a se conforma unui ordin special, păstrat în dulapul de fier al șefului de Gestapo, prin care i se atrăgea atenția ca inginerul să fie ocrotit de orice neplăceri și să nu fie tulburat în nici un fel. Ordinul era de la cartierul general — prin urmare, inginerul era o persoană importantă. Și această persoană importantă nici măcar n-a catadicsit să vină să-i dea bună ziua, cînd s-a dus să-i facă cea de-a doua vizită, trebuind să se mulțumească să stea în salon, în tovărășia lui Kubiss și a nevesti-si. Pe cînd pentru Goldring, ușa casei lui Lerro e totdeauna deschisă, aproape nu-i seară să nu se ducă acolo. Ce rost are o prietenie atît de strînsă între un ofițer tînăr și un inginer bătrîn?

Lemke telefonă la locuința lui Lerro și rugă să fie chemat la aparat baronul von Goldring.

— Ce s-a întîmplat? glasul șefului comandaturii părea alarmat.

— Nimic deosebit. Vroiam să te văd chiar astăzi, într-o chestiune foarte urgentă.

— Peste o jumătate de oră am să fiu la comandatură! zise el scurt.

„Nici nu a întrebat măcar dacă pot să mă duc la ora asta la dînsul!" se înfurie maiorul.

Dar împrejurările îl obligau să înghită ofensa. Exact peste o jumătate de oră, se găsea la comandatură.

Fără să dea bună ziua personalului, Lemke traversă cancelaria și smuci ușa sălii de primire, prin care se ajungea în biroul lui von Goldring. Dar ușa era încuiată.

— O clipă, imediat! apoi se auzi cum se întoarse cheia în broască, și dîndu-se la o parte, îl lăsă pe Lemke să intre în cameră. Acesta trecu pe lîngă dînsa ca pe lîngă un loc pustiu.

Între timp, Goldring venise de la Lerro și în așteptarea maiorului, frunzărea ziarele.

— Da' știi că trupele noastre îi freacă bine pe anglo-americani în Ardeni! spuse Heinrich în loc de bună ziua. Ai citit ziarele de azi?

— N-am avut timp. Sînt prea ocupat.

— Noutăți de soiul acesta e păcat să fie trecute cu vederea. Ele trebuie citite înainte de orice. Pentru că te reconfortează. Cu atît mai mult, că în ultima vreme n-am prea fost răsfățați cu vești plăcute.

— Cred că V-2 al nostru va forța pe englezi să încheie o pace separată... Dar eu am venit să vorbesc de evenimente mult mai apropiate, decît luptele din Ardeni.

— Păi ce evenimente mai apropiate ar putea interesa pe un ofițer, dacă nu cele de pe front?

— Asta-i un joc de cuvinte, Goldring!

— Von Goldring — îl corectă el.

— Von Goldring, dacă vrei... Trebuie să știi că am venit la dumneata nu ca să mă cert, ci ca să ne înțelegem ca doi camarazi.

— Te ascult, Herr Lemke.

— Baroane, am ajuns la convingerea că raporturile dintre noi sînt de așa natură, încît aduc prejudicii serviciului.

— Pe al meu nu-l prejudiciază!

— Pe al meu însă foarte mult. Mă adresez sentimentului dumitale de răspundere față de Vaterland și de Führer. Trecem prin vremuri mult prea grele, ca să...

— Nu s-ar putea fără predică, Herr Lemke? Eu socotesc că ești un foarte bun ofițer de Gestapo, dar ca predicator nu faci două parale.

Ofensat, Lemke își mușcă buza.

— Herr von Goldring, pentru ultima oară te sfătuiesc să-ți vii în fire. Fac ultima încercare să mă înțeleg cu dumneata. Dacă discuția noastră de acum nu va da nici un rezultat, un rezultat pozitiv, se înțelege, voi fi nevoit să mă plîng șefilor mei împotriva dumitale. Te avertizez cinstit.

— Este dreptul și obligația dumitale. Totuși, aș vrea să știu: ce vrei de la mine?

— O coordonare în munca noastră.

— Și eu vreau acest lucru!

— N-am observat pînă acum. Ostilitatea dumitale față de mine, deși nu știu ce anume a provocat-o...

— Nu știi? Nu fă pe mieluțelul!

— Mă surprinde tonul și aluziile dumitale echivoce. N-ai vrea să mă lămurești, să știu și eu despre ce e vorba?

— Cum să nu, chiar cu dovezi concrete. Și zicînd acestea, Heinrich scoase din buzunar o scrisoare primită de la Lorrchen cu o săptămînă înainte și începu s-o citească cu glas tare: „Să nu mă spui tatii, dar am citit în ascuns scrisoarea pe care a trimis-o mamei. Nu ți-aș fi mărturisit nimic, dacă n-aș fi atît de tulburată. Contesa aceea Maria-Luisa, în castelul căreia stai, începe să mă neliniștească. I s-a scris tatii că e tînără și frumoasă și că ai fost văzut plimbîndu-te cu ea. Se vede că din pricina ei îți amîni mereu venirea...". Aș vrea să știu, Lemke, cît de recunoscător mi-ai fi dacă aș trimite o scrisoare asemănătoare nevestei dumitale?

Lemke se înroși.

— Am scris generalului Berthold, nu logodnicei dumitale.

— Socotești că gestul acesta e demn de un ofițer?

— Generalul Berthold mi-a dat în sarcină grija asta.

— Prin urmare, dumneata socotești că a scrie denunțuri... Cred că ești de acord că nu poate fi numit altfel decît denunț! Doar dumneata cunoști raporturile dintre contesă și Stengel... Și cum spuneam, a scrie denunțuri...

— Se vede că Herr General m-a înțeles greșit... a interpretat în felul lui vreun cuvînt confuz... Și dacă informația mea a dus la astfel de neînțelegeri, îți dau cuvîntul meu de ofițer că de azi înainte n-am să mai spun o vorbă cu privire la dumneata...

— Mă bizui pe cuvîntul dumitale de onoare. Eu n-am ce ascunde, dar socotesc ca o jignire a demnității mele să fiu urmărit pas cu pas.

— Te înțeleg și repet...

— Bine, să zicem că în privința asta ne-am înțeles. Acum să trecem la altceva... În fond, ce vrei de la mine?

— Vreau o deplină coordonare a tuturor acțiunilor noastre și să ne ajutăm reciproc.

— Și mai precis?

— La noapte, trebuie să expediez la Ivreia un batalion de foști soldați italieni.

— Cînd anume?

— La ora douăzeci și două și treizeci de minute.

— Și de ce anume ai nevoie?

— Vreau să-mi dai, pe lîngă compania de „cămăși negre" pe care mi-ai făgăduit-o, și un pluton de soldați germani.

— Îți dau parașutiștii.

— N-am încredere în balerinele astea!

— Atunci, îți dau un pluton de vînători germani.

— Spui drept, baroane? Îți mulțumesc! Cred că acesta e începutul noilor noastre relații și că în curînd o să-ți schimbi părerea despre mine.

— De-ai ști cît îmi erai de simpatic! Și dacă pisica neagră a trecut printre noi, apoi numai scrisorile dumitale către tatăl meu, sau socru-meu, cum vrei să-i zici, sînt de vină! Te avertizez dinainte: nu admit să fiu urmărit!

— Îți făgăduiesc că n-o să mai fii...

— Dacă-i așa, atunci fii sigur că între noi va sălășlui pacea și buna învoire!

— Sînt fericit, baroane, că am avut ideea să încep această discuție și că am putut ajunge la o înțelegere.

Lemke strînse cu putere mîna lui Heinrich.

— Îți trimit îndată pe comandanții unităților, ca să se pună la dispoziția dumitale.

— Dar să nu le sufli o vorbă despre misiunea ce li se va da. Ei nu trebuie să știe nimic de operație înainte de începerea ei.

— Am înțeles.

— Ia spune-mi, dumneata n-ai vrea să iei parte la plimbarea asta pînă la Ivreia?

— Nu-i în raionul meu și apoi sînt ocupat astă-seară.

De la comandatură, Heinrich se duse de-a dreptul la Lerro, fără să mai treacă pe acasă, ca să reia discuția întreruptă de Lemke.

— Ascultă. Kurt — îl preveni el pe drum — am făgăduit lui signor Lerro să dorm la el astă-seară, nu prea se simte bine. Dar s-ar putea ca peste noapte să mă caute cineva la telefon, de aceea, culcă-te în birou. Dacă Lemke îmi telefonează din Ivreia, spune-i unde sînt.

— Cum, Herr Maior Lemke e la Ivreia? L-am văzut...

— Urmează să escorteze pînă acolo pe soldații italieni care au fost ținuți în cazărmi.

— Dar n-au să fugă?

— Pe lîngă SS-iștii lui, Lemke mi-a cerut o companie de „cămăși negre" și un pluton de soldați germani — Goldring întoarse capul ca să-și ascundă zîmbetul. Ca din simplă curiozitate, Kurt îi mai puse cîteva întrebări cu privire la soldații italieni, și Heinrich înțelese că o face din îndemnul Lidiei.

Alfredo Lerro simula de o săptămînă că-i bolnav. Uitîndu-și prudența obșnuită, în ultima vreme rămînea tot mai des acasă, pretextînd că suferă de inimă.

— Am ajuns la capătul puterilor, sînt atît de extenuat, că într-o zi am să cad din picioare, ca un cal aprins, și n-am să mă mai scol — se plîngea el lui Heinrich.

Dar bătrînul mai mult se prefăcea. El ascundea și de față, și de ginere pricina adevărată care-l îndemna să recurgă la astfel de șiretlicuri. Poate pentru întîia oară de cînd se știa, Alfredo Lerro se gîndea la viață și nu la formule.

Încă mai zilele trecute, bătrînul inventator demonstra lui Heinrich că știința este și va fi totdeauna deasupra politicii. deasupra vieții, că oamenii de știință, ca și artiștii, trebuie să rămînă în turnul lor de fildeș, pentru ca nimic să nu tulbure avîntul fanteziei lor. Chiar și uzina la care lucra, Lerro o considera ca un fel de turn de fildeș. La adăpostul zidurilor ei puternice, se simțea apărat de invazia lucrurilor mărunte, de toate zilele, care de obicei împiedică zborul ideilor înălțătoare.

Și iată că în turnul acesta au apărut crăpături și zidurile lui masive au început să se clatine.

Astăzi, înainte de a telefona Lemke, Lerro începuse să aducă vorba pe departe despre problema care-l tulbura, dar Heinrich fusese chemat și bătrînul inginer rămăsese iarăși singur cu gîndurile lui.

Se apucă să studieze lucrările aduse de la uzină. Dar le strînse. Astăzi nu era în stare să facă nimic. Se hotărî să verifice toate calculele a doua zi, cu mintea odihnită.

Înainte vreme, asemenea documente nu rămîneau niciodată acasă la Lerro, nici chiar cînd era bolnav. Cu o scrupulozitate neînduplecată, Stengel le lua seara și le încuia într-un seif special, la uzină. Dar Kubiss făcuse o concesie socrului său. Bineînțeles, călăuzit de propriile lui interese. Nădăjduia că într-o bună zi va izbuti să pună mîna pe calculele și desenele de care avea nevoie. E drept, nu se pricepe cîtuși de puțin în tehnică și mai ales în radio-tehnică, și nici nu are cunoștințe în domeniul matematicilor superioare. Dar Paul Kubiss se bizuie pe inspirație, care o să-l ajute să fotografieze numai ceea ce trebuie și să lase la o parte ceea ce nu-l interesează. Firește, se bizuie și pe Goldring, care fiind cult, va ști, fără îndoială, să se descurce. Se înțelege, Kubiss n-o să lase documentele din mînă — nu-i el chiar atît de prost! — o să i le arate lui Goldring numai ca să-i ceară sfatul...

După măritișul fetei, Lerro își rezervase tot parterul, dar de fapt își petrecea viața în birou și apărea în sufragerie sau în salon numai cînd coborau tinerii căsătoriți sau cînd veneau oaspeți. În celelalte camere ale parterului se instalase garda și stăteau slugile.

Astăzi, Lerro se simțea mai singuratic ca niciodată în biroul său. Ce i-a venit lui Lemke să telefoneze? E drept, Goldring a făgăduit că se întoarce. Dar s-ar părea c-a și venit! Chiar așa!

— Sper că ți-ai terminat toate treburile? se interesă Lerro.

— Pentru astăzi, toate. Aș putea chiar să rămîn peste noapte la dumneavoastră.

— Minunat! se bucură Lerro. Îndată o să luăm cina și, ca să dormim mai bine, o să deșertăm și o sticluță de vin.

— O, eu dorm tun, totdeauna.

— De, tinerețe, tinerețe! Iată, eu n-am somn!

— Cred că sînteți surmenat. Ca să reveniți la normal, ar trebui să luați un somnifer.

— Nu-i vorba de somnifer. Gîndurile mă copleșesc și nu mă lasă să dorm.

— Gînduri așa de neliniștitoare?

Lerro nu răspunse îndată. Trase cîteva fumuri, privind îngîndurat într-un colț al odăii, ca și cînd ar fi chibzuit dacă-i bine să continue discuția. Dar simțea o nevoie atît de mare de a-și deschide sufletul, de a cere cuiva un sfat, că nu se mai putu stăpîni.

— Cunoști hotărîrile conferinței de la Ialta? întrebă el, nitîndu-se cu încordare la Heinrich.

— Le-am citit, dar nu mai țin minte amănuntele.

— Totuși, nu se putea să nu rețiî punctele în care e vorba de pedepsirea așa-zișilor criminali de război?

— Cred că asta-i o simplă declarație. Războiul e război și istoria nu cunoaște exemple...

— Așa-i, așa-i, ei n-au dreptul să judece cine-i vinovat și cine nu.

— Vorbiți așa ca și cînd hotărîrile acestei faimoase conferințe v-ar putea atinge și pe dumneavoastră.

— Cînd vor deveni eficiente, mă vor atinge și pe mine. Oricît de absurd și de ciudat ar părea... Adică, s-ar putea să nu pară chiar atît de absurd... dacă privești chestiunea din alt punct de vedere.

— Nu înțeleg nimic, absolut nimic!

Lerro căzu pe gînduri, iar cînd reîncepu vorba, în glasul lui se simțeau accente de șovăială.

— Vezi, dumneata, baroane, discreția dumitale... da, discreția dumitale mi-a îngăduit să nu aduc niciodată vorba în discuțiile noastre despre munca mea de la uzină, și de aceea...

— Asta nu-i discreție, signor Lerro, ci o regulă de conduită ; nu vreau să aflu lucruri care nu mă privesc.

— Da, dar mă privesc pe mine ! Și trebuie să-ți dau oarecare explicații, altfel n-ai să mă înțelegi. Nădăjduiesc că discuția asta rămîne între noi, așa că...

— Vă ascult, signor Lerro.

— Am să încep de la... adică nu... Mai bine spune-mi, ai citit comunicatul de ieri cu privire la bombardarea Anglici cu proiectile zburătoare ?

— Se înțelege !

— Ai băgat de seamă cîte victime a făcut ?

— Era greu să nu bag de seamă. Nici un bombardament de pînă acum n-a avut un asemenea rezultat.

— Ei bine, eu sînt vinovat de acest masacru ! Eu i-am ucis !

— Signor Lerro, sînteți bolnav, obosit, surescitat. Sînt sigur că exagerați. Vă rog, să lăsăm pe mîine toate astea...

— Nu, nu, sînt perfect sănătos. Iată, de cîteva zile mă prefac bolnav... Da, mă prefac ! Ca să nu mă duc la uzină !

— Signor Lerro !

— Repet, sînt perfect sănătos și cu mintea întreagă. Atît de întreagă, încît am fost capabil să născocesc un aparat cu ajutorul căruia se pot dirija prin radio proiectilele zburătoare.

— Dumneavoastră ? Signor Alfredo Lerro ?

— Uite, vezi ? Ți se pare neverosimil, te-ai speriat... Mie însă nu mi-a fost frică. Pînă acum, niciodată nu mi-a fost frică ! Dacă vrei să știi, mă întreb și eu de ce nu m-am temut ! Mai întîi, și sînt sigur de asta, pentru că mă interesa ideea în sine... Niciodată nu mi-am pus întrebarea ce întrebuințare practică se va da invenției mele. Știam că lucrez la o uzină de război, știam că datorită dispozitivului meu proiectilele zburătoare se vor îndrepta acolo unde va voi omul. N-am ajuns încă la precizia ca proiectilul să nimerească un anumit obiectiv, dar poate fi dirijat asupra unei anumite localități. Toate acestea le știam. Dar le știam, cum să spun, teoretic. Eu le-am pus la dispoziție creierul meu, restul îi privea pe ei. Mi-era indiferent cine va folosi arma aceasta și împotriva cui... Dar nu numai din cauza asta nu mi-a fost frică și nu-mi pasa de nimic. Eram sigur că n-am să dau socoteală nimănui ! Iată motivul principal, care mă făcea să fiu liniștit. Iar acum, cînd văd că zidul în spatele căruia mă ascundeam începe să se năruiască, cînd îmi dau seama că am să răspund la fel cu ceilalți... poate chiar și mai mult, fără îndoială că mult mai mult, doar ei n-aveau decît mîinile, iar eu le-am dat materia mea cenușie, ei bine, acum mi-e frică !

— Și pe bună dreptate, signor Lerro — nu se putu stăpîni Heinrich.

— O, dacă crezi așa, atunci... Ce mă sfătuiești să fac ?

— După mine, n-aveți decît o ieșire. Heinrich tăcu. Privea cu atenție în ochii lui Lerro.

— Și anume ?

— Războiul se apropie de sfîrșit, fiecare zi e prețioasă...

Lerro dădu din cap în tăcere.

— Dumneavoastră trebuie să vă refugiați într-o țară neutră, în Elveția, să zicem, și să publicați în presă un protest. Să pretindeți că ați fost forțat să lucrați. Să protestați împotriva faptului că invenția dumneavoastră este folosită pentru distrugerea orașelor și satelor și uciderea oamenilor pașnici. Dacă veți publica protestul imediat, veți fi crezut.

— Ai dreptate !

— Dar va trebui să aveți cu dumneavoastră desenele, formulele, în sfîrșit tot ce-i în legătură cu invenția. Bănuiesc că-i foarte greu să puneți mîna pe aceste documente. Fără îndoială, sînt păstrate la uzină, totuși...

— Eu am fotocopiile lor.

— Și nu vă temeți să le țineți acasă ?

— Sînt foarte bine ascunse. Cînd ai așa de multe cărți, nu-i chiar așa de greu... Nici dracul n-ar ghici unde le ții, dacă nu i-aș spune!

— Atunci, de ce să mai stați pe gînduri, de ce să mai șovăiți! Și apoi, la drept vorbind, nu salvați numai viața dumneavoastră, ci și a sute de mii de oameni nevinovați. Și ei vor ști să aprecieze aceasta.

— Dar cum, cum să fac? Doar știi și dumneata cît sînt de supravegheat.

— Vă făgăduiesc să chibzuiesc un plan și pînă în cîteva zile să dau răspunsul. Și bineînțeles, am să vă ajut pe cît îmi va sta în putință.

— Știu că ai un suflet nobil! Cred că după atîtea zile, am să dorm și eu, în sfîrșit, un somn liniștit.

Lui Heinrich i se pregăti patul în camera vecină cu biroul. Multă vreme se perpeli el fără să închidă ochii, tulburat de gîndul că se apropie de țintă. Chiar și în somn continua să facă planuri, să caute cel mai nimerit mijloc ca să pună mîna pe documente.

Pe la ora trei, Kubiss, îmbrăcat numai pe jumătate, îl trezi.

— A telefonat Kurt adineauri și a spus că a sosit un curier din partea lui Lemke.

— Unde-i?

— Îl aduce Kurt îndată cu mașina.

Heinrich începu să se îmbrace repede.

— Desenele sînt în bibliotecă, caută-le printre cărți! Sînt în fotocopii. S-ar putea să fie chiar cele ce-ți trebuie. Să mi le arăți, să le verificăm împreună ca să ne convingem dacă ele sînt — îi spuse Heinrich în șoaptă, în timp ce se îmbrăca.

— Dar să știi că n-o să ți le dau — îi răspunse Kubiss tot în șoaptă, bănuitor.

— Ce dracu' să fac cu ele? Ți-am propus să le verificăm împreună cu gîndul la dumneata, să nu faci vreo greșeală. Dar s-ar putea ca fotocopiile peste care o să dai să n-aibă nici o legătură cu invenția, și în cazul acesta va trebui să cauți mai departe. Se poate să scapi o ocazie atît de fericită, care îți oferă perspectiva să te asiguri pentru toată viața? Eu te și văd bogat. Aș putea chiar să-ți prelungesc termenul de plată a datoriei cu încă un an... dacă, bineînțeles, m-aș încredința că ești solvabil.

Prin curierul său, Lemke îl anunța pe Heinrich că a dat peste o ambuscadă de partizani, că duce o luptă înverșunată și cere să i se trimită numaidecît întăriri.

Heinrich n-avea nici un chef să ia parte la o luptă de noapte, și încă de partea lui Lemke și nu a partizanilor. Dar situația cerea acțiuni repezi, hotărîte, ca să nu dea loc la bănuieli. Trebui deci să dea alarma, să pună pe picioare plutonul de parașutiști și cele două plutoane de vînători de munte, care rămăseseră la Castel la Fonte, și în același timp să facă tot ce se poate ca să întîrzie aducerea la îndeplinire a propriilor lui măsuri.

Heinrich dădu ordin comandanților de plutoane să verifice armamentul automat și să pună la punct micile neajunsuri descoperite în timpul inspecției. Cînd armamentul a fost gata, ordonă să se ia o cantitate suplimentară de muniții, pentru care au trebuit să alerge tocmai la depozit. Între timp, ieși la iveală că motorul unuia din camioanele blindate are o bătaie suspectă.

...Heinrich se agita, țipa, amenința că va da în judecată pe cei vinovați, dar în sufletul lui era foarte bucuros că plecarea întîrzie.

Unitățile care urmau să dea ajutor lui Lemke porniră abia la ora patru și ceva și sosiră la destinație pe la ora șase, cînd lupta încetase. Se mai auzeau împușcături izolate, dar partizanii dispăruseră.

Încă de departe, Heinrich zări făptura dorită a lui Lemke. Se plimba printre soldații italieni morți sau răniți și trăgea cu revolverul în aceia care mai dădeau semne de viață.

Văzîndu-l pe Heinrich, Lemke veni repede spre el și-i povesti în cîteva cuvinte ce s-a întîmplat.

După ce au ieșit din Castel la Fonte, Lemke a împins înainte cîțiva motocicliști, ordonîndu-le să meargă așa fel ca fiecare să vadă mașina celui din față. Șoferul camionului blindat trebuia și el să se călăuzească după motociclistul din coadă. La vreo treizeci de kilometri de Castel la Fonte, cînd maiorul era încredințat că va ajunge cu bine la destinație, coloana a fost atacată dinspre flancul drept cu focuri de puști automate și de mitraliere. Gloanțele lor razante măturau o bună porțiune din șosea. Partizanii lăsaseră să treacă avangarda de motocicliști și atacaseră coloana din flanc. Lemke a fost nevoit să dea o luptă de noapte. Profitînd de acest atac neașteptat, soldații italieni au început să fugă care încotro. Cadavrele pe care le vedea acum Heinrich, era tot ce a mai rămas din cele cîteva sute de italieni.

— Prin urmare, în loc să te bați cu garibaldiștii, ai preferat să tragi la sigur în niște oameni dezarmați! zise Heinrich în batjocură. Simțea cum îl cuprinde o furie turbată. Cu cîtă plăcere și-ar descărca el pistolul în monstrul acesta care pufăie liniștit din țigară! Dar trebuia să se stăpînească, și pe un ton liniștit acum, îl întrebă:

— Ce zici, să pornim în urmărirea lor?

— Încă e prea riscant. Să așteptăm pînă se ridică negura.

Trebuiră să aștepte cam mult. Se nimerise o zi cețoasă, și abia peste vreo două ore, Lemke și Goldring, însoțiți de o grupă de pușcași-mitraliori, izbutiră să cerceteze pozițiile detașamentului de partizani care atacase coloana.

— Ia te uită ce bine sînt camuflate pozițiile lor! spuse Lemke cu ciudă. Se vede că le-au pregătit dinainte și așteptau coloana noastră...

— Da, s-ar părea că i-a înștiințat cineva — întări Heinrich liniștit.

Nici nu putea fi vorba de urmărire. Negura redusese mult vizibilitatea, și în asemenea condiții nu era lipsit de primejdie să pătrunzi în munți: cîteva zeci de partizani, cu puști automate, ar fi putut ține în loc detașamentul destul de important al lui Lemke și al lui Heinrich.

— Dar cine i-o fi prevenit pe partizani? întrebă Lemke, parcă adresîndu-se lui însuși, parcă lui Heinrich, pe cînd se întorceau la Castel la Fonte în mașina comandaturii. Ai spus cuiva că italienii vor fi expediați în noaptea asta?

— Absolut nimănui!

— Atunci cine?

— Dar de ce crezi că partizanii au fost preveniți de către cineva din subalternii mei, și nu dintre ai dumitale?

— Unitatea mea e compusă numai din germani, pe cînd a dumitale are și italieni.

— După atentatul la viața Führer-ului, nu mai putem avea încredere nici în germani — îi răspunse Heinrich. Acum, numai concepțiile politice garantează devotamentul, nu naționalitatea.

Lemke tăcea. Era furios pe toată lumea, dar mai cu seamă pe el însuși. Ar fi fost cuminte dacă stăruia de la început ca și Goldring să-i însoțească pe italieni. Pe cînd așa, a luat toată răspunderea asupra sa, și iată c-a pățit-o... Va trebui să dea socoteală în fața celor mari, iar Goldring va fi scos din cauză, doar atacul s-a produs dincolo de granițele raionului său!

Heinrich tăcea și el. Înaintea ochilor lui stăruia mereu tabloul peste care dăduse la locul luptei: cîteva zeci de italieni uciși sau răniți, zăcînd pe pămînt, și Lemke umblînd printre ei cu pistolul în mînă...

— Spune-mi, ai încredere în interpreta dumitale? îl întrebă maiorul pe neașteptate, pe cînd intrau în Castel la Fonte.

— Am verificat-o de cîteva ori, și înainte de a o lua la comandatură, și acum, de cînd e în serviciu. N-a dezmințit prin nimic caracterizarea pe care i-a dat-o contele Ramoni, și trebuie să adaug, o caracterizare foarte bună.

— Mie însă fata asta îmi stîrnește bănuieli.

— Ca să te liniștesc, am s-o mai verific o dată. Am s-o provoc înadins, lăsînd pe masă vreun document secret — îi spuse el cu nepăsare.

Zicînd acestea, Heinrich aruncă o privire lui Kurt și-l văzu stînd la volan cu fața încremenită. Atunci înțelese că peste cîteva minute discuția lui cu Lemke o va cunoaște și Lidia.

În seara aceleiași zile, Kubiss, vesel și emoționat, dădu buzna pur și simplu la Heinrich. Inima acestuia începu să bată cu furie. Nu cumva s-a săvîrșit minunea mult așteptată, care i se părea adeseori irealizabilă, căreia îi consacrase toate eforturile și gîndurile și-i subordonase toate acțiunile, chiar și viața?

Și înfățișarea lui Kubiss, și atitudinea lui arătau că nu se înșela.

Kubiss își aruncă mai întîi ochii în dormitor, care era vecin cu biroul, închise bine ușa, apoi se uită în coridor pe unde venise cu puțin înainte și răsuci butonul yalelor.

Între timp, Heinrich își reveni în fire și acum îl urmărea cu zîmbetul pe buze.

— Paul, nu te mai recunosc! Semeni cu un conspirator! S-a întîmplat ceva extraordinar?

Kubiss ridică brațul drept și, cuprinzîndu-l de încheietură cu degetele mîinii stîngi, îl scutură în aer, cum fac pe ring boxerii învingători. Apoi, tot în tăcere, se bătu peste buzunarul tunicii.

— Ce-i cu dumneata? Ai pierdut darul vorbirii?

Kubiss căzu, rizînd, într-un fotoliu:

— Dragă baroane, le am aici, toate pînă la una! se bătu din nou peste buzunar și, cu un aer biruitor, se lăsă pe speteaza fotoliului.

— Ce ai?

— Fotocopiile! Ei, ce mai zici acum de talentele mele?

— Zic că am avut totdeauna o părere foarte bună. Și chiar ai izbutit să...

— Toate pînă la una! Dar de ce nu mă feliciți?

— Încă nu știu dacă meriți să fii felicitat. Doar ești neștiutor ca un copil în materie de tehnică! Iar bătrînii au ciudățeniile lor: poate că Lerro păstrează ca amintire schițele primei lui invenții, care n-are nici o valoare. Sau poate că-i vorba de o nouă invenție...

Kubiss se făcu alb la față, la gîndul unei asemenea posibilități. Se deprinsese cu ideea că-i stăpînul unei averi colosale, și acum i se părea că i-o smulge cineva din mîini.

— Nu... nu... nu se poate! îngăimă el, bîlbîindu-se. Totuși, expresia de neliniște, amestecată cu spaimă, se accentua tot mai mult pe chipul lui.

— Dă-le încoace, să vedem despre ce e vorba...

Kubiss scoase din buzunarul lateral al tunicii un pachet învelit în hîrtie și se uită la Heinrich cu oarecare teamă. Acum, în ochii lui, pe lîngă spaimă și neliniște, licărea și neîncrederea.

Heinrich izbucni în rîs și dădu din umeri.

— Paul, aș putea să mă supăr și să te dau afară cu fotocopiile dumitale cu tot, care mă interesează cît și zăpada de anul trecut. Doar în măsura în care aș vrea să mă încredințez dacă ai să fii în stare vreodată să-mi plătești datoria! Și cum îți spun, te-aș putea da afară, dar îmi dau seama că ești tulburat. Să te ia naiba! Hai, dă-le încoace să mă uit!

Kubiss începu să-i întindă fotocopiile una cîte una. Heinrich le apuca cu mîna stîngă, le depărta puțin, dar pe cea dreaptă n-o lua de pe nasturele tunicii. Din cînd în cînd își

întîrzia dinadins privirea pe cîte una din fotocopii, de-ai fi zis că studiază desenul sau vreo formulă.

— Asta-i bună! E schița unei piese! Vom avea nevoie de ea, deși n-are o importanță hotărîtoare. Ideea principală e în cealaltă fotocopie pe care am examinat-o adineauri. S-o păstrezi cu o deosebită atenție. Eu nu sînt de specialitate, și e greu să te orientezi așa, la repezeală. Însă nu încape îndoială că ideea principală a invenției e în cealaltă fotocopie.

În sfîrșit, toate fotocopiile au fost examinate.

— Ei, acum pot să te felicit! Nici nu-ți dai seama pe ce comoară ai pus mîna! Și pentru întîia oară de cînd îl cunoștea, Heinrich îi strînse mîna cu o bucurie neprefăcută.

Kubiss strălucea iar de fericire. Convins acum că Heinrich nu rîvnește la comoara lui, vîrî fotocopiile în buzunar și, cuprins de sentimentul celei mai sincere recunoștințe, îi spuse emoționat:

— Heinrich, pînă acum n-am crezut în prietenie, eram decepționat de tot ce este pe lume. Dar ceea ce ai făcut pentru mine, eu n-am să uit niciodată! Doar dumneata m-ai sfătuit să mă însor cu Sofia! Și numaidecît Fortuna și-a întors fața spre mine! Dacă nu ajungeam soțul signorei Lerro, niciodată n-ar fi avut loc discuția aceea între mine și dumneata. Știi care? Cum ai uitat? Atunci cînd mi-ai sugerat pentru întîia oară ideea de a-mi asigura viitorul! Ce mai vorbă, dumneata ești geniul meu cel bun! Nu mai vorbesc că ori de cîte ori am avut nevoie de bani, totdeauna mi-ai împrumutat. Bine că mi-am adus aminte, cred că n-ai uitat că mi-ai făgăduit să-mi prelungești termenul de plată al datoriei cu încă un an?

— Ți-am făgăduit eu asta?

— Sigur că da! N-ai spus chiar dumneata că dacă ai să te încredințezi de solvabilitatea mea... Dacă vrei, am să-ți plătesc și procente. Acum îmi dă mîna, însă numai peste un an. Doar știi că în momentul de față sînt cam strîmtorat. Și nădăjduiesc că n-ai să-mi iei procente prea mari, avînd în vedere că sîntem prieteni!

Pentru o clipă, Heinrich se simți ispitit să continue jocul și să se „tocmească" cu prietenul Kubiss pentru procente. Dar renunță — trebuia să scape cît mai repede de musafir.

— A da, mi-aduc aminte! Niciodată nu mi-aș fi închipuit că am să mă prind cu vorba! Dar fiindcă ți-am făgăduit, trebuie să mă țin de cuvînt.

Kubiss scrise o nouă chitanță și o rupse pe cea veche.

— Ei, și ce-ai de gînd să faci cu fotocopiile? îl întrebă Heinrich, cînd oaspetele se pregăti să plece.

— Să le ascund cît mai bine. Pînă cînd...

— Ce, ai căpiat? Trebuie să le pui imediat de unde le-ai luat! Chiar astăzi!

— Pentru nimic în lume!

— Atunci, ia-ți rămas bun de la ele, uită că le-ai avut în mîini! Să presupunem că azi sau mîine Alfredo Lerro descoperă că au dispărut fotocopiile! Firește, o să se sperie de moarte și o să-l cheme pe Stengel. Și știi cine va răspunde cu capul pentru pierderea lor? Paul Kubiss! Ginerele lui Alfredo Lerro și totodată ajutorul comandantului gărzii interioare a uzinei. Omul care are și sarcina de a păzi pe Lerro și casa lui...

— Atunci, de ce dracu' m-ai sfătuit să le caut?

— Mai întîi, pentru a ne convinge de existența lor. Al doilea, pentru a lua copii după ele, în caz că ar fi nevoie. Al treilea, ca să știi unde se găsesc și să urmărești ca nu cumva să cadă în mîini străine...

Kubiss își șterse sudoarea de pe frunte.

— Grozav m-ai speriat! Ptiu, mi s-a tăiat pînă și răsuflarea! Dar văd și eu că ai dreptate... Și, dacă-i așa, trebuie să mă grăbesc...

După ce Paul Kubiss plecă, Heinrich încuie din nou ușa cu cheia.

În sfîrșit, iată-l singur cu bucuria lui! Și-a îndeplinit însărcinarea, a știut să ducă la bun sfîrșit misiunea ce i s-a încredințat! Chiar la noapte va raporta vestea cui se cuvine, iar mîine micropelicula va fi departe. Nimic n-a putut rezista voinței unui singur om — nici zidurile înalte prin a căror crenele se rînjesc țevile mitralierelor, nici cele două rînduri de gărzi, cu un sistem de pază calculat pînă în cele mai mici detalii!

Heinrich stinse lumina, ridică storul greu și deschise larg fereastra. Răcoarea nopții se năpusti în odaie în șuvoi năvalnic. Ai fi zis că-i de ajuns să-ți vîri mîinile și capul înfierbîntat în această răcoare, ca să ți se pară că le-ai cufundat într-un șuvoi de munte, care din clipă în clipă va inunda toată încăperea și va aduce o dată cu el și secera subțirică a lunii ce se oglindește pe fața apei spumoase, și răsfrîngerea stelelor depărtate ce licăresc în vălurelele lui zglobii.

Heinrich își aduse aminte de o noapte înstelată ca asta, și inima i se strînse de durere. Ca și acum, stătea la fereastra deschisă, dar era la Saint-Rémy și era cu Monica. Și atunci, ca și acum, noaptea plină de nenumărate stele și pătrunsă toată de miresmele ierburilor și florilor de munte năvălea în odăița lor, făgăduindu-le o dragoste veșnică. Amintirea era atît de vie, încît Heinrich simți aproape aievea atingerea umărului fetei, și acum nu durere, ci o duioșie și o bucurie tristă îi pătrunseră toată ființa, făcîndu-l să înțeleagă că legătura indestructibilă dintre tot ce-i bun și frumos pe lume, este de fapt forța aceea nemuritoare care mînă pe oamenii din cele mai depărtate colțuri ale pămîntului la lupta pentru adevăr și dreptate.

Și în vreme ce Heinrich stătea la fereastra deschisă, la parterul castelului, în una din camerele ocupate acum de Stengel, avea loc o discuție destul de interesantă, care privea îndeaproape pe Goldring.

— Lui nu i-ar fi dat prin minte așa ceva — căuta Lemke să-l convingă pe Stengel. Te asigur că-i un plan conceput cu șiretenie și că nu-i al lui Lerro, ci tot al lui von Goldring. Să ceară concediu acum! Știi ce înseamnă asta? Că se pregătește de fugă! Da, da! Alfredo Lerro al dumitale, cel de neînlocuit, pe care ai ordin să-l păzești ca lumina ochilor, vrea să vă tragă clapa la toți! Crezi că-i o simplă coincidență faptul că și-a ales ca loc de odihnă orășelul acela de la granița Elveției?

— Cred că te neliniștești degeaba, Herr Lemke! și Stengel se uită cu ironie la tovarășul său de discuție. Fără aprobarea cartierului general, nimeni nu-i va permite lui Lerro să facă un pas din Castel la Fonte și, bineînțeles, cartierul general nu-și va da asentimentul. Nu pentru că Lerro e de neînlocuit, cum spui dumneata. Dacă ar fi așa, poate că s-ar ține seama de doleanțele lui. Dar noi am luat tot ce am putut de la el! L-am stors ca pe o lămîie. Nouă nu ne mai pasă nici de sănătatea, nici de dispoziția lui. Atîta vreme cît ne mai este cît de cît folositor, îl mai ținem. Am primit dispoziție să nu recurg la măsura hotărîtă, s-aștept un ordin special... Iar în ceea ce privește cine i-a sugerat ideea de a cere concediu, pentru mine n-are nici o importanță.

— Baroane, pe dumneata te orbește recunoștința pe care o ai față de Goldring, pentru că ți-a salvat viața de două ori. Dar tot de două ori o să te înfunde: o dată pe plan de serviciu și o dată pe plan personal.

— Da, serios?!... și Stengel zîmbi cu dispreț. Cum adică, tinerelul ăsta, căruia nu i s-a uscat încă laptele pe buze, să mă înfunde pe mine, un informator cu experiență?

— N-aș vrea să spun că te supraestimezi, dar e cert că pe el îl subestimezi. E mult mai deștept decît ți se pare și mult mai periculos. Și am să ți-o demonstrez numaidecît.

— Prima dumitale aserțiune a fost că o să mă înfunde pe plan de serviciu — aminti Stengel cu ironie.

Fața lui Lemke începu să se acopere cu pete roșii.

— Da, și anume pe chestiunea lui Alfredo Lerro. În momentul de față, pe mine nu mă interesează dacă cartierul

general îi aprobă sau nu plecarea. Aceasta-i o problemă secundară. Ceea ce interesează e faptul că Goldring i-a sugerat ideea să fugă. Şi dacă i-a încolţit în minte un asemenea gînd, îl poate realiza pe mai multe căi, mai ales că se bucură de oarecare libertate. Doar dumneata nu-l poţi aresta! Iar Goldring ar putea trece de la sfaturi la acţiune, la un ajutor concret, fie chiar şi din interes sportiv, ca să zic aşa, are el ceva de aventurier. Nu uita că-i foarte bun prieten cu Lerro! Afară de asta, habar n-are nici de uzină, nici de ceea ce se fabrică acolo, altfel nu s-ar juca cu focul, fără îndoială... Acum, închipuieşte-ţi o clipă că Lerro o şterge! Ce se întîmplă atunci cu dumneata?

Adîncit în gînduri, Stengel începu să se frece la rădăcina nasului.

— Continuă! zise el scurt.

— Acum pe plan personal. Spune-mi, nu ţi se pare că Maria-Luisa şi-a schimbat atitudinea faţă de dumneata?

— Uite ce este, eu sînt acela care am tot tărăgănat cu logodna. Şi acum, cînd contesa s-a convins de seriozitatea intenţiilor mele, îmi plăteşte poliţa pentru şovăiala mea.

— Crezi că numai asta este? Dar dacă am să-ţi spun că Goldring mi-a citit o scrisoare a logodnicei sale, fiica lui Berthold, în care îi reproşează legătura lui cu Maria-Luïsa? Nu uita un lucru: că o femeie tînără, fermecătoare şi văduvă, pe deasupra, şi un tînăr voinic şi chipeş stau de atîta timp sub acelaşi acoperiş, şi încă în odăi învecinate. Chiar şi faptul că i-a dat camerele fostului ei soţ, în aripa ei... Nu, orice mi-ai spune, e prea cu ochi şi cu sprîncene! Eu cred că Lorre Berthold are perfectă dreptate să-şi arate nemulţumirea pentru purtarea logodnicului ei.

Faţa maiorului se făcu stacojie, şi Lemke înţelese că l-a atins la punctul cel mai vulnerabil — în mîndria lui de bărbat. Lemke folosi momentul şi-i povesti tot ce avea pe suflet

împotriva lui Goldring: atitudinea acestuia, uneori foarte ciudată, lipsa lui de scrupule în alegerea prietenilor...

Şi maiorul Stengel, care pînă mai adineauri îl apărase pe Heinrich, începu să asculte cu luare-aminte tot ce-i înşira Lemke, şi în cele din urmă căzu de acord că într-adevăr purtarea baronului von Goldring este suspectă.

— Şi ce ai de gînd să faci? îl întrebă el, cînd Lemke îşi descărcă veninul.

— Din păcate, nu pot face nimic, n-am nici o probă concretă! Şi apoi, nu se ştie cum ar privi Berthold toată chestiunea asta. Cred că n-avem decît o singură soluţie: să scriem direct generalului, care, de altfel, mi-a dat ordin să supraveghez pe viitorul său ginere. Să hotărască el însuşi...

Noaptea tîrziu, cînd Lemke şi Stengel terminară de vorbit, comunicatele de la radio anunţau dezlănţuirea neaşteptată a unei ofensive sovietice pe întreg frontul de răsărit, lung de o mie de kilometri.

ÎNTÎMPLĂRI ÎNGRIJORĂTOARE ÎNTR-O ZI DE APRILIE

Sosirea neaşteptată a lui Berthold la Castel la Fonte a fost o surpriză pentru toţi: şi pentru Heinrich, şi pentru Lemke, şi pentru Stengel.

Era în perioada cînd se duceau lupte înverşunate pentru Berlin.

Cu o zi înainte, trupele sovietice se întîlniseră pe Elba cu cele anglo-americane. Heinrich avea toate motivele să spere că Germania va capitula în cîteva zile. În dimineaţa aceea primise ordin de la şefii săi să se întoarcă numaidecît în patrie. Venirea lui Berthold era cît se poate de inoportună!

Heinrich află de sosirea tatălui său adoptiv de la Lemke, prin telefon. Cînd se auzi zbîrnîind telefonul, Heinrich și Kurt își făceau pregătirile pentru călătoria lor cea lungă.

— Herr Goldring — glasul lui Lemke suna rece, oficial — generalul-maior Berthold a sosit chiar acum la Castel la Fonte și vrea să te vadă.

— E la dumneata?

— Da!

— Roagă-l să vină pînă la telefon... O, ce surpriză plăcută, Vater! De unde ați picat? Și de ce n-ați venit de-a dreptul la mine?... Bine, vă aștept...

Cuprins de mînie, Heinrich trînti receptorul pe suport. N-avea nici un chef să-l vadă pe Berthold acum, cînd totul era gata pentru plecare. Se hotărîse să dispară din Castel la Fonte chiar în seara aceea, după ora stingerii; s-o șteargă pe nesimțite, fără să anunțe pe nimeni, ca să poată ajunge la timp la locul hotărît, unde urma să fie ajutat să plece în Patrie. Și acum, poftim bucurie!

Cu cîteva zile în urmă, cu prilejul unei noi ciocniri, șeful serviciului SS îi spusese în față că socotește purtarea lui nu numai greșită, dar mai mult decît ciudată și-l amenințase că va aduce toate acestea la cunoștința lui Berthold.

„Nu cumva și-a pus în practică amenințarea?“ se întreba Heinrich. Poate că de aceea a și venit generalul, ca să se încredințeze personal dacă învinuirile lui Lemke sînt întemeiate și, în caz afirmativ, să se răfuiască cu fiul său adoptiv pentru că l-a tras pe sfoară?! S-ar putea oare ca ultimele lui ore în tabăra dușmanului, pe care le așteptase cu atîta nerăbdare, să fie și ultimele lui ore de viață?... Poate că s-a și aflat că-i informator sovietic și generalul Berthold a venit să lămurească cine-i în realitate cel pe care-l înfiase și visa să-l aibă de ginere? De ce s-o fi dus la Lemke și n-a venit mai întîi la el?

Întrebările răsăreau una după alta în mintea lui Heinrich, dar răspunsuri la ele nu afla.

Dar poate că nici nu trebuie să caute răspunsuri? Berthold va veni îndată și totul se va lămuri de la sine. Atunci își va da seama care este, de fapt, situația. Deocamdată un lucru e sigur: că pentru ultima oară trebuie să-și încordeze voința și să fie stăpîn pe el. Pregătindu-se pentru drumul mult așteptat și care trebuia să-l ducă spre Patrie, Heinrich, fără să vrea, își demobilizase forțele sufletești. Or, rolul trebuie jucat pînă la capăt! Fără să-și schimbe firea și felul de a fi! Ar fi o curată prostie dacă prin vreun gest, prin vreun cuvînt sau o faptă nesăbuită s-ar da de gol acum, în ceasul cel de pe urmă!

Faptul că Berthold a acceptat să vină la castel și nu l-a chemat la Gestapo dovedește că lucrurile nu stau chiar așa de rău cum i s-a părut la început.

Dar dacă ar lăsa toate dracului și ar încerca să fugă? Să se urce în mașină și să poruncească lui Kurt să meargă cu maximum de viteză?!

Nu, n-ar fi cuminte! Berthold nu se va împăca cu gîndul că o dată cu Goldring dispar și cele două milioane de mărci. Va lua toate măsurile ca fugarul să fie ajuns din urmă... Ei, fie ce-o fi! Revolverul de care nu se desparte niciodată e la el. În caz de nevoie, îi va folosi toată încărcătura, pentru întîia oară de la începutul războiului.

În coridor răsunară pași grei. Trebuie să fie Berthold! Chiar așa!

În ușa biroului se ivi făptura cunoscută a generalului. Era îmbrăcat cu o manta de ploaie largă, de culoare cenușie. Într-o mînă ținea o pălărie de aceeași culoare, iar cu cealaltă se rezema de un baston gros, cu mînerul ingenios curbat. Ochii îi erau mai umflați ca de obicei și fața arăta obosită.

— Vater! și Heinrich se repezi spre el.

Berthold îi strînse mîna cu putere, dar nu-l îmbrățișă cum făcea totdeauna.

— Ați venit la noi pentru multă vreme? Și de ce în haine civile?

— Mi se pare că te pregăteai să pleci undeva? îl întrebă Berthold, fără să-i răspundă, arătînd cu ochii la cele două geamantane ce stăteau în mijlocul odăii.

„Cum de nu m-am gîndit să le iau de aici?“ își reproșa Heinrich înciudat.

— Da, Vater, de mult sînt gata pregătit ca la cel dintîi prilej să plec în Elveția...

— Adică să fugi!

— Plecarea asta n-aș numi-o fugă.

Berthold zîmbi strîmb.

— Toți fug! Toți! zise el cu amărăciune. Ca șobolanii de pe o corabie care se scufundă.

— Ce-i drept, corabia se duce la fund, Herr General, și cred că e momentul să ne gîndim la propria noastră salvare.

Berthold nu răspunse. Ședea pe un scaun și-și mușca buza, iar în răstimpuri își ciupea mustăcioara roșcată, cum făcea de obicei cînd chibzuia ceva.

— Sînt foarte nemulțumit de tine, Heinrich — zise el în cele din urmă. Iar unele fapte ale tale sînt de-a dreptul de neînțeles. Aș vrea să mă lămurești, înainte de a-ți spune de ce am venit aici.

— Asta o vreau și eu, deoarece sînt încredințat că Lemke n-a făcut economie de vopsea neagră, cînd v-a vorbit despre mine. Nu poate să-mi ierte că i-am atras atenția în cîteva rînduri asupra unor greșeli grave pe care le-a făcut în serviciul său. E un om meschin, răzbunător și pe deasupra și incapabil.

— De Lemke vom vorbi noi mai tîrziu, mai întîi să vorbim despre tine. Unde-i interpreta ta?

„Va să zică i-a și comunicat că Lidia a dispărut! Prin urmare, nu mai pot tăinui nimic. Trebuie să primesc lupta. Să-l zăpăcesc cu sinceritatea mea...“

— De ce taci, de ce nu spui cum ai ajutat-o să fugă? Iar vreo idilă amoroasă?

— N-a fost nici o idilă amoroasă, dar e adevărat că am ajutat-o să fugă.

Zîmbetul batjocoritor dispăru de pe fața generalului și, după cum bănuise Heinrich, în locul lui apăru o expresie de uluială. Sinceritatea brutală a fiului său adoptiv îl zăpăcise pe Berthold, făcîndu-l să-și piardă poziția inițială de atac.

— Îmi spui toate astea ca și cînd mi-ai istorisi un fapt divers. Nici nu încerci măcar să te aperi.

— Mi-am luat curajul să vă vorbesc deschis, pentru că sînt adînc încredințat că am în fața mea pe tatăl meu adoptiv, pe viitorul meu socru, și nu pe generalul-maior Berthold. Sper că socrului meu îi pot vorbi deschis.

Uimit, Berthold îl privi plin de curiozitate. Dar Heinrich îi suportă liniștit privirea.

— De ce ai făcut asta?

— Am verificat-o în cîteva rînduri și sînt ferm convins că fata n-are nici o vină. De aceea, n-am vrut ca Lemke s-o tortureze la el, la Gestapo. Doar eu am rugat-o să lucreze la mine ca interpretă, ca nu vroia. Îi dădusem cuvîntul meu de ofițer că-i garantez securitatea, și sînt obișnuit să-mi respect cuvîntul. Iată răspunsul meu cinstit și adevărat:

— Dar unde-i prietenul tău, Mattini?

— Lemke mi-a spus ieri că Mattini lucrează într-un spital, la partizani.

— Dar celălalt prieten al tău, Lütz, unde-i?

— A fugit în Elveția.

— Și i-ai ajutat pe amîndoi?

— Pe Lütz l-am ajutat, într-adevăr. Mi-am zis c-o să avem nevoie de el și ne-am înțeles să ne întîlnim în Elveția. Cît despre Mattini, n-am știut nimic de intențiile lui. Am la mine în sertar scrisoarea pe care mi-a lăsat-o înainte de a fugi. Citiți-o și veți să vedeți că Mattini... Dar stați, c-o găsesc numaidecît...

Berthold îl întrerupse cu un gest nervos.

— Acum nu-mi arde de asta! Știi că Lemke pune problema arestării tale pentru a fi cercetat?

— Mă așteptam. V-am spus doar cum au evoluat raporturile dintre noi. Dar am fost sigur că, fără aprobarea dumneavoastră, n-o să îndrăznească să facă un asemenea pas.

— Crezi, cumva, că am să-ți acopăr prostiile, aș putea spune chiar crimele? Eu, Wilhelm Berthold?

— Nu, sînt convins că sînteți un om cu vederi mult mai largi decît acest Lemke, care nu vede mai departe decît vîrful nasului său, fără să mai vorbesc că-i complet incapabil de sintetizare.

— Lasă-l în pace pe Lemke! El va răspunde pentru faptele lui și tu pentru ale tale. Acum n-am timp pentru cugetări filozofice. Să vorbim de lucruri mai concrete. Prin urmare, știai că Lemke are de gînd să te aresteze, și așteptai liniștit, bizuindu-te pe mine!

— Dacă ar fi îndrăznit, mi-aș fi descărcat pistolul în el și în acei care l-ar fi însoțit. Și dumneavoastră știți că mă pricep să trag! se hotărî Heinrich să-i amintească așa, pentru orice eventualitate.

— Cu-um? Să te împotrivești autorităților?

— Știți foarte bine, Vater, că nu mai există nici o autoritate! Mai sînt doar grupuri izolate de oameni înarmați.

— Iar deviem de la singura chestiune care mă interesează acum! Vreau să știu, de ce-ai favorizat fuga interpretei și a lui Lütz? De ce-ai închis ochii la purtarea suspectă a lui Mattini? în glasul lui Berthold răsunau note sinistre, pe care Heinrich nu le mai auzise, dar le bănuise.

— Înainte de a vă răspunde, mă văd nevoit să recurg din nou la „cugetări filozofice", cum spuneți dumneavoastră, deși sînteți împotriva lor. S-ar putea ca ele să fie răspunsul la întrebarea pe care mi-ați pus-o. Îmi permiteți?

— Mă rog, dar pe scurt!

— Ca toți patrioții din țara noastră, noi, Vater, adică dumneavoastră și eu, trebuie să ne gîndim acum, nu la ziua de azi, ci la ziua de mîine, la ziua revanșei pentru înfrîngerile pe care poporul nostru le-a suferit de două ori în decursul acestui blestemat secol al douăzecilea. Noi trebuie să ne facem prieteni pentru viitor. Să nu uităm că noi am săvîrșit crime nenumărate în Europa și e bine ca măcar printr-o picătură de bunătate să convingem lumea că în Germania sînt și oameni de treabă... Ce am cîștiga, dacă Lemke ar schingiui sau ar împușca pe acești trei oameni? Moartea lor ar putea opri bubuitul „katiușelor" sovietice la Berlin? Ar împinge din nou frontul de răsărit spre malurile Volgăi?

Heinrich își dădu seama că mersese prea departe, dar nu se mai putea stăpîni.

Cu o expresie impenetrabilă, Berthold se uita la viitorul său ginere. Cu fiecare cuvînt al lui Heinrich, o furie tot mai turbată clocotea în pieptul lui. Îl scotea din fire dobitocul ăsta romantic, băiețașul obraznic care puțin a lipsit să nu-i dea peste cap toate planurile! Dacă n-ar fi cele două milioane care zac la bancă în Elveția, i-ar arăta el mucosului! Dar banii sînt pe numele lui von Goldring. Și în loc să-i tragă un glonț în frunte... trebuie să se gîndească la salvarea lui. Și asta pentru simplul motiv că el nu se poate lipsi de cele două milioane, cu atît mai mult că n-a izbutit să-și scoată propriile economii de la banca germană la care erau depuse.

— Și cînd te-ai hotărît să fugi? îl întrebă el mohorît, ca și cînd n-ar fi auzit ce spunea Heinrich.

— În noaptea asta!

— Și încotro anume?

— Așa cum ne-am înțeles, în Elveția, la Lorrchen.

— Carnetul de depuneri e la tine?

— L-am trimis spre păstrare la Banca de Stat a Elveției. Iată chitanța.

— Și nu ți-e teamă că s-ar putea folosi altcineva de el?

— De loc! Trebuie să cunoști anumite semne convenționale. Afară de asta. Banca are și amprentele digitale ale de-

punătorilor. Nu mai vorbesc de semnătura originală, care, într-adevăr, oricînd se poate imita...

Heinrich se uită cu atenție la Berthold, ca să-și dea seama ce impresie i-au făcut vorbele lui.

— Mîine în zori, o să plecăm împreună în Elveția!

— Împreună? Amîndoi? și pe fața lui Heinrich licări o bucurie atît de neprefăcută, că Berthold se mai liniști.

— Să știi însă că drumul e periculos, unde mai pui că s-ar putea ca mîine să capituleze tot frontul liguric. De aceea, pentru orice eventualitate, cred că ar trebui să ne facem testamentul, tu să-mi testezi contul tău curent de la Banca Elveției, iar eu să-ți trec dreptul de a dispune de averea mea. Dacă ți s-ar întîmpla vreo nenorocire, am să depun, firește, capitalul tău pe numele Lorrei, logodnica ta. Sper că și tu ai să faci la fel, dacă mi s-ar întîmpla mie ceva.

— Ce gînduri negre vă trec prin minte! Peste cel mult două zile o să ne aflăm în siguranță, undeva, pe malul vreunui lac de munte. Mă și văd stînd amîndoi, cu undița în mînă și depănîndu-ne amintirile acestor zile aspre, dar pline de un romantism original.

— Atunci, n-ai nimic împotrivă să facem schimbul de procuri? întrerupse efuziunile patetice ale viitorului său ginere realistul Berthold. Hotărîse în sinea sa, că atitudinea lui față de Heinrich va depinde de răspunsul acestuia la întrebarea ce-i pusese.

— Cum vă mai vine în minte să-mi puneți asemenea întrebări, Vater? Doar știți foarte bine că voința dumneavoastră, pentru mine, e lege!

— Bine că măcar în privința asta mi-ai justificat așteptările! zise Berthold, oftînd din adînc.

— M-ați mîhnit foarte mult, Vater! Nu mi-am închipuit ca faptul că am ajutat pe doi oameni care mi-erau simpatici... să aibă pentru dumneavoastră o importanță atît de hotărîtoare?

— Într-adevăr, sînt neliniștit pentru că ești prieten cu oameni suspecți. Asta dovedește că sentimentele tale patriotice...

— Vă înșelați, Vater! protestă Heinrich cu înflăcărare. Poate că nu mi-am exprimat gîndul destul de limpede, sau poate că dumneavoastră nu m-ați ascultat cu atenție, așa că mă mai întorc o dată la ceea ce v-am spus acum cîteva minute. Eu socotesc că francheța uneori strică. În vremurile noastre trebuie să fii și politician abil, nu numai soldat. Trăind numai cu gîndul la ziua de azi, uităm de ziua de mîine, de revanșa pe care sîntem datori să o luăm. După mine, într-aceasta stă patriotismul cel mai înalt. Eu am fost patriot și voi rămîne patriot pînă la ultima suflare. Chiar și în clipele acestea, cînd pînă la sfîrșitul războiului au rămas zile numărate, poate chiar ore, sînt gata să-mi dăruiesc viața fără șovăire, dacă aș ști că acest sacrificiu ar fi spre binele poporului meu. V-am mai spus vorbele acestea odată în Bielorusia depărtată, în noaptea aceea neagră de toamnă, cînd am fost adus în biroul dumneavoastră. Aceleași vorbe vi le repet și acum, aici, în Italia, în ajunul terminării războiului.

Berthold nu putuse să nu observe cu cîtă emoție rostise Heinrich ultimele cuvinte, ceea ce îl liniști întrucîtva.

— Știi de ce-am venit aici? îl întrebă el după o pauză lungă, și fără să-i mai aștepte răspunsul, urmă: Nu numai pentru ca să te ajut să nu cazi prizonier și să scapi de toate neplăcerile la care este expus un ofițer al unei armate învinse...

— Vă sînt foarte recunoscător, Vater!

— Am venit aici și pentru a lua măsuri ca uzina care fabrică aparataj de radio pentru proiectile zburătoare, precum și secretul invenției acestui aparataj, să nu cadă cumva în mîinile dușmanilor noștri. Cred că ai auzit de această uzină?

— Da, Lerro mi-a vorbit ceva...

— Vrei să spui, defunctul Lerro?

— Cum?!

— Dă-i un telefon acasă. Poate că amicul Kubiss a și izbutit...

Heinrich se repezi la telefon. Casa lui Lerro nu răspundea. Într-un tîrziu, se auzi, în sfîrșit, glasul lui Kubiss. Heinrich își spuse numele.

— Ce mai e nou pe la voi, Paul?

Convorbirea continuă vreo două minute. Apoi Heinrich puse încet receptorul pe suport.

— În amintirea lui Lerro, care a murit mai adineauri de un atac de cord, Kubiss îmi propune să iau biblioteca de ihtiologie a defunctului. Eram prieten cu el.

— Omul care ar fi putut dezvălui secretul nu mai există. Acum e rîndul uzinei și al oamenilor care lucrează acolo...

— Ce vreți să faceți cu ei?

— În noaptea asta, și uzina și muncitorii ei vor înceta să mai existe — zise Berthold cu o cruzime glacială. Repet: chiar în noaptea asta, pentru că mîine va fi prea tîrziu... Mîine frontul liguric capitulează. Spune-mi, unitățile tale păzesc stăvilarul și uzina hidroelectrică?

— Da, două plutoane de „cămăși negre".

— Deseară, după stingere, să schimbi garda de la stăvilar. Să lași peste noapte numai unități germane. Curat germane, ai înțeles?

— Se va executa!

— Acum, mă duc să mă spăl și apoi să mă odihnesc puțin de oboseala drumului. Dă dispoziție ca la ora paisprezece să se prezinte aici Lemke, Stengel și Kubiss... Și poruncește să mi se pregătească baia!

— Poate doriți o cafea?

— Nu, mai curînd un păhărel de coniac bun, dacă ai.

— Cît poftiți! Beciurile bătrînului Ramoni sînt pline de coniac, ar ajunge pînă la un alt război!

— Fiindcă veni vorba, cum se simte contele? Noi sîntem prieteni vechi.

— Ramoni ne-a ajutat foarte mult cu prilejul alcătuirii de detașamente de voluntari din soldații italieni. Dar după ce partizanii l-au luat ca ostatic, contele a paralizat. De cîteva luni zace nemișcat și nu mai recunoaște pe nimeni. A pierdut chiar și graiul.

— Păcat! Aș fi vrut să-i fac o vizită. Dar în războiul ăsta mi-a fost dat să văd atîția morți, că n-am nici un chef să văd cadavrul viu al lui Ramoni.

Heinrich trecu în odaia lui Kurt. Acesta stătea la fereastră, palid și tulburat.

— Ce-i cu tine? îl întrebă Heinrich mirat, apropiindu-se de ordonanța sa.

— Priviți! și Kurt arătă spre porțile castelului.

Trei SS-iști zdraveni stăteau în fața porților.

— Uitați-vă, și în partea asta, și în partea astălaltă — Kurt alerga de la fereastră la fereastră ca să-i arate patrulele de SS-iști înarmați cu automate care înpresuraseră castelul.

— Ei, și ce-i cu asta? Heinrich ridică din umeri. Au fost aduși aici ca să-l păzească pe Berthold.

— Atunci de ce nu lasă pe nimeni să iasă din castel?

— Dacă va trebui să te duci undeva, să-mi spui mie. Acum pregătește baia pentru general și după aceea vino în birou că am de vorbit cu tine.

Heinrich se întoarse în camera lui, unde, în afară de general, o găsi și pe Maria-Luisa. Stătea la fereastră, îmbrăcată în costumul ei de amazoană, pe care și-l punea totdeauna cînd pleca la plimbare.

— Baroane, explică-mi, te rog — întrebă ea cu nerăbdare — de ce nu mi se dă voie să ies din propriul meu castel? În glasul ei se simțea nerăbdarea și ofensa.

Heinrich aruncă o privire nedumerită lui Berthold.

— Eu am dat ordin să nu fie lăsat nimeni să iasă din castel — spuse generalul cu nepăsare.

— Dar cu ce drept? întrebă Maria-Luisa indignată, continuînd să se adreseze lui Heinrich.

— Iertați-mă! Dați-mi voie să vă prezint: socrul meu, generalul-maior Berthold. Contesa Maria-Luisa Ramoni.

Berthold se ridică în picioare și se înclină spre Maria-Luisa, dînd ușor din cap.

— Poate că domnul general îmi va explica de ce nu sînt lăsată să ies din castel.

— Vă dau voie să ieșiți, dar cu o singură condiție: să vă întoarceți pînă la două, adică pînă la ora paisprezece, cum spunem noi militarii.

— Dar dacă am să mă întorc mai tîrziu? N-au să mă lase să intru?

— Repet, vă aprob să ieșiți din castel, dar sînteți datoare să vă înapoiați pînă la ora paisprezece.

Jignită, Maria-Luisa se înroși, apoi se făcu albă ca varul și ieși, fără să spună un cuvînt.

— Îngîmfată nepoată are bătrînul Ramoni! Recunosc în ea firea lui! zîmbi Berthold, dezbrăcîndu-se.

— E logodnica baronului Stengel.

— A lui Stengel? repetă generalul, mirat.

O clipă rămase adîncit în gînduri.

— Nu-i nimic! Găsește el alta! Unde-i baia?

Heinrich n-avu curajul să-l întrebe de ce trebuie Stengel să-și caute o altă logodnică. Nu vroia să-i trezească bănuielile, printr-o curiozitate fără rost. Observase o schimbare în atitudinea lui Berthold față de el, schimbare care nu prevestea nimic bun. Mîine vor pleca împreună, însă propunerea generalului de a-și face testamentul, unul în favoarea celuilalt, nu-i plăcuse lui Heinrich. Un eventual accident pe drum, pentru care Berthold ținea să se asigure cu cele două milioane de mărci ale lui Heinrich von Goldring, se putea întîmpla nu numai din vina partizanilor, dar și cu concursul binevoitor al lui Berthold însuși, dacă ar avea în buzunar procura pentru Banca de Stat a Elveției. Dar ce-o fi vrînd să facă cu stăvilarul? De ce nu lasă pe nimeni să iasă din castel? O fi punînd la cale cine știe ce grozăvie pentru ultima noapte? Totuși, păcat de bătrînul Lerro! Kubiss a înscenat un atac de inimă, deși știa că moartea lui e inutilă. Doar fotocopiile sînt la el în buzunar...

— Unități de geniu execută niște lucrări în jurul castelului — îi zise Kurt în șoaptă, intrînd în cabinet.

Heinrich se repezi la fereastra care dădea în curte.

— Nu acolo, nu acolo! În parc!

Într-adevăr, mai mulți soldați de geniu sfredeleau stînca, în parc.

Heinrich păli. Abia acum înțelese el de ce a dat ordin Berthold să nu fie lăsat nimeni să iasă din castel.

— Kurt — își chemă el ordonanța — unde-i Lidia?

— Nu știu!

— Spune drept! Știu că ești în legătură cu ea și că o ajuți! Știu apoi că îndată ce-ai aflat de la mine vestea cu privire la soldații italieni, ai spus-o Lidiei, iar ea, la rîndul ei, a transmis-o partizanilor. Știu, de asemenea, că auzind de amenințările lui Lemke, ai pus-o numaidecît în gardă. Știu tot, Kurt... și... te aprob pentru toate astea! Acum, clipele-s numărate! Spune-mi, poți intra în legătură cu Lidia?

— Da! răspunse Kurt hotărît, luînd poziție de drepți.

— Trebuie să-i comunici că-i aproape sigur că stăvilarul și uzina electrică vor fi aruncate în aer astă-seară...

— Doamne Dumnezeule! Și ce-o să se întîmple cu orășelul?

— Nu pot să-ți spun nimic mai mult, nici eu nu știu! Să-i mai spui că îndată după stingere, eu am să schimb garda de la stăvilar. Ai să poți să-i comunici, Kurt?

— Am să pot!

— Cînd?

— Chiar acum. Castelul are o ieșire, despre care SS-iștii nu știu deocamdată.

— Atunci grăbește-te! Dar să ții minte un lucru: dacă deseară am să ies din castel cu cine știe ce treburi, iar tu

va trebui să mai întîrzii aici, să fugi cît mai repede. Ai înțeles?

— Jawohl, Herr Hauptmann!

— Ei, du-te... Adică stai puțin!

Heinrich își desprinse de la mînă ceasul de aur.

— Ia-l, Kurt, păstrează-l ca amintire. Cine știe, poate n-o să mai putem sta de vorbă între patru ochi.

Lacrimi mari apărură în colțul genelor lui Kurt.

— Danke!

Heinrich îl îmbrățișă cu putere și amîndoi se sărutară.

— Și acum, execută ce ți-am spus!

Cînd ușa se închise în urma lui Kurt, Heinrich simți că-i îngheață inima.

„Iată-mă singur, singur, singurel — își zise el — nu mai am pe nimeni în ajutorul căruia să mă pot bizui!"

Aducîndu-și aminte de însărcinarea pe care i-o dăduse Berthold, Heinrich telefonă lui Lemke:

— Generalul a dat ordin să te prezinți aici la ora paisprezece fix — îi comunică el cu răceală, înadins fără să-i rostească gradul și numele.

— Jawohl! răspunse șeful serviciului SS. Cum te simți, baroane?

— Bine! Împotriva așteptărilor dumitale!

Lui Stengel trebui să sune aproape un sfert de oră. Nu răspundea nimeni la telefon.

În sfîrșit, după lungi insistențe, izbuti să intre în legătură cu biroul lui.

— Ce trebui? întrebă cineva într-o nemțească stricată.

— Cheamă imediat la telefon pe maiorul Stengel! porunci Heinrich.

Drept răspuns, se auzi o înjurătură zdravănă rusească, rostită cu accent ucrainean.

În urechile lui Heinrich ea răsună ca o muzică.

— Cine-i acolo? Cine-i acolo? strigă el în receptor. Dar telefonul amuțise, nu i se mai auzea nici bîzîitul.

Chiar atunci, undeva departe, răsunară împușcături.

— Heinrich, Heinrich! îl strigă Berthold, scoțînd capul din camera de baie. Află ce-i cu împușcăturile astea!

Heinrich ieși în coridor și dădu peste Stengel. Avea brațul bandajat în grabă, iar prin pansament i se prelingea sînge.

— Unde-i generalul? întrebă Stengel cu un glas isteric, dînd buzna în birou.

— Ce s-a întîmplat? Berthold, îmbrăcat numai pe jumătate, ieși din camera de baie, ștergîndu-și cu un prosop obrazul plin de sudoare.

— Cei de la uzină s-au răzvrătit! Garda interioară a fost dezarmată! Acum se duce lupta cu o parte din garda exterioară! aproape că urla Stengel.

— Calmează-te, maiorule! Calmează-te! îl domoli Berthold și se întoarse către Heinrich. Ce forțe ai la dispoziție?

— O companie de vînători, două plutoane de parașutiști și un pluton de „cămăși negre".

— Trimite-le imediat în ajutorul gărzii exterioare!

Generalul luă telefonul și-l chemă pe Lemke.

— Oprește-ți numai cîțiva soldați, pe ceilalți trimite-i în ajutorul gărzii exterioare a uzinei. Dar cît mai repede!

După ce dădu aceste dispoziții, Berthold se întoarse liniștit spre Stengel.

— Să se încercuiască uzina! Dă ordin lui Kubiss din partea mea să conducă această operație. După aceea, întoarce-te aici! îi porunci el laconic, continuînd să se îmbrace. Cum se poate ca dumneata, comandantul gărzii, să lași pe oamenii aceia să se răzvrătească și să-ți dezarmeze soldații!

Stengel tăcea, schimonosindu-se de durere. Heinrich îi pansa cu stîngăcie brațul rănit.

— Îmi dați voie să execut ordinul? întrebă maiorul, cînd pansamentul a fost gata.

— Cît mai repede! Apoi întoarce-te aici!

Heinrich chemă la telefon comandatura și dădu ordinele necesare.

— Eh, n-avem oameni! N-avem oameni de nădejde! se văieta Berthold, oftînd din greu. Abia acum înțeleg de ce am pierdut și acest război.

Părea liniștit, dar Heinrich știa din propria lui experiență cu cîte sacrificii se obține această aparentă liniște în momente atît de grele și de critice. Ar fi interesant de văzut cît o să dureze calmul generalului?

— Dă-mi un păhărel de coniac!

Heinrich aduse sticla și o puse pe masă.

— Dar tu nu bei?

— Mîine în Elveția. Atunci am să mă îmbăt pentru întîia oară în toți acești ani. Acum să beau doar un păhărel.

— Da, mîine vom sărbători salvarea noastră. Doar venind încoace, am privit de cîteva ori moartea în față.

— Ați dat peste partizani?

— Nu! Am trecut pe la cîteva lagăre de prizonieri, trebuia să lichidez pe cîțiva martori supărători ai unor întîmplări din trecut.

Fața lată a lui Berthold, stacojie după baie, acoperită de broboane mari de sudoare, i se păru lui Heinrich mai respingătoare ca oricînd.

„Cîți oameni a ucis monstrul ăsta numai în ultimele cîteva zile!" se gîndi el. „Martori supărători". Vorbește despre lichidarea lor ca de un fapt divers.

Oare s-ar putea întîmpla să izbutească să se refugieze în vreun colțișor plăcut, să stea acolo o vreme, ca apoi să apară din nou la lumina zilei, și iar să înceapă a silui, a schingiui și a ucide ființe nevinovate?!

Se auzi sunînd telefonul.

Stengel raporta că uzina a fost încercuită cu forțele de care dispune. În momentul de față, se duce un schimb de focuri între trupe și cei răsculați, adăpostiți în spatele zidurilor puternice ale uzinei.

— Dă-i ordin să vină imediat încoace! zise generalul, cînd Heinrich îi repetă ceea ce raportase maiorul.

Stengel se prezentă, dar nu singur, ci însoțit de Lemke.

— Ei, care-i situația acolo? întrebă Berthold, fără să se adreseze cuiva anume.

— Răsculații nu pot încerca o evadare pentru că au prea puține arme. În schimb, au o poziție avantajoasă. Iar noi nu putem să atacăm uzina, pentru că ei dispun de cîteva mitraliere grele.

— Ajunge! zise generalul, încruntîndu-se. „Să atacăm"! Dar ce nevoie avem noi să-i atacăm, cînd peste cîteva ore o să-i înecăm pe toți ca pe niște șobolani!

Berthold scoase din buzunarul mantalei de ploaie o hartă mare a ținutului Castel la Fonte și o întinse pe masă.

Heinrich, Lemke și Stengel se aplecară asupra ei și începură să examineze cu atenție semnele cu care era împestrițată.

Cu păhărelul în mînă, Berthold privi și el cîteva clipe harta, ca și cînd ar fi vrut să mai verifice o dată planul chibzuit din vreme.

— Va să zică așa — începu el liniștit. La trei kilometri de Castel la Fonte se află un stăvilar înalt de treizeci și doi de metri, iar în spatele lui, un mare lac artificial. După părerea specialiștilor, capacitatea lacului e destul de mare, pentru ca apele să inunde valea într-o jumătate de oră de la aruncarea în aer a stăvilarului. Din calculele făcute, rezultă că apa se va ridica la un nivel de cinci metri, suficient ca să inunde uzina și pe cei aflați acolo. Generalul făcu o pauză, își mai turnă un păhărel de coniac și sorbi o înghițitură. Dar noi trebuie să încetinim scurgerea apelor din vale de rîu. După cum vedeți, în apropiere de castel, albia lui e mai îngustă ca oriunde. Dacă vom arunca în aer stînca pe care se află castelul, ruinele lui vor zăgăzui rîul. Bineînțeles, zăgazul acesta nu va putea opri complet scurgerea apei, dar o va

încetini foarte mult. Iar noi avem nevoie ca nivelul ridicat al apei să se mențină în vale cîteva ceasuri.

Generalul tăcu.

Heinrich aruncă o privire lui Stengel. Acesta își plimba vîrful limbei pe buzele lui uscate și urmărea cu o privire tîmpă creionul pe care generalul îl purta pe hartă.

— Cît exploziv ați băgat sub stăvilar? întrebă generalul, întorcîndu-se spre Lemke.

— Șaisprezece tone de amonal se și află în tunel!

„Mie nu mi-au spus nici o vorbă!" își zise Heinrich.

— Ați pregătit tot ce trebuie pentru explozie?

— Locțiitorul lui Goldring supraveghează personal toată operația, după cum ați dat ordin.

Zbîrnîitul telefonului întrerupse convorbirea. Temîndu-se ca răsculații, care-și întețiseră considerabil focul, să nu încerce o evadare, Kubiss cerea întăriri.

— Luați un pluton de „cămăși negre" de la stăvilar și trimiteți-l fricosului ăsta! ordonă generalul.

Heinrich transmise ordinul.

— Vom arunca stăvilarul în aer la ora douăzeci și treizeci de minute. Cu zece minute înainte de această operație, stînca și castelul trebuie să oprească calea apei. Ai auzit, Lemke, dumneata răspunzi de executarea acestor două măsuri. Paza stăvilarului pînă la aruncarea lui în aer, ai s-o faci tu, Heinrich. Iar dumneata, Stengel, ai să iei în primire de la Kubiss comanda unităților care au încercuit uzina. Misiunea dumitale este să nu lași să scape din uzină nici un om. Să împuști pe toți cei ce vor încerca să iasă la suprafața apei. Nu uita să iei cu dumneata o cantitate suficientă de rachete. Seara, vom avea nevoie de maximum de vizibilitate. E limpede tot?... Mai aveți ceva de întrebat?

Toți tăceau, uluiți de planul lui Berthold.

— Cîți oameni munceau la uzină? întrebă generalul pe Stengel.

— Două mii trei sute optzeci de prizonieri și o sută patruzeci și doi de funcționari germani, ingineri și supraveghetori.

— Unde se află funcționarii în momentul de față?

— Aproape toți au rămas la uzină. I-au încuiat prizonierii în magazia de produse gata fabricate, chiar la începutul răscoalei... Ce facem cu ei?

— Prin întuneric, n-ai să-ți poți da seama care-i de-al nostru și care-i străin. Așa că împușcă-i pe toți, fără deosebire!

Berthold își mai turnă un păhărel.

— Dacă ați înțeles ce aveți de făcut, duceți-vă și începeți pregătirile!

— Herr General, îmi permiteți să vă pun o întrebare? Glasul lui Stengel era răgușit, de-ai fi zis că-i răcit.

— Ai vreo nedumerire?

— Castelul e al contesei Ramoni, logodnica mea, și...

— Știu, dar eu nu pot compromite o operație atît de importantă pentru un astfel de motiv.

— În castel sînt colecții prețioase... Zestrea aceasta... Vă rog...

— Nu poți face scrob fără să spargi ouă, maiorule! Acum, nu-i timpul să te gîndești la logodnică! Ia exemplu de la mine! În castel stă vechiul meu prieten, contele Ramoni, dar eu nici nu mă gîndesc să-l avertizez... Du-te!

Cu un mers țeapăn, Stengel se îndreptă spre ușă. Visul lui de a ajunge un om bogat, vis care nu-l părăsise tot lungul războiului și pentru care ar fi fost gata să facă orice, se spulberase ca fumul; și ca un făcut, tocmai în ceasul cînd se credea mai aproape de realizarea lui.

— Și acum, să mergem să ne odihnim puțin, Heinrich, doar la noapte n-o să putem dormi — îi propuse Berthold, întinzîndu-se cu plăcere.

— Cînd plecăm? îl întrebă Heinrich.

— Îndată după explozie! Fără să pierdem o clipă! Lemke

și Stengel n-au decît să sfîrșească ce mai rămîne de făcut! datoria noastră va fi fost împlinită, și în cel mult o oră vom fi la granița Elveției. „Horch"-ul meu aleargă strașnic! Acolo ne așteaptă odihna, o viață tihnită... Orice-ai spune, e tare bine că am rămas în viață și eu și tu. Hai să bem pentru viitorul nostru!

Heinrich își turnă un păhărel de coniac și deodată băgă de seamă că mîinile îi tremură, ceea ce nu scăpă nici lui Berthold.

— Îți tremură mîinile?

— Dacă războiul mai continua un an-doi, aș fi calm cum am fost și pînă astăzi. Dar acum, cînd n-au mai rămas decît cîteva ore de așteptare...

Berthold începu să rîdă.

— Trebuie să-ți mărturisesc că același lucru se petrece și cu mine. Numai că eu știu să mă stăpînesc mai bine...

Deodată, ușa se deschise și Maria-Luisa dădu buzna în odaie.

— Signor general! Vă rog! Vă implor! Să nu faceți asta! E tot ce am! și Maria-Luisa cuprinsă de frenezie, căzu în genunchi în fața lui Berthold.

În prag apăru Stengel — ai fi zis că a fost scos din apă.

— Ce înseamnă asta? Ce vreți de la mine? strigă Berthold enervat, pierzîndu-și răbdarea.

Heinrich o apucă pe Maria-Luisa de subsuori și o așeză cu de-a sila într-un fotoliu. Contesa continua să-l implore:

— Vă conjur, domnule general! Nu-mi distrugeți castelul!

— Dumneata i-ai spus? îl întrebă Berthold încet pe Stengel.

Maiorul nu-i răspunse.

Maria-Luisa izbucni în hohote de plîns. Fără să mai stea pe gînduri, Heinrich se repezi la garafa cu apă. În aceeași clipă, în spatele lui răsunară două împușcături.

Pe jumătate culcată, Maria-Luisa zăcea în fotoliu, cu brațele larg desfăcute, Stengel căzuse ca trăsnit.

Ca din pămînt, doi SS-iști răsăriră în prag.

— Luați-i de aici! ordonă generalul, strîmbîndu-se cu scîrbă. Să mergem în cealaltă odaie — îi spuse el lui Heinrich cu un glas liniștit.

Generalul ieși cel dintîi, fără să uite să ia cu el în dormitor sticla de coniac începută.

— De cînd sînteți în Italia, v-ați muiat cu toții, ca muierile! Nu cumva ești și tu la fel cu ei, Heinrich?

— Nu! Eu am tărie cît pentru doi!

Și abia acum își goli păhărelul de coniac, pe care i-l umpluse Berthold. Dar de rîndul acesta, mîna nu-i mai tremura.

— Va trebui să modificăm planul. Telefonează lui Lemke și comunică-i că am dat ordin ca după aruncarea în aer a stăvilarului, să preia el atribuțiile lui Stengel. Chestiunea cu castelul o iau asupra mea și îndată ce sfîrșesc operația, vin și eu la stăvilar și acolo ne vom întîlni.

La ora șapte seara, Heinrich se pregăti să plece la stăvilar. Potrivit ordinului dat de Berthold, trebuia să ia comanda gărzii însărcinate cu paza stăvilarului.

— Pleci singur? îl întrebă Berthold pe un ton nepăsător.

— Da, ordonanța pregătește cele necesare pentru drum.

— Ia cu tine un ostaș din garda mea personală.

— Pentru ce? Drumul nu-i primejdios de loc.

Fără să spună o vorbă, Berthold ieși din odaie. După cîteva clipe se întoarse împreună cu un SS-ist uriaș.

— El te va însoți — zise generalul pe un ton poruncitor.

SS-istul îi aruncă o privire întunecată lui Goldring, și acestuia i se păru deodată că-l privește dogul din biroul lui Lemke, de la Bonneville.

Peste cîteva clipe, Heinrich porni cu mașina spre stăvilar. SS-istul ședea alături de el.

Gînduri îngrijorătoare îl copleșeau.

Oare o fi izbutit Kurt să dea de veste Lidiei? A avut ea vreme să transmită știrea partizanilor? Vor izbuti garibaldiștii să ia la timp măsurile necesare? Iar el nu va putea să ajute cu nimic pe nenorociții aceia, sortiți să piară astăzi, fără să mai apuce ziua libertății?

Heinrich încetini viteza. Vroia să-și pună gîndurile în ordine, înainte de a ajunge la stăvilar.

La vreo doi kilometri de oraș, zări un soldat german, cu o pușcă automată în mînă. Venea dinspre stăvilar și se îndrepta spre Castel la Fonte.

Heinrich micșoră și mai mult viteza.

— Măriți viteza imediat! îi ordonă SS-istul cu asprime.

Heinrich frînă brusc și opri mașina.

— Cum îți permiți, ticălosule, să vorbești așa cu un ofițer? Știi tu că eu sînt ginerele generalului Berthold?

Heinrich își făcu vînt și cu muchia mîinii drepte, îl lovi din răsputeri peste obraz. SS-istul își acoperi cu palma buza de sus, peste care nimerise lovitura, și aruncă ofițerului o privire turbată.

— Să nu scoți o vorbă! Că de nu, te împușc ca pe un cîine!

— Herr Hauptmann! Trebuie să vă spun ceva! Heinrich era gata să scoată un strigăt, cînd dădu cu ochii de soldatul cel singuratic, care se apropiase din mașină.

O cicatrice îi traversa tot obrazul! Era Mentarocci!

Heinrich ieși din mașină. SS-istul deschise cealaltă portieră, pregătindu-se să coboare și el, dar Mentarocci îi bară drumul.

SS-istul icni și căzu pe canapea.

— Iertați-mă, dar dînsul era de prisos!

— Ai primit înștiințarea pe care ți-am trimis-o prin ordonanța mea?

— Căutam un prilej să vă vorbesc și m-am bucurat grozav cînd v-am zărit mașina. Doar o cunosc atît de bine! și Mentarocci zîmbi cu viclenie.

Discuția dintre ei nu dură decît cîteva minute. Apoi Mentarocci se apropie de mașină și, cu o putere surprinzătoare pentru statura lui scundă, apucă de picioare pe SS-ist și-l trase afară din mașină.

— Nu vă tulburați! Urmați-vă drumul liniștit. Peste cîteva clipe, n-o să mai fie aici.

La ora nouăsprezece și treizeci de minute, mașina se opri la stăvilar. Pînă la explozie mai era o oră. După ce primi raportul comandantului gărzii, Heinrich îl întrebă ca în treacăt:

— Locțiitorul meu e aici?

— A plecat acum o oră.

— Bine. Adună amîndouă plutoanele pe platoul din fața stăvilarului.

Comandantul unității de „cămăși negre" se uită uimit la Heinrich.

— Ce, ai asurzit? Aliniază cele două plutoane!

Comandantul își duse mîna la cozoroc și alergă să execute ordinul.

Heinrich se lăsă pe banca de lîngă buncăr și-și roti privirea împrejur. Nu se vedea țipenie de om. Unde or fi tovarășii lui Mentarocci?

Apoi se uită la ceas. Ce încet se scurge timpul! Să fie cu putință ca peste o oră totul să se sfîrșească?

— Herr Hauptmann, plutoanele sînt aliniate, după cum ați dat ordin!

Heinrich făcu cîțiva pași și se apropie de soldați. Păreau neliniștiți și tulburați de acest ordin neașteptat de a-și părăsi posturile și de a se aduna în front.

— Ostași! glasul lui Heinrich răsuna limpede în liniștea serii, întreruptă doar în răstimpuri de împușcături izo-

late dinspre uzină. Ascultați comanda mea ! Doi pași înainte, marș !

Șirul de soldați tresări, făcu doi pași și se opri.

— Puneți armele jos ! Toată lumea ! Și ofițerii... Așa ! Doi pași înapoi, marș !

Uluiți, soldații executară și acest ordin.

— Ostași ! Voi ați slujit cu cinste patriei și Führerului nostru. În numele comandantului vă exprim mulțumiri. Dar războiul a luat sfîrșit ! Armatele noastre au capitulat. De azi înainte, sînteți liberi !

Ultimele cuvinte le rosti cu însuflețire — văzuse pe oamenii lui Mentarocci alergînd de-a lungul stăvilarului și ocupînd buncărele.

— Comandamentul a dat dispoziție să trecem paza stăvilarului în mîinile poporului italian răsculat. Vă garantez și răspund pentru viața voastră, a tuturora. Deocamdată, întoarceți-vă la cazarmă, iar mîine veți pleca la casele voastre...

În clipa aceea se auzi răsunînd o împușcătură.

Comandantul unității de „cămăși negre" se prăbuși în fața frontului — își trăsese un glonț în frunte.

— Iar acum, ascultați comanda mea ! strigă Mentarocci, vesel ca totdeauna. Spre cazarmă, înainte, marș ! Iar dacă mai este vreunul care vrea să-și tragă un glonț în tîmplă, să știți că nu-l sfătuiesc s-o facă. Pacea e mai bună decît războiul !

— La dreap-ta ! Înainte... marș !

Și însoțite de partizani, cele două plutoane de „cămăși negre" se îndreptară supuse spre cazarmă.

— Generalul ăsta are o gardă numeroasă ? întrebă Mentarocci, aprinzîndu-și liniștit țigara pe care i-o dăduse Heinrich.

— Nu, geniștii au plecat la Parma. I-au rămas numai cîțiva SS-iști, vreo cinci-șase oameni.

— A, asta e un fleac pentru noi !

— Totuși, ia seama ca lucrurile să se petreacă așa cum ne-am înțoit !

— N-aveți nici o grijă, totul se va desfășura ca pe scena celui mai bun teatru !

Mentarocci salută milităreste și se depărtă în fugă.

Heinrich se lăsă iar pe bancă. Văzu cum Mentarocci își așează oamenii pe stăvilar, cum îi vîră în buncăre. Cea mai mare parte dintre ei purtau uniforma „cămășilor negre". Pe aceștia, Mentarocci îi puse la posturile exterioare, pe ceilalți îi trimise să ocupe tranșeele și buncărele.

— Ei, cam așta ar fi tot ! Acum să așteptăm sosirea înaltului oaspete ! Cît mai este pînă atunci ?

— Douăzeci și șapte de minute ! răspunse Heinrich, uitîndu-se la ceas.

Dar vorbele îi sînt acoperite de detunătura unei explozii formidabile. Castelul, care se înălța falnic pe stînca de la capătul celălalt al văii, făcu un salt în aer și apoi se lăsă încet la pămînt.

— Generalul se grăbește ! constată Heinrich, îngrijorat.

— Totuși, păcat de castel, măcar că nu era al nostru ! Mare păcat ! exclamă Mentarocci cu o sinceră părere de rău.

Chiar în clipa aceea, răsună un șuierat strident.

— Vin ! strigă Mentarocci și urmă, cu un glas vesel, răsunător : Fiți gata !

Toți încremenesc. Heinrich face un pas înainte.

Pe drumul care duce spre stăvilar, aleargă două mașini. În față un „Opel-Kapitän", în spate un „Horch".

— Generalul e în mașina a doua ! spune Heinrich. Nu uitați că în fața lui voi nu sînteți decît soldați.

— Jawohl ! răspunde Mentarocci cu un zîmbet larg.

Ajungînd lîngă stăvilar, mașinile se opresc.

— Totul e în ordine ! raportează Heinrich nu tocmai reglementar. Berthold dă din cap în tăcere.

Din prima mașină, se dă jos un SS-ist. Șoferii rămîn la locurile lor.

— Herr General, asta-i toată garda dumneavoastră? se miră Heinrich.

— Pe unul l-am trimis la Lemke cu un ordin, pe altul ți l-am dat ție. Dar nu-l văd, unde-i?

— I-am poruncit să păzească intrarea tunelului. V-aș sfătui să-l trimiteți și pe ăsta tot acolo. Eu nu prea am încredere în „cămășile negre".

— Ai dreptate! Ne-ar putea trăda în ultima clipă! Berthold se întoarce și dă dispozițiile necesare SS-istului și șoferului de la mașina care l-a însoțit. Șoferul de la mașina lui personală rămîne pe loc.

— Hai să ne mișcăm puțin. M-am înțeles cu Lemke să scoată trupele din vale la ora douăzeci și treizeci de minute. Așa că mai avem la dispoziție cincisprezece minute; de pe stăvilar se deschide o panoramă minunată.

Berthold și Heinrich se îndreaptă încet spre stăvilar. După ce fac cîțiva pași, se opresc.

Rezemîndu-și coatele de balustradă, Berthold privește cu luare-aminte valea pe care are de gînd s-o inunde.

— Știi ceva, Heinrich, în clipa asta mi-am adus aminte de Neron. Am văzut un tablou în galeria lui Hermann Göring, reprezenta pe Neron admirînd cum arde Roma. Un tablou minunat! Mai ales fața lui Neron era pictată admirabil. Exprima entuziasm, încîntare chiar.

— Herr General, spuneți-mi, vă rog, nu vă este milă de miile de oameni care vor fi înecați din ordinul dumneavoastră peste cîteva minute?

— Milă? Ce prostie!

— Gîndiți-vă, fiecare dintre ei are, ca și dumneavoastră, o nevastă, copii... o mamă...

— Încetează odată! Ai văzut cum am procedat cu Stengel? Dacă mai spui o vorbă...

Și Berthold își duce mîna dreaptă la tocul revolverului. Dar în clipa aceea degetele de oțel ale lui Mentarocci îl apucă strîns de încheietura mîinii.

— De ce să vă enervați! Parcă nu se poate vorbi liniștit!

Berthold se smucește și-și avîntă brațul stîng ca să-l îmbrîncească pe soldatul acela obraznic, răsărit ca din pămînt, dar acesta îl apucă și de mîna cealaltă.

— Ce înseamnă asta? Ajutor! Ajutor! strigă el, căutînd să se desprindă din strînsoare.

— De ce strigați? Garda dumneavoastră personală, signor, e deja pe lumea cealaltă și, fără îndoială, vă așteaptă cu nerăbdare.

— Heinrich, poate că tu ai să-mi spui ce înseamnă asta?

Heinrich se apropie de Berthold și-i șoptește ceva la ureche.

— A-a-a! Ai fi zis că urletul unui lup s-a rostogolit deasupra stăvilarului. Dîndu-și seama că a fost dus de nas ani de-a rîndul, Berthold uită de primejdie și de frică. Și într-adevăr, în clipa aceea el seamănă cu un lup care-și rînjește colții.

Heinrich se întoarce și pornește încet de-a lungul stăvilarului.

Vreme de o clipă, Berthold îl urmărește cu o privire pierdută. Gîndul că a scăpat din mînă milioanele cu care nădăjduia să-și sfîrșească în tihnă viața plină de păcate, îl paralizează parcă. Deodată, însă, înțelege că nu mai e vorba de bani, că însăși viața lui e în primejdie.

— A-a-a! strigă Berthold încă o dată, ca ieșit din minți, și smucindu-se cu o putere supraomenească, scapă din mîinile lui Mentarocci.

— Păzea! strigă italianul.

Heinrich întoarce capul.

Ca o fiară sălbatică, Berthold aleargă de-a dreptul spre el, scoțîndu-și din fugă revolverul. Heinrich îl ridică pe al său, dar chiar în clipa aceea răsună o împușcătură.

În virtutea inerției, Berthold mai face doi-trei pași și se prăbușește, izbindu-se cu fața de balustrada stăvilarului. Glonțul garibaldistului îl nimerise în ceafă...

— Și acum, încotro? întreabă Mentarocci, cînd Heinrich s-a urcat în mașină.

— Spre casă! și un zîmbet îi luminează tot obrazul. Rămîi cu bine! Vezi, lichidați detașamentul lui Lemke și salvați viața răsculaților din uzină. Cred că o să vă descurcați și fără mine!

— Nici n-o să ajungeți bine în munți, că răsculații au să cînte cu noi laolaltă cîntece de bucurie! Plecați fără grijă, și vă mulțumim pentru tot ce-ați făcut pentru tovarășii noștri!

Mentarocci și Heinrich își strîng mîinile cu putere, apoi mașina pornește din loc și, luînd viteză, se îndreaptă ca vîntul în direcția opusă orășelului Castel la Fonte.

Într-o dimineață însorită — era în două mai o mie nouă sute patruzeci și cinci — un tînăr îmbrăcat cu un costum cenușiu-deschis, cu doliu la braț și cu un buchet de trandafiri în mînă, intră pe poarta cimitirului din Saint-Rémy.

Paznicul cimitirului, care meșterea în fața căsuței lui o jucărie pentru un nepoțel, îl petrecu cu o privire curioasă. Cunoștea din vedere pe toți locuitorii din Saint-Rémy, dar pe tînărul acesta îl vedea pentru întîia oară. Din cînd în cînd, bătrînul lăsa lucrul din mînă și se uita înspre cele două morminte, împrejmuite cu un gărduț, spre care se îndreptase necunoscutul. Acesta stătea nemișcat, pe băncuța scundă, și doar în răstimpuri se apleca să potrivească cu grijă florile de pe mormîntul din fața lui.

— Cîtă durere! Războiul ăsta a lăsat în urma lui numai necazuri și durere, și celor tineri, și celor bătrîni! murmură moșneagul cu tristețe, și se apucă din nou, dar cu ciudă parcă, să scobească lemnul.

Venirea unui alt vizitator iarăși îl distrase pe moșneag de la îndeletnicirea lui. Și acesta era un tînăr, dar paznicul îl cunoștea se vede și încă bine. După ce-i dădu bună ziua, îi spuse pe un ton de confidență:

— La mormintele dumneavoastră a venit cineva. Nu-i de pe aici, îl văd pentru întîia oară.

Tînărul se îndreptă cu pași repezi spre mormîntul lîngă care ședea necunoscutul. Încă de departe îi văzu părul castaniu, pe care îl pieptăna vîntul și trupul puțin aplecat înainte.

— Iertați-mă, monsieur... — începu tînărul, dar deodată tăcu. O, dumneavoastră sînteți?!

— Bonjour, Jean! zise Heinrich, strîngînd mîna fratelui Monicăi. Îl vedea pentru a doua oară în viața lui. Dar ochii aceștia, ochii Monicăi, îi cunoștea atît de bine și-i erau atît de dragi, că n-avea nevoie să-l întrebe cu cine stă de vorbă.

— Mama a murit de curînd... Adeseori își aducea aminte de dumneavoastră...

— Nu-mi vorbi despre asta, Jean! Heinrich se ridică. În ochii lui tremurau lacrimi. Te rog să transmiți salutul meu tuturor prietenilor, și mai ales lui François.

— Mulțumesc, și el vorbește adeseori de dumneavoastră.

— Cum o mai duce Ludvine Décoque?

Jean se încruntă.

— A fost ucisă — răspunse el, și întoarse capul în altă parte.

— Nădăjduiesc că André Renard e bine, sănătos? Vă vedeți din cînd în cînd?

— Ă fost pe aici mai zilele trecute. Acum e la Paris.

— Cînd o să-i scrii, transmite-i, te rog, din partea mea cele mai sincere urări de bine. Dar să nu uiți!

— O să se bucure tare mult cînd am să-i spun că v-am văzut! Însă o să-i pară rău că n-a avut el norocul ăsta

Urmă o pauză stînjenitoare. Pe buzele lor flutura același nume, dar, emoționați de amintiri și de această întîlnire neașteptată, nu îndrăzneau să-l rostească.

— Rămîi cu bine, Jean! îngăimă, în sfîrșit, Heinrich. Nu-și mai putea stăpîni încordarea, simțea cum i se urcă un nod în gît. Ai grijă de mormîntul ei. Spre peticul acesta de pămînt au să zboare totdeauna gîndurile mele...

Și lăsîndu-și capul în piept, Heinrich se îndreptă cu pași grăbiți spre poartă.

EPILOG

Ce minunată a fost primăvara în anul acela!

Ea te îmbăta cum te îmbată vinul, te exalta cum te exaltă bucuria și înfrățea oamenii cum îi înfrățește numai fericirea.

Patru ani de-a rîndul, oamenii se temuseră de cer, de unde se năpustea moartea, vuind și șuierînd. Patru ani de-a rîndul, oamenii desfăcuseră ziarele cu frică — doar și victoriile aduceau noi pierderi. Noaptea, deschideau cu teamă ferestrele camuflate. Iar scrisorile triunghiulare de pe front le despătureau cu inima strînsă. Cînd se întîlneau, întrebau cu fereală unul pe altul despre prietenii și cunoscuții comuni. Pentru că pretutindeni și peste tot nu auzeai decît cuvîntul acela groaznic și neîndurător — moarte.

Și iată că pentru întîia oară în acești ani nesfîrșiți, oamenii se încredințau că cerul e iarăși curat, că în văzduhul străveziu nu mai plutesc corăbiile morții — hidoase, împodobite cu cruci. Că aerul îmbătător de mai, care năvălea prin ferestrele larg deschise, nu mai aduce cu el mirosul înecăcios al incendiilor. Și oamenii îl respirau din plin, cu nesaț, pentru că părea pătruns și de strălucirea soarelui, și de bucuria primăverii, și de fericirea de a trăi.

Toată lumea, chiar și cei care nu se cunoșteau, își dădeau bună ziua pe stradă. Iar dacă, din întîmplare, se întîlneau doi prieteni care se aruncau unul în brațele celuilalt, strigînd: „Trăiești?!", trecătorii se opreau ca să se bucure împreună cu ei.

Și toți, fără deosebire, cu mic, cu mare, purtau în inimă, în toată ființa lor, dacă nu le zbura de pe buze, cuvîntul acela unic, minunat, aducător de bucurie — PACE!

O, acum oamenii începeau să-l prețuiască! Acum nu există alt cuvînt mai scump. Pentru că fiecare știa că războiul înseamnă moarte, iar pacea înseamnă viață!

Tînărul ofițer cu gradul de căpitan al Armatei Sovietice, care mergea pe străzile Moscovei, nu se deosebea prin nimic de ceilalți tineri ofițeri pe care-i întîlnea în cale. Ochii lui aveau aceleași scînteieri entuziaste și fericite, buzele lui zîmbeau cu aceeași voioșie. Atîta doar, că privea cu prea mult entuziasm tot ce vedea în jurul lui și examina cu atenție exagerată chipurile celor pe care-i întîlnea, ca și cînd s-ar fi așteptat să recunoască în fiecare trecător un cunoscut sau un prieten.

În fața unei clădiri, căpitanul se opri și citi de cîteva ori tăblița de la intrare. După ce-și potrivi tunica, și fără de asta bine întinsă pe trup, el intră și urcă la al doilea etaj. Iată și ușa atît de cunoscută, căptușită cu dermatină. Căpitanul ciocăni încetișor.

Auzi un răspuns, dar nedeslușindu-l, omul stătu la îndoială: a fost invitat să intre sau rugat să mai aștepte? Nepuțîndu-și stăpîni nerăbdarea, deschise ușa la întîmplare.

Lumina orbitoare a soarelui, care umplea cabinetul spațios, îl izbi drept în ochi. Ofițerul nu izbuti să deslușească dintr-o dată cine stătea la birou, mai curînd ghici, decît recunoscu, că-i acela la care venise.

— Permiteți să raportez: sînt căpitanul Goncearenko. Îndeplinindu-mi misiunea, mă prezint la ordinele dumneavoastră.

Colonelul Titov ieși de după birou și, nesocotind formula reglementară de salut, îl sărută de trei ori, așa cum își sărută părintele feciorul după o lungă și chinuitoare despărțire.

— Stai jos, stai jos, baron von Goldring! îi zise colonelul rîzînd, cercetînd cu atenție trupul zvelt al căpitanului. Va să zică, ai sosit... Văd, văd! Pari sănătos, voinic! Bravo!

Stăteau unul în fața celuilalt și-și zîmbeau cu tot obrazul.

— Ca să-ți spun drept, îți duceam grija. Nu credeam c-ai să izbutești s-o scoți cu bine la capăt. Îmi zicea: dar dacă a încurcat înadins amănuntele? Chipurile, a recunoscut lucrurile mai mari, dar n-a dat importanță detaliilor! Doar se întîmplă să aibă omul lapsusuri de memorie... Unde mai pui că tată-su l-a adus din Germania cînd era copil...

— Fiindcă veni vorba, cum se simte tizul meu?

— El e din alt aluat decît tatăl lui, Siegfried. Poate datorită influenței mediului. Orice s-ar spune, a venit de copil la noi și a crescut într-o ambianță cu totul diferită de a lor. Strîns cu ușa, Goldring a mărturisit repede totul. Doar chiar tu ai stat de vorbă cu el și știi... Pentru că a făcut mărturisiri sincere, tribunalul i-a dat o pedeapsă mai ușoară... Ei, dar asta n-are importanță acum. Principalul este că te-ai întors sănătos și nevătămat!... Ai dat de știre tatălui tău c-ai sosit?

— Nu! M-am temut! Nici nu i-am scris măcar, tot de teamă. Dacă cumva... Orice s-ar spune, au trecut patru ani!

— Să știi că e sănătos și voios. M-am interesat de bătrîn, lucrează tot acolo, ca acar la calea ferată.

— Dacă-mi permiteți, am să plec chiar astăzi acasă, să-l văd.

— N-am încotro, trebuie să-ți permit! Te rog însă să nu uiți să-i ceri iertare și din partea mea. Explică tatălui tău cum au stat lucrurile. E un bătrîn cu scaun la cap și o să înțeleagă!... Ei, și acum ce ai de gînd să faci, Grigori Pavlovici?

— Cînd am plecat la armată, eram student la Institutul de limbi străine. Aș vrea să-mi recapăt carnetul de student.

— Carnetul de student, zici? Ce să-ți spun, înțeleaptă hotărîre! Întoarce-te la învățătură! Și eu, și tu am fost siliți să devenim oamenii războiului. Dar de azi înainte vom fi oamenii păcii!

I. P. DOLD-MIHAILIK[1]

Iuri Petrovici Dold-Mihailik s-a născut la 17 martie 1903 în satul Butenki din raionul Kobeleațk în familia unui cantonier de cale ferată.

A absolvit școala elementară în satul natal, apoi, ciclul II în Kobeleațk și în continuare gimnaziul comercial din aceeași localitate.

În anul 1919 a început să lucreze ca bibliotecar în satul Pavlinka, apoi ca director la colonia de copii „Internaționala a III-a" din Lozovsk.

În anul 1925 a început să lucreze în domeniul presei, la ziarele locale din Dnepropetrovsk, Kerson și Vinița, iar din anul 1929 la redacția ziarului republican „Comunist" urmînd concomitent și studiile superioare la Institutul Pedagogic din localitate.

Prima povestire a scriitorului „Jurnalul unui bătrîn" a fost tipărită în anul 1925 în revista „Zorea" din Dnepropetrovsk.

Din acest moment publică adesea în paginile revistelor periodice, schițe, foiletoane și nuvele, care în anii 1931—1932 au fost editate în culegeri separate sub titlul „Oameni din colhoz" și „Portrete de femei".

Începînd din anul 1934 I. Dold-Mihailik lucrează activ în domeniul dramaturgiei și cinematografiei, scriind comentarii pentru filme documentare, de știință popularizată și unele scenarii pentru filme artistice.

În anul 1937 el a fost numit redactor principal al Studioului Cinematografic din Kiev. Între anii 1937—1938 i se publică piesele „Sciors" și „Kotovski".

În anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei, I. Dold-Mihailik a fost șeful Secției de teatru din Republica Turkmenă.

După eliberarea Kievului, scriitorul lucrează în redacția ziarului „Ucraina Sovietică".

Numeroasele sale deplasări la sate, cu care prilej a cunoscut îndeaproape munca eroică a țărănimii colhoznice pentru refacerea avutului obștesc distrus de război, au dat scriitorului un bogat material pentru romanul „Cei din stepă", care a apărut în anul 1949.

În anul 1951 i se publică culegerea de povestiri „Stepă însetată", consacrată construirii hidrocentralei de la Kahovka, iar în 1955 nuvela „Portretul mamei".

De o mare popularitate se bucură noul roman al scriitorului apărut în anul 1957 „Singur printre dușmani" în care sînt descrise faptele de vitejie ale unui informator sovietic în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

Actualmente I. P. Dold-Mihailik este membru al Uniunii Scriitorilor din R.S.S. Ucraineană și membru al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

[1] Din partea editurii sovietice.